

Gemeente Hellendoorn

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Financiële hoofdlijn.....	6
Programma's	43
Paragrafen.....	120
Bijlagen.....	190

Inleiding

Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2027 van de gemeente Hellendoorn. Het is de eerste begroting van de nieuwe bestuursperiode 2026-2030. Met het coalitieakkoord is de koers voor deze periode bepaald en in het collegeuitvoeringsprogramma hebben we deze koers vertaald naar concrete acties. In deze begroting zetten we de volgende stap: van ambities naar uitvoering.

Hellendoorn is een gemeente waar het goed wonen, werken, ondernemen en recreëren is. Dat willen we zo houden, ook als onze samenleving verandert. Dat vraagt dat we vooruitkijken en keuzes maken. De opgaven zijn groot en hangen steeds meer met elkaar samen. Woningbouw, bereikbaarheid, voorzieningen, zorg en ondersteuning, een vitaal buitengebied, klimaat en energie, economie en de kwaliteit van onze gemeentelijke organisatie vragen allemaal om aandacht. Tegelijkertijd zijn ruimte, mensen en financiële middelen niet onbeperkt.

Daarom brengen we focus aan. De komende jaren zetten we in op sterke kernen, wijken en buurtschappen, creëren we ruimte voor ontwikkeling en zorgen we dat de basis op orde is. Daarbij kijken we niet alleen naar wat in 2027 nodig is, maar ook naar wat onze gemeente op langere termijn leefbaar en toekomstbestendig houdt. Dat doen we daadkrachtig, verbindend en dichtbij: we maken keuzes en voeren ze uit, werken samen met onze inwoners en partners en willen weten wat er speelt in onze kernen, wijken en buurtschappen. Deze bestuurlijke focus uit het collegeuitvoeringsprogramma vormt ook de rode draad in deze begroting.

Nieuwe programma-indeling

Met ingang van de programmabegroting 2027 werken we met een nieuwe programma-indeling. Deze indeling vloeit voort uit het Koersdocument Hellendoorn 2040 en sluit aan bij de koers die daarin voor de gemeente is uitgezet. Met de nieuwe programma-indeling brengen we meer samenhang aan tussen de langetermijnkoers van Hellendoorn, de ambities voor deze bestuursperiode en de uitvoering daarvan. De doelen en acties uit het collegeuitvoeringsprogramma 2026-2030 zijn binnen deze nieuwe programma's opgenomen.

De programma-indeling wijkt hierdoor af van die van de begroting 2026. Om inzicht te geven in deze wijziging is in een bijlage een was-wordt-tabel opgenomen waarin de programma- en productindeling van 2027 en 2026 met elkaar worden vergeleken.

Sterke kernen, wijken en buurtschappen

Leefbaarheid begint dichtbij huis. We willen dat onze kernen, wijken en buurtschappen plekken blijven waar mensen graag wonen, elkaar ontmoeten en mee kunnen doen. Dat vraagt om voldoende en passende woningen, bereikbare voorzieningen en ruimte voor sport, cultuur en ontmoeting. We kijken daarbij steeds meer naar wat een gebied als geheel nodig heeft.

Een sterke sociale basis is onmisbaar. We zetten in op preventie, noaberschap en ondersteuning dichtbij inwoners. We willen dat iedereen kan meedoen en zich kan ontwikkelen, ongeacht leeftijd, gezondheid, inkomen of andere omstandigheden. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor de verbinding tussen wonen, welzijn, zorg en onderwijs en voor ondersteuning die toegankelijk en vindbaar is.

Ons buitengebied hoort nadrukkelijk bij die leefbaarheid. Landbouw, natuur, landschap, wonen, recreatie en ondernemerschap komen daar samen. We willen perspectief bieden aan onze boeren en samen met hen en andere betrokkenen werken aan een vitaal en toekomstbestendig buitengebied.

Ruimte voor ontwikkeling

De woningnood vraagt dat we tempo blijven maken met woningbouw. We willen in de hele gemeente ruimte bieden aan woningen die passen bij de behoefte van onze inwoners en bijdragen aan de leefbaarheid van onze kernen, wijken en buurtschappen. Daarbij kijken we verder dan deze bestuursperiode en onderzoeken we tijdig waar ook op langere termijn ruimte voor woningbouw en bedrijvigheid kan ontstaan.

Ontwikkeling vraagt om meer dan ruimte alleen. Goede bereikbaarheid, voldoende energie en water en een aantrekkelijke leefomgeving zijn voorwaarden om woningen te kunnen bouwen en ondernemers ruimte te geven. Daarom blijven we investeren in onze infrastructuur en zetten we ons in voor belangrijke verbindingen, waaronder de N35 en onze spoorverbindingen. Ook werken we aan een sterke lokale economie en goede voorwaarden voor ondernemers.

Tegelijkertijd bereiden we onze gemeente voor op klimaatverandering en de energietransitie. We zoeken daarbij naar oplossingen die passen bij Hellendoorn en houden oog voor de kwaliteit van onze leefomgeving.

De basis op orde

Nieuwe ambities vragen om een sterke en toekomstbestendige basis. De komende jaren staan we voor verschillende onderhouds- en vervangingsopgaven, onder andere voor wegen, riolering en gemeentelijke voorzieningen. We kijken daarom vooruit naar wat nodig is om de basis op orde te houden en wat dit structureel vraagt van onze organisatie en financiën.

Ook de gemeentelijke organisatie blijven we ontwikkelen om klaar te zijn voor de opgaven van morgen. Inwoners en ondernemers moeten kunnen blijven rekenen op een toegankelijke, betrouwbare en veilige dienstverlening. Daarom investeren we in dienstverlening, digitalisering en informatiebeveiliging en blijven we werken aan een professionele organisatie die de steeds complexere gemeentelijke opgaven aankan.

Veel opgaven houden niet op bij de gemeentegrens. Daarom versterken we onze samenwerking en positie in de regio en kiezen we per opgave bewust waar samenwerking de meeste slagkracht oplevert voor Hellendoorn.

Daadkrachtig, verbindend en dichtbij

De manier waarop we werken is minstens zo belangrijk als wat we doen. We willen zichtbaar zijn, luisteren naar wat er leeft en duidelijk zijn over wat wel en niet mogelijk is. We betrekken inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties bij ontwikkelingen die hen raken en zijn helder over de ruimte die er is voor participatie.

Tegelijkertijd willen we resultaten boeken. Niet alles kan tegelijkertijd. Dat betekent dat we keuzes maken, prioriteiten stellen en onze inzet richten op de onderwerpen waar we daadwerkelijk verschil kunnen maken. Als omstandigheden veranderen, blijven we koersvast in onze doelen, maar zijn we bereid de weg daarnaartoe aan te passen.

De acties uit het collegeuitvoeringsprogramma zijn in deze programmabegroting verwerkt in de programma's waarop zij betrekking hebben. Daarmee verbinden we onze ambities voor de bestuursperiode aan wat we in 2027 daadwerkelijk gaan doen en aan de middelen die daarvoor beschikbaar zijn. Het collegeuitvoeringsprogramma is onze agenda voor de komende vier jaar; via de programmabegroting maken we jaarlijks zichtbaar welke stappen we zetten en welke keuzes daarbij nodig zijn.

Ambities en realisme

De komende jaren bieden kansen, maar vragen ook om realisme. Onze ambities zijn groot, terwijl de financiële ruimte beperkt is. Voor 2027 kunnen we een sluitende begroting presenteren, maar in de jaren daarna laat het financiële perspectief tekorten zien. Tegelijkertijd blijft onzeker hoe de financiële verhouding tussen het Rijk en gemeenten zich de komende jaren ontwikkelt. Besluiten van het Rijk over de omvang en verdeling van het gemeentefonds kunnen grote gevolgen hebben voor onze financiële positie.

Die onzekerheid ontslaat ons niet van de verantwoordelijkheid om vooruit te kijken en keuzes te maken. We willen onze ambities in balans brengen met wat financieel en organisatorisch haalbaar is. Dat kan betekenen dat we prioriteiten moeten stellen, het tempo van ambities aanpassen of opnieuw moeten afwegen wat we wel en niet kunnen doen. Daarbij houden we oog voor een structureel gezonde financiële positie, zodat Hellendoorn ook op langere termijn in staat blijft om haar taken uit te voeren en te investeren in de gemeente.

Ook andere ontwikkelingen, zoals netcongestie, stikstof, arbeidsmarktkrapte en prijsontwikkelingen, kunnen van invloed zijn op het tempo waarin we onze ambities realiseren. We blijven daarom koersvast in wat we voor Hellendoorn willen bereiken, maar wendbaar in de manier waarop we daar komen.

Met deze begroting zetten we de eerste concrete stappen van deze bestuursperiode. Samen met de gemeenteraad, inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en onze partners werken we aan een gemeente Hellendoorn die leefbaar, sterk en toekomstbestendig blijft.

Financiële hoofdlijn

Financieel beeld op hoofdlijnen

In 2026 zijn we als nieuw college begonnen aan de raadsperiode van 2026-2030. We stellen dus voor het eerst de begroting op.

In deze programmabegroting 2027 leggen we uit wat we komend jaar willen doen én wat dit betekent voor de financiën van onze gemeente. Daarnaast kijken we ook verder vooruit: hoe staan we er financieel voor de komende jaren.

De acties en doelen die voortvloeien uit het collegeuitvoeringsprogramma hebben we in de begroting verwerkt en ook de financiële vertaling daarvan.

De programmabegroting 2027 is financieel sluitend. Dat is een verbetering ten opzichte van het beeld waarmee we deze begrotingscyclus zijn gestart. In de begroting 2026 was nog rekening gehouden met een onttrekking van € 784.000,-- uit de Vrij aanwendbare reserve (VAR) om 2027 sluitend te maken. Door de ontwikkeling van het financiële perspectief is deze algemene onttrekking niet meer nodig en wordt deze teruggedraaid. Wel zetten we reserves gericht in voor incidentele voorstellen en investeringen.

Ontwikkeling van het financiële perspectief

Het verbeterde beeld voor 2027 is het resultaat van verschillende ontwikkelingen. Een belangrijke positieve ontwikkeling is de meicirculaire 2026 van het gemeentefonds. Deze leidt tot een voordeel van € 3,1 miljoen in 2027. Ook in de jaren daarna is sprake van een positief effect. Daar staan hogere lasten tegenover, onder andere als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen, indexatie van zorgbudgetten en subsidies en autonome ontwikkelingen binnen het sociaal domein en samenwerkingsverbanden.

Ook de rente- en financieringsramingen zijn geactualiseerd. In 2027 kunnen we langer gebruikmaken van onze beschikbare liquide middelen en is minder externe financiering nodig dan eerder werd verwacht. Naarmate de geplande investeringen worden uitgevoerd, neemt dit liquiditeitsoverschot af en ontstaat vanaf de volgende jaren een grotere behoefte aan externe financiering.

In het financieel perspectief zijn daarnaast de autonome ontwikkelingen, noodzakelijke vervangingsinvesteringen en de financiële vertaling van het collegeuitvoeringsprogramma verwerkt. Voor het collegeuitvoeringsprogramma is € 1,1 miljoen in 2027 en € 1,4 miljoen in 2028 opgenomen. Daarna neemt de aanvullende inzet af. Het grootste deel betreft extra capaciteit voor de woningbouwopgave. Daarnaast worden middelen ingezet voor onder andere het vitaal buitengebied, kansengelijkheid, mobiliteit en digitale dienstverlening.

Lokale lasten blijven in 2027 beperkt

Bij het opstellen van deze begroting is ook gekeken naar de financiële positie van onze inwoners. Voor 2027 wordt de opbrengst van de OZB met 3,2% verhoogd. Voor de afvalstoffenheffing en riool- en waterzorgheffing worden de tarieven niet verhoogd. Dit is mogelijk door een deel van de eerder via deze heffingen opgebouwde egalisatievoorzieningen in te zetten. De voorziening afvalstoffenheffing neemt daardoor af van circa € 2,0 miljoen begin 2027 naar € 0,2 miljoen eind 2030 en de voorziening rioolheffing van circa € 2,1 miljoen naar € 0,6 miljoen. De overige gemeentelijke tarieven, leges, heffingen en belastingen worden in beginsel met 0,1% verhoogd.

Een solide uitgangspositie, maar de financiële ruimte neemt af

De gemeente beschikt nog over een aanzienlijke reservepositie en voldoende weerstandsvermogen. Dat biedt ruimte om financiële risico's op te vangen. Tegelijkertijd is het belangrijk onderscheid te maken tussen het vermogen om risico's op te vangen en de structurele ruimte binnen de begroting. Reserves kunnen incidenteel worden ingezet, maar vormen geen structurele oplossing voor jaarlijks terugkerende tekorten.

De algemene reserves nemen af van circa € 38,3 miljoen eind 2026 naar € 36,9 miljoen eind 2027. Daarna blijft de omvang relatief stabiel. De bestemmingsreserves blijven gedurende de meerjarenperiode rond € 24 miljoen. Binnen deze reserves vinden wel verschuivingen plaats doordat middelen worden ingezet voor de doelen waarvoor ze zijn gevormd.

Ook de voorzieningen nemen af. Dit wordt in 2028 vooral veroorzaakt door de overgang van de APPA-pensioenverplichtingen naar het ABP. In de jaren daarna speelt vooral de hiervoor genoemde inzet van de egalisatievoorzieningen voor afval en riool een rol.

Investerings- en schuldpositie

De komende jaren wordt fors geïnvesteerd. Het gaat zowel om nieuwe ambities als om noodzakelijke vervanging en verduurzaming van bestaande kapitaalgoederen. De boekwaarde van de vaste activa neemt daardoor toe van circa € 161 miljoen eind 2027 tot circa € 176 miljoen eind 2030. Bij deze prognose is al rekening gehouden met enige vertraging in de uitvoering van investeringen.

Voor de financiering hiervan kunnen we aanvankelijk gebruikmaken van de beschikbare liquide middelen. Naarmate deze worden ingezet, neemt de externe financieringsbehoefte toe. De langlopende schuld daalt eerst van circa € 92 miljoen eind 2026 naar circa € 87 miljoen eind 2027, maar loopt daarna naar verwachting op tot circa € 109 miljoen eind 2030.

Dit betekent niet dat de investeringen niet kunnen worden uitgevoerd, maar wel dat investeringsbeslissingen steeds nadrukkelijker in samenhang moeten worden gezien met de ontwikkeling van de schuld, rentelasten en structurele begrotingsruimte. De financiële gevolgen van investeringen werken immers via rente en afschrijving gedurende vele jaren door in de exploitatie.

Vanaf 2028 resteert een structurele opgave

Hoewel 2027 sluitend is, laat de meerjarenraming vanaf 2028 tekorten zien. Die ontwikkeling nemen we serieus. Structurele lasten moeten uiteindelijk door structurele inkomsten worden gedekt. Het langdurig inzetten van reserves om een structureel tekort op te vangen is daarom geen duurzame oplossing.

Tegelijkertijd kent het meerjarige financiële beeld onzekerheden. Bij de raming van het gemeentefonds kiezen we bewust voor een behoedzame benadering. Niet alle mogelijke toekomstige inkomsten worden vooruitlopend op nadere besluitvorming als financiële ruimte ingeboekt. Ook bij specifieke rijksmiddelen wordt deze lijn gevolgd. Zo wordt voor de CDOKE-middelen vanaf 2028 niet het volledige verwachte bedrag van circa € 1,2 miljoen geraamd, maar alleen het deel waartegenover op dit moment aantoonbare bestaande lasten kunnen worden geraamd.

Een belangrijke onzekerheid betreft de financiering van de jeugdzorg. Begin 2027 wordt een nieuw advies verwacht van de deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd onder voorzitterschap van Tamara van Ark. Het eerdere advies van deze commissie heeft geleid tot aanvullende rijksmiddelen voor gemeenten en tot een aanzienlijke verzachting van de eerder ingeboekte besparingen voor 2026 en 2027.

Het nieuwe advies kan gevolgen hebben voor het financiële kader voor de jeugdzorg vanaf 2028. Hierop lopen we in deze begroting niet vooruit. Eventuele aanvullende middelen zijn niet als financiële ruimte opgenomen. Daarmee kan het financiële perspectief na het verschijnen van het advies gunstiger uitvallen, maar daar bestaat op dit moment nog onvoldoende zekerheid over om hiermee in de begroting rekening te houden.

Ook de verdere ontwikkeling van de verdeling van het gemeentefonds kan het meerjarenperspectief beïnvloeden. Het ingroeipad van de herijking is voorlopig bevroren; een volgende stap is voorzien per 1 januari 2029. Bij de eerdere berekeningen van de herijking kwam Hellendoorn uit op een voordeel van circa € 73 per inwoner, waarvan tot nu toe € 37,50 per inwoner in het ingroeipad is verwerkt. Het destijds berekende nog niet gerealiseerde voordeel bedroeg circa € 1,3 miljoen per jaar. Omdat vervolgonderzoek nog nodig is en onzeker is in welke mate dit voordeel uiteindelijk wordt gerealiseerd, hebben we hiermee in het financieel perspectief geen rekening gehouden.

Koers voor de komende jaren

De tekorten vanaf 2028 vragen daarmee om aandacht, maar ook om een zorgvuldige fasering van de besluitvorming. Het is niet verstandig om structurele tekorten uitsluitend op basis van verwachte toekomstige rijksmiddelen als opgelost te beschouwen. Tegelijkertijd is het evenmin wenselijk om nu al maatregelen te treffen voor een financiële opgave waarvan de omvang door landelijke ontwikkelingen nog wezenlijk kan veranderen.

We benutten de komende periode daarom om de ontwikkeling van het financiële perspectief nauwgezet te volgen. Het nieuwe advies over de Hervormingsagenda Jeugd vormt daarbij een belangrijk ijkmoment. Zodra hierover meer duidelijkheid bestaat, kan beter worden bepaald welke structurele opgave daadwerkelijk resteert.

Daarbij kijken we breder dan alleen naar bezuinigingen. Het gaat om de samenhang tussen onze ambities en het beschikbare financiële kader, het tempo en de fasering van investeringen, de ontwikkeling van inkomsten en autonome uitgaven en de keuzes over het voorzieningenniveau dat we als gemeente duurzaam kunnen dragen.

De uitgangspositie van Hellendoorn biedt ruimte om deze afweging zorgvuldig te maken. Tegelijkertijd maken het hoge investeringsniveau, de oplopende financieringsbehoefte en de tekorten vanaf 2028 duidelijk dat herstel van een structureel sluitend meerjarenperspectief een belangrijke financiële opgave voor deze bestuursperiode is.

Uitgangspunten

De gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd, zijn van belang voor de beoordeling van de financiële positie. Het zijn onder andere de uitgangspunten die hebben geleid tot het gepresenteerde financiële meerjarenperspectief.

Loon- en prijspeil

Het loon- en prijsniveau in de begroting is gebaseerd op de verwachte loon- en prijsontwikkeling zoals opgenomen in het meest recente Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB) en de indexcijfers van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa).

Voor de loonontwikkeling is rekening gehouden met de thans geldende CAO gemeenten die is ingegaan op 1 april 2025 en loopt tot 31 maart 2027. Voor de periode daarna is rekening gehouden met 3% loonstijging, 2% stijging pensioenpremie en 1,5% stijging sociale lasten.

Prijsstijgingen: voor de gemeentelijke materiële uitgaven is 1,9% meegenomen en voor zorgbudgetten HO, Wmo en jeugd 3,74%.

De meerjarenramingen zijn niet voor loon- en prijsontwikkelingen geïndexeerd (gelijk gehouden aan het loon- en prijsniveau van 2027).

Algemene uitkering gemeentefonds

De uitkeringen uit het Gemeentefonds zijn geraamd op basis van de meicirculaire 2026. De gevolgen van de septembercirculaire 2026 worden verwerkt in de Najaarsrapportage 2026 en daarover ontvangt u zoals gebruikelijk ook een raadsmededeling.

Rentepercentages

In de begroting 2027 hanteren we voor de rente de volgende uitgangspunten:

Soort rente	2027	2028	2029	2030
Rente rekening-courant	4,75%	4,75%	4,75%	4,75%
Rente kasgeld (maand)	1,98%	1,98%	1,98%	1,98%
Rente 10 jaar gelijk	3,48%	3,63%	3,78%	3,93%
Rente 20 jaar gelijk	3,83%	3,98%	4,13%	4,28%
Rente-opbrengst over schatkist	2,18%	2,18%	2,18%	2,18%
Omslagrente	0,90%	1,10%	1,40%	1,50%

Voor de berekening van kapitaallasten over nieuwe investeringen/vervangingsinvesteringen hanteren we een gemiddelde rente-omslag van 1,5%.

Lokale heffingen en tarieven

Bij de gemeentelijke woonlasten tellen we mee: de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de heffing voor riool- en waterzorg. Voor de afvalstoffenheffing en de heffing voor riool- en waterzorg geldt het principe van 100% kostendekking. Bij de vaststelling van de tarieven voor individuele dienstverlening is ook het streven in principe gericht op 100% kostendekkend. In de [paragraaf Lokale Heffingen](#) staat hier meer over geschreven.

De verhoging van de tarieven, leges, heffingen en overige belastingtarieven bedraagt 0,1%. We maken een uitzondering voor riool- en waterzorg en afvalstoffenheffing. Deze stijgen niet.

De OZB stijgt met het gecorrigeerde inflatiepercentage van 3,2%.

Post onvoorzien

Voor onvoorziene uitgaven is € 75.000,-- opgenomen. Een beroep op de post voor onvoorziene uitgaven kan worden gedaan als de uitgave onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar (3 O's) is. Deze post kan zowel door het college als door de raad worden gebruikt. Als het college gebruik maakt van de post, wordt de raad daarover geïnformeerd.

Kapitaallasten

Investerings worden lineair afgeschreven op basis van de verwachte technische en/of economische levensduur en de daarvoor vastgestelde afschrijvingstermijnen. De kapitaallasten bestaan uit afschrijving en rente en worden toegerekend aan de betreffende taakvelden en programma's. Voor de rentetoerekening wordt de jaarlijks vastgestelde omslagrente gehanteerd. De kapitaallasten starten op 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het actief gereedkomt of wordt aangeschaft. Voor aangewezen investeringen kunnen de afschrijvingslasten geheel of gedeeltelijk worden gedekt door een onttrekking aan de bestemmingsreserve kapitaallasten.

Financieel perspectief 2027-2030

Meerjarenperspectief

In onderstaand overzicht geven we aan hoe de begroting 2027 en de meerjarenramingen 2028 tot en met 2030 zijn opgebouwd. Het vertrekpunt van de programmabegroting 2027 is de programmabegroting 2026 en het collegeuitvoeringsprogramma. Naast het bestaande beleid zijn de verwachte autonome ontwikkelingen, vervangingsinvesteringen en voorstellen uit het collegeuitvoeringsprogramma opgenomen.

Meerjarenperspectief 2027-2030

bedragen x € 1.000

Meerjarenperspectief	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Geactualiseerd begrotingssaldo	-623	-3.167	-3.528	-2.947
Saldo begroting 2026*	-784	-2.555	-2.959	-2.471
* Begroting sluitend gemaakt door het tekort te dekken uit de VAR	784	0	0	0
Structurele doorwerking najaarsrapportage 2025	-72	-117	-148	-87
Structurele doorwerking raadsbesluiten 2025 en 2026	-41	-23	0	0
Structurele doorwerking bestuursrapportage 2026	-510	-472	-421	-389
Financiële ontwikkelingen	925	370	66	140
Loonontwikkeling	-1.323	-1.523	-1.723	-1.723
Meicirculaire gemeentefonds 2026	3.124	3.091	2.878	3.137
Rente-ontwikkelingen en financiering	308	9	-254	-518
Indexatie materiële budgetten (1,9%)	-605	-597	-600	-600
Indexatie zorgbudgetten HO, Wmo en jeugd (3,74%)	-767	-767	-767	-767
Gesubsidieerde instellingen	-208	-210	-230	-210
Aanpassing voorzieningen riool en afval	428	179	423	502
Interne doorbelastingen en verrekeningen	-167	-400	-249	-269
Stelpost CDOKE	135	588	588	588
Autonome ontwikkelingen, investeringen en nieuw beleid	-538	-494	-621	-708
Autonome ontwikkelingen	316	335	176	125
Vervangingsinvesteringen	0	-47	-190	-198
Mutaties investeringen	257	594	240	92
Nieuw beleid	0	0	0	0
Collegeuitvoeringsprogramma	-1.111	-1.376	-847	-727
Belastingmaatregelen	326	326	326	326
OZB inflatiecorrectie (3,2%)	313	313	313	313
Inflatiecorrectie overige tarieven	13	13	13	13

Meerjarenperspectief	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
(0,1%) uitgezonderd riool en afval				
Dekking	-90	673	144	24
Dekking uit reserves (incidentele voorstellen en kapitaallasten)	694	673	144	24
Terugdraaien dekking uit de VAR - sluitend maken begroting	-784	0	0	0
Begrotingsresultaat	0	-2.292	-3.613	-3.165

Toelichting begrotingsuitkomsten

Geactualiseerd begrotingssaldo

De begroting 2026 liet een negatieve meerjarige doorkijk zien. Voor 2027 was het tekort beperkt. Vanaf 2028 was het tekort groter, voornamelijk veroorzaakt door een forse terugval van de inkomsten van het Rijk. We hebben de jaarschijf 2027 bij de begroting 2026 sluitend gemaakt door een bedrag van € 784.000,-- uit de VAR te onttrekken.

Raadsbesluiten tot en met april 2026 zijn verwerkt waaronder de najaarsrapportage 2025 en de bestuursrapportage 2026.

De structurele doorwerking van de najaarsrapportage 2025 betreft met name de invoering van de nieuwe wet inburgering. Hierdoor is er structureel meer budget benodigd voor reiskostenvergoeding voor inburgeraars die niet in de eigen gemeente het taalonderwijs kunnen volgen.

De raadsbesluiten die structureel doorwerken zijn de strategische grondaankoop in de zomer van 2025 en de indexatie van de Voorziening Toekomstige Verliezen Grondexploitatie.

De structurele doorwerking van de bestuursrapportage 2026 betreft naast kleinere posten twee grotere nadelen. Een nieuwe regeling voor de vergoeding van woon-werkverkeer voor medewerkers (€ 275.000,--) en de aangepaste huurovereenkomst ZiNiN Theater en Bibliotheek (€ 199.000,--).

Financiële ontwikkelingen

Loonontwikkeling

Voor de ontwikkeling van de personeelslasten houden we rekening met de verwachte loonontwikkeling en de stijging van de werkgeverslasten. De huidige cao loopt tot 31 maart 2027. Voor de periode daarna is rekening gehouden met 3% loonstijging, 2% stijging van de pensioenpremie en 1,5% stijging van de sociale lasten. Daarnaast houden we rekening met de reguliere periodieke verhogingen en, in beperkte mate, met hogere inschaling vanwege de krappe arbeidsmarkt. Dit leidt tot hogere lasten van € 1.323.000,-- in 2027, € 1.523.000,-- in 2028 en € 1.723.000,-- vanaf 2029.

Gemeentefonds

De meicirculaire gemeentefonds 2026 leidt tot een positief effect op het financieel perspectief van € 3.124.000,-- in 2027, € 3.091.000,-- in 2028, € 2.878.000,-- in 2029 en € 3.137.000,-- in 2030. De belangrijkste oorzaak is de bijstelling van het accres, waaronder de compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen. Daarnaast zijn de verdeelmaatstaven geactualiseerd en kan een deel van de eerder aangehouden behoedzaamheidsmarges vrijvallen. Tegenover de hogere inkomsten staan ook middelen die bestemd zijn voor specifieke taken; deze zijn daarom niet als financiële ruimte meegenomen. Een uitgebreide toelichting op de meicirculaire 2026 is eerder via een raadsmededeling aan de raad verstrekt.

Rente-ontwikkelingen en financiering

De ramingen voor rente en financiering zijn geactualiseerd op basis van de verwachte ontwikkeling van onze financieringspositie. Dit levert in 2027 een voordeel op van € 308.000,-- en in 2028 € 9.000,--. Het voordeel in 2027 ontstaat vooral doordat later en minder externe financiering nodig is dan eerder geraamd en we langer gebruik kunnen maken van beschikbare liquide middelen. Door de geplande investeringen neemt dit liquiditeitsoverschot de komende jaren af en ontstaat behoefte aan nieuwe externe financiering. Hierdoor slaat het voordeel om in een nadeel van € 254.000,-- in 2029 en € 518.000,-- in 2030. De renteontwikkeling en financieringsbehoefte worden uitgebreider toegelicht in de [paragraaf Financiering](#).

Indexatie budgetten

Voor de indexatie van de materiële budgetten is op basis van het meest actuele Centraal Economisch Plan (CEP) van het CPB rekening gehouden met een indexatie van 1,9%. Dit leidt tot hogere lasten van € 605.000,-- in 2027 en circa € 600.000,-- per jaar in de jaren daarna. Voor huishoudelijke ondersteuning, Wmo en jeugd wordt de index van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) van 3,74% gehanteerd. Hiervoor is structureel € 767.000,-- per jaar opgenomen. Ook gesubsidieerde instellingen hebben te maken met cao-ontwikkelingen. Om bij gelijkblijvende subsidieafspraken rekening te houden met deze hogere kosten, is hiervoor € 208.000,-- in 2027 opgenomen. In totaal leidt de indexatie van deze budgetten in 2027 tot circa € 1.580.000,-- aan hogere lasten.

Voorzieningen riool en afval

De ramingen voor riool en afval zijn geactualiseerd. De Voorziening Egalisatie afvalstoffenheffing en de Voorziening Egalisatie rioolheffing hebben een relatief hoge omvang. Daarom zetten we een deel van deze voorzieningen in om de lasten voor onze inwoners te beperken.

Op basis van de actuele ramingen kan meer aan de voorzieningen worden onttrokken dan waarmee eerder rekening was gehouden. Dit levert voor de exploitatie een voordeel op van € 428.000,-- in 2027, € 179.000,-- in 2028, € 423.000,-- in 2029 en € 502.000,-- in 2030.

Door deze inzet neemt de omvang van de voorzieningen de komende jaren af. De Voorziening Egalisatie afvalstoffenheffing neemt af van circa € 2.011.000,-- begin 2027 naar € 212.000,-- eind 2030. De Voorziening Egalisatie rioolheffing neemt in dezelfde periode af van circa € 2.145.000,-- naar € 622.000,--. Het voordeel in het financieel perspectief betreft daarmee geen structurele besparing op de kosten van riool en afval, maar de inzet van eerder voor deze heffingen opgebouwde middelen.

Interne doorbelastingen en verrekeningen

De toerekening van personeels- en overheadkosten aan investeringen en grondexploitaties is opnieuw berekend. Op basis van de actuele planning en verwachte inzet van medewerkers kan minder aan investeringen en grondexploitaties worden toegerekend dan waarmee eerder rekening was gehouden. Hierdoor blijft een groter deel van deze kosten ten laste van de exploitatie. Daarnaast zijn enkele mutaties in de overhead verwerkt. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 167.000,-- in 2027, € 400.000,-- in 2028, € 249.000,-- in 2029 en € 269.000,-- in 2030.

CDOKE-middelen

Voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid ontvangt de gemeente middelen van het Rijk vanuit de regeling Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Voor 2027 is via de meicirculaire 2026 circa € 1,2 miljoen beschikbaar gesteld. De verwachting is dat ook vanaf 2028 middelen van een vergelijkbare omvang beschikbaar blijven.

Voor de jaren vanaf 2028 kiezen we voor een behoedzame raming. We nemen niet het volledige verwachte bedrag van circa € 1,2 miljoen als structurele baat op, maar alleen het deel waartegenover we op dit moment aantoonbare bestaande lasten voor klimaat- en energietaken kunnen ramen. Een deel van deze lasten bestaat uit personeelskosten van medewerkers die werkzaamheden uitvoeren op het gebied van duurzaamheid en klimaat. Deze personeelslasten maken al onderdeel uit van de gemeentelijke loonsom en kunnen aan de CDOKE-middelen worden toegerekend. Dit leidt tot een voordeel in het financieel perspectief van € 135.000,-- in 2027 en € 588.000,-- per jaar vanaf 2028.

Autonome ontw., investeringen en nieuw beleid

In het financieel perspectief zijn actuele autonome ontwikkelingen, noodzakelijke vervangingsinvesteringen en overige wijzigingen in investeringen verwerkt. Samen met het collegeuitvoeringsprogramma hebben deze ontwikkelingen een nadelig effect van € 538.000 in 2027, oplopend tot € 708.000,-- in 2030. Hierin zitten zowel mee- als tegenvallers. De belangrijkste autonome ontwikkelingen doen zich voor binnen het sociaal domein en bij bijdragen aan samenwerkingsverbanden. Daarnaast houden we rekening met de financiële gevolgen van noodzakelijke vervanging en verduurzaming van onze kapitaalgoederen.

De financiële vertaling van het collegeuitvoeringsprogramma is in dit meerjarenperspectief opgenomen. Hiervoor is € 1,1 miljoen in 2027 en € 1,4 miljoen in 2028 opgenomen; daarna neemt de aanvullende inzet af naar € 0,8 miljoen in 2029 en € 0,7 miljoen in 2030. Het grootste deel hiervan betreft extra capaciteit voor de woningbouwopgave. Daarnaast investeren we onder meer in het vitaal buitengebied, kansengelijkheid, mobiliteit en digitale dienstverlening.

In de programma's worden deze ontwikkelingen uitvoerig beschreven. Een nadere toelichting op hoofdlijnen staat in Autonome ontwikkelingen, nieuw beleid en investeringen en collegeuitvoeringsprogramma.

Belastingmaatregelen

Voor 2027 streven we naar een beperkte ontwikkeling van de lokale lasten. De opbrengst van de onroerendezaakbelasting (OZB) wordt met 3,2% verhoogd. Dit leidt tot € 313.000,-- aan extra structurele inkomsten.

Bij het bepalen van deze stijging is rekening gehouden met de besluitvorming over de OZB voor 2026. In de begroting 2026 was aanvankelijk uitgegaan van een indexatie van 6,0%. Bij de uiteindelijke vaststelling van de tarieven voor 2026 is gekozen voor een lagere verhoging van 2,8%. De voorgestelde stijging van 3,2% in 2027 sluit aan bij het voor 2027 gehanteerde gecorrigeerde inflatiepercentage.

Voor de afvalstoffenheffing en riool- en waterzorgheffing worden de tarieven in 2027 niet verhoogd. De Voorziening Egalisatie afvalstoffenheffing en de Voorziening Egalisatie rioolheffing hebben een relatief hoge omvang. Door een deel van deze eerder via de heffingen opgebouwde middelen in te zetten, kunnen we de lasten voor onze inwoners beperken en de tarieven in 2027 gelijk houden.

De overige gemeentelijke tarieven, leges, heffingen en belastingen worden in beginsel met 0,1% verhoogd. De ontwikkeling van de afzonderlijke tarieven, de kostendekkendheid en de gevolgen voor de lokale woonlasten worden nader toegelicht in de [paragraaf Lokale heffingen](#).

Dekking

Incidentele dekking uit reserves

Voor een deel van de incidentele voorstellen uit het collegeuitvoeringsprogramma zetten we de Vrij aanwendbare reserve (VAR) in. Het gaat onder meer om incidentele capaciteit voor woningbouw, kansengelijkheid, verschillende onderzoeken op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit, digitale transformatie en 950 jaar Hellendoorn.

Voor enkele voorstellen worden andere reserves als dekking ingezet. Voor het Omgevingsprogramma Vitaal Buitengebied wordt de reserve Gelabelde middelen (Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties) ingezet. Bij de investeringen voor MFA Daarle en het wandelpad Haarle-De Pas verloopt de dekking van de VAR naar de reserve kapitaallasten. Voor het wandelpad Haarle-De Pas wordt daarnaast de reserve Reconstructie plattelandsvernieuwing ingezet.

De inzet van de VAR en de overige reserves bedragen € 694.000,-- in 2027, € 673.000,-- in 2028, € 144.000,-- in 2029 en € 24.000,-- in 2030.

Terugdraaien eerdere dekking uit de VAR

In het bestaande financieel perspectief was voor 2027 nog een onttrekking van € 784.000,-- uit de VAR opgenomen om de begroting sluitend te maken. Door de verbetering van het financieel perspectief is deze algemene onttrekking niet meer nodig en wordt deze teruggedraaid. Ondanks de inzet van de VAR voor incidentele voorstellen uit het collegeuitvoeringsprogramma wordt daardoor in 2027 per saldo € 90.000,-- minder aan de VAR onttrokken dan eerder geraamd.

Autonome ontw., nieuw beleid en investeringen

Overzicht nieuwe financiële ontwikkelingen

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Bedrag	Jaar	I/S	2027	2028	2029	2030
Autonome ontw.				316	335	176	125
P01 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied				-37	-37	-37	-37
Hogere gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio Twente	0		S	-37	-37	-37	-37
P02 Iedereen doet mee - Zorg en ondersteuning				601	354	354	354
Hogere gemeentelijke bijdrage SamenTwente	0		S	-143	-143	-143	-143
Jeugdzorg - specialistische zorg, inloop GGZ en Jeugdbescherming en -reclassering	0		I	247	0	0	0
Wmo - Huishoudelijke ondersteuning / Begeleiding (individueel en groep) / stelpost vergrijzing	0		S	557	557	557	557
Indexatie maatschappelijke opvang	0		S	-40	-40	-40	-40
Mee Samen	0		S	-20	-20	-20	-20
P03 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen				31	139	6	-61
Verhoging begeleidingsvergoeding	0		S	-26	-30	-35	-39

Omschrijving	Bedrag	Jaar	I/S	2027	2028	2029	2030
beschut werk							
Tekort begroting Regionaal Doorstroompunt	0		S	-11	-11	-11	-11
Beschut en garantiebannen - ontwikkeling loonkosten, begeleidingskosten en detacheringsofbrengsten	0		S	44	43	63	97
Sociale werkvoorziening - ontwikkeling loonkosten, overige personeelskosten en detacheringsofbrengsten	0		S	102	215	67	-30
Herziening financieringsmodel ROZ Hengelo	0		S	-38	-38	-38	-38
Subsidie voedselbank	0		S	-40	-40	-40	-40
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen				-249	-82	-97	-82
Rioolrenovaties	0		S	-60	-60	-60	-60
Hogere uitgaven Omgevingsdienst Twente	0		S	-189	-22	-22	-22
Vervanging van de slagbomen bij de in-uitweegbrug afvalbrengpunt	0		I	0	0	-15	0
P05 Bestuur, dienstverlening & overhead				-30	-40	-50	-50
E-depot	0		S	-30	-40	-50	-50
Nieuw beleid				0	0	0	0
P05 Bestuur, dienstverlening & overhead				0	0	0	0
Uitbreiding FTE vakgroep techniek	0		S	0	0	0	0
Vervangingsinv.				0	47	190	198
P01 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied				0	-11	10	15
Vervangen circulatiepompen voor energiezuinige pompen bij het Ravijn	123.000	2027		0	-10	-10	-10
Vervanging huidige GBS sporthallen Kruidenwijk en De Voordam	59.000	2027		0	-6	-6	-6
Herstellen van brandwerende scheidingen en doorvoeringen bij Het Ravijn	48.000	2027		0	3	3	3
Verduurzaming De Holtink	435.600	2028		0	0	21	20
Vervanging lichtmasten sportveldverlichting	118.000	2029		0	0	0	6
Renovatie natuurgrasvelden	45.000	2027		0	2	2	2
P03 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen				0	13	13	13
Vervanging ETW (Electronische Tijd Waarneming)	50.000	2027		0	13	13	13
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen				0	5	86	90
Uitvoering mobiliteitsplan	400.000	2030		0	0	0	0
Ontwikkeling wegen	2.124.60	2030		0	0	0	0

Omschrijving	Bedrag	Jaar	I/S	2027	2028	2029	2030
	0						
Verhoging van het huidige budget voor de aanschaf van drie huisvuilauto's	225.000	2028		0	0	3	3
Vervanging Ibbenburenbrug	2.585.00	2028		0	0	73	73
	0						
Vervanging riool en gemalen 2027-2030	2.255.00	2030		0	5	10	14
	0						
P05 Bestuur, dienstverlening & overhead				0	40	81	80
Vervanging van een pick-up met kiepbak voor het onderhoud van sportvelden	85.000	2027		0	10	10	10
Vervanging elektrisch voertuig met veegvuilopbouw	70.000	2030		0	0	0	0
Vervanging tractie 2030	375.000	2030		0	0	0	0
Verhogen budget vervanging hijsinstallatie theater	75.000	2027		0	6	6	6
Aanschaf boa voertuig	125.000	2027		0	13	13	13
Vervanging lift bouwdeel F	58.000	2027		0	3	3	3
vervangingsinvesteringsbudget ICT	375.000	2030		0	0	0	0
Vervanging tractiemiddelen buitensport	432.500	2028		0	0	50	49
Vervanging audio theater naar voren halen van 2028 naar 2027	100.000	2027		0	8	0	0
Totaal				316	382	366	323

Autonome ontwikkelingen, nieuw beleid en investeringen

In dit overzicht staan ontwikkelingen die nodig zijn om de begroting aan te laten sluiten op actuele omstandigheden en de uitvoering van bestaand beleid. Het gaat daarbij om autonome ontwikkelingen waarop de gemeente maar beperkt invloed heeft, noodzakelijke vervangingsinvesteringen en wijzigingen in eerder geraamde investeringen. De afzonderlijke onderwerpen zijn in de betreffende programma's uitgebreider toegelicht.

Autonome ontwikkelingen

De autonome ontwikkelingen leveren per saldo een voordeel op van € 316.000,-- in 2027, € 335.000,-- in 2028, € 176.000,-- in 2029 en € 125.000,-- in 2030. De grootste financiële bewegingen vinden plaats binnen het sociaal domein. Op basis van actuele prognoses verwachten we structureel lagere lasten voor de Wmo van € 557.000,--. Voor jeugdzorg verwachten we in 2027 een incidenteel voordeel van € 247.000,--. Daartegenover staan onder meer hogere structurele bijdragen aan SamenTwente (€ 143.000,--) en Veiligheidsregio Twente (€ 37.000,--) en hogere lasten voor maatschappelijke opvang en MEE Samen. Binnen participatie nemen de lasten voor onder andere beschut werk toe. Ook bij de Omgevingsdienst Twente houden we rekening met hogere structurele lasten.

Nieuw beleid

We breiden de vakgroep techniek uit met extra eigen capaciteit. Hiermee kunnen werkzaamheden die nu extern worden uitgevoerd vaker door de eigen organisatie worden opgepakt. Tegenover de hogere personeelslasten staat daardoor een verlaging van de kosten voor uitbesteding. De uitbreiding heeft per saldo geen effect op het financieel meerjarenperspectief.

Vervangingsinvesteringen

De komende jaren zijn investeringen nodig om gemeentelijke voorzieningen en kapitaalgoederen veilig, bruikbaar en toekomstbestendig te houden. Het gaat onder meer om wegen en riolering, bruggen, sportaccommodaties, voertuigen, ICT en gemeentelijke gebouwen. Voorbeelden zijn de vervanging van de Ibbenburenbrug, investeringen in Het Ravijn en sportaccommodaties en de vervanging van voertuigen en materieel. De investeringsuitgaven worden geactiveerd; het financiële effect in het meerjarenperspectief bestaat daarom voornamelijk uit afschrijving en rente. De aanvullende kapitaallasten lopen op van nihil in 2027 naar circa € 198.000,-- in 2030.

Mutaties in investeringen

Naast de nieuwe vervangingsinvesteringen zijn de bestaande investeringsramingen geactualiseerd. De mutaties leiden tot een voordeel van € 257.000,-- in 2027, € 594.000,-- in 2028, € 240.000,-- in 2029 en € 92.000,-- in 2030. Dit voordeel ontstaat voornamelijk doordat investeringen later worden uitgevoerd dan eerder geraamd. Hierdoor starten de bijbehorende kapitaallasten, bestaande uit afschrijving en rente, ook later. Het gaat daarmee vooral om een verschuiving van lasten tussen jaren en niet om een besparing op de investeringen zelf.

Collegeuitvoeringsprogramma 2026-2030

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Invest erings jaar	Invest erings bedra g	I/S	2027	2028	2029	2030
P01 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied				761	1.117	843	723
950 jaar Hellendoorn		0	I	0	100	0	0
Nota Ruimtelijke kwaliteit welstand en erfgoed		0	I	0	50	0	0
Omgevingsprogramma vitaal buitengebied		0	I	100	0	0	0
Vorbereidend onderzoek MFA Daarle	2027	500		0	20	20	20
Extra capaciteit woningbouw (structureel)		0	S	417	703	703	703
Extra capaciteit woningbouw (incidenteel)		0	I	244	244	120	0
P02 Iedereen doet mee - Zorg en ondersteuning				185	40	0	0
Pilot indiceren in de wijk		0	I	0	40	0	0
Preventief aanbod kansengelijkheid (tijdelijk personeel)		0	I	150	0	0	0
Preventief aanbod kansengelijkheid (onderzoek)		0	I	35	0	0	0
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen				50	104	4	4
Onderzoek ontsluiting Hellendoorn-Noord		0	I	50	0	0	0
Onderzoek parkeerdek station		0	I	0	50	0	0

Omschrijving	Invest erings jaar	Invest erings bedra g	I/S	2027	2028	2029	2030
Onderzoek parkeerhubs		0	I	0	50	0	0
Wandelpad Haarle de Pas	2028	85		0	4	4	4
P05 Bestuur, dienstverlening & overhead				115	115	0	0
Digitale transformatie soevereiniteit		0	I	115	115	0	0
Eindtotaal				1.111	1.376	847	727

Collegeuitvoeringsprogramma 2027-2030

In deze begroting geven we financieel uitvoering aan de ambities uit het collegeuitvoeringsprogramma 2026-2030. Hiervoor is € 1,1 miljoen beschikbaar in 2027 en € 1,4 miljoen in 2028. In 2029 en 2030 bedraagt de aanvullende inzet respectievelijk € 847.000,-- en € 727.000,--. Een belangrijk deel van de inzet is structureel; daarnaast zijn voor verschillende onderzoeken en projecten incidentele middelen opgenomen.

Woningbouw en leefbare kernen

Het grootste deel van de middelen zetten we in om de woningbouwopgave te versnellen. Voor extra capaciteit voor woningbouw is € 661.000,-- in 2027 beschikbaar, oplopend tot € 947.000,-- in 2028. Daarna bedraagt de aanvullende inzet € 823.000,-- in 2029 en € 703.000,-- in 2030. Daarnaast zijn middelen opgenomen voor het Omgevingsprogramma Vitaal Buitengebied (€ 100.000,-- in 2027), de Nota Ruimtelijke Kwaliteit (€ 50.000,-- in 2028) en de voorbereiding van de MFA Daarle (€ 20.000,-- per jaar vanaf 2028). Voor 950 jaar Hellendoorn is in 2028 € 100.000,-- beschikbaar.

Preventie en kansengelijkheid

Binnen het sociaal domein investeren we in 2027 € 185.000,-- extra in preventie en kansengelijkheid. Daarvan is € 150.000,-- bestemd voor een preventief aanbod rond kansengelijkheid en € 35.000,-- voor aanvullend onderzoek. Voor de pilot Indiceren in de wijk is in 2028 € 40.000,-- opgenomen. Met deze inzet willen we ondersteuning eerder en dichter bij inwoners organiseren.

Bereikbaarheid en mobiliteit

Voor onderzoek naar de ontsluiting van Hellendoorn-Noord is in 2027 € 50.000,-- beschikbaar. In 2028 reserveren we € 50.000,-- voor onderzoek naar een parkeerdek bij het station en € 50.000,-- voor onderzoek naar parkeerhubs. Daarnaast wordt vanaf 2028 rekening gehouden met de kapitaallasten van het wandelpad Haarle-De Pas.

Dienstverlening en digitale ontwikkeling

Voor de digitale transformatie van de gemeentelijke dienstverlening is in 2027 en 2028 jaarlijks € 115.000,-- opgenomen. Hiermee investeren we in een moderne en toegankelijke dienstverlening en in de verdere ontwikkeling van onze digitale organisatie.

Mogelijke aanvullende financiële gevolgen

Met de opgenomen middelen is nog niet het volledige financiële effect van het collegeuitvoeringsprogramma in beeld. Een aantal acties bevindt zich nog in de onderzoeks- of uitwerkingsfase. Hieruit kunnen aanvullende kosten of investeringen voortvloeien die nu nog niet betrouwbaar kunnen worden geraamd. Zodra plannen concreter worden, brengen we de financiële gevolgen in beeld en leggen we deze waar nodig ter besluitvorming voor.

De inhoudelijke doelen, activiteiten en beoogde resultaten van deze voorstellen zijn opgenomen bij de betreffende programma's. Voorstellen waarbij sprake is van incidentele bedragen worden gedekt uit de VAR of een daarvoor bestemde reserve. Bij de meerjarenraming staat onder dekking aangegeven welke posten dit betreft.

Baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

bedragen x € 1.000

Subrubriek	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo van baten en lasten	8.008	-3.471	-1.697	-3.096	-3.518	-2.691
Lasten	-131.748	-139.708	-135.485	-129.807	-128.566	-129.240
Programma	-113.328	-120.028	-116.129	-111.376	-110.204	-110.639
P01 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied	-27.513	-25.239	-23.303	-24.428	-24.003	-23.593
P02 Iedereen doet mee - Zorg en ondersteuning	-27.763	-31.770	-31.738	-31.247	-29.285	-29.264
P03 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen	-31.398	-33.771	-33.009	-28.471	-28.570	-28.612
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	-21.526	-24.072	-22.361	-21.972	-22.662	-23.157
P05 Bestuur, dienstverlening & overhead	-5.129	-5.176	-5.718	-5.257	-5.684	-6.012
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	-18.420	-19.680	-19.355	-18.431	-18.362	-18.601
OZB woningen	-444	-509	-529	-533	-535	-537
Treasury	-1.313	-1.191	-628	-550	-548	-689
Overhead	-16.676	-17.890	-18.108	-17.258	-17.189	-17.285
Onvoorzien	0	-75	-75	-75	-75	-75
Heffing Vpb	14	-15	-15	-15	-15	-15
Baten	139.756	136.237	133.787	126.711	125.049	126.549
Programma	44.663	41.870	37.040	34.134	33.925	34.028
P01 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied	8.640	5.982	4.183	4.796	4.197	3.922
P02 Iedereen doet mee - Zorg en ondersteuning	1.407	957	425	1.352	1.353	1.353
P03 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen	18.217	17.849	17.274	12.582	12.600	12.616
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	15.160	15.891	13.800	13.728	14.098	14.461
P05 Bestuur, dienstverlening & overhead	1.240	1.190	1.358	1.677	1.677	1.677
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	95.093	94.368	96.747	92.577	91.124	92.521
Uitkeringen Gemeentefonds	82.920	82.411	84.865	80.909	79.493	80.907

Subrubriek	2025	2026	2027	2028	2029	2030
OZB woningen	6.378	6.534	6.750	6.750	6.750	6.750
OZB niet-woningen	3.797	3.767	3.890	3.890	3.890	3.890
Belastingen overig	0	87	87	87	87	87
Treasury	1.889	1.552	1.091	877	839	822
Overhead	109	16	64	64	64	64
Mutatie reserves	-2.578	4.061	1.697	804	-96	-474
Toevoegingen	-10.328	-5.081	-1.153	-589	-819	-1.069
	-10.328	-5.081	-1.153	-589	-819	-1.069
	-10.328	-5.081	-1.153	-589	-819	-1.069
Onttrekkingen	7.750	9.142	2.850	1.393	723	595
	7.750	9.142	2.850	1.393	723	595
	7.750	9.142	2.850	1.393	723	595
Eindtotaal	5.430	590	0	-2.292	-3.613	-3.165

Incidentele baten en lasten

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Saldo van baten en lasten	-2.229	-702	-120	0
Lasten	-7.453	-702	-120	0
P01 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied	-533	-414	-120	0
Begeleiding aanbestedingsproces aanleg kunstgrasvelden	-74	0	0	0
Groenbeleidsplan - uitwerking diverse plannen	-60	-20	0	0
LEADER Cofinanciering	-55	0	0	0
950 jaar Hellendoorn	0	-100	0	0
Nota Ruimtelijke kwaliteit welstand en erfgoed	0	-50	0	0
Omgevingsprogramma vitaal buitengebied	-100	0	0	0
Extra capaciteit woningbouw (incidenteel)	-244	-244	-120	0
P02 Iedereen doet mee - Zorg en ondersteuning	-185	-40	0	0
Pilot indiceren in de wijk	0	-40	0	0
Preventief aanbod kansengelijkheid (tijdelijk personeel)	-150	0	0	0
Preventief aanbod kansengelijkheid (onderzoek)	-35	0	0	0
P03 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen	-4.946	0	0	0
Gemeentelijke opvang Oekraïners	-4.288	0	0	0

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Leefgeld Oekraïners	-283	0	0	0
Verruiming individuele inkomens toeslag	-60	0	0	0
Reserve uitkeringen, aanvulling BUIG ten behoeve van beschut werk	-53	0	0	0
Doorontwikkeling talentontwikkelbedrijf	-114	0	0	0
Tijdelijke locatie Marijkeschool, Elimschool en Kosmo (WDC)	-148	0	0	0
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	-606	-100	0	0
Straatmeubilair - plaatsnamen in het Nedersaksisch	-50	0	0	0
Subsidieregeling vergroening vasthouden/verwerken hemelwater	-50	0	0	0
Inzet CDOKE middelen	-128	0	0	0
Uitvoering klimaat- en energiebeleid	-328	0	0	0
Onderzoek ontsluiting Hellendoorn-Noord	-50	0	0	0
Onderzoek parkeerdek station	0	-50	0	0
Onderzoek parkeerhubs	0	-50	0	0
P05 Bestuur, dienstverlening & overhead	-1.183	-148	0	0
Doorontwikkeling interne controle	-70	0	0	0
Tijdelijke personele inzet informatiebeheer	-75	0	0	0
Informatieveiligheid implementatie BIO2 en NIS2 maatregelen	-150	0	0	0
Tijdelijke flexibele schil publieksbalie	-25	-25	0	0
Voorziening spaarverlof RVU	-69	-8	0	0
Stelpost Rijksvoornemens (gereserveerd, eenmalig deel)	-679	0	0	0
Digitale transformatie soevereiniteit	-115	-115	0	0
Baten	5.224	0	0	0
P03 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen	4.768	0	0	0
Normvergoeding gemeentelijke opvang	4.288	0	0	0

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Oekraïners				
Rijksvergoeding leefgeld Oekraïeners	143	0	0	0
Eigen bijdrage Oekraïners	140	0	0	0
Reserve armoede- en schuldenaanpak - individuele inkomenstoeslag	60	0	0	0
Tijdelijke locatie Marijkeschool, Elimschool en Kosmo (WDC)	137	0	0	0
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	456	0	0	0
Inzet CDOKE middelen	128	0	0	0
Uitvoering klimaat- en energiebeleid	328	0	0	0
Mutaties reserves	1.465	816	151	24
Toevoegingen	-1.117	-303	-268	-268
-	-1.117	-303	-268	-268
Vrij aanwendbare reserve	-15	-68	-118	-118
Reserve uitkeringen Participatiewet, IOAW en IOAZ	-53	0	0	0
1/3 regeling	-50	-50	-50	-50
Wachtgelden huidige wethouders	-100	-100	-100	-100
Reserve gelabelde middelen	-399	0	0	0
Reserve kapitaallasten	-500	-85	0	0
Onttrekkingen	2.582	1.119	419	292
-	2.582	1.119	419	292
Vrij aanwendbare reserve	1.406	697	120	0
Reserve armoede- en schuldenaanpak	93	33	0	0
Reserve invoering omgevingswet	283	270	270	270
Reserve statushouders en ontheemden (Oekraïne)	26	17	8	0
Reserve gelabelde middelen	774	21	21	22
Reserve reconstructie/plattelandsvernieuwing	0	81	0	0
Eindtotaal	-764	114	31	24

Toelichtingen boven de € 50.000

Begeleiding aanbestedingsproces aanleg kunstgrasvelden

De raad heeft in december 2025 budget beschikbaar gesteld voor de begeleiding van de aanbesteding- en realisatie van de aanleg van een kunstgrasveld bij MVV'69, VV Daarlerveen, SP Daarle en SV Haarle. Voor 2027 is € 74.000,-- beschikbaar en dit wordt gedekt vanuit de VAR.

Groenbeleidsplan - uitwerking diverse plannen

Vanuit het Groenbeleidsplan zijn er diverse incidentele budgetten beschikbaar gesteld om plannen op te stellen, zoals groenbeheerplan en meerjarenrenovatieplan. Het betreft € 60.000,-- in 2027 en € 20.000,-- in 2028.

LEADER Cofinanciering

Voor 2027 is incidenteel € 55.000,-- beschikbaar voor cofinanciering van LEADER-projecten op recreatief-toeristisch gebied. De bijdrage is alleen in 2027 geraamd en heeft daarmee een incidenteel karakter.

950 jaar Hellendoorn

In 2028 bestaat Hellendoorn 950 jaar. Als gemeente willen we hieraan een bijdrage kunnen leveren. Daarom is in 2028 incidenteel € 100.000,-- beschikbaar voor activiteiten in het kader van 950 jaar Hellendoorn.

Nota Ruimtelijke kwaliteit welstand en erfgoed

In 2028 stellen we een Nota Ruimtelijke Kwaliteit op. De nota bevat uitgangspunten en criteria voor de beoordeling van nieuwe ontwikkelingen, verbouwingen en andere ruimtelijke ingrepen en gaat onder andere in op erfgoed, architectuur, stedenbouw, landschap en de mogelijkheden voor welstandsvrije gebieden. Hiervoor is in 2028 incidenteel € 50.000,-- beschikbaar.

Omgevingsprogramma vitaal buitengebied

Na vaststelling van de Omgevingsvisie Hellendoorn 2040 stellen we het Omgevingsprogramma Vitaal Buitengebied op. Een extern bureau ondersteunt bij de ontwikkeling van het maatregelenpakket en instrumentarium en bij het participatieproces. Hiervoor is in 2027 incidenteel € 100.000,-- beschikbaar. De kosten worden gedekt uit de reserve Gelabelde middelen, onderdeel Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties.

Extra capaciteit woningbouw (incidenteel)

De woningbouwambitie van Hellendoorn vraagt om een forse versterking van de gemeentelijke organisatie. Hiervoor wordt zowel structurele als tijdelijke capaciteit ingezet. Naast de structurele uitbreiding is incidenteel € 244.000,-- beschikbaar in 2027 en 2028 en € 120.000,-- in 2029. Deze tijdelijke inzet ondersteunt de versnelling van de woningbouwopgave in de eerste jaren en vervalt vanaf 2030. Dan vangen we deze capaciteit op binnen de huidige formatie.

Preventief aanbod kansengelijkheid

Binnen het sociaal domein zetten we in 2027 incidenteel extra middelen in voor preventie en kansengelijkheid. Hiervan is € 150.000,-- bestemd voor tijdelijke personele inzet voor een preventief aanbod rond kansengelijkheid. Daarnaast is € 35.000,-- beschikbaar voor aanvullend onderzoek.

Gemeentelijke opvang Oekraïners inclusief leefgeld en eigen bijdrage

Ook in 2027 zijn er opvangplekken voor Oekraïners beschikbaar in onze gemeente. De inkomsten en uitgaven voor zowel huisvesting als leefgeld zijn voor 2027 budgettair neutraal geraamd. Ter dekking van de uitgaven ontvangen we een specifieke uitkering. De raming in de begroting is op basis van de regelgeving 2026. Vanaf 2027 vindt er een wijziging plaats in de financiering vanuit het Rijk. Er komt één nieuwe regeling die de financiering regelt voor de diverse groepen nieuwkomers. Het effect van deze regeling is op het moment van opstellen van deze begroting nog niet bekend.

Verruiming individuele inkomenstoeslag

De doelgroep die in aanmerking komt voor de individuele inkomenstoeslag is in 2027 groter door wijziging van de inkomensgrens en de referentieperiode. De meerkosten van € 60.000,-- worden gedekt vanuit de reserve armoede- en schuldenbeleid.

Reserve uitkeringen, aanvulling BUIG ten behoeve van beschut werk

Vanaf 2025 is een forfaitaire loonkostensubsidie van kracht voor inwoners die werk verrichten met de indicatie beschut. Financiële compensatie zou moeten plaatsvinden via de BUIG (uitkering ter dekking van uitkeringslasten Participatiewet) maar dat vereist een wetswijziging. Daarom is in de jaren 2025 tot en met 2027 de compensatie uitgekeerd via het gemeentefonds. Dit bedrag storten we in de reserve ter dekking van mogelijke meerkosten. Voor 2027 is dat een bedrag van € 53.000,--.

Doorontwikkeling talentontwikkelbedrijf

Het impulsbudget en de rijksbijdrage sociale infrastructuur en de rijksbijdrage sociale infrastructuur 2027, beiden bedoeld voor het beschikbaar hebben en doorontwikkelen van de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven, wordt ingezet ter dekking van de kosten van het lokale project doorontwikkeling talentontwikkelbedrijf. Dit bedraagt € 114.000,-- in 2027.

Tijdelijke locatie Marijkeschool, Elimschool en Kosmo (WDC)

In het kader van de uitvoering van de nieuwbouw- en renovatieopgaven binnen het onderwijs zijn voor meerdere locaties tijdelijke huisvestingsvoorzieningen noodzakelijk. Dit betreft onder andere Kosmo, De Marijke en de Elimschool. Om de continuïteit van opvang en onderwijs gedurende de werkzaamheden te waarborgen, is het voormalig schoolgebouw van Reggesteyn locatie Willem de Clercq als tijdelijke voorziening ingezet. De hiermee samenhangende kosten van € 148.000,-- hebben betrekking op onder meer tijdelijke huisvesting, inrichting en aanvullende facilitaire aanpassingen. De scholen en Kosmo dragen zelf ook bij in deze kosten.

Straatmeubilair - plaatsnamen in het Nedersaksisch

De raad heeft een eenmalig budget van € 50.000,-- beschikbaar gesteld voor het plaatsen van plaatsnaamborden bij de invalswegen in het Nedersaksisch.

Subsidieregeling vergroening vasthouden/verwerken hemelwater

De subsidieregeling loopt een jaar langer door in afwachting van het nieuwe plan "Samen leven met water". Dit betreft een bedrag van € 50.000,--.

Inzet CDOKE middelen en uitvoering klimaat- en energiebeleid

Voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid ontvangt de gemeente middelen van het Rijk vanuit de regeling Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Voor 2027 is via de meicirculaire 2026 circa € 1,2 miljoen beschikbaar gesteld. In de incidentele baten en lasten zijn voor 2027 € 128.000 voor inzet van CDOKE-middelen en € 328.000 voor uitvoering van klimaat- en energiebeleid opgenomen. Tegenover deze incidentele lasten zijn voor dezelfde bedragen incidentele rijksinkomsten geraamd.

Onderzoek ontsluiting Hellendoorn-Noord

We onderzoeken hoe de verkeersontsluiting van Hellendoorn-Noord toekomstbestendig kan worden ingericht. Hiervoor is in 2027 incidenteel € 50.000,-- beschikbaar.

Onderzoek parkeerdek station

In 2028 onderzoeken we de noodzaak en mogelijkheden voor de realisatie van een parkeerdek bij het station. Daarbij betrekken we zowel de toekomstige parkeerbehoefte als de ruimtelijke ontwikkelingen in het stations- en centrumgebied. Hiervoor is in 2028 incidenteel € 50.000,-- beschikbaar.

Onderzoek parkeerhubs

In 2028 onderzoeken we welke rol parkeerhubs kunnen spelen in de toekomstige parkeer- en mobiliteitsbehoefte van inwoners, bedrijven en toeristen. Daarbij kijken we ook naar de aansluiting

op het huidige parkeerbeleid en de relatie met het onderzoek naar een parkeerdek bij het station. Hiervoor is in 2028 incidenteel € 50.000,-- beschikbaar.

Doorontwikkeling interne controle

Vanuit de begroting 2026 is er nieuw beleid toegekend voor de doorontwikkeling van de interne controle. Voor 2027 bedraagt dat € 70.000,--. Dit is een incidenteel budget.

Tijdelijke personele inzet informatiebeheer

Bij de begroting 2026 is voor 2026 en 2027 budget beschikbaar gesteld om te intensiveren op het gebied van digitaliseren. Voor 2027 is het bedrag € 75.000,--.

Informatieveiligheid implementatie BIO2 en NIS2 maatregelen

Met de inwerkingtreding van de Cyberbeveiligingswet worden hogere eisen gesteld aan onder andere risicomanagement, governance, incidentrespons, ketenveiligheid en bestuurlijke verantwoording. In 2027 verschuift de nadruk van voorbereiding naar aantoonbare naleving en verdere implementatie binnen de organisatie. Voor de implementatie van de hiervoor benodigde maatregelen is in 2027 incidenteel € 150.000,-- beschikbaar.

Voorziening spaarverlof/RVU

Voor arbeidsgerelateerde verplichtingen waarvan de omvang niet jaarlijks vergelijkbaar is, wordt een voorziening gevormd. In 2027 wordt de voorziening voor spaarverlof met € 69.000,-- verhoogd op basis van de verwachte verplichtingen. In 2028 volgt nog een beperkte aanvulling. Omdat de toevoegingen samenhangen met de ontwikkeling van de opgebouwde aanspraken en niet jaarlijks in een vergelijkbaar volume optreden, worden deze als incidenteel aangemerkt.

Stelpost Rijksvoornemens (gereserveerd, eenmalig deel)

Voor de inzet van de klimaatmiddelen is in totaal € 1,1 miljoen beschikbaar. Een deel (€ 456.000,--) is al verantwoord in programma 4. Dit betreft € 679.000,-- dat als incidentele post op de stelpost Rijksvoornemens staat. Voor dit bedrag kunnen we incidentele uitgaven doen in het kader van klimaatmaatregelen.

Digitale transformatie soevereiniteit

Om de digitale transformatie van de organisatie verder vorm te geven, zetten we tijdelijk capaciteit in voor het concretiseren en realiseren van organisatiebrede digitaliseringsinitiatieven. Daarbij ligt de focus op digitale soevereiniteit, een toekomstbestendige informatievoorziening en het optimaal benutten van gezamenlijke en landelijke digitale voorzieningen. Hiervoor is in 2027 en 2028 jaarlijks incidenteel € 115.000,-- beschikbaar.

Structureel en reëel begrotingsevenwicht

Incidentele lasten mogen worden gedekt door incidentele baten, waaronder ook onttrekkingen aan de reserve, en door structurele baten.

bedragen x € 1.000

Structureel begrotingssaldo	2027	2028	2029	2030
Geraamde lasten	-135.485	-129.807	-128.566	-129.240
Geraamde baten	133.787	126.711	125.049	126.549
Geraamd saldo baten en lasten	-1.697	-3.096	-3.518	-2.691

Structureel begrotingssaldo	2027	2028	2029	2030
voor bestemming				
Beoogde toevoegingen aan reserves	-1.153	-589	-819	-1.069
Beoogde onttrekkingen aan reserves	2.850	1.393	723	595
Begrotingssaldo na bestemming (geraamd resultaat)	0	-2.292	-3.613	-3.165
Waarvan incidentele lasten en incidentele toevoegingen aan reserves	-8.570	-1.005	-388	-268
Waarvan incidentele baten en incidentele onttrekkingen aan reserves	7.806	1.119	419	292
Saldo incidentele baten en lasten	-764	114	31	24
Structureel begrotingssaldo (geraamd structureel resultaat)	764	-2.406	-3.644	-3.189

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Op grond van het BBV besteden we afzonderlijk aandacht aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen. Het gaat om aanspraken van huidig en voormalig personeel en bestuurders die samenhangen met de arbeidsrelatie of het ambt.

De jaarlijks terugkerende verplichtingen met een vergelijkbaar volume zijn verwerkt in de exploitatie. Voor verplichtingen waarvan de omvang niet jaarlijks vergelijkbaar is, wordt een voorziening gevormd. Binnen onze gemeente betreft dit onder andere verplichtingen voor spaarverlof, voormalig personeel en verplichtingen op grond van de APPA. De hiervoor gevormde voorzieningen zijn opgenomen in het overzicht van reserves en voorzieningen.

Vpb

De vennootschapsbelasting (Vpb) is op netto € 15.000,-- geraamd. Dit betreft het onderdeel Vpb over reclameopbrengsten op lichtmasten, rotondes enabri's. De Vpb over de eventuele fiscale winst op grondexploitaties komt ten laste van de bufferreserve.

Investeringsen

Het begrotingsjaar 2027 en de bijbehorende budgetten worden vastgesteld door uw raad. De budgetten in de meerjarenraming 2028-2030 worden niet vastgesteld. Het belangrijkste doel van de meerjarenraming is een doorrekening van het beleid dat in de begroting is opgenomen. Dit geeft daarmee inzicht in de financiële consequenties. Dit sluit aan op de regelgeving (BBV). De nu in de begroting opgenomen investeringsbudgetten voor 2027 zijn enerzijds budgetten die uw raad al in eerdere begrotingsjaren heeft vastgesteld en die zijn doorgeschoven en anderzijds budgetten die nog niet zijn vastgesteld (met name budgetten die vanuit de meerjarenraming komen). De nog niet vastgestelde budgetten zijn opgenomen in onderstaande tabel. Met het vaststellen van de begroting 2027 stelt uw raad ook deze budgetten vast. Deze budgetten komen met name voort uit beleidsplannen (bv. de speelruimtevisie) of uit vervangingsschema's (bv. tractiemiddelen en meubilair).

Omschrijving investering	Begroting 2027	Uitgaven	Inkomsten
P01 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied	2.466,318	2.517	-51
Het Ravijn	231,618	269	-38
Ravijn - Uitbreiding beregeningsinstallatie	30	30	0
Ravijn - Vervanging zwembadlift voor mindervaliden	30	30	0
Ravijn - Vervangen circulatiepompen	123	150	-27
Ravijn - Herstellen brandwerende scheidingen	48,618	59	-11
Integraal huisvestingsplan	70	70	0
Integraal huisvestingsplan onderwijs/calamiteiten	70	70	0
Kunstgrasveld	690	690	0
Kunstgrasveld Haarle: Onderbouw	380	380	0
Kunstgrasveld Haarle: Toplaag	310	310	0
MFA's	500	500	0
Vorbereidingskosten MFA Daarle	500	500	0
Speelruimtevisie	259	259	0
Speelruimtevisie	259	259	0
Sport overige	340,7	354	-13
Renovatie natuurgrasvelden	45	45	0

Omschrijving investering	Begroting 2027	Uitgaven	Inkomsten
Verv. gebouwen beheerssysteem sporthal Kruidenwijk	29,52	36	-6
Verv. Pick-Up met kiepbak sportvelden	85	85	0
Vervanging tractiemiddelen buitensport	125,5	126	0
Vervanging armaturen veldverlichting naar LED	26,16	26	0
Verv. gebouwenbeheerssyst eem sporthal Voordam	29,52	36	-6
Theater	375	375	0
Theatertechniek trekkenwand	375	375	0
P03 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen	50	50	0
Het Ravijn	50	50	0
Ravijn - Verv. Electronische tijdwaarneming	50	50	0
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	1.791	1.791	0
Begraafplaats	270	270	0
Renovatie parkeerplaatsen begraafpl. Ninaberlaan	216	216	0
Renovatie asfaltpaden Begraafpl. Ninaberlaan	54	54	0
Mobiliteit- en fietsvisie	400	400	0
Uitvoering mobiliteits- en fietsvisie	400	400	0
Riolering	1.121	1.121	0
Vervangen technische installaties drukriool	106	106	0
Vervangen gemalen	165	165	0
Investeringen klimaatadaptatie	250	250	0
Renovatie riolering	600	600	0
P05 Bestuur,	1.845,5	1.846	0

Omschrijving investering	Begroting 2027	Uitgaven	Inkomsten
dienstverlening & overhead			
HvCB	673	673	0
Raadzaal - verv. Audio Visuele Middelen	250	250	0
Raadzaal - vervanging meubilair	250	250	0
Vervanging binnenzonwering HvCB	85	85	0
Vervanging lift bouwdeel F (kantoor) HvCB	58	58	0
Verv. centrale noodverlichtingsunit HvCB	30	30	0
ICT	528	528	0
Investeringen ICT, kosten werkplek	528	528	0
Overige gebouwen	165	165	0
Renovatie/verduurz dienstgebouw Vrugteveen	100	100	0
Calamiteitenbudget gem. accommodaties	65	65	0
Tractiemiddelen	480	480	0
Vervanging tractiemiddelen	355	355	0
Aanschaf BOA voertuig	125	125	0
Totaal	6.153	6.203	-51

Reserves en voorzieningen

Reserves

bedragen x € 1.000

Reserves	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Algemene Reserve	36.215	38.272	36.881	36.252	36.251	36.369
101 Vrij aanwendbare reserve	20.962	23.086	21.695	21.066	21.065	21.183
102 Financieringsreserve	10.022	10.022	10.022	10.022	10.022	10.022
103 Bufferreserve grondexploitatie	5.231	5.164	5.164	5.164	5.164	5.164
Bestemmingsreserves	25.150	24.462	24.156	23.981	24.078	24.434
407 Reserve Armoede- en schuldenaankpak	993	856	763	730	730	730
409 Reserve Uitkeringen Participatiewet , IOAW en IOAZ	2.030	2.011	2.064	2.064	2.064	2.064
411 Reserve Groenrenovaties	7	7	7	7	7	7
414 Reserve 1/3-Regeling accommodatie beleid	245	295	345	395	445	495
415 Reserve Kunst	100	25	25	25	25	25
416 Reserve Rood-voor-rood	80	80	80	80	80	80
418 Reserve Reconstructie plattelandsvernieuwing	136	136	136	55	55	55
419 Reserve Wachtgeld en huidige wethouders	400	500	600	700	800	900

Reserves	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
422 Reserve Co-financiering sfonds N35	741	741	741	741	741	741
423 Reserve Invoeringkoste n Omgevingswet	1.741	1.424	1.141	871	601	331
424 Reserve Revolverend fonds energiewerkgr oepen	120	120	120	120	120	120
425 Reserve Statushouders en ontheemden (Oekraïne)	6.785	6.603	6.578	6.561	6.553	6.553
426 Reserve Gelabelde middelen	7.971	8.076	7.701	7.929	8.408	9.137
427 Reserve Kapitaallasten	3.800	3.588	3.855	3.703	3.450	3.196
Rekeningsaldo	5.430	590	590	-1.702	-5.315	-8.480
201 Reserve Rekeningsaldo te bestemmen	5.430	590	590	-1.702	-5.315	-8.480
	66.795	63.324	61.627	58.531	55.014	52.323

De totale omvang van de reserves neemt af van € 63,3 miljoen eind 2026 naar € 61,6 miljoen eind 2027 en € 52,3 miljoen eind 2030. Een belangrijk deel van deze daling wordt veroorzaakt door de geraamde begrotingstekorten in de meerjarenperiode. Deze worden cumulatief verwerkt in Rekeningsaldo te bestemmen. Dit saldo bedraagt eind 2027 nog € 0,6 miljoen positief en loopt vervolgens terug naar € 1,7 miljoen negatief eind 2028 en € 8,5 miljoen negatief eind 2030.

Algemene reserves

De algemene reserves nemen af van € 38,3 miljoen eind 2026 naar € 36,9 miljoen eind 2027. Daarna blijft de omvang relatief stabiel rond € 36,3 miljoen. De ontwikkeling wordt vrijwel geheel veroorzaakt door de Vrij aanwendbare reserve (VAR). In 2027 wordt circa € 1,4 miljoen aan de VAR onttrokken, vooral voor incidentele voorstellen uit het collegeuitvoeringsprogramma en eerder genomen besluiten. Daartegenover staan slechts beperkte toevoegingen. In 2028 bedraagt de geraamde onttrekking nog circa € 0,7 miljoen. Vanaf 2029 zijn de mutaties beperkt.

De financieringsreserve blijft gedurende de gehele periode circa € 10,0 miljoen. Ook de bufferreserve grondexploitatie blijft vanaf eind 2026 met circa € 5,2 miljoen ongewijzigd.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves nemen beperkt af van € 24,5 miljoen eind 2026 naar € 24,2 miljoen eind 2027. In de jaren daarna blijft de totale omvang rond € 24 miljoen. Binnen dit totaal vinden wel verschuivingen plaats.

De reserve Invoeringskosten Omgevingswet wordt de komende jaren ingezet voor de verdere invoering en uitvoering van de Omgevingswet en neemt daardoor af van € 1,4 miljoen eind 2026 naar € 0,3 miljoen eind 2030. De reserve Gelabelde middelen neemt daarentegen toe van € 8,1 miljoen naar € 9,1 miljoen. Deze reserve bevat middelen die voor specifieke toekomstige uitgaven zijn bestemd.

De reserve Kapitaallasten neemt eerst toe van € 3,6 miljoen eind 2026 naar € 3,9 miljoen eind 2027 en neemt daarna geleidelijk af tot € 3,2 miljoen eind 2030. De toename in 2027 hangt met name samen met stortingen voor de voorbereidingskosten MFA Daarle (€ 0,5 miljoen) en in 2028 met het wandelpad Haarle-De Pas (€ 85.000,--). Uit de reserve worden jaarlijks de kapitaallasten van de daarvoor aangewezen investeringen gedekt.

Voorzieningen

bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Onderhoudsvoorzieningen	2.674	2.674	2.674	2.674	2.674	2.674
722 Voorziening Onderhoud wegen	1.795	1.795	1.795	1.795	1.795	1.795
724 Voorziening Onderhoud bruggen en tunnels	879	879	879	879	879	879
Overige voorzieningen	912	765	732	736	740	745
704 Voorziening Privatisering was- en kleedruimten	510	413	413	413	413	413
712 Voorziening Toekomstige verliezen grondexploitatie-passiva	233	213	217	222	226	231
726 Voorziening	169	139	101	101	101	101

Voorzieningen	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Nog uit te voeren werkzaamheden en voorm grexen						
Voorzieningen personeel	6.865	6.953	929	937	937	937
709 Voorziening APPA	1.069	1.198	0	0	0	0
715 Voorziening Wachtgelden voormalig personeel	90	48	48	48	48	48
723 Voorziening APPA ingegane pensioenen	4.895	4.895	0	0	0	0
725 Voorziening Spaarverlof	811	811	880	889	889	889
Voorzieningen van derden verkregen middelen	4.241	4.365	4.030	3.396	2.400	1.042
703 Voorziening Parkeerbeleid	208	208	208	208	208	208
718 Voorziening Egalisatie afvalstoffenheffing	1.947	2.011	1.918	1.624	1.014	212
719 Voorziening Egalisatie rioolheffing	2.085	2.145	1.904	1.563	1.177	622
	14.692	14.757	8.364	7.743	6.752	5.398

De omvang van de voorzieningen neemt af van € 14,8 miljoen eind 2026 naar € 8,4 miljoen eind 2027. De belangrijkste oorzaak is de overgang van de pensioenen van politieke ambtsdragers naar het ABP. Hierdoor worden de voorzieningen APPA en APPA ingegane pensioenen in 2027 afgewikkeld. Samen hadden deze voorzieningen eind 2026 een omvang van circa € 6,1 miljoen.

In de jaren daarna neemt de omvang van de voorzieningen verder af tot € 5,4 miljoen eind 2030. Dit wordt vooral veroorzaakt door de inzet van de egalisatievoorzieningen voor afvalstoffen- en rioolheffing. De voorziening Egalisatie afvalstoffenheffing neemt af van circa € 2,0 miljoen eind 2026 naar € 0,2 miljoen eind 2030. De voorziening Egalisatie rioolheffing neemt in dezelfde periode af van

circa € 2,1 miljoen naar € 0,6 miljoen. Deze eerder via de heffingen opgebouwde middelen worden ingezet om de ontwikkeling van de tarieven voor inwoners te beperken.

De onderhoudsvoorzieningen voor wegen en bruggen en tunnels blijven gedurende de meerjarenperiode op hetzelfde niveau. De voorziening Spaarverlof neemt toe van circa € 0,8 miljoen eind 2026 naar circa € 0,9 miljoen vanaf 2028.

Geactiveerde voorzieningen

bedragen x € 1.000

Geactiveerde voorziening	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Geactiveerde voorzieningen	513	672	510	509	508	506
702 Voorziening Toekomstige verliezen grondexploitatie-activa	0	160	0	0	0	0
716 Voorziening Dubieuze debiteuren algemeen	87	85	84	83	81	80
717 Voorziening Dubieuze debiteuren PW, IOAW en IOAZ	421	421	421	421	421	421
720 Voorziening Dubieuze debiteuren BBZ	5	5	5	5	5	5
	513	672	510	509	508	506

Naast de voorzieningen aan de passivazijde van de balans zijn er voorzieningen die in mindering worden gebracht op de betreffende posten aan de activazijde. Deze voorzieningen worden gevormd om rekening te houden met verwachte verliezen.

Als een verlies zich daadwerkelijk voordoet, wordt dit ten laste van de betreffende voorziening gebracht. De benodigde omvang van de voorzieningen voor dubieuze debiteuren is voor meerdere jaren moeilijk te voorspellen. Daarom wordt de benodigde hoogte hiervan jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening opnieuw beoordeeld.

De geactiveerde voorzieningen bedragen circa € 0,7 miljoen eind 2026 en € 0,5 miljoen eind 2027. Daarna blijft de omvang nagenoeg stabiel op circa € 0,5 miljoen. De daling in 2027 wordt

voornamelijk veroorzaakt door het vervallen van de voorziening Toekomstige verliezen grondexploitatie-activa.

Geprognosticeerde balans

Een gezonde financiële positie van een gemeente voor een begrotingsjaar bestaat uit drie onderdelen: een sluitende begroting en meerjarenraming, een goede liquiditeits-solvabiliteitspositie en voldoende weerstandsvermogen. Om meer inzicht te krijgen op de liquiditeits- en solvabiliteitspositie, is de begroting en meerjarenraming vertaald naar een geprognostiseerde meerjarenbalans. Net als de balans in de jaarrekening geeft die inzicht in de ontwikkeling van onze bezittingen en schulden over de diverse jaren.

Meerjarenbalans

bedragen x € 1 miljoen

Prognose meerjarenbalans	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Activa	200	189	175	187	189	189
Vaste Activa	142	149	161	175	177	176
Immateriële vaste activa	2	2	2	2	2	2
Materiële vaste activa	127	140	157	164	165	163
Stelpost lagere boekwaarde- vertraging investerings	0	-7	-11	-4	-1	0
FVA: Kapitaalverstre- kkingen	0	0	0	0	0	0
FVA: Leningen	13	13	13	13	11	11
FVA: Uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Vlottende Activa	59	40	14	12	12	13
VR: Bouwgronden in exploitatie	-1	0	1	2	2	3
VR: Overige voorraden	0	0	0	0	0	0
Uitzettingen met rentetyp. looptijd < 1 jaar	48	32	6	4	4	4
Liquide middelen	1	1	1	1	1	1
Overlopende activa	10	7	6	6	6	6
Passiva	200	189	175	187	189	189
Vaste Passiva	179	170	157	169	169	166
Eigen	67	63	61	60	60	61

Prognose meerjarenbalans	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Vermogen						
Begrote exploitatieoverschotten en -tekorten (cumulatief)	0	1	1	-2	-5	-8
Voorzieningen	15	15	8	8	7	5
Langlopende schulden	98	92	87	103	107	109
Vlottende Passiva	21	19	19	18	21	23
Netto vlott. schulden met rentetyp. looptijd < 1 jaar	7	7	7	9	11	13
Overlopende passiva	14	12	12	10	10	10

Toelichting geprognosticeerde balans

Vaste activa

De boekwaarde van de vaste activa neemt toe van circa € 161 miljoen eind 2027 tot circa € 176 miljoen eind 2030. Dit hangt samen met het hoge investeringsniveau in de komende jaren. Bij de raming is rekening gehouden met enige vertraging in de uitvoering van investeringen.

Vorraden

De boekwaarde van de voorraden neemt de komende jaren toe. Dit hangt voornamelijk samen met de ontwikkeling van de gemeentelijke grondexploitaties. Nieuwe grondexploitaties die nog niet door de raad zijn vastgesteld, zijn nog niet in de geprognosticeerde balans verwerkt.

Financiering en schuldpositie

De beschikbare liquide middelen en uitzettingen worden de komende jaren ingezet voor de financiering van de investeringen. Hierdoor ontstaat een toenemende behoefte aan externe financiering. De langlopende schuld daalt van circa € 92 miljoen eind 2026 naar circa € 87 miljoen eind 2027 en loopt daarna op tot circa € 109 miljoen eind 2030.

Eigen vermogen en voorzieningen

Het eigen vermogen neemt gedurende de meerjarenperiode af. Dit wordt met name veroorzaakt door de geraamde begrotingstekorten vanaf 2028. Ook de omvang van de voorzieningen neemt af, van circa € 8,4 miljoen eind 2027 tot circa € 5,4 miljoen eind 2030. De daling van de voorzieningen hangt onder andere samen met de inzet van de egalisatievoorzieningen voor riool en afval.

Conclusie

De geprognosticeerde balans laat zien dat de financiële positie de komende jaren verandert. Door het hoge investeringsniveau worden beschikbare liquide middelen ingezet en neemt de financieringsbehoefte toe. Tegelijkertijd zetten de meerjarige begrotingstekorten het eigen

vermogen onder druk. De uitgangshouding is nog solide, maar het belang van een structureel sluitend meerjarenperspectief neemt hierdoor toe.

EMU saldo

EMU-Saldo

Het EMU-saldo geeft het verschil weer tussen de inkomsten en uitgaven van de gemeente, berekend volgens de voorschriften van de Economische en Monetaire Unie. Anders dan het begrotingssaldo volgens het BBV worden hierbij ook investeringen en mutaties in onder andere voorzieningen en voorraden betrokken. Gemeenten zijn verplicht het geraamde EMU-saldo in de begroting op te nemen.

Voor 2027 bedraagt het geraamde EMU-saldo € 21,6 miljoen negatief. Ook in de jaren daarna blijft het EMU-saldo negatief: € 18,1 miljoen in 2028, € 8,4 miljoen in 2029 en € 4,2 miljoen in 2030.

Het negatieve EMU-saldo in 2027 en 2028 wordt vooral veroorzaakt door het hoge investeringsniveau. De boekwaarde van de (im)materiële vaste activa neemt in 2027 met € 12,6 miljoen en in 2028 met € 13,9 miljoen toe. Daarnaast is het exploitatiesaldo vóór reservemutaties in alle jaren negatief. In 2027 heeft ook de afname van de voorzieningen met € 6,4 miljoen een belangrijk negatief effect op het EMU-saldo.

Vanaf 2029 neemt het EMU-tekort af. Dit hangt vooral samen met het lagere niveau van de geraamde investeringen. Het EMU-saldo blijft echter gedurende de gehele meerjarenperiode negatief. Dit betekent dat, gezien vanuit de EMU-systematiek, de uitgaven in deze jaren hoger zijn dan de inkomsten.

Bedragen x € 1.000

Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)	Begroting 2026	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Berekend EMU-saldo	-11.341	-21.637	-18.055	-8.404	-4.168
1 (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-3.471	-1.697	-3.096	-3.518	-2.691
2 (-) Mutatie (im)materiële vaste activa	6.785	12.582	13.922	3.741	-692
3 (+) Mutatie voorzieningen	65	-6.393	-622	-991	-1.354
4 (-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1.124	939	391	129	790
5 (-) Boekwinst	25	25	25	25	25

Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)	Begroting 2026	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa					

Voor gemeenten geldt een landelijke referentiewaarde voor het EMU-saldo. Deze referentiewaarde geeft aan welk aandeel van het toegestane EMU-tekort aan de individuele gemeente kan worden toegerekend.

Voor Hellendoorn bedraagt de referentiewaarde vanaf 2027 € 6,5 miljoen negatief. Het geraamde EMU-saldo komt in 2027 uit op € 21,6 miljoen negatief en overschrijdt daarmee de referentiewaarde met circa € 15,1 miljoen. Ook in 2028 en 2029 wordt de referentiewaarde overschreden, met respectievelijk circa € 11,6 miljoen en € 1,9 miljoen. In 2030 bedraagt het geraamde EMU-saldo € 4,2 miljoen negatief en blijft dit binnen de referentiewaarde.

De overschrijding in de eerste jaren hangt vooral samen met het hoge investeringsniveau. Met name in 2027 en 2028 nemen de (im)materiële vaste activa sterk toe. Naarmate het geraamde investeringsniveau in de daaropvolgende jaren afneemt, verbetert ook het EMU-saldo. In 2030 is geen sprake meer van een overschrijding van de referentiewaarde.

bedragen x € 1.000

EMU-saldo referentiewaarde	Begroting 2026	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde					2.324
EMU-saldo overschrijdt referentiewaarde	-6.048	-15.145	-11.563	-1.912	
EMU-saldo volgens berekening	-11.341	-21.637	-18.055	-8.404	-4.168
EMU-saldo referentiewaarde	-5.293	-6.492	-6.492	-6.492	-6.492

Programma's

1 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied

Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied

De gemeente Hellendoorn staat voor een periode van groei en ruimtelijke verandering. De behoefte aan woningen neemt toe, de samenstelling van de bevolking verandert en ook economie en voorzieningen vragen ruimte. Tegelijkertijd neemt de druk op de fysieke leefomgeving toe door klimaatverandering, veranderend ruimtegebruik en verschillende maatschappelijke belangen. De ruimte om deze opgaven een plek te geven is beperkt. De centrale opgave is daarom niet alleen of Hellendoorn groeit, maar vooral hoe we die groei verbinden aan de kwaliteit en leefbaarheid van onze gemeente.

De woningbouwopgave is hierin een belangrijke aanjager. Na een periode van beperkte woningbouw is een duidelijke versnelling nodig. Met de Routekaart Versnelling Woningbouw wordt de eerste stap gezet: de realisatie van 1.000 woningen vóór 2033. Met een ontwikkelperspectief van minimaal 3.000 woningen richting 2040 tot maximaal 5.000 woningen richting 2050 staat de gemeente Hellendoorn voor een schielsprong. Die groei biedt kansen voor een evenwichtige bevolkingsopbouw, doorstroming en het draagvlak voor voorzieningen, maar heeft tegelijkertijd gevolgen voor mobiliteit, openbare ruimte, groen, maatschappelijke voorzieningen en de gemeentelijke uitvoeringskracht. Woningbouw wordt daarmee steeds meer een integrale gebiedsopgave in plaats van een op zichzelf staande opgave.

Tegelijkertijd verandert het klimaat en groeit het belang van een gezonde, groene en weerbare leefomgeving. Water en bodem worden nadrukkelijker betrokken bij ruimtelijke keuzes en groen krijgt een bredere betekenis voor klimaatadaptatie, biodiversiteit, gezondheid en leefbaarheid. Ook veiligheid vraagt in een veranderende leefomgeving om een bredere blik. Ontwikkelingen als ondermijnende criminaliteit en een toenemend natuurbrandrisico raken aan de inrichting en het gebruik van onze leefomgeving en vragen om samenwerking en weerbaarheid.

Groei en demografische veranderingen werken ook door in de behoefte aan maatschappelijke voorzieningen. Onderwijs, kinderopvang, sport, cultuur en ontmoeting zijn bepalend voor vitale kernen en buurtschappen. De vraag verschuift daarbij van het in stand houden van afzonderlijke gebouwen naar het toekomstbestendig organiseren van functies en voorzieningen, passend bij de ontwikkeling van onze kernen en de behoeften van inwoners.

Ook in het buitengebied wordt de ruimtedruk steeds zichtbaarder. Landbouw, natuur, water, landschap, recreatie, wonen en economie ontwikkelen zich en leggen verschillende claims op dezelfde ruimte. Tegelijkertijd verandert het perspectief voor de agrarische sector. De uitdaging is om ruimte te bieden aan ontwikkeling en tegelijkertijd de kwaliteiten en vitaliteit van het buitengebied te behouden. De Omgevingsvisie Hellendoorn 2040 vormt hiervoor het strategische kader; de verdere koers voor het buitengebied krijgt uitwerking in het programma Vitaal Buitengebied.

Wat gaan we doen?

1.1 Passende woningen

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
In 2033 zijn er 1.000 woningen gerealiseerd.			
1.1.1.1	We passen de 'Routekaart Versnelling Woningbouw naar 1.000 woningen' aan. Daarin nemen we Marle, Egede, Hancate, Eelen en Rhaan en Hulslen op (1).	Ambitie 1: We gaan tot 2050 5.000 woningen bouwen.	2027
1.1.1.2	We voeren de 'Routekaart Versnelling Woningbouw naar 1.000 woningen' uit (2).	Ambitie 1: We gaan tot 2050 5.000 woningen bouwen.	2027
1.1.1.3	We breiden de ambtelijke capaciteit op het gebied van woningbouw uit (3).	Ambitie 1: We gaan tot 2050 5.000 woningen bouwen.	2027
Een gevarieerder en passender woningaanbod voor verschillende doelgroepen, huishoudens, inkomens en levensfasen.			
1.1.2.1	We stellen een huisvestingsverordening op, waar de urgentieverordening onderdeel van is.	Ambitie 4: Een thuis voor iedereen.	Q2
1.1.2.10	We realiseren de eerste duurzame gemeentelijke opvang (DGO) in onze gemeente. Zodat we asielzoekers en amv'ers menswaardig kunnen opvangen en huisvesten (7)	Ambitie 4: We realiseren een thuis voor iedereen	2027
1.1.2.11	We continueren het verstrekken van startersleningen (12)	Ambitie 4: We realiseren een thuis voor iedereen.	2027
1.1.2.12	We vernieuwen het beleid voor pre-mantelzorgwoningen om die te bevorderen en kapitaalvernietiging te voorkomen (15).	Ambitie 4: We realiseren een thuis voor iedereen.	2027
1.1.2.2	We blijven monitoren of het grootste deel van de (sociale) woningen naar inwoners uit de gemeente Hellendoorn gaat. Als dit percentage lager is dan in 2026, dan zetten we hier acties op in (16).	Ambitie 4: We realiseren een thuis voor iedereen.	2027
1.1.2.3	We stellen het Volkshuisvestingsprogramma op.	Ambitie 4: Een thuis voor iedereen.	Q2
1.1.2.4	We geven uitvoering aan het Volkshuisvestingsprogramma.	Ambitie 4: Een thuis voor iedereen.	Q3-Q4
1.1.2.5	We voeren het woonwag- en standplaatsenbeleid uit en breiden het aantal woonwagstandplaatsen uit.	Ambitie 4: Een thuis voor iedereen.	2027
1.1.2.6	We onderzoeken of maatschappelijke erfpacht starters kan helpen.	Ambitie 4: Een thuis voor iedereen.	2027
1.1.2.7	We stellen een leegstandsverordening op.	Ambitie 4: Een thuis voor iedereen.	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
1.1.2.8	We maken concrete afspraken met de woningcorporatie over onder andere de geïntegreerde huisvesting van spoedzoekers, Oekraïners en statushouders (5)	Ambitie 4: We realiseren een thuis voor iedereen.	2027
1.1.2.9	We stellen een plan van aanpak op voor het realiseren van kleinschalige opvanglocatie(s) waar wij overeenkomstig de Spreidingswet asielzoekers en alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv'ers) menswaardig kunnen opvangen en huisvesten (6).	Ambitie 4: We realiseren een thuis voor iedereen.	2027

1.2 Werkgelegenheid in de kernen

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
Het innovatiegebied rond station Nijverdal is verder ontwikkeld.			
1.2.1.1	We gaan met ondernemers en onderwijsinstellingen in gesprek over vestiging en samenwerking in het toekomstige innovatiegebied rond station Nijverdal.	Ambitie 6: We creëren ruimte voor lokaal ondernemerschap, innovatie en werkgelegenheid.	2027

1.3 (Dagelijkse) voorzieningen

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
Maatschappelijke accommodaties en activiteiten zijn toekomstbestendiger, toegankelijker en beter afgestemd op de behoeften van inwoners.			
1.3.1.1	We stellen accommodatiebeleid en -uitvoeringsplan op (33).	Ambitie 7: We streven naar het behoud van het huidige voorzieningenniveau en toekomstbestendige voorzieningen.	2027
1.3.1.2	We onderzoeken de behoeften van onze kernen, wijken en buurtschappen t.a.v. (structurele)ondersteuning. Hieronder verstaan we o.a. dorpsondersteuner, welzijnswerk, opbouwwerker, gebiedsregisseur en de ondersteuning van wijkverenigingen (17).	Ambitie 16: We bouwen voort op de kracht van de samenleving.	2027
1.3.1.3	We geven op basis van de uitkomsten van het behoefteonderzoek van onze kernen, wijken en buurtschappen uitvoering aan	Ambitie 16: We bouwen voort op de kracht van de samenleving	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
	deze (structurele) ondersteuning (18).		
1.3.1.4	We stellen een voorstel op ten aanzien van het realiseren van een MFA in Daarle (20).	Ambitie 16: We bouwen voort op de kracht van de samenleving.	2027
1.3.1.5	We stellen een praktisch afwegingskader op ten aanzien van het realiseren van een MFA in een kern, dorp of buurtschap (21).	Ambitie 16: We bouwen voort op de kracht van de samenleving.	2027
1.3.1.6	We maken een meerjarenbeleidsplan voor de bibliotheken. Openingstijden en het gratis lidmaatschap tot 27 jaar zijn hier onderdelen van (22).	Ambitie 7: We streven naar het behoud van het huidige voorzieningenniveau en toekomstbestendige voorzieningen.	2027
1.3.1.7	We voeren het besluit over de aanleg van kunstgrasvelden uit (26).	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal.	2027
1.3.1.8	We onderzoeken op welke manier de dorpshuisfunctie bij Jan Barbier kan worden vormgegeven.	Ambitie 7: We streven naar het behoud van het huidige voorzieningenniveau en toekomstbestendige voorzieningen.	2027
1.3.1.9	We onderzoeken nut en noodzaak van een extra kunstgrasveld bij Sportpark Gagelman (28).	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal.	2027
Zwembad Het Ravijn is een veilige, kwalitatief goede en toekomstbestendige accommodatie voor recreatief en wedstrijdzwemmen.			
1.3.2.1	We investeren in een aantrekkelijke en klimaatbestendige buitenruimte.	Ambitie 7: We streven naar het behoud van het huidige voorzieningenniveau en toekomstbestendige voorzieningen.	Q2
1.3.2.2	We verbeteren de voorzieningen voor recreatief en wedstrijdzwemmen door aanpassingen aan wedstrijd en informatievoorzieningen.	Ambitie 7: We streven naar het behoud van het huidige voorzieningenniveau en toekomstbestendige voorzieningen.	Q3
1.3.2.3	We brengen scenario's in kaart ten aanzien van de openingsdagen van zwembad het Ravijn. Daarbij is onder meer aandacht voor de openingstijden tijdens perioden van warm weer (29).	Ambitie 7: We streven naar het behoud van het huidige voorzieningenniveau en toekomstbestendige voorzieningen.	2027
1.3.2.4	We voeren een pilot op basis van het gekozen scenario uit met betrekking tot	Ambitie 7: We streven naar het behoud van het huidige	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
	de openingsdagen van het zwembad het Ravijn (30).	voorzieningenniveau en toekomstbestendige voorzieningen.	
Kinderen en jongeren kunnen vaker buiten spelen en bewegen op aantrekkelijkere, veilige en toegankelijke speel- en beweegplekken.			
1.3.3.1	We voeren de acties uit het speelbeleid uit, waaronder het omvormen van speelplekken tot straatplekken en het realiseren van kern-, steun- en buurtplekken.	Ambitie 18: We werken aan een leefomgeving die een gezonde levensstijl bevordert. Ambitie 7: We streven naar het behoud van het huidige voorzieningenniveau en toekomstbestendige voorzieningen.	2027
De aansluiting tussen de ontwikkeling van kinderen en jongeren, onderwijs en arbeidsmarkt is versterkt.			
1.3.4.1	We realiseren het Kindcentrum Prinses Marijkeschool.	Ambitie 7: We streven naar het behoud van het huidige voorzieningenniveau en toekomstbestendige voorzieningen. Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de woonomgeving.	2027
1.3.4.2	We werken een toekomstbestendige huisvestingsvisie uit voor de onderwijsvoorzieningen in de Kruidenwijk.	Ambitie 7: We streven naar het behoud van het huidige voorzieningenniveau en toekomstbestendige voorzieningen. Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de woonomgeving.	2027
1.3.4.3	We realiseren een nieuw schoolgebouw voor VSO De Elimschool.	Ambitie 7: We streven naar het behoud van het huidige voorzieningenniveau en toekomstbestendige voorzieningen.	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
		Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de woonomgeving.	
1.3.4.4	We leggen een duidelijke werkwijze vast voor substantiële investeringen binnen het 'Integraal Huisvestingsplan' (IHP) en de besluitvorming hierover door de gemeenteraad (23).	Ambitie 7: We streven naar het behoud van het huidige voorzieningenniveau en toekomstbestendige voorzieningen.	2027
Het gemeentelijk vastgoed is toekomstbestendiger en ondersteunt beter de maatschappelijke en wettelijke functies waarvoor het wordt ingezet.			
1.3.5.1	We actualiseren de duurzame meerjarenonderhoudsplannen en vertalen dat naar onderhouds- en investeringsprogramma's.	Ambitie 7: We streven naar het behoud van het huidige voorzieningenniveau en toekomstbestendige voorzieningen.	2027
Kunst in de openbare ruimte draagt bij aan een aantrekkelijke en betrokken leefomgeving			
1.3.6.1	We betrekken de buurt bij kunst in de openbare ruimte (32).	Ambitie 16: We bouwen voort op de kracht van de samenleving.	2027

1.4 Groen in de kernen/wijken

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
Het planmatiger en toekomstbestendiger beheren van gemeentelijk groen.			
1.4.1.1	We inventariseren verouderd gemeentelijk groen en stellen een meerjarenrenovatieplan op.	Ambitie 9: In de kernen gaat goed beheren boven uitbreiden van het openbare groen.	Q1 - Q2
1.4.1.2	We stellen een groenbeheerplan op voor gemeentelijk groen, begraafplaatsen en sportvelden.	We stellen een groenbeheerplan op voor gemeentelijk groen, begraafplaatsen en sportvelden.	Q3 - Q4
1.4.1.3	We stellen een structuurkaart en een bomenleidraad op.	Ambitie 9: In de kernen gaat goed beheren boven uitbreiden van het openbaar groen.	2027
1.4.2.4	We werken een groenrenovatie aanpak uit.	Ambitie 9: In de kernen gaat goed beheren boven uitbreiden van het openbaar groen. Ambitie 10: Particuliere tuinen dragen bij aan een groen	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
en klimaatbestendig Hellendoorn.			
Er is meer samenhang, biodiversiteit en kwaliteit in gemeentelijke groenstructuren en parken.			
1.4.2.1	We stellen een uitvoeringsplan op voor ecologische verbindingen bij Doktersbos en Noetsele-Blokkenpark.	Ambitie 9: In de kernen gaat goed beheren boven uitbreiden van het openbaar groen. Ambitie 10: Particuliere tuinen dragen bij aan een groen en klimaatbestendig Hellendoorn.	Q3 - Q4
1.4.2.2	We onderzoeken de groen- en beheeropgave voor het Collenstaartpark en Blokkenpark.	Ambitie 9: In de kernen gaat goed beheren boven uitbreiden van het openbaar groen. Ambitie 10: Particuliere tuinen dragen bij aan een groen en klimaatbestendig Hellendoorn.	Q3
1.4.2.3	We stimuleren inwoners aan de Rijssensestraat om bij te dragen aan een groene straat als onderdeel van de hoofdgroenstructuur.	Ambitie 9: In de kernen gaat goed beheren boven uitbreiden van het openbaar groen. Ambitie 10: Particuliere tuinen dragen bij aan een groen en klimaatbestendig Hellendoorn.	Q2 - Q4
Het vergroten van groen, schaduw en klimaatbestendigheid in groenarme wijken en gebieden.			
1.4.3.1	We onderzoeken waar in de Wilhelminawijk kleinschalige vergroening mogelijk is.	Ambitie 8: Als we verdichten en uitbreiden, dan doen we dat groen.	2027
1.4.3.2	We werken vergroeningsmaatregelen voor bedrijventerrein 't Lochter uit en stimuleren ondernemers om hieraan bij te dragen.	Ambitie 8: Als we verdichten en uitbreiden, dan doen we dat groen.	2027
1.4.3.3	We brengen met de 3-30-300-richtlijn kansen en tekorten voor bomen, schaduw en bereikbaar groen in beeld.	Ambitie 8: Als we verdichten en uitbreiden, dan doen we dat groen.	Q2 - Q4
Het vergroten van de betrokkenheid van inwoners bij vergroening en renovaties van gemeentelijk groen.			
1.4.4.1	We ontwikkelen een praktische participatieaanpak voor gemeentelijk groen.	Ambitie 10: Particuliere tuinen dragen bij aan een groen en klimaatbestendig Hellendoorn.	Q1
1.4.4.2	We begeleiden uitvoerbare initiatieven voor vergroening van straten, tuinen en	Ambitie 10: Particuliere tuinen dragen bij aan een	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
	erven.	groen en klimaatbestendig Hellendoorn.	
1.4.4.3	We betrekken bewoners bij wijkrenovatieplannen voor gemeentelijk groen.	Ambitie 10: Particuliere tuinen dragen bij aan een groen en klimaatbestendig Hellendoorn.	Q2 - Q4

1.5 Veiligheid

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
1 Het vergroten van het veiligheidsgevoel van inwoners en ondernemers.			
1.5.1.1	We evalueren het project buurtbemiddeling.	Ambitie 12: Inwoners voelen zich veilig in hun buurt of straat.	Q1
1.5.1.2	We stellen een beleids- en uitvoeringsplan op om de veiligheid en het veiligheidsgevoel in onze gemeente kunnen verbeteren (35).	Ambitie 12: Inwoners voelen zich veilig in hun buurt of straat.	Q2
1.5.1.3	We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan om de veiligheid en het veiligheidsgevoel in onze gemeente te verbeteren (36).	Ambitie 12: Inwoners voelen zich veilig in hun buurt of straat.	Q3
1.5.1.4	We implementeren de resultaten van de evaluatie meldpunt sociale veiligheid.	Ambitie 12: Inwoners voelen zich veilig in hun buurt of straat.	Q2
2 Meer inwoners en ondernemers zijn weerbaarder tegen diverse veiligheidsrisico's.			
1.5.2.1	We stellen een convenant op voor de groepsaankpak jeugd.	Ambitie 11: We voorkomen dat kwetsbaren slachtoffer of dader worden	Q1
1.5.2.2	We evalueren de triagetafel vroegsignalering jeugd.	Ambitie 11: We voorkomen dat kwetsbaren slachtoffer of dader worden	2027
3 De gemeente Hellendoorn is minder kwetsbaar voor georganiseerde en ondermijnende criminaliteit.			
1.5.3.1	We organiseren een jongerenvoorstelling over criminele uitbuiting.	Ambitie 13: De georganiseerde misdaad krijgt geen ruimte in Hellendoorn	Q2
1.5.3.2	We informeren opkopers actief over de registratieplicht en de geldende regels van het Digitaal Opkopers Loket.	Ambitie 13: De georganiseerde misdaad krijgt geen ruimte in Hellendoorn	2027
1.5.3.3	We controleren samen met de politie of opkopers correct zijn geregistreerd en de geldende regels naleven.	Ambitie 13: De georganiseerde misdaad krijgt geen ruimte in Hellendoorn	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
4 We zorgen voor een schone openbare leefomgeving			
1.5.4.1	We stellen een Uitvoeringsprogramma Afval, Grondstoffen en Schone Leefomgeving 2027-2031 vast.	Ambitie 12: Inwoners voelen zich veilig in hun buurt of straat	Q3

1.6 Goed rentmeesterschap

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
Het buitengebied is evenwichtiger ingericht, met een sterkere samenhang tussen functies en behoud van landschappelijke kwaliteit en identiteit.			
1.6.1.1	We stellen een 'Omgevingsprogramma Vitaal Buitengebied' op (66).	Ambitie 19: We geven de kracht van het landschap en onze cultuurhistorie door aan volgende generaties. Ambitie 20: We brengen de huidige staat van ons buitengebied in beeld. Ambitie 21: In 2040 is ons buitengebied een vitaal landelijk gebied waar mensen goed kunnen leven, boeren en ondernemers kunnen ondernemen, de natuur tot bloei komt en waar recreanten welkom zijn.	Q2 - Q4
1.6.1.2	We stemmen maatregelen voor het buitengebied af met andere overheden en gebiedspartners in West-Twente.	Ambitie 19: We geven de kracht van het landschap en onze cultuurhistorie door aan volgende generaties. Ambitie 20: We brengen de huidige staat van ons buitengebied in beeld. Ambitie 21: In 2040 is ons buitengebied een vitaal landelijk gebied waar mensen goed kunnen leven, boeren en ondernemers kunnen ondernemen, de natuur tot bloei komt en waar	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
		recreanten welkom zijn.	
1.6.1.3	We dringen er bij de provincie op aan het loket voor inwoners van Daarlerveen in relatie tot de kanaalproblematiek weer te openen voor zaken na 2023 (63).	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal	2027

1.7 Boeren met toekomst

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
Agrarische ondernemers hebben meer perspectief en ruimte om toekomstbestendiger te ondernemen.			
1.7.1.1	We evalueren de 'rood voor rood'-regeling met daarbij aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit van agrarische percelen en de plaatsing van compensatiewoningen (68).	Ambitie 22: Toekomstbestendige landbouw.	Q2 - Q3
1.7.1.2	We ondersteunen gebiedsgerichte initiatieven, waaronder Noaboerschap Haarle, en verbinden deze aan het Programma Vitaal Buitengebied.	Ambitie 22: Toekomstbestendige landbouw.	2027
1.7.1.3	We blijven onze erfcoaches structureel inzetten (70).	Ambitie 22: Toekomstbestendige landbouw.	2027
1.7.1.4	We maken passende afspraken met boeren over gewasbescherming en hoe deze werkbaar kunnen worden toegepast en nageleefd (67).	Ambitie 28: We streven naar behoud van de milieukwaliteit in onze gemeente.	2027
1.7.1.5	We voeren gesprekken met onze boerenorganisaties, zoals Helderse boeren, Noaboerschap Haarle en LTO (71).	Ambitie 22: Toekomstbestendige landbouw.	2027

1.8 Bloeiende natuur en gezonde ecosystemen

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
In 2030 is er geen verlies van binnenstedelijk groen en boomkroonbedekking (t.o.v. 2024), in dit groen voelt de Hellendoornse big 5 zich thuis.			
1.8.1.1	We voeren een nulmeting uit ten aanzien van groen (structuur, oppervlakte en soorten).	Ambitie 23: We willen dat onze natuurgebieden bloeien en de biodiversiteit toeneemt, met gezonde ecosystemen die bijdragen aan klimaatbestendigheid, gezondheid en recreatie.	2027
In 2030 is er begrip voor verwilderen. Het bewustzijn over het belang van biodiversiteit is vergroot.			
1.8.2.1	We voeren een nulmeting uit ten aanzien van bewustzijn van het belang van biodiversiteit in onze gemeente.	Ambitie 23: We willen dat onze natuurgebieden bloeien en de biodiversiteit toeneemt, met gezonde ecosystemen die bijdragen aan klimaatbestendigheid, gezondheid en recreatie.	2027
1.8.2.2	We faciliteren initiatieven van inwoners en organisaties die de biodiversiteit van onze gemeente bevorden.	Ambitie 23: We willen dat onze natuurgebieden bloeien en de biodiversiteit toeneemt, met gezonde ecosystemen die bijdragen aan klimaatbestendigheid, gezondheid en recreatie.	2027

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Product	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Saldo van baten en lasten	19.121	19.632	19.806	19.671
Lasten	23.303	24.428	24.003	23.593
10810 Openbare orde	1.265	1.254	1.244	1.254
10830 Ondersteuning veiligheidsketen	2.986	2.987	2.987	2.988
42000 Onderwijshuisvesting	1.854	2.264	2.372	2.401
52000 Exploitatie sportaccommodaties	2.016	2.009	2.098	2.113
52010 Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommodatie	1.464	1.466	1.488	1.435
52020 Onderhoud sportaccommodaties	601	599	606	607
53000 Kunst en Cultuur	2.411	2.462	2.478	2.450
53020 Evenementen	15	115	15	15
54000 Musea / expositieruimten	8	8	8	8
55010 Beheer monumentaal vastgoed	74	74	74	74
56000 Bibliotheek	2.021	2.028	2.038	2.031
56010 Lokale omroep	26	26	26	26
57000 Openbaar groen	3.850	3.873	3.877	3.897
57010 Groene en biodiverse leefomgeving	238	233	236	205
57020 Speelplaatsen	530	548	568	585
61010 Buurt en clubhuizen	292	293	321	321
81000 Gebiedsontwikkelpunten	537	324	326	326
81010 Bestemmingsplannen	1.110	1.164	1.103	1.106
82000 Bouwgrondexploitatie	1.085	1.688	1.112	838
83000 Wonen	671	752	754	634
83030 Grondzaken	249	261	272	279
Baten	-4.183	-4.796	-4.197	-3.922
10810 Openbare orde	-50	-50	-50	-50
42000 Onderwijshuisvesting	-91	-91	-91	-91
52000 Exploitatie sportaccommodaties	-826	-826	-826	-826
52010 Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommodatie	-79	-79	-79	-79
52020 Onderhoud sportaccommodaties	-36	-36	-36	-36
53000 Kunst en Cultuur	-793	-794	-773	-773
54000 Musea / expositieruimten	-5	-5	-5	-5
55010 Beheer monumentaal	-15	-15	-15	-15

Product	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
vastgoed				
56000 Bibliotheek	-587	-587	-587	-587
57000 Openbaar groen	-101	-108	-116	-116
61010 Buurt en clubhuizen	-299	-299	-289	-289
81010 Bestemmingsplannen	-99	-99	-99	-99
82000 Bouwgrondexploitatie	-1.078	-1.684	-1.108	-833
83000 Wonen	-24	-24	-24	-24
83030 Grondzaken	-99	-99	-99	-99
Mutatie reserves	50	-31	50	50
Toevoegingen	50	50	50	50
61000 Sociaal en cultureel werk	50	50	50	50
Onttrekkingen	0	-81	0	0
10800 Algemene baten en lasten	0	-81	0	0
Resultaat	19.171	19.601	19.856	19.721

Financiële ontwikkelingen

Belangrijkste financiële ontwikkelingen

Hervorming BOA-bestel

Het ministerie van Justitie en Veiligheid werkt aan een hervorming van het BOA-bestel, die naar verwachting rond 2028 volledig wordt ingevoerd. De beleidsrichting is bekend, maar de financiële en organisatorische gevolgen voor gemeenten zijn nog niet voldoende uitgewerkt. In 2026 en 2027 vinden hiervoor onder meer uitvoeringstoetsen, impactanalyses en implementatievoorbereidingen plaats. De hervorming kan gevolgen hebben voor onder andere opleiding en certificering, uitrusting, toezicht en governance, ICT, personele capaciteit en de samenwerking met politie en Openbaar Ministerie. Omdat er op dit moment nog geen betrouwbare kostenraming voor Hellendoorn beschikbaar is, is hiervoor in deze begroting nog geen bedrag opgenomen. Zodra meer duidelijkheid bestaat over de financiële gevolgen, betrekken we deze bij een volgend P&C-moment.

Collegieuitvoeringsprogramma

Extra capaciteit woningbouw

De woningbouwambitie van Hellendoorn betekent een schaa sprong: van 1.000 woningen tot 2033 naar minimaal 3.000 woningen in 2040 tot maximaal 5.000 woningen in 2050. Deze groei vraagt niet alleen om meer woningbouwprojecten, maar ook om een organisatie die deze structureel kan voorbereiden en uitvoeren. De huidige capaciteit is hiervoor onvoldoende. Om de ambitie daadwerkelijk te realiseren is structurele versterking nodig op programmamanagement, integrale beleidsadvisering, participatie, juridische ondersteuning, vergunningverlening en werkvoorbereiding. Deze capaciteit is randvoorwaardelijk voor het versnellen van projecten, tijdige besluitvorming en een uitvoerbare woningbouwportefeuille.

De schaa sprong in woningbouw vraagt daarmee om een evenredige schaa sprong in de organisatie. Zonder deze versterking is de woningbouwambitie niet uitvoerbaar. Voor uitbreiding van de capaciteit in totaal de volgende bedragen in de begroting opgenomen: € 661.000,-- in 2027, € 947.000,-- in 2028, € 823.000,-- in 2029 en € 703.000,-- vanaf 2030.

Nota ruimtelijke kwaliteit/welstand/leges

We stellen een nota Ruimtelijke Kwaliteit op in 2028. De nota geeft aan welke ruimtelijke, cultuurhistorische en erfgoedwaarden belangrijk zijn en waar deze aanwezig zijn. Zij bevat uitgangspunten en criteria voor de beoordeling van nieuwe ontwikkelingen, verbouwingen en andere ruimtelijke ingrepen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de samenhang tussen erfgoed, architectuur, stedenbouw en landschap. En kijken we naar de mogelijkheden van welstandsvrije gebieden. De nota vormt daarmee een praktisch beoordelingskader voor initiatiefnemers, gemeente en de adviescommissie omgevingskwaliteit. In 2028 is hiervoor een bedrag van € 50.000,-- opgenomen.

Voorbereiding MFA Daarle

De opgave is het realiseren van een toekomstbestendige Multifunctionele Accommodatie (MFA) in Daarle waarin sport, cultuur, ontmoeting en maatschappelijke functies worden gebundeld. Aanleiding is dat de bestaande voorzieningen verouderd en versnipperd zijn en steeds minder aansluiten op eisen rond duurzaamheid, toegankelijkheid en multifunctioneel gebruik. Ook neemt de organisatorische druk op vrijwilligers toe. Het doel is de maatschappelijke voorzieningen en leefbaarheid van Daarle duurzaam te behouden. De voorbereidingsfase moet leiden tot een definitief uitgewerkt en financieel onderbouwd plan, inclusief ontwerp, financiering, exploitatie,

beheer, gebruikersafspraken en voorwaarden voor een later uitvoeringskrediet. Het proces rondom het MFA wordt geëvalueerd en de ervaringen en resultaten kunnen als input dienen voor het op te stellen praktisch uitvoeringskader met betrekking tot MFA's. Hiervoor is een voorbereidingskrediet van € 500.000,-- opgenomen.

Omgevingsprogramma vitaal buitengebied

Na vaststelling van de Omgevingsvisie Hellendoorn 2040 stellen we het Omgevingsprogramma Vitaal Buitengebied op. Het programma vertaalt de doelen en ambities voor het buitengebied naar concrete programmadoelen, maatregelen en instrumenten. Bestaande instrumenten worden herijkt en waar nodig worden nieuwe ontwikkeld. Dit doen we integraal en samen met inwoners, agrariërs, ondernemers, gebiedsorganisaties en andere overheden. Een extern bureau ondersteunt bij de ontwikkeling van het maatregelenpakket en instrumentarium en bij het participatieproces. Het resultaat is een door het college vastgesteld Omgevingsprogramma Vitaal Buitengebied. Hiervoor is een bedrag van € 100.000,-- in de begroting opgenomen.

950 jaar bestaan Hellendoorn

In 2028 bestaat Hellendoorn 950 jaar. Dit bijzondere jubileum willen we samen met het dorp vieren. We verwachten dat vanuit de samenleving verschillende activiteiten en initiatieven worden georganiseerd om bij deze mijlpaal stil te staan. Als gemeente willen we hieraan een bijdrage kunnen leveren. Daarom reserveren we in 2028 een incidenteel bedrag van € 100.000 voor activiteiten in het kader van 950 jaar Hellendoorn.

Investerings

bedragen x € 1.000

omschrijving	Begroot 2027	Uitgaven	Inkomsten
Het Ravijn	231,618	269	-38
Ravijn - Uitbreiding beregeningsinstallatie	30	30	0
Ravijn - Vervanging zwembadlift voor mindervaliden	30	30	0
Ravijn - Vervangen circulatiepompen	123	150	-27
Ravijn - Herstellen brandwerende scheidingen	48,618	59	-11
Integraal huisvestingsplan	10.946,832	10.947	0
IHP - Pr. Marijke 2025 OLP en eerste inrichting	166	166	0
IHP - Nieuwbouw Pr. Marijke	5.748,128	5.748	0
IHP - Nieuwbouw VSO Elimschool	4.962,704	4.963	0
Integraal huisvestingsplan onderwijs/calamiteiten	70	70	0
Kunstgrasveld	690	690	0
Kunstgrasveld Haarle: Onderbouw	380	380	0
Kunstgrasveld Haarle: Toplaag	310	310	0
MFA's	500	500	0
Vorbereidingskosten MFA Daarle	500	500	0
Speelruimtevisie	259	259	0
Speelruimtevisie	259	259	0
Sport overige	340,7	354	-13
Renovatie natuurgrasvelden	45	45	0
Verv. gebouwen beheerssysteem sporthal Kruidenwijk	29,52	36	-6
Verv. Pick-Up met kiepbak sportvelden	85	85	0
Vervanging tractiemiddelen buitensport	125,5	126	0
Vervanging armaturen veldverlichting naar LED	26,16	26	0
Verv. gebouwenbeheerssysteem sporthal Voordam	29,52	36	-6
Theater	475	475	0
Theatertechniek trekkenwand	375	375	0
Theatertechniek audio	100	100	0
Woonwagen standplaatsen	91,5	92	0
Aanleg w.w.standplaatsen - bestrating/riool	54	54	0
Aanleg w.w.standplaatsen - elektra	15	15	0
Aanleg w.w.standplaatsen - berging	22,5	23	0

VSO De Elimschool

In 2027 wordt geïnvesteerd in de nieuwbouw van VSO De Elimschool aan de Schubertstraat in Nijverdal. Het nieuwe, toekomstbestendige schoolgebouw wordt naar verwachting eind 2027 in gebruik genomen. Daarmee komt een einde aan het gebruik van het verouderde schoolgebouw aan de Schubertstraat en de voormalige schoolwoningen aan 't Vederkruid.

Kindcentrum Prinses Marijkeschool

In 2027 wordt geïnvesteerd in de nieuwbouw van Kindcentrum Prinses Marijkeschool aan de Noetselerbergweg in Nijverdal. Na de Europese aanbesteding in 2026 vindt in 2027 de bouw plaats.

Met de nieuwbouw wordt voorzien in duurzame en toekomstbestendige huisvesting voor onderwijs en opvang.

Kunstgrasvelden

In 2027 investeren we opnieuw in een kunstgrasveld, dit keer in Haarle. Het kunstgrasveld in Daarle volgt in 2028. Daarbij is afstemming nodig met de nieuwbouwplannen MFA Daarle.

Het Ravijn

In het Ravijn vervangen we o.a. de circulatiepompen door energiezuiniger pompen. De oude pompen waren al afgeschreven. De kosten van rente en afschrijving worden ruimschoots gedekt doordat de energiekosten een stuk lager worden.

Theater

In het ZINiN vervangen we de audio-apparatuur en de trekkenwand. De trekkenwand (hijsinstallatie) voldoet niet meer aan de veiligheidseisen, de aanbesteding is al in gang gezet.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Indicator	Onderdeel	Eenheid	Periode	Hellendoorn	Nederland
Veiligheid	Verwijzingen Halt	per 1.000 inw. 12-17 jr.	2025	15	10
Veiligheid	Winkeldiefstal	aantal per 1.000 inwoners	2025	0,7	2,1
Veiligheid	Geweldsmisd rijven	aantal per 1.000 inwoners	2025	1,5	4,6
Veiligheid	Diefstal uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2025	1,2	1,2
Veiligheid	Vernieling en beschadiging	aantal per 1.000 inwoners	2025	2,5	5,7

Raadsindicatoren

Leefbaarheid

Algemeen: Inwoners van gemeente Hellendoorn wonen in een leefbare omgeving die bijdraagt aan hun welzijn, tevredenheid, veiligheid, samenredzaamheid en gezondheid

Strategische doelen	Indicator	Frequentie beschikbaarheid	Jaartal	Data
1. De (openbare ruimte van) gemeente Hellendoorn is een veilige omgeving, vrij van gevaar en bedreigingen.	De sociale kwaliteit onder de noemer 'veilige woon- en leefomgeving' in de gemeente Hellendoorn.	Jaarlijks	2025	Meldingen sociale kwaliteit (burengerucht, overlast verwarde/overspannen personen, overlast zwervers, drugs-/drankoverlast, overige sociale overlast en huisvredebreuk): 477 Melding overlast jeugd: 158 Diefstal/inbraak woningen: 43
	Meest voorkomende online criminaliteit, aantal aangiftes, schadebedragen per thema, aantal slachtoffers per leeftijdscategorie, aantal verdachten	Jaarlijks 1x per 4 jaar	2025 2020-2024	Percentage aangiften fraude in onlinehandel ten opzichte van aantal inwoners: 0,3% (80 aangiften). Verdachten van online delict tussen: 15
2. De (openbare ruimte van) gemeente Hellendoorn draagt bij aan samenredzaamheid en verbondenheid.	Het percentage van de bevolking van 15 plus die georganiseerd vrijwilligerswerk verricht.	Jaarlijks	2024	59,1 %
3. De (openbare ruimte van) gemeente Hellendoorn draagt bij aan een gezonde en prettige leefomgeving.	Geeft een voldoende aan plekken in de buurt en dat is 1. ontmoeting. 2. rustige plekken. 3. wandel- en fietsmogelijkheden	1x per 4 jaar	2024	Ontmoeting: 87% Rustige plekken in de buurt: 95% Wandel- en fietsplekken in de buurt: 97%

Strategische doelen	Indicator	Frequentie beschikbaarheid	Jaartal	Data
	in de buurt.			
	Hoeveelheid m2 groen is gelijk gebleven of zelfs toegenomen.	1x per 4 jaar	2024 (concept)	Boomkroonbedekking: 18% Groenbedekking 22% Gaat beide over zowel privaat als publiek.

Verbonden partijen

Een uitgebreide toelichting van deze verbonden partij is te vinden in [paragraaf 6 Verbonden partijen](#).

Verbonden partij
Publiekrechtelijk
Veiligheidsregio Twente

2 Iedereen doet mee - Zorg en ondersteuning

Iedereen doet mee - Zorg en ondersteuning

In de gemeente Hellendoorn willen we dat inwoners kunnen meedoen en passende ondersteuning krijgen wanneer dat nodig is. Daarbij investeren we ongelijk om gelijke kansen te vergroten: we zetten onze ondersteuning vooral daar in waar deze het meest nodig is.

De druk op zorg en ondersteuning neemt verder toe. Door vergrijzing en langer zelfstandig wonen groeit en verandert de ondersteuningsvraag. Tegelijkertijd worden sociale netwerken minder vanzelfsprekend, neemt de druk op mantelzorgers toe en zorgen arbeidsmarktkrapte en beperkte financiële middelen ervoor dat niet iedere vraag met professionele ondersteuning kan worden beantwoord. De opgave is daarom niet alleen om meer ondersteuning te organiseren, maar vooral om deze anders en toekomstbestendig in te richten.

De vergrijzing vraagt daarom om een beweging naar ondersteuning dichtbij huis organiseren en mantelzorgers en het sociale netwerk versterken, zodat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.

Het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) onderstreept deze ontwikkeling. De groeiende zorgvraag en arbeidsmarktkrapte vragen om een sterkere verbinding tussen zorg, welzijn en het sociaal domein en om ondersteuning die zoveel mogelijk dichtbij het dagelijks leven van inwoners wordt georganiseerd.

Vanuit de Hervormingsagenda Jeugd ligt de nadruk op preventie, normaliseren en sterke lokale ondersteuning, zodat specialistische jeugdzorg beschikbaar blijft voor kinderen en gezinnen die deze daadwerkelijk nodig hebben. Er is een verschuiving nodig van zware naar lichtere ondersteuning, van zorg naar preventie en van individueel naar meer samen en dichtbij.

We willen ondersteuningsvragen eerder signaleren en waar mogelijk voorkomen dat deze uitgroeien tot zwaardere problematiek. Daarbij kijken we naar wat jeugdigen en ouders zelf kunnen, wat hun omgeving kan betekenen en waar professionele ondersteuning noodzakelijk is. Een sterke sociale basis en goede samenwerking tussen informele en professionele ondersteuning zijn daarvoor essentieel.

Voor de gemeente Hellendoorn betekent dit dat we keuzes moeten maken over waar en hoe we onze ondersteuning inzetten. We investeren in preventie en vroegsignalering, versterken de sociale basis en organiseren professionele ondersteuning gericht voor wie die nodig heeft. Tegelijkertijd werken we aan één herkenbare en toegankelijke toegang, zodat inwoners sneller op de juiste plek terechtkomen.

Wat gaan we doen?

2.1 Kansengelijkheid voor iedereen

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
Effectieve, beschikbare en betaalbare jeugdzorg, zodat alle jeugdigen en hun ouders, wanneer nodig, tijdig toegang hebben tot kwalitatieve en passende ondersteuning			
2.1.4.1	We actualiseren en geven uitvoering aan de uitvoeringsagenda Jeugd.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving	2027
2.1.4.2	We geven uitvoering aan de Prioritaire agenda Jeugdhulp Twente.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving	2027
2.1.4.3	We evalueren de regionale inkoop jeugdhulp.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving	2027
Meer eigen kracht en regie van ouders en jeugdigen door hen actief te betrekken bij besluitvorming, zorgtrajecten en ondersteuning			
2.1.5.1	We betrekken jongeren actief bij besluiten over onderwerpen die hen aangaan. Daarvoor zetten we het Unicef-project voort tot en met het einde van de looptijd (38).	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving.	2027
Meer inwoners van 65 jaar en ouder blijven vitaal, gezond en zelfredzaam en wonen langer zelfstandig, zo nodig met beperkte inzet van hulp.			
2.1.3.1	We geven uitvoering aan de uitvoeringsagenda maatschappelijke ondersteuning.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving	2027
2.1.3.2	We gaan in gesprek met de ouderenbonden om samen te kijken naar wat er wenselijk is voor hun	Ambitie 16: We bouwen voort op de kracht van de samenleving.	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
belangenbehartiging en activiteiten voor alle ouderen in de gemeente (40).			
Meer inwoners zijn mentaal veerkrachtig en krijgen bij beginnende mentale problemen eerdere passende ondersteuning			
2.1.2.1	We vergroten bij professionals de kennis over positieve gezondheid, achterliggende problematiek, vroegsignalering en passende ondersteuning.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving	2027
2.1.2.2	We stellen een sociale kaart op om het aanbod van ondersteuning, zorg en welzijn in onze gemeente inzichtelijk en toegankelijk te maken (50)	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving	2027
Sterkere mentale gezondheid van jongeren en volwassenen.			
2.1.1.1	We inventariseren het huidige aanbod op het gebied van preventie in de gemeente, waar o.a. jeugdbeleid,mentale gezondheid en suïcidepreventie onderdeel van zijn. O.b.v. de inventarisatie geven we het preventieve aanbod waar nodig een extra impuls(37)	Ambitie 18: We werken aan een leefomgeving die een gezonde levensstijl bevordert	2027
2.1.1.2	We stellen een integrale aanpak op voor het bevorderen van mentale gezondheid.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving	2027
2.1.1.3	We voeren de aanpak Mentaal Gezond Twente uit samen met lokale en regionale partners.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving	2027
2.1.1.4	We versterken de mentale weerbaarheid van inwoners met preventieve activiteiten, met een extra impuls voor jongeren.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving	2027
2.1.1.5	We geven uitvoering aan het beleid suïcidepreventie.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
		om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving.	

2.2 Alles voor iedereen bereikbaar

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
Realiseren van een toegankelijke, integrale en stevige toegang, waardoor inwoners snel en eenvoudig de juiste ondersteuning vinden			
2.2.1.1	We stellen een plan op om te komen tot een stevig lokaal team.	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal	2027
2.2.1.2	We onderzoeken de mogelijkheden (scenario's) om de brede toegang te verbeteren met daarin plek voor één herkenbaar loket	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal	Q1
2.2.1.3	We voeren een tweejarige pilot uit voor één herkenbaar loket binnen het sociaal domein, waarin zorg, welzijn, digitale vaardigheden en participatie zoveel mogelijk samen komen (59).	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal	Q2
2.2.1.4	We sluiten aan bij de ontwikkeling van hechte wijkverbanden.	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal	2027
2.2.1.5	We zetten de pilot 'indiceren in de wijk' de komende periode voort. Als daar aanleiding voor is, breiden we de pilot uit (55).	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal.	2027
2.2.1.6	We onderzoeken op welke manier wij onze toegang tot voorzieningen zichtbaarder en toegankelijker kunnen maken (bijvoorbeeld via het Sociaal Plein) (57).	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal.	2027

2.3 Positieve gezondheid

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
Inwoners weten hoe ze gezond kunnen leven en nemen daarin hun verantwoordelijkheid, de gemeente zet in op gezondheidsbevordering en bescherming.			
2.3.1.1	We voeren de uitvoeringsagenda publieke gezondheid 'Samen Bouwen aan gezondheid' uit.	Ambitie 18: We werken aan een leefomgeving die een gezonde levensstijl bevordert	2027

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Product	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Saldo van baten en lasten	31.313	29.896	27.932	27.911
Lasten	31.738	31.247	29.285	29.264
62000 Preventie en clientondersteuning	327	327	327	327
62010 Toegang SD jeugd	2.422	2.033	2.100	2.118
62040 Toegang sociaal domein algemeen	297	341	304	307
62210 Regionale voorzieningen	265	265	265	265
66000 Woonvoorzieningen, hulp- en vervoersmiddelen	1.605	1.622	1.623	1.627
67100 Begeleiding WMO	4.367	4.386	4.387	4.392
67101 WMO dagbesteding	1.374	1.374	1.374	1.374
67102 Beschermd wonen	0	0	0	0
67120 Huishoudelijke ondersteuning en abonnementstarief	6.018	6.036	4.041	3.989
67130 Vervoersvoorzieningen WMO	590	590	590	590
67131 Vervoersvoorzieningen jeugd	144	144	144	144
67201 Jeugdhulp ambulant	7.471	7.471	7.471	7.471
67202 Jeugdhulp wonen en verblijf	3.741	3.719	3.719	3.719
67203 PGB Jeugd	62	62	62	62
68200 Jeugdbescherming	342	342	342	342
68201 Jeugdreclassering	106	106	106	106
71000 Volksgezondheid	2.606	2.427	2.429	2.430
Baten	-425	-1.352	-1.353	-1.353
62010 Toegang SD jeugd	0	-484	-485	-485
66000 Woonvoorzieningen, hulp- en vervoersmiddelen	-831	-831	-831	-831
67100 Begeleiding WMO	0	0	0	0
67102 Beschermd wonen	0	0	0	0
67120 Huishoudelijke ondersteuning en abonnementstarief	443	0	0	0
67130 Vervoersvoorzieningen WMO	-37	-37	-37	-37
71000 Volksgezondheid	0	0	0	0
Resultaat	31.313	29.896	27.932	27.911

Financiële ontwikkelingen

Belangrijkste financiële ontwikkelingen

Hogere gemeentelijke bijdrage SamenTwente

SamenTwente is een samenwerkingsverband van de veertien Twentse gemeenten op het gebied van volksgezondheid, jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning. De stijging van de gemeentelijke bijdrage komt door incidentele kosten voor nieuw jeugdzorgbeleid, loon- en prijscompensatie en het wegvallen van eerdere incidentele financiële voordelen. Daarnaast stijgen de structurele kosten door de voortzetting van de projecten Gezonde Schoolaanpak, MBO-ziekteverzuimbegeleiding JGZ 18+ en Nu niet zwanger.

MEE Samen

MEE Samen ontvangt subsidie van de gemeente Hellendoorn voor het bieden van gratis en onafhankelijke cliëntondersteuning, waartoe de gemeente volgens de Wmo 2015 verplicht is. Door de toenemende complexiteit van de samenleving maken steeds meer inwoners gebruik van MEE, waarbij zowel consulenten van het sociaal domein als inwoners zelf de organisatie weten te vinden. Omdat MEE de afgelopen jaren structureel meer uren heeft ingezet dan begroot, is een verhoging van het budget nodig om inwoners ook in de toekomst passende cliëntondersteuning te kunnen bieden.

Jeugdzorg

Op basis van de actuele prognose van het aantal cliënten, de gemiddelde indicatiewaarde en het verzilveringspercentage blijkt dat de nieuwe inkoop Jeugd 2025-2028 een structureel financieel voordeel oplevert. Dit effect zagen we bij de jaarrekening 2025 al en verwerken we nu structureel. Voor 2027 bedraagt het voordeel op specialistische jeugdzorg, GGZ en jeugdbescherming en -reclassering in totaal € 793.000,--. Hiermee kan de taakstelling van € 546.000,-- volledig worden ingevuld en resteert in 2027 een voordeel van € 247.000,--.

Vanaf 2028 is de taakstelling € 1,2 miljoen. Het voordeel uit de nieuwe inkoop is dan niet voldoende om deze taakstelling volledig op te vangen, er resteert dan nog een taakstelling van structureel € 400.000,--.

Wmo

Op basis van de actuele prognose van het aantal cliënten, de gemiddelde indicatiewaarde en het verzilveringspercentage ontstaat voor 2027 per saldo een structureel voordeel van € 557.000,--. Dit bestaat uit een nadeel van € 62.000 op huishoudelijke ondersteuning, een voordeel van € 419.000,-- op begeleiding en een vrijval van de stelpost vergrijzing van € 200.000.

Het nadeel op huishoudelijke ondersteuning wordt veroorzaakt door een verwachte toename van het aantal cliënten met 3%. Het voordeel op begeleiding is grotendeels het gevolg van de nieuwe inkoop en de omzetting naar de nieuwe producten in 2025. Op basis van de inmiddels opgedane ervaring kan hiervoor nu een structureel voordeel worden ingeboekt.

Daarnaast kan de voor 2027 opgenomen stelpost vergrijzing van € 200.000,-- vrijvallen. Vanaf 2028 blijft deze stelpost gehandhaafd en loopt deze jaarlijks met € 200.000,-- op.

Indexatie maatschappelijke opvang

De rijksbijdrage voor Maatschappelijke Opvang aan centrumgemeente Almelo wordt niet geïndexeerd, terwijl de uitgaven door loon- en prijsstijgingen wel toenemen. Tot en met 2025 werd het hierdoor ontstane tekort opgevangen vanuit het voordeel op Beschermd Wonen. Door de hogere uitgaven binnen Beschermd Wonen is dit vanaf 2026 niet langer verantwoord.

Voorgesteld wordt daarom om het deel van het tekort dat samenhangt met loon- en prijsstijgingen vanaf 2026 te dekken uit het accres van de algemene uitkering van de deelnemende gemeenten. Dit sluit aan bij het advies van de VNG en bij de systematiek die al wordt toegepast voor de Vrouwenopvang. Hoewel de definitieve besluitvorming nog moet plaatsvinden, heeft de regionale stuurgroep hiermee bij de vaststelling van het jaarplan 2026 al ingestemd. Voor Hellendoorn leidt dit in 2026 tot een structureel nadeel van € 40.000,--, gebaseerd op een indexatie van 5,13%.

Collegeuitvoeringsprogramma

Preventief aanbod kansengelijkheid

We willen onze preventieve inzet versterken en daarmee bijdragen aan meer kansengelijkheid. Daarom brengen we in beeld wat we al doen, waar versterking nodig is en welke preventieve inzet het meeste maatschappelijke effect heeft. Op basis hiervan maken we keuzes over de verdere en structurele inrichting van ons preventieve aanbod.

Tegelijkertijd stopt eind 2026 de regionale financiering van twee lokale projectleiders die een belangrijke rol vervullen binnen de huidige preventieve inzet. We zetten deze capaciteit in 2027 voort, zodat bestaande activiteiten, kennis en netwerken behouden blijven terwijl we werken aan de toekomstige inrichting. Hiervoor is een bedrag van € 185.000,-- opgenomen in de begroting.

Beleidsindicatoren

Indicator	Onderdeel	Eenheid	Periode	Hellendoorn	Nederland
Onderwijs	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2024	3,8	6,7
Onderwijs	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2024	30	28
Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2024	1,9	2,3
Sociaal domein	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	2025	750	720
Sociaal domein	% kinderen in uitkeringsgezin	% tot 18 jr.	2024	3	6
Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% tot 18 jr.	2025	12,4	13,7
Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% tot 18 jr.	2025	0,5	1
Sociaal domein	Jongeren met delict voor rechter	% 12-21 jr.	2023	0	1
Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	%	2025	0,2	0,4

Raadsindicatoren

Kansrijk opgroeien

Algemeen: Kinderen en jongeren in de gemeente Hellendoorn groeien kansrijk op en ervaren zo min mogelijk belemmeringen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

Strategische doelen	Indicator	Frequentie beschikbaarheid	Jaartal	Data
1. Inzet vindt plaats op preventie en terugdringen van risicofactoren.	Gemiddelde doorlooptijd: Tijd die gemiddeld verstrijkt tussen het moment dat een inwoner een melding doet tot het moment dat er een besluit wordt genomen.	Jaarlijks	2025	Jeugdzorg – gemiddeld 62 dagen WMO – gemiddeld 55 dagen
2. Samen met partners zowel binnen het voorliggend veld, onderwijs en jeugdzorg, creëren we een opgroei-klimaat dat aansluit bij de belevingswereld, behoeften en mogelijkheden.	% jongeren <18 jaar met ambulante hulp, wonen/verblijf en jeugdbescherming/jeugdreclassering.	Jaarlijks	2025	Ambulant – 885 Wonen/verblijf – 53 JB/JR - 43

Gezond, nu & later

Algemeen: Alle inwoners van gemeente Hellendoorn hebben een gezonde leefstijl, zijn (positief) gezond, ontwikkelen veerkracht, voeren eigen regie en krijgen ondersteuning wanneer gezondheid achterblijft.

Strategische doelen	Indicator	Frequentie beschikbaarheid	Jaartal	Data
1. De fysieke gezondheid van inwoners wordt beschermd en bevorderd.	Overgewicht: % inwoners met (ernstig) overgewicht.	1 x per 4 jaar	2024	Gewicht – Volwassen en ouderen: Overgewicht: 52% Gezond gewicht: 47% Ondergewicht: 1%
	Middelengebruik (roken, vaperen,	1 x per 4 jaar	2023	Jeugd Hellendoorn:

Strategische doelen	Indicator	Frequentie beschikbaarheid	Jaartal	Data
	alcohol, drugs): Middelengebruik onder jongeren.		2024	Dagelijks roken: 4% Minimaal wekelijks roken: 8% Dagelijks vaperen: 6% Minimaal wekelijks vaperen: 13% Laatste 4 weken 5 of meer drankjes bij 1 gelegenheid: 35% Laatste 4 weken wiet of hasj gebruikt: Klas 2: 4% Klas 4: 5% Jongvolwassenen Hellendoorn 2024: Rookt tabak: 31% Vapet minimaal 1 keer per week: 6% Zware drinker (ten minste 1 keer in de week 6 of meer glazen (mannen) of 4 of meer glazen (vrouwen)): 30% Laatste 12 maanden drugs of middelen gebruikt: Cannabis: 14%

Strategische doelen	Indicator	Frequentie beschikbaarheid	Jaartal	Data
				XTC: 7% 3-MMC of 4-MMC: 9%
	Niet-sporters: % van de bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	1 x per 2 jaar	2024	42,9 %
2. De mentale gezondheid van inwoners wordt beschermd en bevorderd.	Het mentaal welbevinden van inwoners.	1x per 4 jaar	2023 2024 2024	Jeugd: Voelt zich (meestal) zeer gelukkig: 83% Jongvolwassenen: Ervaren mentale gezondheid: (Zeer) goed: 57% Matig: 32% (Zeer) slecht: 11% Volwassenen en ouderen: Geeft 8 of hoger voor geluk: 18-64 jaar: 61% 65+: 69%
3. Inwoners hebben regie op eigen leven en voelen zich veerkrachtig. Wanneer nodig	Aantal unieke cliënten per WMO-categorie (HO, DB en begeleiding) per 1000 inwoners in	Jaarlijks	2025	Huishoudelijke ondersteuning: 1.355 cliënten Begeleiding/dagbesteding:

Strategische doelen	Indicator	Frequentie beschikbaarheid	Jaartal	Data
ondersteunt de gemeente Hellendoorn samen met maatschappelijke partners hierin.	de gemeente Hellendoorn.			860 cliënten

Verbonden partijen

Een uitgebreide toelichting van deze verbonden partij is te vinden in [paragraaf 6 Verbonden partijen](#).

Verbonden partijen
Publiekrechtelijk
Samen Twente

3 Iedereen doet mee -Participeren, leren & meedoen

Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen

De samenleving en arbeidsmarkt veranderen en stellen andere eisen aan inwoners. De arbeidsmarkt blijft krap, werk verandert door digitalisering en technologische ontwikkeling en vaardigheden en aanpassingsvermogen worden steeds belangrijker. Tegelijkertijd heeft niet iedereen dezelfde uitgangspositie. Verschillen in opleiding, basisvaardigheden, gezondheid en financiële zekerheid kunnen daardoor sterker doorwerken in de mogelijkheden om zelfstandig mee te doen. De opgave is daarom niet alleen om mensen naar werk te begeleiden, maar vooral om ervoor te zorgen dat inwoners zich kunnen ontwikkelen, bestaanszekerheid ervaren en naar vermogen kunnen deelnemen aan de samenleving.

Daarbij verandert ook onze kijk op participatie. Betaald werk blijft een belangrijke basis voor zelfstandigheid en bestaanszekerheid, maar is niet voor iedereen direct of volledig haalbaar. Leren, ontwikkelen, vrijwilligerswerk en andere vormen van maatschappelijke deelname zijn eveneens van waarde en kunnen een stap zijn naar verdere zelfstandigheid. Landelijke ontwikkelingen, zoals de Participatiewet in Balans en de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur, sluiten aan bij deze beweging naar meer vertrouwen, menselijke maat en ondersteuning die past bij wat iemand nodig heeft. Via de Arbeidsmarktregio Twente en het Werkcentrum Twente krijgt dit regionaal verder vorm.

De mogelijkheden om mee te doen worden bovendien sterk bepaald door de omstandigheden waarin mensen opgroeien en leven. Financiële onzekerheid en schulden kunnen ontwikkeling en participatie belemmeren, terwijl een goede start op jonge leeftijd juist langdurig verschil kan maken. Bestaanszekerheid, basisvaardigheden en ontwikkelkansen hangen daarmee nauw samen. Dat vraagt om aandacht aan de voorkant: problemen waar mogelijk voorkomen, vroeg signaleren en voorwaarden creëren waardoor inwoners zich kunnen blijven ontwikkelen. De Uitvoeringsagenda Financiële bestaanszekerheid 2026–2028 en een goede verbinding tussen voorschoolse voorzieningen en onderwijs dragen hieraan bij.

Tegelijkertijd verandert de samenstelling van onze samenleving. Inburgering, migratie en opvang brengen nieuwe opgaven met zich mee rond taal, ontwikkeling, werk en deelname aan de samenleving. Met de Wet inburgering ligt meer nadruk op het vroeg verbinden van deze onderdelen. Daarnaast geven we uitvoering aan de Spreidingswet en de verantwoordelijkheid die daaruit voor onze gemeente voortvloeit. Ook hierbij is de bredere opgave van belang: mensen zo snel mogelijk perspectief bieden om hun weg te vinden en naar vermogen deel te nemen aan de samenleving.

Meedoen gaat ten slotte niet alleen over werk, inkomen of opleiding, maar ook over verbondenheid en de kracht van de samenleving zelf. Traditionele vormen van vrijwilligerswerk en verenigingsleven zijn minder vanzelfsprekend, terwijl de behoefte aan ontmoeting en onderlinge ondersteuning blijft. Het Hellendoornse noaberschap blijft daarin een belangrijke kracht, maar verandert mee met de samenleving.

Wat gaan we doen?

3.1 Kansengelijkheid voor iedereen

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
We zetten ons in om meer inwoners deel te laten nemen aan activiteiten op het gebied van (vrijwilligers)werk of ondersteunende trajecten.			
3.1.1.1	We ontwikkelen de opvang van Oekraïense ontheemden verder.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving, op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving.	2027
3.1.1.2	We voeren de pilot sleutelpersonen uit.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving, op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving.	2027
3.1.1.3	We stellen een plan van aanpak op voor hoe we met de statuswijziging van Oekraïners omgaan en wat dat betekent voor de gemeentelijke inspanning (44).	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving, op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving.	2027
3.1.1.4	We borgen de inzet van de VIO (Vragenlijst Inclusief Ondernemen) in onze werkgeversdienstverlening.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving, op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving.	Q1
3.1.1.5	We ronden de implementatie van de Participatiewet in Balans (Spoor 1) af en bereiden de invoering van Spoor 2 voor.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving, op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving.	2027
3.1.1.6	We intensiveren de samenwerking met het Doorstroompunt en geven uitvoering aan de Twentse Belofte.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving, op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving.	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
3.1.1.7	We versterken het Talentontwikkelbedrijf met werkgevers, onderwijs en partners tot een samenhangend geheel.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving, op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving.	2027
3.1.1.8	We evalueren het taalhuis en onderzoeken eventuele structurele borging.	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving.	2027
3.1.1.9	We stimuleren de verdergaande samenwerking tussen de lokale talentontwikkelbedrijven (62).	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving, op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving.	2027
Wij faciliteren in de kracht van inwoners, dorpen en vrijwilligers (organisaties), zodat er meer samenredzaamheid en verbondenheid ontstaat.			
3.1.2.4	We versterken de samenwerking tussen wonen, onderwijs, welzijn en zorg, met aandacht voor de sociale basis (52).	Ambitie 16: We bouwen voort op de kracht van de samenleving.	2027
We zetten ons in om problemen op het gebied van armoede en schulden te voorkomen of te verminderen.			
3.1.2.1	We evalueren de huidige uitvoeringsagenda financiële bestaanszekerheid 2024-2026.	Ambitie 15: We streven naar financiële bestaanszekerheid voor iedereen.	2027
3.1.2.2	We voeren de uitvoeringsagenda financiële bestaanszekerheid 2026-2028 uit.	Ambitie 15: We streven naar financiële bestaanszekerheid voor iedereen.	2027
3.1.2.3	We implementeren de basisdienstverlening schuldhelpverlening.	Ambitie 15: We streven naar financiële bestaanszekerheid voor iedereen.	2027
3.1.2.4	We evalueren de verhoging van de individuele inkomenstoeslag, met het oog op structurele financiering vanaf 2028.	Ambitie 15: We streven naar financiële bestaanszekerheid voor iedereen.	2027
3.1.2.5	We informeren inwoners actiever over de mogelijkheden van de minimaregelingen (41).	Ambitie 15: We streven naar financiële bestaanszekerheid voor iedereen.	2027
3.1.2.6	We starten de communicatiecampagne	Ambitie 15: We streven	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
	'Niet iedereen' rondom geldzorgen.	naar financiële bestaanszekerheid voor iedereen.	

3.2 Noaberschap en sociale basis

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
Wij faciliteren in de kracht van inwoners, dorpen en vrijwilligers (organisaties), zodat er meer samenredzaamheid en verbondenheid ontstaat.			
3.2.1.1	We voeren de uitvoeringsagenda Sociale basis uit langs de pijlers sociaaleconomische zekerheid, sociale cohesie, sociale inclusie en sociaal empowerment.	Ambitie 16: We bouwen voort op de kracht van de samenleving .	2027
3.2.1.2	We evalueren de pilot dorpsondersteuner Haarle.	Ambitie 16: We bouwen voort op de kracht van de samenleving .	Q3
3.2.1.3	We voeren gesprekken met onze maatschappelijke partners over het verstrekken van begrotingssubsidies (51).	Ambitie 16: We bouwen voort op de kracht van de samenleving.	2027

3.3 Alles bereikbaar voor iedereen

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
We vergroten de deelname aan sportieve en culturele activiteiten en verkleinen aantoonbaar de drempels voor inwoners die nu minder vaak deelnemen.			
3.3.1.1	We bepalen de koers voor Sport.	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn fysiek, digitaal en sociaal.	2027
3.3.1.2	We bepalen de koers voor Cultuur.	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn fysiek, digitaal en sociaal.	Q1
3.3.1.3	We onderzoeken de mogelijkheden voor een inclusiever (beweeg)aanbod bij het Ravijn voor diverse doelgroepen (zoals parkinson doelgroep).	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn, fysiek, digitaal en sociaal.	Q2
3.3.1.4	We onderzoeken de mogelijkheden voor het uitbreiden van de zwemlescapaciteit om te voorzien in de groeiende vraag.	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk	Q1

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
		en bereikbaar zijn fysiek, digitaal en sociaal.	
We verbeteren de toegang tot ondersteuning en voorzieningen, zodat inwoners sneller passende hulp krijgen.			
3.3.2.1	We evalueren het proces van de aanbesteding van het leerlingenvervoer (60).	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal.	2027
3.3.2.2	We onderzoeken de mogelijkheden om het proces en het tijdpad ten aanzien van de indicatiestelling van leerlingenvervoer te verbeteren (61).	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal.	2027
3.3.2.3	We stimuleren initiatieven voor ontmoeting voor inwoners met niet geïndiceerde zorg, gefaciliteerd door vrijwilligers (56).	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal.	2027
Meer inwoners ervaren een sterker en beter verbonden sport- en beweegnetwerk.			
3.3.3.1	We voeren een pilot voor het opzetten van een sportnetwerk uit.	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal.	Q2
We versterken de doorgaande ontwikkelijn van kinderen en jongeren en verbeteren de aansluiting tussen onderwijs, samenleving en arbeidsmarkt.			
3.3.3.1	We inventariseren de huidige verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt (46).	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving.	2027
3.3.3.2	We inventariseren de huidige samenwerking tussen kinderopvang, scholen, ouders, maatschappelijke organisaties en de gemeente (48).	Ambitie 14: Iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving – op school, op de arbeidsmarkt en in de eigen woonomgeving.	2027
In iedere kern is kunstgras beschikbaar voor een passend en jaarrond sportaanbod.			

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
3.3.4.1	Wij gaan verder met de aanleg van kunstgras in de kernen Daarle en Haarle.	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal.	Q3
De inclusiviteit is vergroot, waardoor meer inwoners mee kunnen doen in de samenleving.			
3.3.5.1	We actualiseren de uitvoeringsagenda Inclusie (53).	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal.	Q2
3.3.5.2	We voeren de uitvoeringsagenda Inclusie uit (54).	Ambitie 17: We zorgen ervoor dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn – fysiek, digitaal en sociaal.	2027

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Product	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Saldo van baten en lasten	15.735	15.889	15.969	15.997
Lasten	33.009	28.471	28.570	28.612
43000 Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	790	666	668	670
43010 Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	252	257	259	261
43020 Leerlingenvervoer	1.277	1.282	1.284	1.284
43030 Peuteropvang	416	416	416	416
51000 Algemeen sportbeleid	411	421	425	429
51010 Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	1.755	1.770	1.769	1.771
61000 Sociaal en cultureel werk	2.381	2.369	2.372	2.375
61020 Maatschappelijk werk/slachtofferhulp	550	550	550	550
61030 Jeugd en gezin	52	52	52	52
61040 Toegang en ondersteuning kinderopvang	258	258	265	265
61050 Opvang en huisvesting nieuwkomers	5.637	1.783	1.778	1.773
62040 Toegang sociaal domein algemeen	111	116	117	118
63000 Inkomensvoorzieningen	10.501	10.220	10.226	10.230
63010 Ondersteuning voor minimahuishoudens	1.996	1.924	1.926	1.928
63020 Schuldhulpverlening	471	471	439	440
63040 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	274	274	274	274
64000 Talentontwikkelbedrijf	4.482	4.225	4.314	4.335
65000 Participatie en re-integratie	1.395	1.419	1.438	1.443
Baten	-17.274	-12.582	-12.600	-12.616
43000 Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	-394	-256	-256	-256
43010 Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	0	0	0	0
43020 Leerlingenvervoer	-1	-1	-1	-1
51000 Algemeen sportbeleid	-352	-352	-352	-352
51010 Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	-1.132	-1.132	-1.132	-1.132
61000 Sociaal en cultureel werk	-6	-6	-6	-6
61020 Maatschappelijk werk/slachtofferhulp	0	0	0	0

Product	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
61040 Toegang en ondersteuning kinderopvang	-27	-27	-27	-27
61050 Opvang en huisvesting nieuwkomers	-5.040	-752	-752	-752
63000 Inkomensvoorzieningen	-9.564	-9.280	-9.281	-9.281
63010 Ondersteuning voor minimahuishoudens	-40	-40	-40	-40
63020 Schuldhelpverlening	0	0	0	0
63040 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	0	0	0	0
64000 Talentontwikkelbedrijf	-617	-632	-648	-663
65000 Participatie en re-integratie	-101	-103	-105	-105
Mutatie reserves	-65	-50	-8	0
Toevoegingen	53	0	0	0
10800 Algemene baten en lasten	53	0	0	0
Onttrekkingen	-118	-50	-8	0
10800 Algemene baten en lasten	-118	-50	-8	0
Resultaat	15.669	15.839	15.961	15.997

Financiële ontwikkelingen

Belangrijkste financiële ontwikkelingen

Verhoging begeleidingsvergoeding beschut werk

Het Rijk heeft de structurele vergoeding voor de begeleiding van de doelgroep nieuw beschut verhoogd. In aansluiting hierop is binnen PHA Twente regionaal afgesproken de directe begeleidingsvergoeding vast te stellen op € 9.500,-- per fte in plaats van € 8.600. Met deze hogere begeleidingskosten is vanaf 2027 nog geen rekening gehouden in de begroting. Op basis van het geraamde volume beschut werk leidt dit tot een nadeel van € 26.000,-- in 2027, oplopend tot € 39.000,-- in 2030. Tegenover deze hogere kosten staat een hogere vergoeding vanuit het gemeentefonds.

Tekort begroting Regionaal Doorstroompunt

Door een wijziging in de bekostigingssystematiek vanuit het Rijk ontstaat bij het regionale Doorstroompunt Almelo de komende jaren een structureel tekort van circa € 73.000,-- per jaar. In voorgaande jaren kon dit tekort incidenteel worden opgevangen door de gemeente Almelo met middelen voor jeugdwerkloosheid. Deze middelen zijn hiervoor niet langer beschikbaar.

De deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke taken van het Doorstroompunt en dienen het tekort daarom gezamenlijk op te vangen. Op basis van de regionale verdeelsleutel komt circa 15% voor rekening van de gemeente Hellendoorn. Dit leidt vanaf 2027 tot een structureel nadeel van circa € 11.000,-- per jaar.

Beschut werk en garantiebanen

Op basis van een nieuwe meerjarige prognose zijn de verwachte loonkosten voor beschut werk en garantiebanen geactualiseerd. Hierbij is rekening gehouden met een jaarlijkse groei van 2 fte. Ook de verwachte detachingsopbrengsten en begeleidingsvergoedingen zijn opnieuw geraamd.

Per saldo leidt de actualisatie tot een voordeel. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat nieuwe instroom in de praktijk gemiddeld jonger is dan waarmee in de begroting rekening is gehouden, waardoor de verwachte loonkosten lager uitvallen. Daarnaast is het geraamde aantal fte voor 2027 met 1 fte naar beneden bijgesteld ten opzichte van de vorige begroting.

Sociale werkvoorziening

Op basis van een nieuwe meerjarige prognose zijn de verwachte loonkosten van de WSW-populatie geactualiseerd. Hierbij is rekening gehouden met pensionering en overige uitstroom. Ook de verwachte detachingsopbrengsten zijn opnieuw geraamd.

Per saldo leidt de actualisatie tot een voordeel. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de compensatie voor gestegen loonkosten die via de integratie-uitkering WSW aan het gemeentefonds is toegevoegd. Deze compensatie is in de meeste jaren hoger dan de verwachte stijging van de loonkosten. Daartegenover staan lagere detachingsopbrengsten als gevolg van de uitstroom van WSW-medewerkers, waardoor het voordeel gedeeltelijk wordt gedempt. De bijdrage aan Noest is geactualiseerd op basis van de begroting Noest 2026.

Herziening financieringsmodel ROZ Hengelo

Het ROZ (Regionale Organisatie Zelfstandigen) voert voor de gemeente Hellendoorn de wettelijke zelfstandigenregelingen uit en biedt daarnaast onder andere advies, begeleiding en

schuldhulpverlening aan ondernemers. Vanwege de benodigde specialistische expertise en de schaalgrootte kan deze dienstverlening niet doelmatig door de gemeente zelf worden georganiseerd.

Binnen de arbeidsmarktregio Twente is besloten de bekostiging van het ROZ te herzien. In de huidige systematiek betalen gemeenten alleen voor de afgenomen dienstverlening, waardoor de kosten voor de instandhouding van het ROZ grotendeels voor rekening van de gemeente Hengelo komen. Met ingang van 2027 wordt daarom een nieuw regionaal kostenverdeelmodel voorgesteld, waarbij de deelnemende gemeenten ook bijdragen aan deze kosten. Voor Hellendoorn betekent dit een structureel nadeel van gemiddeld € 38.000,-- per jaar.

Collegeuitvoeringsprogramma

Pilot indiceren in de wijk

We zetten de pilot 'Indiceren in de wijk' voort en willen de werkwijze bij positieve ervaringen waar nodig verder uitbreiden. Hiervoor leggen we de werkwijze en de afspraken met betrokken partijen goed vast en zorgen we voor een zorgvuldige implementatie in de reguliere uitvoering. Zo werken we toe naar een werkwijze die duurzaam kan worden ingebed.

Investeringsen

bedragen x € 1.000

omschrijving	Begroot 2027	Uitgaven	Inkomsten
Het Ravijn	50	50	0
Ravijn - Verv. Electronische tijdwaarneming	50	50	0

Het Ravijn

De gebouwgebonden investeringen in Het Ravijn zijn opgenomen onder programma 1.

Beleidsindicatoren

Indicator	Onderdeel	Eenheid	Periode	Hellendoorn	Nederland
Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	2024	42,9	42,5
Sociaal domein	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2024	713,9	850,2
Sociaal domein	Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw 18jr eo	2025	146,3	281,2
Sociaal domein	Aantal re-integratie voorzieningen	per 10.000 inw 15-65jr	2025	191,3	217,8
Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	2025	75,6	73,2
Sociaal domein	% werkloze jongeren	% 16-22 jr.	2024	2	2

Raadsindicatoren

Meedoen

Algemeen: Alle inwoners van gemeente Hellendoorn doen mee en kunnen zich maximaal ontplooiën.

Strategische doelen	Indicator	Frequentie beschikbaarheid	Jaartal	Data
1. Meer inwoners beschikken over een gezonde financiële situatie in het huishouden om mee te kunnen doen in de samenleving.	Inwoners reageren op ons hulpaanbod n.a.v. onze vroeg signalering.	Jaarlijks	2025	691 inwoners bereikt van de 1269 meldingen. (dit hoeven geen unieke personen te zijn. Een persoon kan meerdere meldingen hebben)
	Aandeel huishouden met problematische schulden in Hellendoorn.	Jaarlijks	2025	13 klanten
	Inwoners met en zonder PW-uitkering die gebruik maken van onze minimaregelingen (bereik).	Jaarlijks	2025	Totaal aantal = 584 Aantal met PW-uitkering = 423 (van de totaal 449 met een PW-uitkering)
2. Meer inwoners hebben gelijke kansen bij het vinden van (vrijwilligers)werk en het volgen van onderwijs. We zetten in op het verbeteren van basisvaardigheden.	Het aantal inwoners dat m.b.v. Loonkostensubsidie PW (banenafpraak) aan het werk is.	Jaarlijks	2025	174 cliënten

Verbonden partijen

Een uitgebreide toelichting van deze verbonden partij is te vinden in [paragraaf 6 Verbonden partijen](#).

Verbonden partijen
Privaatrechtelijk
Stichting Noest

4 Toekomstbestending en duurzaam ontwikkelen

Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen

De gemeente Hellendoorn wil zich blijven ontwikkelen om ook in de toekomst leefbaar en vitaal te zijn. Tegelijkertijd verandert de context waarin die ontwikkeling plaatsvindt. Ruimte, energie en grondstoffen worden schaarser, het klimaat verandert en bestaande infrastructuur veroudert. Woningbouw, economische ontwikkeling en mobiliteit vragen juist om extra ruimte en capaciteit. Groei is daarmee steeds minder vanzelfsprekend en steeds meer afhankelijk van de keuzes die we maken over ruimte, bereikbaarheid, energie en infrastructuur.

Deze ontwikkelingen hangen nauw met elkaar samen. Een sterke lokale economie en voldoende werkgelegenheid zijn belangrijk voor de vitaliteit van onze gemeente, maar bedrijven kunnen alleen groeien als er voldoende ruimte, energie, personeel en bereikbaarheid beschikbaar zijn. Andersom leidt ontwikkeling van wonen en werken tot nieuwe mobiliteits- en energievragen en extra druk op de fysieke leefomgeving. Goede regionale verbindingen, waaronder de N35 en het spoor, zijn daarom niet alleen een mobiliteitsvraagstuk, maar ook een belangrijke voorwaarde voor onze economische ontwikkeling en aantrekkelijkheid als woon- en werkgemeente. Ook recreatie en toerisme dragen hieraan bij, waarbij natuur en landschap belangrijke kwaliteiten én voorwaarden voor ontwikkeling zijn.

Tegelijkertijd stellen klimaatverandering en de overgang naar een duurzaam energiesysteem andere eisen aan de inrichting van onze gemeente. Netcongestie laat zien dat de beschikbaarheid van energie inmiddels mede bepaalt waar en wanneer ontwikkelingen mogelijk zijn. Ook water en bodem worden belangrijker bij ruimtelijke keuzes. Daarnaast groeit de opgave om wegen, riolering en andere infrastructuur te vervangen en toekomstbestendig te maken. De toenemende schaarste aan grondstoffen vraagt daarbij om bewuster gebruik en meer hergebruik van materialen.

De ruimte om al deze ontwikkelingen afzonderlijk op te lossen wordt kleiner. Keuzes op het gebied van wonen, economie, mobiliteit, energie, klimaat en infrastructuur beïnvloeden elkaar steeds sterker. Dat vraagt om vooruitkijken, prioriteren en het benutten van momenten waarop verschillende opgaven kunnen worden gecombineerd. Niet alles kan overal en tegelijkertijd. Door de randvoorwaarden voor ontwikkeling vroegtijdig mee te wegen, willen we gericht ruimte blijven bieden aan wat nodig is voor een leefbaar, economisch vitaal, bereikbaar en toekomstbestendig gemeente.

Wat gaan we doen?

4.1 Goed ondernemersklimaat

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
We creëren een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers			
4.1.1.1	We starten samen met HMO de herinrichting van 't Lochter I om de bestaande werklocaties beter te benutten.	Ambitie 5: We richten ons op de groei van onze kleine en middelgrote bedrijven (MKB). Ambitie 6: We creëren ruimte voor lokaal ondernemerschap, innovatie en werkgelegenheid Ambitie 25: We gaan de bestaande werklocaties op 't Lochter beter benutten.	2027
4.1.1.2	We voeren gestructureerd overleg met onze ondernemersverenigingen (72).	Ambitie 5: We richten ons op de groei van onze kleine en middelgrote bedrijven (MKB). Ambitie 6: We creëren ruimte voor lokaal ondernemerschap, innovatie en werkgelegenheid Ambitie 25: We gaan de bestaande werklocaties op 't Lochter beter benutten.	2027
4.1.1.3	We werken de voorkeursrechtgebieden Hellendoorn Noord (deelgebied bedrijven) en 't Lochter IV verder uit en beoordelen de geschiktheid als toekomstige werklocaties.	Ambitie 5: We richten ons op de groei van onze kleine en middelgrote bedrijven (MKB). Ambitie 6: We creëren ruimte voor lokaal ondernemerschap, innovatie en werkgelegenheid Ambitie 25: We gaan de bestaande werklocaties op 't Lochter beter benutten.	2027
4.1.1.4	We stellen een retail- en	Ambitie 5: We richten ons	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
	horecabeleidsplan op voor vitale centra, passende voorzieningen en ruimte voor ondernemerschap.	op de groei van onze kleine en middelgrote bedrijven (MKB). Ambitie 6: We creëren ruimte voor lokaal ondernemerschap, innovatie en werkgelegenheid Ambitie 25: We gaan de bestaande werklocaties op 't Lochter beter benutten.	
4.1.1.5	We onderzoeken de mogelijkheden voor revitalisering van het bedrijventerrein 't Lochter (75).	Ambitie 25: We gaan de bestaande werklocaties op 't Lochter beter benutten.	2027
4.1.1.6	We geven voorlichting aan onze ondernemers over ons aanbestedingsbeleid (77).	Ambitie 6: We creëren ruimte voor lokaal ondernemerschap, innovatie en werkgelegenheid.	2027
We versterken de samenwerking tussen verschillende typen ondernemers binnen de vrijetijdsector.			
4.1.2.1	We voeren samen met de Hellendoornse Ondernemers Recreatie & Toerisme (HORT) de actieagenda uit de visie vrijetijdseconomie 2030 uit.	Ambitie 27: We willen het toerisme gebruik laten maken van en laten bijdragen aan de lokale kwaliteiten, natuur, landschap, identiteit zónder dat die kwaliteiten onder druk komen te staan.	2027
We maken cultureel, natuurlijk en avontuurlijk aanbod toegankelijker en beleefbaarder.			
4.1.3.1	We ontwikkelen en realiseren TOP Noetselerberg als een aantrekkelijk en goed bereikbaar toeristisch overstappunt voor bezoekers van de Sallandse Heuvelrug en omgeving.	Ambitie 27: We willen het toerisme gebruik laten maken van en laten bijdragen aan de lokale kwaliteiten, natuur, landschap, identiteit zónder dat die kwaliteiten onder druk komen te staan.	2027
Recreatieparken behouden sterker hun recreatieve functie en worden minder permanent bewoond			
4.1.4.1	We zetten de handhaving op permanente bewoning van recreatieparken voort, met ruimte voor maatwerk en in aansluiting op landelijke ontwikkelingen.	Ambitie 27: We willen het toerisme gebruik laten maken van en laten bijdragen aan de lokale kwaliteiten, natuur,	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
		landschap, identiteit zónder dat die kwaliteiten onder druk komen te staan.	
We behouden de milieukwaliteit in onze gemeente.			
4.1.5.1	We werken, in overleg met agrariërs, inwoners en de GGD, beleidsregels uit voor de zonering van geitenhouderijen.	Ambitie 28: We streven naar behoud van de milieukwaliteit in onze gemeente.	2027
4.1.5.2	We zullen bij de provincie onder de aandacht brengen dat wat ons betreft herintroductie van het korhoen nu niet aan de orde is, aangezien het leefgebied aantoonbaar niet op orde is en daar ook geen zicht op is (74).	Ambitie 23: We willen dat onze natuurgebieden bloeien en de biodiversiteit toeneemt, met gezonde ecosystemen die bijdragen aan klimaatbestendigheid, gezondheid en recreatie.	2027

4.2 Bereikbaarheid en mobiliteit

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
Alle bestemmingen in de gemeente Hellendoorn zijn voor autoverkeer beter bereikbaar.			
4.2.1.1	We stellen een uitvoeringsplan beheer en onderhoud wegen op.	Ambitie 29: Het mobiliteitsnetwerk groeit mee met de groei van het aantal inwoners van Hellendoorn.	2027
4.2.1.2	We vervangen de Ibbenbürenbrug.	Ambitie 29: Het mobiliteitsnetwerk groeit mee met de groei van het aantal inwoners van Hellendoorn.	2027
4.2.1.3	We beheren en verbeteren waar nodig de wegeninfrastructuur in de gemeente.	Ambitie 29: Het mobiliteitsnetwerk groeit mee met de groei van het aantal inwoners van Hellendoorn.	2027
4.2.1.4	We bereiden de planvorming voor de herinrichting van een aantal grote mobiliteitspunten voor, waarbij prioriteit wordt gegeven aan: Wierdensestraat en Grotestraat West.	Ambitie 29: Het mobiliteitsnetwerk groeit mee met de groei van het aantal inwoners van Hellendoorn.	2027
4.2.1.5	We zetten ons bestuurlijk in richting het Rijk en de provincie voor de realisatie van de reeds genomen besluiten rondom de N35 (84).	Ambitie 29: Het mobiliteitsnetwerk groeit mee met de groei van het aantal inwoners van	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
		Hellendoorn.	
4.2.1.6	We onderzoeken de huidige ontsluiting vanuit het centrum van Hellendoorn naar Hellendoorn-Noord (82).	Ambitie 29: Het mobiliteitsnetwerk groeit mee met de groei van het aantal inwoners van Hellendoorn.	2027
Alle bestemmingen in de gemeente Hellendoorn zijn voorzien van voldoende parkeergelegenheid.			
4.2.2.1	We geven uitvoering aan de nota parkeernormen.	Ambitie 29: Het mobiliteitsnetwerk groeit mee met de groei van het aantal inwoners van Hellendoorn.	2027
Fietsen wordt een aantrekkelijker vervoersmiddel in onze gemeente.			
4.2.3.1	We voeren de uitvoeringsagenda fietsstimulering Hellendoorn uit.	Ambitie 30: We zetten in op gezond en duurzaam vervoer.	2027
Het huidige niveau van bereikbaarheid met het openbaar vervoer wordt behouden en waar dat kan te verbeteren.			
4.2.4.1	We zetten ons bestuurlijk in voor het behoud van het intercitystation in Nijverdal (85).	Ambitie 30: We zetten in op gezond en duurzaam vervoer.	2027
4.2.4.2	We stellen een plan op voor een mobiliteitshub bij station Nijverdal.	Ambitie 30: We zetten in op gezond en duurzaam vervoer.	2027
4.2.4.3	We zetten ons bestuurlijk in voor het behoud van het station in Daarlerveen. Dat doen we vooral in de discussie over de Nedersaksenlijn (86).	Ambitie 30: We zetten in op gezond en duurzaam vervoer	2027
Recreatieve bestemmingen binnen onze kernen zijn beter bereikbaar.			
4.2.5.1	We bereiden de realisatie van het wandelpad in Haarle naar Herberg de Pas voor en realiseren het wandelpad (79).	Ambitie 29: Het mobiliteitsnetwerk groeit mee met de groei van het aantal inwoners van Hellendoorn.	2027
In 2030 is deelnemen aan het verkeer veiliger dan in 2026.			
4.2.6.1	We voeren de uitvoeringsagenda verkeersveiligheidsplan 2025 - 2030 uit.	Ambitie 12: Inwoners voelen zich veilig in hun buurt of straat.	2027
4.2.6.2	We richten schoolroutes veiliger in, waaronder bij de basisschool De Marliaantjes.	Ambitie 12: Inwoners voelen zich veilig in hun buurt of straat.	2027
4.2.6.3	We werken aan een goede en veilige verbinding tussen Kruidenwijk en het centrum van Nijverdal. We hebben daarbij bijzondere aandacht voor de rotonde aan de Helmkruidlaan (81).	Ambitie 12: Inwoners voelen zich veilig in hun buurt of straat.	2027
4.2.6.4	We investeren in ons groen-, riool-, wegen- en mobiliteitsnetwerk, zodat de	Ambitie 29: Het mobiliteitsnetwerk groeit	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
	basis op orde is en blijft (88).	mee met de groei van het aantal inwoners van Hellendoorn.	
4.2.6.5	We realiseren meer openbare (duurzame) verlichting in het buitengebied als de sociale veiligheid in het geding is (89).	Ambitie 30: We zetten in op gezond en duurzaam vervoer.	2027

4.3 Energietransitie

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
In 2030 is er 55% CO₂ gereduceerd via besparing & duurzame opwek (t.o.v. 1990).			
4.3.1.1	We formuleren CO ₂ doelstellingen voor vastgoed, wagenpark en openbare ruimte.	Ambitie 31: We streven ernaar om in 2050 energieneutraal te zijn Ambitie 32: We bouwen aan een betrouwbare en toekomstbestendige energievoorziening	2027
4.3.1.2	We monitoren de CO ₂ uitstoot en reductie.	Ambitie 31: We streven ernaar om in 2050 energieneutraal te zijn. Ambitie 32: We bouwen aan een betrouwbare en toekomstbestendige energievoorziening.	2027
4.3.1.3	We brengen knelpunten en oplossingen van netcongestie in beeld.	Ambitie 31: We streven ernaar om in 2050 energieneutraal te zijn. Ambitie 32: We bouwen aan een betrouwbare en toekomstbestendige energievoorziening.	2027
4.3.1.4	We faciliteren de opslag van energie.	Ambitie 31: We streven ernaar om in 2050 energieneutraal te zijn. Ambitie 32: We bouwen aan een betrouwbare en toekomstbestendige energievoorziening.	2027
4.3.1.5	We ondersteunen energiecoöperaties die bijdragen aan onze beleidskeuzes.	Ambitie 31: We streven ernaar om in 2050 energieneutraal te zijn.	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
		Ambitie 32: We bouwen aan een betrouwbare en toekomstbestendige energievoorziening.	
4.3.1.6	We brengen onze bezwaren tegen het plaatsen van windturbines en ons lokale windbeleid indringend onder de aandacht bij de provincie (90).	Ambitie 32: We bouwen aan een betrouwbare en toekomstbestendige energievoorziening.	2027
4.3.1.7	We bieden ruimte voor lokaal passende oplossingen, zoals zonne-energie, energieopslag en biogas (91).	Ambitie 32: We bouwen aan een betrouwbare en toekomstbestendige energievoorziening.	2027
4.3.1.8	We gaan onderzoeken of het zonneveld Dalkruid alsnog doorgang kan vinden (92).	Ambitie 32: We bouwen aan een betrouwbare en toekomstbestendige energievoorziening.	2027
In 2030 heeft de gemeentelijke organisatie haar CO₂ uitstoot met 50% gereduceerd (t.o.v. 2018)			
4.3.2.1	We verduurzamen de zakelijke reizen en ons wagenpark.	Ambitie 31: We streven ernaar om in 2050 energieneutraal te zijn. Ambitie 32: We bouwen aan een betrouwbare en toekomstbestendige energievoorziening.	2027
4.3.2.2	We werken de duurzame voorwaarden van de inkoop van energie uit.	Ambitie 31: We streven ernaar om in 2050 energieneutraal te zijn. Ambitie 32: We bouwen aan een betrouwbare en toekomstbestendige energievoorziening.	2027
In 2030 heeft 50% van de huishoudens verduurzamingsmaatregelen genomen, en/of een advies hierover ontvangen.			
4.3.3.1	We stimuleren besparing in de bebouwde omgeving (via fixbrigade, subsidies, witgoedregeling, energiecoaches en het energieloket).	Ambitie 31: We streven ernaar om in 2050 energieneutraal te zijn. Ambitie 32: We bouwen aan een betrouwbare en toekomstbestendige energievoorziening.	2027
4.3.3.2	We stellen een Warmteprogramma op.	Ambitie 31: We streven ernaar om in 2050 energieneutraal te zijn. Ambitie 32: We bouwen aan een betrouwbare en toekomstbestendige	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
		energievoorziening.	
4.3.3.3	We stimuleren inwoners, bedrijven en initiatiefnemers door bewustwordingscampagne(s) om regenwater op eigen terrein vast te houden, te infiltreren en verharding waar mogelijk te verminderen.	Ambitie 31: We streven ernaar om in 2050 energieneutraal te zijn. Ambitie 32: We bouwen aan een betrouwbare en toekomstbestendige energievoorziening.	2027

4.4 Klimaatadaptatie

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
We gaan maatschappelijk verantwoord om met afval-, hemel- en grondwatervoorzieningen.			
4.4.1.1	We beheren, inspecteren, onderhouden en vervangen onze riolering en overige watervoorzieningen planmatig, zodat afvalwater betrouwbaar wordt ingezameld en afgevoerd.	Ambitie 34: Water en bodem zijn onderdeel van de belangenafweging bij ruimtelijke ontwikkeling.	Q3 - Q4
4.4.1.2	We starten met de vervanging van riolen aan de Holterweg en Korenweg in Nijverdal.	Ambitie 34: Water en bodem zijn onderdeel van de belangenafweging bij ruimtelijke ontwikkeling.	2027
4.4.1.3	We verkennen toekomstige rioolvervangingen in Noetsele, 'n Oaln Diek en Daarle.	Ambitie 34: Water en bodem zijn onderdeel van de belangenafweging bij ruimtelijke ontwikkeling.	2027
4.4.1.4	We voeren groot onderhoud uit aan de bergbezinkbassins Kasteelstraat, Bloemenweide en Grotestraat.	Ambitie 34: Water en bodem zijn onderdeel van de belangenafweging bij ruimtelijke ontwikkeling.	2027
4.4.1.5	We vervangen de grote rioolgemalen aan de Bloemenweide en Rossinistraat.	Ambitie 34: Water en bodem zijn onderdeel van de belangenafweging bij ruimtelijke ontwikkeling.	2027
4.4.1.6	We brengen het belang van zorgvuldig omgaan met water en energie blijvend onder de aandacht van onze inwoners (94).	Ambitie 32: We bouwen aan een betrouwbare en toekomstbestendige energievoorziening.	2027
Hellendoorn wordt waterrobuuster: inwoners en leefomgeving ervaren minder risico op wateroverlast en regenwater wordt beter vastgehouden om verdroging te beperken.			
4.4.2.1	We nemen in 2027 klimaatadaptieve maatregelen op delen van 't Lochter, in Noetsele en op de flanken van de Sallandse Heuvelrug.	Ambitie 33: We bouwen klimaatadaptief en natuurinclusief. Ambitie 34: Water en bodem zijn onderdeel van	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
		de belangenafweging bij ruimte ontwikkeling.	
4.4.2.2	We verbeteren de monitoring van de gemeentelijke grondwaterstanden en breiden het gemeentelijke (grond)watermeetnet uit met extra peilbuizen.	Ambitie 33: We bouwen klimaatadaptief en natuurinclusief. Ambitie 34: Water en bodem zijn onderdeel van de belangenafweging bij ruimte ontwikkeling.	2027
4.4.2.3	We stellen een omgevingsprogramma water en riolering op, inclusief maatregelen, prioriteiten en een kostendekkingsplan.	Ambitie 33: We bouwen klimaatadaptief en natuurinclusief. Ambitie 34: Water en bodem zijn onderdeel van de belangenafweging bij ruimtelijke ontwikkeling.	2027
In 2030 wordt Hellendoorn klimaatadaptief gebouwd.			
4.4.3.1	We stellen een maatlat 'Groen Gebouwde Omgeving' op.	Ambitie 33: We bouwen klimaatadaptief en natuurinclusief. Ambitie 34: Water en bodem zijn onderdeel van de belangenafweging bij ruimte ontwikkeling.	2027
In 2030 anticiperen gemeente, inwoners, bedrijven en organisaties op hitte, droogte en wateroverlast en weten hoe te handelen.			
4.4.4.1	We onderzoeken klimaatadaptieve maatregelen bij verduurzaming van gemeentelijk vastgoed en nemen deze waar mogelijk mee.	Ambitie 33: We bouwen klimaatadaptief en natuurinclusief. Ambitie 34: Water en bodem zijn onderdeel van de belangenafweging bij ruimtelijke ontwikkeling.	2027
4.4.4.2	We ontwikkelen de subsidieregeling afkoppelen regenwater & vergroenen door.	Ambitie 33: We bouwen klimaatadaptief en natuurinclusief. Ambitie 34: Water en bodem zijn onderdeel van de belangenafweging bij ruimtelijke ontwikkeling.	2027
4.4.4.3	We blijven de zorgen van onze inwoners, boeren en overige ondernemers over waterwinning onder de aandacht brengen bij de provincie en Vitens (93).	Ambitie 34: Water en bodem zijn onderdeel van de belangenafweging bij ruimtelijke	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
		ontwikkeling.	

4.5 Circulaire economie

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
In 2030 wordt minimaal 65% van het huishoudelijk afval gerecycled.			
4.5.1.1	We stellen een circulaire initiatievenkaart op.	Ambitie 35: Hellendoorn ontwikkelt zich tot een circulaire gemeente, waar we zorgvuldig omgaan met wat we hebben.	2027
4.5.1.2	We evalueren de effecten van het nieuwe afvalinzamelsysteem dftar.	Ambitie 35: Hellendoorn ontwikkelt zich tot een circulaire gemeente, waar we zorgvuldig omgaan met wat we hebben.	Q1
In 2030 werken inwoners, bedrijven en organisaties aan: Preventie, Hergebruik, Duurzame productie.			
4.5.2.1	We behouden repaircafé en het duurzaamheidscentrum.	Ambitie 35: Hellendoorn ontwikkelt zich tot een circulaire gemeente, waar we zorgvuldig omgaan met wat we hebben.	2027
4.5.2.2	We stimuleren initiatieven van inwoners en bedrijven die bijdragen aan onze doelen.	Ambitie 35: Hellendoorn ontwikkelt zich tot een circulaire gemeente, waar we zorgvuldig omgaan met wat we hebben.	2027
4.5.2.3	We gaan door met de bewustwordingscampagne over wat inwoners zelf kunnen doen.	Ambitie 35: Hellendoorn ontwikkelt zich tot een circulaire gemeente, waar we zorgvuldig omgaan met wat we hebben.	2027
In 2030 zijn alle inkooptrajecten MVOI (Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen).			
4.5.3.1	We voeren het MVOI-actieplan uit.	Ambitie 35: Hellendoorn ontwikkelt zich tot een circulaire gemeente, waar we zorgvuldig omgaan met wat we hebben.	2027

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Product	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Saldo van baten en lasten	8.561	8.245	8.564	8.696
Lasten	22.361	21.972	22.662	23.157
21000 Aanleg en reconstructie wegen	1.764	1.604	1.903	2.095
21010 Wegbeheer algemeen	1.707	1.818	1.891	1.894
21020 Onderhoud verhardingen	2.664	2.675	2.678	2.679
21030 Bermen en sloten	514	525	530	538
21040 Straatreiniging	706	757	805	839
21050 Gladheidsbestrijding	156	161	163	167
21070 Verkeer	430	428	356	357
21080 Verkeerseducatie	57	57	91	91
22000 Parkeren	686	796	711	713
25000 Openbaar vervoer	236	239	212	213
31000 Economische aangelegenheden	419	421	421	421
32000 Bedrijventerreinen	273	17	19	19
33000 Markten	71	72	72	72
34000 Recreatie en Toerisme	505	451	455	455
34010 Toeristenbelasting	8	8	8	8
72000 Ontwikkeling plan water en riolering	209	158	158	158
72010 Aanleg, beheer en onderhoud riolering	3.294	3.438	3.567	3.661
72030 Inkomsten rioolheffing	8	8	8	8
73000 Huishoudelijk afval	3.994	4.181	4.444	4.597
73010 Inkomsten afvalstoffenheffing	8	8	8	8
73020 Verwerking Bedrijfsafval	155	156	156	156
74000 Milieu algemeen	1.631	1.467	1.467	1.467
74040 Duurzaamheid	1.019	619	621	621
75000 Begraafplaatsen	538	555	564	567
83020 Vergunningen	1.309	1.355	1.357	1.357
Baten	-13.800	-13.728	-14.098	-14.461
21000 Aanleg en reconstructie wegen	0	0	0	0
21010 Wegbeheer algemeen	-24	-24	-24	-24
21020 Onderhoud verhardingen	-172	-172	-172	-172
21040 Straatreiniging	-34	-34	-34	-34
21050 Gladheidsbestrijding	0	0	0	0
21080 Verkeerseducatie	-38	-38	-38	-38
22000 Parkeren	-98	-98	-98	-98

Product	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
25000 Openbaar vervoer	-42	-42	-42	-42
31000 Economische aangelegenheden	0	0	0	0
32000 Bedrijventerreinen	-342	-86	-86	-86
33000 Markten	-31	-31	-31	-31
34000 Recreatie en Toerisme	-62	-62	-62	-62
34010 Toeristenbelasting	-663	-663	-663	-663
72010 Aanleg, beheer en onderhoud riolering	-281	-381	-425	-595
72030 Inkomsten rioolheffing	-4.852	-4.852	-4.852	-4.852
73000 Huishoudelijk afval	-998	-1.210	-1.536	-1.729
73010 Inkomsten afvalstoffenheffing	-4.532	-4.532	-4.532	-4.532
73020 Verwerking Bedrijfsafval	-83	-83	-83	-83
74000 Milieu algemeen	-5	-5	-5	-5
74040 Duurzaamheid	-128	0	0	0
75000 Begraafplaatsen	-526	-526	-526	-526
83020 Vergunningen	-889	-889	-889	-889
Mutatie reserves	-283	-270	-270	-270
Toevoegingen	0	0	0	0
10800 Algemene baten en lasten	0	0	0	0
83020 Vergunningen	0	0	0	0
Onttrekkingen	-283	-270	-270	-270
10800 Algemene baten en lasten	0	0	0	0
83020 Vergunningen	-283	-270	-270	-270
Resultaat	8.278	7.975	8.294	8.426

Financiële ontwikkelingen

Belangrijkste financiële ontwikkelingen

Obstakel vrijmaken riolering

Rioolleidingen raken in de loop der tijd vervuild of geblokkeerd door onder andere ingroeierende boomwortels, vet en andere obstakels. Hierdoor is de doorstroming van het rioolstelsel vermindert en neemt de kans op verstoppingen en storingen toe. Aan de hand van inspecties is vastgesteld dat op verschillende locaties onderhoud noodzakelijk is. De werkzaamheden bestaan uit wortelfrezen en het verwijderen van obstakels uit de riolering, zodat doorstromingscapaciteit wordt hersteld en verdere schade wordt voorkomen. Om deze werkzaamheden uit te voeren hebben we structureel € 60.000,-- opgenomen in de begroting.

Hogere uitgaven Omgevingsdienst Twente

De Omgevingsdienst Twente (ODT) voert voor de gemeente Hellendoorn grotendeels wettelijk verplichte milieutaken uit. Bij een gelijkblijvende urenafname stijgt onze bijdrage met € 21.500,-- als gevolg van onder meer indexatie en de woon-werkvergoeding.

Daarnaast verwacht de ODT structureel meer adviescapaciteit nodig te hebben. Voor ons gaat het in 2027 om 600 extra uren (€ 70.902,--). Voorgesteld wordt dit bedrag vooralsnog alleen voor 2027 op te nemen.

Uit het uitvoeringsprogramma blijkt bovendien een mogelijke aanvullende behoefte van 1.414 uren ten opzichte van de huidige begroting. De provincie Overijssel heeft vanuit het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) nadrukkelijk aandacht gevraagd voor deze disbalans tussen beschikbare middelen en het uitvoeringsprogramma. Rekening houdend met de hiervoor genoemde 600 extra uren wordt daarom aanvullend € 96.190,-- geraamd. De daadwerkelijke omvang en het eventuele structurele karakter hiervan zijn nog onzeker en worden in de loop van 2026 duidelijker.

Collegeuitvoeringsprogramma

Onderzoek parkeerdek station

We onderzoeken in 2028 de noodzaak en mogelijkheden voor de realisatie van een parkeerdek bij het station. Daarbij kijken we niet alleen naar de huidige en toekomstige parkeerbehoefte, maar ook naar de ruimtelijke ontwikkelingen in het omliggende gebied. In het bijzonder betrekken we de verdere ontwikkeling van het gebied ten noorden van het parkeerterrein en het centrumgebied bij het onderzoek. Zo komen we tot een integrale afweging van de parkeeropgave en de toekomstige ontwikkeling van het stationsgebied. Hiervoor is een bedrag opgenomen van € 50.000,-- in 2028.

Onderzoek ontsluiting Hellendoorn-Noord

We onderzoeken hoe we de verkeersontsluiting van Hellendoorn-Noord toekomstbestendig kunnen inrichten. Daarbij bekijken we of een ontsluiting die meer via de Oude Ommerweg verloopt een beter alternatief is voor de huidige route door de wijk. We houden hierbij rekening met de verwachte groei van het verkeer als gevolg van de verdere ontwikkeling van woningbouw en bedrijvigheid in Hellendoorn-Noord. Hiervoor is een bedrag opgenomen in de begroting van € 50.000,--.

Onderzoek parkeerhubs

We onderzoeken welke rol parkeerhubs kunnen spelen in de toekomstige parkeer- en mobiliteitsbehoefte van inwoners, bedrijven en toeristen. Daarbij beoordelen we ook of het huidige

parkeerbeleid nog voldoende aansluit bij toekomstige ontwikkelingen en leggen we de verbinding met het onderzoek naar een parkeerdek bij het station. Op basis hiervan bepalen we of aanpassing van het parkeerbeleid en/of een breder omgevingsprogramma mobiliteit nodig is. Hiervoor is een bedrag opgenomen in 2028 van € 50.000,--.

Wandelpad Haarle-De Pas

De voorbereiding voor de aanleg van een wandelpad start in 2027. Er worden verkennende onderzoeken uitgevoerd (ecologie, bodem, stikstof), ook wordt verkend welke percelen aangekocht kunnen worden. Het bedrag dat is opgenomen behelst de voorbereiding, aankoop van gronden en de aanleg. Hierbij wordt uitgegaan van uitvoering in halfverharding en het plaatsen van een afrastering tussen het wandelpad en agrarische percelen. Hiervoor is een investeringsbedrag opgenomen van € 85.000,-- in 2028.

Investeringsen

bedragen x € 1.000

omschrijving	Begroting 2027	Uitgaven	Inkomsten
Afval en reiniging	457,13	457	0
Uitbreiding volumecontainers afvalbrengpunt	81	81	0
Verv. 7 perscontainers ABP	31,13	31	0
Vervanging glas- en puincontainers ABP	20	20	0
Vervanging vorkheftruck ABP	45	45	0
Vervanging pick-up met veegvuilopbouw	65	65	0
Vervanging veegmachine Ravo (straatreiniging)	215	215	0
Begraafplaats	270	270	0
Renovatie parkeerplaatsen begraafpl. Ninaberlaan	216	216	0
Renovatie asfaltpaden Begraafpl. Ninaberlaan	54	54	0
Mobiliteit- en fietsvisie	400	400	0
Uitvoering mobiliteits- en fietsvisie	400	400	0
Riolering	2.177,929	2.178	0
Reconstr. Bergleidingweg Oost (Riolering)	658,647	659	0
Verv. hagedrukreiniger Rior-Multijet	35	35	0
Reconstr. Holterweg-Nrd -Korenweg (riolering)	363,282	363	0
Vervangen technische installaties drukriool	106	106	0
Vervangen gemalen	165	165	0
Investeringsen klimaatadaptatie	250	250	0
Renovatie riolering	600	600	0
Wegen	2.286,7	2.287	0
Aanleg fietstunnel	2.000	2.000	0

omschrijving	Begroting 2027	Uitgaven	Inkomsten
Helmkruidlaan/Kruide nlaan			
Reconstr. Bergleidingweg Oost (wegen)	173	173	0
Reconstr. Holterweg-Nrd -Korenweg (wegen)	113,7	114	0

Mobiliteit- en fietsvisie

Voor de uitvoering van de mobiliteits- en fietsvisie gaan we onder andere investeren in veilige routes waaronder de herinrichting van de Schaapskooiweg en Baltinksweg als fietsstraat. Daarnaast werken we een plan uit om de veiligheid van kinderen die naar de Marliaantjes fietsen te verbeteren. Ook verbeteren we op een aantal plekken het oversteken.

Riolering

De investeringen in riolering betreffen enerzijds meerjarige contracten voor planmatige vervanging of renovatie en anderzijds vervangingen van riolering als onderdeel van een totale reconstructie zoals de Bergleidingweg Oost met een beoogde oplevering bouwvak 2027. Een andere reconstructie is de Holterweg/Korenweg, de planning is aanbesteding in het voorjaar 2027, startdatum september 2027 en oplevering najaar 2028.

Wegen

De ontwerpwerkzaamheden voor de fietstunnels bij de rotonde Helmkruidlaan bevinden zich in de afrondende fase. Naar verwachting is het ontwerp eind 2026 of begin 2027 gereed. Wanneer de aanleg van de fietstunnels daadwerkelijk kan starten, is op dit moment nog niet definitief bekend. Dit hangt onder andere af van de planning van de nutsbedrijven voor het verleggen van kabels en leidingen. Op basis van de huidige planning verwachten we dat de aanleg in de tweede helft van 2027 of de eerste helft van 2028 kan starten. De aanleg van de fietstunnels duurt naar verwachting ongeveer negen maanden.

Beleidsindicatoren

Indicator	Onderdeel	Eenheid	Periode	Hellendoorn	Nederland
Economie	Functiemenging	%	2024	51	54,5
Economie	Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2024	154,7	191,4
Volksgezondheid en milieu	Omvang huishoudelijk afval	kg per inwoner	2024	126	148
Volksgezondheid en milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	2024	26,8	42,5
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	WOZ-waarde woningen	dzd euro	2026	432	439
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Nieuwgebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2024	2,9	8,4
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Demografische druk	%	2026	83,1	71,3
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Woonlasten éénpersoons huishouden	euro	2026	998	993
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2026	1.035	1.091

Verbonden partijen

Een uitgebreide toelichting van deze verbonden partij is te vinden in [paragraaf 6 Verbonden partijen](#).

Verbonden partijen
Privaatrechtelijk
Twenteboard
Twence
Wadinko N.V.
Enexis Holding N.V.
Publiekrechtelijk
Recreatieschap Twente
Omgevingsdienst Twente
Euregio

5 Bestuur, dienstverlening & overhead

Bestuur, dienstverlening & overhead

De context waarin de gemeente werkt verandert snel. Maatschappelijke vraagstukken worden complexer, technologische ontwikkelingen volgen elkaar in hoog tempo op en de druk op mensen en middelen neemt toe. Tegelijkertijd verwachten inwoners, ondernemers en organisaties een toegankelijke, betrouwbare en herkenbare overheid. Dit maakt het steeds belangrijker om ambities, kwaliteit en uitvoerbaarheid met elkaar in balans te houden.

De relatie tussen gemeente en samenleving is daarbij voortdurend in ontwikkeling. Digitale dienstverlening wordt steeds vanzelfsprekender, terwijl persoonlijk contact en een toegankelijke overheid belangrijk blijven. Ook het zorgvuldig betrekken van inwoners, ondernemers en organisaties bij beleid en ontwikkelingen is een belangrijk onderdeel van onze manier van werken. In dat bredere perspectief werken we ook verder aan de planvorming voor de publieke ruimte van het gemeentehuis, waaronder de publieksbalie en raadszaal.

Digitalisering biedt kansen om dienstverlening en werkprocessen slimmer en efficiënter te organiseren. Tegelijkertijd groeit de afhankelijkheid van digitale systemen en betrouwbare informatie en nemen de eisen aan privacy, informatiebeveiliging en informatiebeheer toe. Technologische ontwikkeling vraagt daarmee niet alleen om innovatie, maar ook om bewuste keuzes over toegankelijkheid, veiligheid en betrouwbaarheid.

Ook de omstandigheden waaronder de gemeentelijke organisatie haar werk doet veranderen. Arbeidsmarktkrapte, financiële onzekerheid en toenemende maatschappelijke en wettelijke opgaven zetten de uitvoeringskracht onder druk. De beschikbaarheid van voldoende capaciteit, expertise en een professionele bedrijfsvoering wordt daarmee steeds bepalender voor wat de gemeente kan realiseren.

Wat gaan we doen?

5.1 Informatiebeheer

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
In 2027 is ons informatiebeheer aantoonbaar beter op orde en in lijn met de nieuwe Archiefwet.			
5.1.1.1	We actualiseren de beleids- en werkafspraken voor informatiebeheer volgens de nieuwe Archiefwet en leggen de verantwoordelijkheden vast.	-	Q2
5.1.1.2	We selecteren en toetsen drie risicovolle processen en/of applicaties op het opslaan, bewaren, vernietigen en terugvinden van informatie en voeren direct uitvoerbare verbeterpunten uit.	-	Q4
5.1.1.3	We brengen in kaart welke informatie door de verkorte overbrengingstermijn eerder moet worden overgebracht en maken hiervoor een planning.	-	Q4

5.2 Informatieveiligheid

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
We verwerken gegevens veiliger, zorgvuldiger en controleerbaarder, zodat inwoners, ondernemers en medewerkers hierop kunnen vertrouwen.			
5.2.1.2	We voeren het jaarplan Privacy 2027 uit.	-	2027
5.2.1.1	We voeren het jaarplan Informatiebeveiliging 2027 uit.	-	2027

5.3 Inwonersparticipatie

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
We verhogen de betrokkenheid en het eigenaarschap van de samenleving.			
5.3.1.1	We voeren het uitvoeringsplan Participatie uit.	-	2027
5.3.1.2	We evalueren de eerste ervaringen van het burgerberaad (99).	-	2027
We verbeteren de kwaliteit van het gemeentelijk beleid			
5.3.2.1	We stellen een toolbox participatie op.	-	2027
5.3.2.2	We trainen medewerkers in participatievaardigheden.	-	2027
Besluiten sluiten beter aan op wat leeft in de samenleving doordat belangen en kennis zorgvuldig worden meegewogen.			
5.3.3.1	We stellen een plan op om moeilijk	-	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
	bereikbare doelgroepen, zoals ouderen, beter te bereiken.		
5.3.3.2	We maken inwonersparticipatie een vast onderdeel van raadsvoorstellen (98).	-	2027
5.3.3.3	We houden maandelijks spreekuur voor onze inwoners (101).	-	2027

5.4 Dienstverlening

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
Inwoners ervaren onze dienstverlening als toegankelijker, gastvrij en eenvoudiger.			
5.4.1.1	We stellen een ontwerp op voor een publieksvriendelijke, veilige en toegankelijke centrale hal van het Huis voor Cultuur en Bestuur.	-	Q2
5.4.1.2	We voeren het ontwerp van de centrale hal van het Huis voor Bestuur en Cultuur uit.	-	Q4
5.4.1.3	We stellen een uitvoeringsplan op voor de visie op dienstverlening.	-	Q2
5.4.1.4	We breiden onze klanttevredenheidsonderzoeken ten opzichte van 2026 verder uit.	-	Q2 - Q3
5.4.1.5	We geven op praktische wijze uitvoering aan het raadsbesluit omtrent het Rekenkameronderzoek over de afhandeling van meldingen en klachten (95).	-	2027
5.4.1.6	We zetten onze samenwerking met de Twentse gemeenten voort. Daarnaast investeren we in sterkere banden met onze Sallandse buurgemeenten (97).	-	2027

5.5 Organisatie in ontwikkeling

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
Gemeentelijke middelen worden zorgvuldiger, doelmatiger en rechtmatiger ingezet, zodat inwoners en ondernemers erop kunnen vertrouwen dat publiek geld bijdraagt aan de afgesproken maatschappelijke resultaten.			
5.5.1.2	We onderzoeken welke verbeteringen nodig en haalbaar zijn voor onze raadszaal (102).	-	2027
5.5.5.1	We voeren het jaarplan Interne	-	2027

Doelstelling	Actie	Draagt bij aan de ambitie(s) uit de omgevingsvisie	Planning
Controle uit.			
We werken als één professionele en wendbare organisatie samen, zodat we maatschappelijke opgaven beter en toekomstbestendiger uitvoeren.			
5.5.2.1	We starten met fase 3 van het programma Opgavegericht Werken en voeren de bijbehorende inspanningen uit.	-	Q1 - Q2
5.5.2.2	We onderzoeken hoe onze ambtelijke organisatie op lange termijn kan blijven aansluiten bij de taken en uitdagingen van de gemeente (96).	-	2027
5.5.2.3	We passen ons bestaande beleid gefaseerd aan op basis van de vastgestelde 'Omgevingsvisie Hellendoorn 2040' (107).	-	2027

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Product	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Saldo van baten en lasten	-73.031	-70.566	-68.754	-69.584
Lasten	25.074	23.688	24.046	24.614
10100 Gemeenteraad	1.010	1.002	1.009	1.016
10110 College van B&W	1.173	1.044	1.044	1.044
10120 Bestuurlijke samenwerking en deelnemingen	742	742	742	742
10130 Internationale contacten	25	25	32	32
10200 Verkiezingen	162	164	164	164
10210 Burgerlijke stand	261	264	264	264
10220 Rijbewijzen	212	206	207	207
10230 Reisdocumenten	441	349	350	349
10240 Overige burgerzaken	87	88	88	88
10300 Beheer overige gebouwen en gronden	254	261	277	274
10400 Personeel	12.007	11.320	11.217	11.259
10410 Personeel en organisatie	1.340	1.289	1.277	1.273
10420 Organisatieaangelegenheden	58	58	58	58
10430 Financien en belastingen	500	500	500	500
10440 Huisvesting	1.437	1.470	1.525	1.471
10450 Automatisering	2.260	2.278	2.253	2.351
10460 Communicatie	134	134	134	134
10470 Juridische zaken	43	43	43	43
10480 Facilitaire zaken	284	267	256	256
10490 Overige ondersteuning	-699	-701	-684	-670
10491 Informatievoorziening en beheer	716	573	584	584
10500 Treasury	628	550	548	689
10611 Uitvoering Wet WOZ	529	533	535	537
10800 Algemene baten en lasten	1.468	1.228	1.625	1.950
Baten	-98.105	-94.254	-92.800	-94.198
10110 College van B&W	0	0	0	0
10210 Burgerlijke stand	-82	-82	-82	-82
10220 Rijbewijzen	-254	-217	-217	-217
10230 Reisdocumenten	-678	-467	-467	-467
10240 Overige burgerzaken	-22	-22	-22	-22
10300 Beheer overige gebouwen en gronden	-322	-322	-322	-322
10400 Personeel	-48	-48	-48	-48
10430 Financien en belastingen	-1	-1	-1	-1
10440 Huisvesting	0	0	0	0

Product	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
10470 Juridische zaken	0	0	0	0
10480 Facilitaire zaken	-15	-15	-15	-15
10500 Treasury	-1.091	-877	-839	-822
10610 Onroerende-zaakbelastingen	-6.740	-6.740	-6.740	-6.740
10611 Uitvoering Wet WOZ	-10	-10	-10	-10
10620 Onroerende-zaakbelastingen	-3.890	-3.890	-3.890	-3.890
10640 Hondenbelasting	0	0	0	0
10641 Reclamebelasting	-87	-87	-87	-87
10700 Uitkering gemeentefonds	-80.978	-77.134	-75.791	-77.231
10710 Integratie-uitkering sociaal domein	-3.887	-3.775	-3.703	-3.677
10800 Algemene baten en lasten	0	-566	-566	-566
Mutatie reserves	-1.399	-453	324	694
Toevoegingen	1.050	539	769	1.019
10800 Algemene baten en lasten	1.050	539	769	1.019
Onttrekkingen	-2.449	-992	-445	-325
10800 Algemene baten en lasten	-2.449	-992	-445	-325
Resultaat	-74.431	-71.019	-68.431	-68.890

Financiële ontwikkelingen

Belangrijkste financiële ontwikkelingen

Onroerendezaakbelasting (OZB)

Bij de OZB-woningen hebben we de opbrengst voor 2027 verhoogd met 3,2% inflatiecorrectie. Op 26 januari 2027 worden de nieuwe tarieven vastgesteld naar aanleiding van de taxatiewaarden per waardepeildatum 1-1-2026. Op dat moment gaan we ook kijken naar de mogelijkheden om de tarieven verder aan te passen.

Gemeentefonds

In deze oorspronkelijke (ook wel primitieve) begroting 2027 zijn de meerjarige effecten van de meicirculaire 2026 verwerkt. Deze circulaire is gebaseerd op de voorjaarsnota van het Rijk. De bijstellingen zijn bedoeld voor extra (of minder) taken én voor compensatie van loon- en prijsstijgingen en volumegroei. Er is geen extra compensatie voor de sterke daling van de Algemene Uitkering, want het 'ravijnjaar' begint nog steeds in 2028. De verwachte inkomsten in 2027 zijn € 84,9 miljoen en dalen naar € 80,9 miljoen in 2028 en € 79,5 miljoen in 2029 waarna het in 2030 uitkomt op € 80,9 miljoen. (Het gemeentefonds bestaat uit de posten Uitkering Gemeentefonds en de Integratie-uitkering Sociaal Domein.)

Aanschaf en implementatie e-depotvoorziening bij Drents Archief voor duurzame opslag en beheer van digitaal archief

Door de nieuwe Archiefwet moeten gemeenten digitale informatie eerder en duurzaam bewaren in een digitale archiefbewaarplaats (e-depot). De wettelijke termijn voor overbrenging wordt verkort van 20 naar 10 jaar. Om aan deze verplichting te voldoen en digitale informatie ook in de toekomst toegankelijk te houden, is de aanschaf van een e-depot noodzakelijk. Hiermee kan de gemeente voldoen aan de wettelijke eisen en blijft belangrijke overheidsinformatie beschikbaar voor inwoners en toekomstige generaties.

Collegeuitvoeringsprogramma

Digitale transformatie soevereiniteit

Om de digitale transformatie van de organisatie verder vorm te geven, wordt capaciteit ingezet voor het concretiseren en realiseren van organisatiebrede digitaliseringsinitiatieven. Daarbij ligt de focus op digitale soevereiniteit, een toekomstbestendige informatievoorziening en het optimaal benutten van gezamenlijke en landelijke digitale voorzieningen.

De precieze positionering en inzet van deze capaciteit worden bepaald bij de verdere inrichting van de IV-functie en aan de hand van de prioriteiten uit de uitvoeringsagenda digitalisering. Hiervoor is een bedrag van € 115.000,-- opgenomen in 2027 en 2028.

Investeringsen

bedragen x € 1.000

omschrijving	Begroot 2027	Uitgaven	Inkomsten
HvCB	673	673	0
Raadzaal - verv. Audio Visuele Middelen	250	250	0
Raadzaal - vervanging meubilair	250	250	0
Vervanging binnenzonwering HvCB	85	85	0
Vervanging lift bouwdeel F (kantoor) HvCB	58	58	0
Verv. centale noodverlichtingsunit HvCB	30	30	0
ICT	527,5	528	0
Investeringsen ICT, kosten werkplek	527,5	528	0
Inzet personeel	1.223,853	1.224	0
Begrote uren investeringsen 2027	1.223,853	1.224	0
Overige gebouwen	165	165	0
Renovatie/verduurz dienstgebouw Vrugteveen	100	100	0
Calamiteitenbudget gem. accommodaties	65	65	0
Tractiemiddelen	530	530	0
Vervanging tractiemiddelen	355	355	0
Maailaadcombinatie Panda Schouten	50	50	0
Aanschaf BOA voertuig	125	125	0

HvCB

Voor de raadzaal betreft dit de vervanging van audiovisuele apparatuur en het meubilair. De planning van deze investeringsen is afhankelijk van de besluitvorming over de aanpassingen van de raadzaal.

Inzet personeel

Hierop staan de kosten van de tijdsbesteding van eigen personeel aan de investeringsprojecten en grondexploitaties binnen de verschillende programma's.

Beleidsindicatoren

Indicator	Onderdeel	Eenheid	Periode	Hellendoorn
Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2026	12,3
Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2026	10,1
Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2027	1.234,8
Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2027	9,8
Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	2027	13,4

Verbonden partijen

Een uitgebreide toelichting van deze verbonden partij is te vinden in [paragraaf 6 Verbonden partijen](#).

Verbonden partijen
Privaatrechtelijk
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Paragrafen

1. Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf leggen we uit wat het beleid is voor 2027 over de gemeentelijke belastingen. Ook vertellen we wat dit betekent voor de hoogte van de belastingen voor inwoners. Daarbij sluiten we aan bij artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, waarin is vastgelegd welke onderdelen in deze paragraaf verplicht aan bod moeten komen.

Beleid

Gemeenten beschikken over drie hoofdbronnen van inkomsten

De meeste inkomsten van de gemeente komen van de Rijksoverheid. Daarnaast heft onze gemeente zelf belastingen. Ten slotte krijgen we ook nog inkomsten uit onze eigen middelen (zoals opbrengsten uit verkopen van bouwgrond en inkomsten uit gemeentelijke bezittingen). De lokale heffingen vormen de enige inkomstenbron die voor ons meer dan beperkt beïnvloedbaar is. Hierover kan de gemeente binnen de wettelijke kaders eigen keuzes en beleid maken. Juist omdat lokale heffingen een wezenlijk onderdeel vormen van de gemeentelijke inkomsten, zijn zij ook een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid.

Beleid: het vaststellen en inrichten van een belastingverordening

De gemeenteraad mag belastingverordeningen vaststellen voor belastingsoorten die zijn genoemd in hoofdstuk XV van de Gemeentewet. Binnen de wettelijke kaders heeft de raad daarbij bepaalde vrijheden, namelijk de keuze om een belasting, heffing of recht wel of niet te heffen, de bepaling van de maatstaf voor de heffing, de vaststelling van het tarief en welke lasten hierin opgenomen worden en tot slot het opnemen van eventuele vrijstellingen.

De Gemeentewet geeft als kader dat de gemeentelijke belasting niet afhankelijk mag zijn van inkomen, winst of vermogen. Daarnaast stelt ze regels over de maximale kostendekkendheid voor heffingen en rechten. Verder moet de raad rekening houden met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, te weten het verbod van willekeur, het gelijkheidsbeginsel, het profijtbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel.

Binnen al deze kaders heeft de gemeenteraad van Hellendoorn een tiental belastingverordeningen vastgesteld, waarbij de redactie van de modelverordeningen van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) zo veel mogelijk gevolgd wordt.

Beleid: karakter van onze belastingen

Gemeentelijke belastingen zijn onder te verdelen in drie categorieën: belastingen, rechten en bestemmingsheffingen.

	Belastingen	Rechten	Bestemmingsheffingen
Besteding	algemene middelen	specifieke lasten, verband houdend met individuele diensten	specifieke lasten, verband houdend met collectieve voorzieningen
Opbrengst	vrij	maximaal kostendekkend	maximaal kostendekkend
Soort	onroerende-zaakbelastingen (OZB)	begrafenisrechten eenmalig	afvalstoffenheffing riool- en

	Belastingen	Rechten	Bestemmingsheffingen
	marktprecariobelasting	rioolaansluitrecht	waterzorgheffing
	reclamebelasting	leges	
	toeristenbelasting	vermakelijkheidsretributie	

De gemeenteraad heeft in het verleden de beleidskeuze gemaakt dat de opbrengst van de reclamebelasting en toeristenbelasting niet automatisch naar de algemene middelen gaat, maar geheel of gedeeltelijk weer geïnvesteerd zal worden in zaken die ten goede komen van de belastingplichtigen. De opbrengst van de reclamebelasting wordt (na aftrek van kosten) als subsidie uitgekeerd aan de Stichting Promotie Nijverdal en de opbrengst van de toeristenbelasting wordt voor een groot deel besteed aan het taakveld "toerisme en recreatie", maar ook aan het in stand houden van onze voorzieningen.

Beleid: belastingsubsidies

Al tientallen jaren heeft de gemeente Hellendoorn het beleid dat de belastingverordeningen niet worden gebruikt als subsidie-instrument. Daarvoor hebben we drie argumenten.

- Het verlenen van vrijstellingen of extra lage tarieven voor bepaalde groepen van belastingplichtigen betekent in feite het toekennen van indirecte subsidies. Maar als er reden is voor een subsidie, dan willen we dat liever gewoon in die vorm doen. Het subsidiebedrag is dan inzichtelijk in de begroting en rekening. Bovendien is het dan elk jaar onderworpen aan politieke besluitvorming in tegenstelling tot belastingsubsidies, die meestal na invoering tot in lengte van jaren stilletjes blijven bestaan.
- Het verlenen van vrijstellingen of extra lage tarieven impliceert noodzakelijkerwijs dat van de overige belastingplichtigen een hoger belastingbedrag zal moeten worden gevraagd, wil een gelijke opbrengst van de belastingen worden verkregen.
- Het motief voor het instellen van een belastingsubsidie is vooral van subjectieve aard en gebaseerd op een stuk sympathie voor de doelgroep. Dit subjectieve karakter staat op gespannen voet met het gelijkheidsbeginsel.

Beleid: tarieven

Kaders

Voor het tarievenbeleid zijn er drie documenten van toepassing die de kaders geven voor de ontwikkeling van de tarieven gedurende langere tijd.

- Ten eerste is er in de programmabegroting 2020 afgesproken dat de kostendekkendheid omhoog moet van tarieven die verband houden met de Algemene Plaatselijke Verordening. Zolang deze niet 45 procent kostendekkend zijn, worden ze jaarlijks met 10 procent verhoogd.
- Ten tweede is er het beleidsplan "Samen leven met water" uit 2020. Daarin wordt beschreven op welke manier de gemeente Hellendoorn invulling geeft aan haar watertaken. Dat beleidsplan had een doorlooptijd van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025. In het beleidsplan wordt een doorkijk gegeven naar de tariefontwikkeling van de riool- en waterzorgheffing. Tot en met 2029 wordt voorzien dat de tarieven jaarlijks stijgen met de inflatiecorrectie.
- Ten slotte is er ook nog het coalitieakkoord en coalitieprogramma 2026-2030 waar afspraken in staan.

Zorgvuldigheid

Een ander punt van het tarievenbeleid is het zo zorgvuldig mogelijk vaststellen van de juiste tarieven voor de OZB. Omdat de uitkomsten van de waardeontwikkeling van alle onroerende zaken pas aan het begin van de maand januari van het belastingjaar beschikbaar komen, is het niet mogelijk

accurate belastingtarieven vast te stellen in december voorafgaand aan het belastingjaar. Daarom worden de tarieven van de OZB in december op een fictief te hoog niveau (+ 25 procent) vastgesteld. In januari, als alle benodigde cijfers bekend zijn, worden de tarieven definitief vastgesteld. De reden voor deze handelwijze is het feit dat we gedurende het belastingjaar de tarieven niet kunnen verhogen, maar wel kunnen verlagen.

Betrouwbaarheid

Bij de toeristenbelasting stelt de gemeente samen met ondernemers uit de branche de tarieven vast voor telkens vier jaar. Op die manier weten de ondernemers waar ze aan toe zijn, aangezien hun gasten regelmatig hun verblijf een jaar van tevoren boeken. De Hellendoornse Ondernemers voor Recreatie Toerisme (HORT) hebben samen met de gemeente tarieven afgesproken voor de periode 2024-2027.

Praktijk

In de praktijk zien we elk jaar een tariefaanpassing met maximaal het inflatiepercentage. Indien mogelijk wordt er geput uit de voorzieningen.

Voor de belastingtarieven 2027 houden we rekening met een inflatie van 0,1 procent, bij de OZB met 3,2 procent en bij de riool- en waterzorgheffing en de afvalstoffenheffing met 0 procent.

Beleid: invordering

Door in de belastingverordening verschillende bepalingen op te nemen over de betalingstermijn kan de gemeente ook beleid maken.

Elke belastingsoort kent zijn eigen aantal betaaltermijnen die past bij het karakter van die specifieke belastingsoort.

Voor de belastingsoorten die elk jaar op de gecombineerde aanslag staan (afvalstoffenheffing, OZB en riool- en waterzorgheffing), kunnen belastingplichtigen ook kiezen voor tien maandelijkse incasso's als het bedrag niet hoger is dan 5.000 euro. De gedachte hierachter is dat het voornamelijk huishoudens betreft die men qua aantallen betalingstermijnen ruim wil faciliteren om betalingsproblemen te voorkomen.

Lokale lastendruk

Relatieve omvang van gemeentelijke lasten in perspectief

De hoogte van de gemeentelijke belastingen is vaak onderwerp van discussie omdat ze inwoners en bedrijven raken in de portemonnee en omdat ze heel zichtbaar zijn.

Maar van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland in 2025 aan belastingen en sociale premies betaalden, ging volgens het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) in de Atlas Lokale Lasten 2026 slechts 3,2 procent naar de gemeenten.

Belastingdruk woningen

Door de tariefmaatregelen stijgt de belastingdruk in onze gemeente (het totaal aan OZB, afvalstoffenheffing en riool- en waterzorgheffing) voor een gemiddeld huishouden met een eigen woning met 1,4 procent vergeleken met 2026. De belastingdruk voor een gemiddeld huishouden in een huurwoning blijft gelijk aan die van 2026. Dat is in beide gevallen lager dan de inflatie.

Disclaimer: door invoering van diftar (afvalstoffenheffing afhankelijk van afvalaanbod) is 2027 het eerste jaar waar zowel het vaste deel als ook het variabele deel in rekening wordt gebracht.

Woonlasten eigenaar en gebruiker	2026	2027	Lastenstijging (€)	Lastenstijging (%)
OZB eigenaar *1)	€ 427,31	€ 441,16	€ 13,85	3,2%

Woonlasten eigenaar en gebruiker	2026	2027	Lastenstijging (€)	Lastenstijging (%)
Afvalstoffenheffing *2)	€ 275,00	€ 275,00	€ 0,00	0,0%
Riool- en waterzorgheffing *3)	€ 270,48	€ 270,48	€ 0,00	0,0%
Woonlasten eigenaar en gebruiker	€ 972,79	€ 986,64	€ 13,85	1,4%

Woonlasten gebruiker	2026	2027	Lastenstijging (€)	Lastenstijging (%)
Afvalstoffenheffing *2)	€ 275,00	€ 275,00	€ 0,00	0,0%
Riool- en waterzorgheffing *3)	€ 270,48	€ 270,48	€ 0,00	0,0%
Woonlasten gebruiker	€ 545,48	€ 545,48	€ 0,00	0,0%

1. Voor het eigendom van een gemiddelde woning met een woningwaarde van € 432.935,-- in 2026.
2. Basisheffing met acht keer een aanbieding van een 140 liter restafvalcontainer.
3. Uitgaande van 0-500 m3 waterverbruik.

Belastingdruk bedrijven

Bij de bepaling van de belastingdruk voor bedrijven spelen slechts twee belastingsoorten een rol, te weten de OZB en de riool- en waterzorgheffing. De afvalstoffenheffing is namelijk alleen maar voor huishoudens.

Door de tariefmaatregelen stijgt de belastingdruk (het totaal aan OZB, riool- en waterzorgheffing) voor een fictief bedrijf met 3,0 procent.

Belastingdruk bedrijven	2026	2027	Lastenstijging (€)	Lastenstijging (%)
OZB eigendom *1)	€ 2.992,54	€ 3.088,11	€ 95,57	3,2%
OZB gebruik *1)	€ 2.440,69	€ 2.518,46	€ 77,76	3,2%
Riool- en waterzorgheffing *2)	€ 374,04	€ 374,04	€ 0,00	0,0%
Belastingdruk eigenaar/gebruiker	€ 5.807,28	€ 5.980,61	€ 173,33	3,0%

1. Voor het eigendom van een fictief bedrijf dat in 2010 een WOZ-waarde had van € 1,0 miljoen.
2. Uitgaande van 1.000 m3 waterverbruik.

Tarieven

Algemeen

In de Programmabegroting 2027 is gerekend met een inflatie van 0,1 procent voor tarieven op basis van de voorspellingen van het CPB. Soms is van deze verhoging afgeweken vanwege wettelijke tarieven, de grootte van de voorzieningen, hoe goed een tarief de kosten dekt, de afronding van de tarieven of politieke wensen. Dit geldt voor de tarieven omtrent afval en riool. Hier is niet gerekend met een inflatiecorrectie.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing. Dit betekent dat wij de opbrengsten van deze belasting gebruiken om onze kosten voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval te dekken.

De tarieven voor 2027 zijn gelijk aan die van 2026. Hieronder ziet u de tarieven.

Afvalstoffenheffing	2026	2027	Tariefstijging (€)	Tariefstijging (%)
basisheffing per perceel	€ 215,40	€ 215,40	€ 0,00	0,0 %
aanbieding 140 l. restcontainer	€ 7,45	€ 7,45	€ 0,00	0,0 %
aanbieding 240 l. restcontainer	€ 12,80	€ 12,80	€ 0,00	0,0 %
opening 30 l. verzamelcontainer	€ 1,60	€ 1,60	€ 0,00	0,0 %
opening 60 l. verzamelcontainer	€ 3,20	€ 3,20	€ 0,00	0,0 %
totaal tarief op recreatiepark	€ 330,60	€ 330,60	€ 0,00	0,0 %

Begrafenisrechten

De inkomsten uit de begrafenisrechten gebruiken we om de kosten van de begraafplaatsen te betalen. De belastingverordening kent een tarieventabel met veel tarieven. De belangrijkste zijn hieronder afgebeeld.

De tarieven zijn voor 2027 verhoogd met de inflatiecorrectie van 0,1 procent.

Begrafenisrechten	2026	2027	Tariefstijging (€)	Tariefstijging (%)
aankoop eigen graf	€ 2.951,00	€ 2.954,00	€ 3,00	0,1
begraven volwassene	€ 1.011,00	€ 1.012,00	€ 1,00	0,1

Eenmalig rioolaansluitrecht

Sinds 2022 kennen we in onze gemeente een eenmalig rioolaansluitrecht. Particulieren en bedrijven betalen deze belasting als zij de gemeente verzoeken hun perceel aan te sluiten op de gemeentelijke riolering.

De tarieven zijn voor 2027 met 0,1 procent inflatie verhoogd.

Eenmalig rioolaansluitrecht	2026	2027	Tariefstijging (€)	Tariefstijging (%)
aansluiting op een gemengd riool, per perceel	€ 821,00	€ 822,00	€ 1,00	0,1 %
aansluiting op een afvalwaterriool, per perceel	€ 821,00	€ 822,00	€ 1,00	0,1 %
aansluiting op een hemelwaterriool, per perceel	€ 821,00	€ 822,00	€ 1,00	0,1 %
bij gelijktijdige aanleg, per perceel	€ 1.642,00	€ 1.644,00	€ 2,00	0,1 %

Leges

Particulieren en bedrijven betalen leges voor diensten van de gemeente. De meeste leges worden voor 2027 verhoogd met de inflatiecorrectie van 0,1 procent. Daarnaast zijn er in de Legesverordening ook wettelijke tarieven en maximumtarieven. Dit geldt bijvoorbeeld voor de kosten van reisdocumenten en rijbewijzen. Die tarieven worden meestal pas begin december officieel bekend. De in onderstaande tabel vermelde tarieven voor de reisdocumenten zijn dan ook indicatief.

Ook in regionaal verband worden tarieven afgestemd. Dat geldt in het bijzonder voor tarieven die een relatie hebben met de Omgevingsdienst Twente.

De belastingverordening kent een tarieventabel met veel tarieven. Hieronder staan enkele voorbeelden.

Leges	2026	2027	Tariefstijging (€)	Tariefstijging (%)
Paspoort 18+	€ 88,65	€ 90,65	€ 2,00	2,3 %
Nederlandse identiteitskaart 18+	€ 80,10	€ 81,90	€ 1,80	2,2 %
uittreksel BRP (voor 1 persoon)	€ 15,05	€ 15,05	€ 0,00	0,0 %
gehandicaptenparkeerkaart (1e keer)	€ 156,85	€ 157,00	€ 0,15	0,1 %
uitritvergunning	€ 206,90	€ 207,10	€ 0,20	0,1 %
kapvergunning	€ 71,70	€ 71,75	€ 0,05	0,1 %
evenementenvergunning (>5000 bezoekers)	€ 506,45	€ 506,95	€ 0,50	0,1 %

Doordat de tarieven in de Legesverordening meestal worden afgerond op vijf eurocent, kan het voorkomen dat sommige 'lage' tarieven gelijk blijven.

Marktprecariobelasting

Voor het gebruik van een standplaats op de warenmarkt in Nijverdal moeten marktkooplieden marktprecariobelasting betalen. Dit is een vorm van belasting die wij als gemeente mogen heffen voor het gebruik van gemeenteground. De tarieven voor deze belasting worden voor 2027 verhoogd met de inflatiecorrectie van 0,1 procent.

De marktprecariobelasting wordt geheven per strekkende meter (of gedeelte van een strekkende meter) en is daarnaast afhankelijk van de diepte van de ingenomen ruimte. Meestal kiezen de ondernemers voor een abonnementsvorm. Hieronder ziet u abonnementstarieven voor de weekmarkt in Nijverdal voor een half jaar.

Marktprecariobelasting	2026	2027	Tariefstijging (€)	Tariefstijging (%)
bij een diepte van maximaal 3,5 meter	€ 38,60	€ 38,65	€ 0,05	0,1 %
bij een diepte van meer dan 3,5 meter	€ 77,45	€ 77,55	€ 0,10	0,1 %

Onroerende-zaakbelastingen

De opbrengst van de OZB gaat naar de algemene middelen van de gemeente.

De OZB-tarieven zijn een percentage van de WOZ-waarde. We stellen ieder jaar de WOZ-waarde van alle onroerende zaken vast. Dit doen we volgens de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).

Voor 2027 geldt als waardepeildatum 1 januari 2026. Eind februari 2027 ontvangen belanghebbenden de nieuwe WOZ-waarde.

Volgens de gebruikelijke berekeningssystematiek zou de OZB-opbrengst in 2026 met 6% stijgen. De gemeenteraad heeft voor 2026 echter besloten tot een stijging van 2,8%. Daarmee bleef de opbrengst 3,2 procentpunt achter bij de uitkomst van de standaardberekening. Voor 2027 leidt de standaardberekening tot een stijging van slechts 0,1%. Dit ronden we, net als bij de afvalstoffen- en riool- en waterzorgheffing, af naar 0%. Wel verwerken we in 2027 de nog resterende correctie uit 2026 van 3,2%. Daarom wordt voor 2027 gerekend met een stijging van de OZB-opbrengst van 3,2%.

De totale WOZ-waarde en het OZB-tarief bepalen samen de OZB-opbrengst. In deze programmabegroting ramen we eerst de gewenste opbrengst. In december 2026 stelt de gemeenteraad voorlopige OZB-tarieven vast. Begin 2027 zijn de ontwikkelingen van de WOZ-waarden bekend. Daarna berekenen we de definitieve tarieven. De gemeenteraad stelt deze tarieven op 26 januari 2027 vast.

Bij een opbrengststijging van 3,2 procent en gelijkblijvende WOZ-waarden horen onderstaande indicatieve OZB-tarieven voor 2027.

Onroerende-zaakbelastingen	2026	2027	Tariefontwikkeling	Tariefstijging (%)
eigendom woning	0,0987 %	0,1019 %	0,0032 %	3,2 %
eigendom niet-woning	0,3194 %	0,3296 %	0,0102 %	3,2 %
gebruik niet-woning	0,2605 %	0,2688 %	0,0083 %	3,2 %

Reclamebelasting

De reclamebelasting wordt alleen in het centrum van Nijverdal geheven, dus niet in de gehele gemeente. De opbrengst van deze belasting wordt (na aftrek van heffings- en invorderingskosten) als subsidie uitgekeerd aan de Stichting Promotie Nijverdal.

De belasting wordt eenmaal per jaar geheven als een basisheffing met een opslag die afhankelijk is van de WOZ-waarde van de onroerende zaak. Ook zijn de tarieven gedifferentieerd naar locatie.

Ten opzichte van 2026 zijn de tarieven in 2027 met 0,1 procent gestegen. Hieronder ziet u de tarieven voor een winkelpand met een waarde van € 350.000,--.

Reclamebelasting	2026	2027	Tariefontwikkeling	Tariefstijging (%)
winkel in centrum-winkelgebied	€ 979,10	€ 980,50	€ 1,40	0,1 %
winkel in centrumgebied-overig	€ 263,60	€ 263,95	€ 0,35	0,1 %

Riool- en waterzorgheffing

De riool- en waterzorgheffing heeft het karakter van een bestemmingsheffing waarmee kosten kunnen worden verhaald om collectieve maatregelen te treffen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen ten aanzien van afvalwater, hemelwater en grondwater.

De tarieven voor 2027 zijn gelijk aan die van 2026. Hieronder ziet u de tarieven.

Riool- en waterzorgheffing	2026	2027	Tariefstijging (€)	Tariefstijging (%)
vastrecht 0 -500 m3	€ 270,48	€ 270,48	€ 0,00	0,0 %
vastrecht 501 -1000 m3	€ 374,04	€ 374,04	€ 0,00	0,0 %
vastrecht 1001 -1500 m3	€ 1.213,92	€ 1.213,92	€ 0,00	0,0 %
opslag voor elke hele of gedeelte van 500 m3 boven 1500 m3	€ 472,08	€ 472,08	€ 0,00	0,0 %

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een echte belasting, waarbij de opbrengsten in principe rechtstreeks naar de algemene middelen vloeien. In Hellendoorn zijn de opbrengsten echter voor een groot deel geormerkt en bedoeld ter dekking van de kosten die de gemeente maakt voor recreatie en toerisme.

De gemeente Hellendoorn heeft samen met de ondernemers uit de recreatieve branche de tarieven voor de periode 2024-2027 vastgesteld. In de volgende tabel ziet u die tarieven. Deze wijken dus af van de inflatiecorrectie.

De tarieven zijn per persoon per nacht. Uiteraard geldt dit niet voor de laatste categorie in onderstaande tabel, dat is een tarief per vaste standplaats op een camping per jaar.

Toeristenbelasting	2026	2027	Tariefstijging (€)	Tariefstijging (%)
campings/groepsaccommodaties/overig	€ 0,87	€ 0,89	€ 0,02	2,3%
(recreatie)woning, pension, B&B	€ 1,34	€ 1,38	€ 0,04	3,0%
hotel	€ 2,07	€ 2,12	€ 0,05	2,4%
vaste standplaats op camping	€ 130,50	€ 133,50	€ 3,00	2,3%

Vermakelijkhedenretributie

Al jaren is er een convenant met de enige belastingplichtige, het Avonturenpark. In 2022 hebben we als gemeente weer een nieuw convenant afgesloten met als looptijd 2023-2027. Door deze overeenkomst af te sluiten wordt voorkomen dat de verordening Vermakelijkhedenretributie in werking treedt. Het komt er in zo'n retributie op neer dat het Avonturenpark voor elke bezoeker een vast bedrag betaalt. In het convenant wordt dit 'afgekocht' voor een vast bedrag per jaar. Hierdoor beperken we de administratieve last voor beide partijen.

Gecombineerde aanslag 2027

De gecombineerde aanslagen, zoals de onroerende-zaakbelastingen (OZB), afvalstoffenheffing, riool- en waterzorgheffing, worden naar verwachting eind februari 2027 verstuurd.

Betaling van de aanslag 2027

Veel inwoners hebben een machtiging afgegeven tot automatische incasso. Zij hebben meestal tien termijnen om het verschuldigde bedrag te voldoen.

Kwijtschelding

We maken volop gebruik van de mogelijkheden om inwoners te helpen bij het aanvragen van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Bij de beoordeling wordt 100% van de bijstandsnorm gezien als noodzakelijke kosten om van te leven. Voor mensen met pensioen geldt een ruimere norm. Waar het wettelijk kan wordt ook rekening gehouden met de kosten van kinderopvang. Om de administratieve lasten voor de inwoner en de uitvoeringskosten te beperken, toetsen we de jaren na een eerste toewijzing via het Bureau Informatie Diensten Nederland (BIDN).

Disclaimer

De definitieve belastingtarieven worden vastgesteld in de raadsvergaderingen van december 2026 en januari 2027. Door actuele ontwikkelingen kunnen de definitief vastgestelde tarieven afwijken van bovenstaand overzicht.

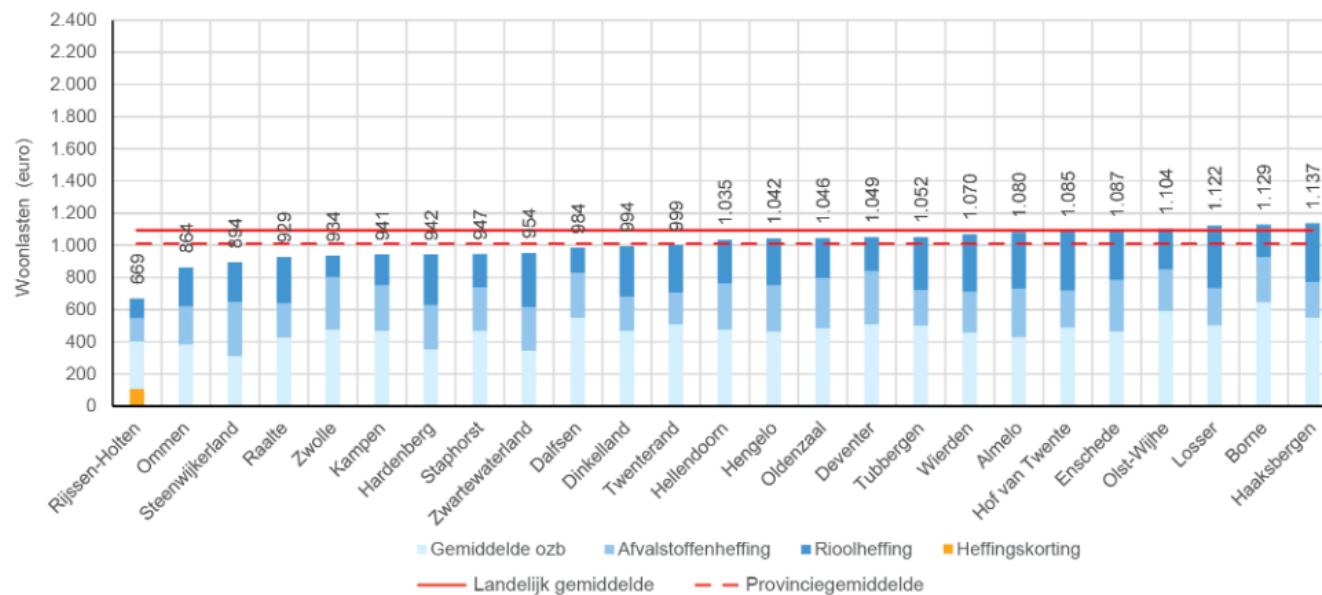
Vergelijking andere gemeenten

Jaarlijks onderzoek COELO

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) doet elk jaar onderzoek naar de hoogte van de woonlasten en publiceert de resultaten in de Atlas van de lokale lasten. De meest recente Atlas is die van 2026, waarin wordt teruggekeken op belastingjaar 2026.

Benchmark Overijssel 2026

In de benchmark gemeentelijke woonlasten vergelijkt het COELO de hoogte van de gemeentelijke woonlasten met het landelijke en provinciale gemiddelde. We zijn gestegen van plaats 16 in 2025 naar plaats 13 in 2026.

Kostendekkendheid

Leges

De legesverordening bestaat uit drie delen (hoofdstukken), die verder zijn onderverdeeld in titels. Volgens het BBV moet worden aangegeven in hoeverre de kosten worden gedekt. In de onderstaande tabellen staat de kostendekkendheid van de verschillende heffingen volgens deze BBV-regels. Het berekenen van deze kostendekkendheid is een voortdurend proces.

Ons algemene doel is dat de heffingen 100% kostendekkend zijn. Hieronder wordt per hoofdstuk uitgelegd hoe we dit bereiken. Bij de leges is kruissubsidiëring toegestaan. Dit betekent dat de legesverordening als geheel kostendekkend moet zijn, maar dat sommige tarieven hoger mogen zijn dan de werkelijke kosten. Dit wordt gecompenseerd doordat andere tarieven juist lager zijn. Als achteraf blijkt dat sommige tarieven hoger waren dan de kosten, heeft dit geen juridische gevolgen, zolang dit niet structureel gebeurt.

Bedragen x € 1

Onderwerp legesverordening	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengst	Kostendekkendheid
Hoofdstuk 1 - Algemene dienstverlening					
Paragraaf 1.1 - Burgerlijke stand	600	60.329	34.392	73.308	76,91%
Paragraaf 1.2 - Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	342.016	223.297	127.296	677.823	97,87%
Paragraaf 1.3 - Rijbewijzen	86.707	128.122	73.039	254.035	88,25%
Paragraaf 1.4 - Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	1.014	2.649	1.510	3.537	68,36%
Paragraaf 1.5 - Bestuursstukken					
Paragraaf 1.6 - Vastgoedinformatie					
Paragraaf 1.7 - Overige publiekszaken	7.302	2.480	1.414	5.043	45,04%
Paragraaf 1.8 - Gemeentearchief					
Paragraaf 1.9 - Bijzondere wetten	34.018	38.384	21.882	87.346	92,64%
Paragraaf 1.10 - Diversen					
Totaal hoofdstuk 1	471.657	455.261	259.533	1.101.092	92,81%
Hoofdstuk 2 - Omgevingswet					
Paragraaf 2.1 -					

Onderwerp legesverordening	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengst	Kostendekkendheid
Algemene bepalingen					
Paragraaf 2.2 - Voorfase		21.988	12.536	24.820	71,89%
Paragraaf 2.3 - Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	291.454	457.478	260.819	927.497	91,85%
Paragraaf 2.4 - Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed					
Paragraaf 2.5 - Milieubelastende activiteiten					
Paragraaf 2.6 - Lozingsactiviteiten					
Paragraaf 2.7 - Aanlegactiviteiten					
Paragraaf 2.8 - Overige activiteiten					
Paragraaf 2.9 - Maatwerkvoorschriften					
Paragraaf 2.10 - Gelijkwaardigheid					
Paragraaf 2.11 - Overige tarieven					
Paragraaf 2.12 - Modaliteiten					
Paragraaf 2.13 - Vermindering					
Paragraaf 2.14 - Teruggaaf					
Paragraaf 2.15 - Diversen					
Totaal hoofdstuk 2	291.454	479.466	273.355	952.317	91,19%
Hoofdstuk 3 - Europese dienstenrichtlijn					
Paragraaf 3.1 - Horeca	29.553	24.563	14.004	32.761	48,09%
Paragraaf 3.2 - Seksbedrijven					
Paragraaf 3.3 - Winkeltijdenwet					
Paragraaf 3.4 - Organiseren evenement of markt		13.325	7.597	5.978	28,57%
Paragraaf 3.5 - Standplaatsen		1.668	951	567	21,64%
Paragraaf 3.6 - Huisvestingswet 2014					

Onderwerp legesverordening	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengst	Kostendekkendheid
Paragraaf 3.7 - <i>overige bepalingen</i>					
Totaal hoofdstuk 3	29.553	39.556	22.552	39.306	42,88%
Totaal	792.664	974.283	555.440	2.092.715	90,11%

Uit de berekening blijkt dat de kostendekkendheid per hoofdstuk verschilt. De kostendekkendheid van hoofdstuk 1 (algemene dienstverlening) bedraagt 92,81%. Voor hoofdstuk 2 (dienstverlening onder de Omgevingswet) bedraagt de kostendekkendheid 91,19%. De kostendekkendheid van hoofdstuk 3 (dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn) bedraagt 42,88%.

bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid riool- en waterzorgheffing	Begroting 2026	Begroting 2027
Dekkingspercentage riool- en waterzorgheffing	106,5%	95,3%
Kosten, incl. (omslag)rente	3.396	3.644
Taakveld straatreiniging - 1/3 deel naar Rioleringen	242	256
Inkomsten, excl. heffingen	- 40	- 40
Netto kosten	3.598	3.860
Overhead, incl. (omslag)rente	627	724
BTW *1)	456	508
Toe te rekenen kosten taakveld	1.084	1.232
Totale kosten taakveld	4.682	5.092
Totale opbrengsten heffing	4.988	4.852
* De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten		

bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Begroting 2026	Begroting 2027
Dekkingspercentages afvalstoffenheffing	98,0%	98,0%
Kosten, incl. (omslag)rente	4.120	4.142
Taakveld Straatreiniging - 1/3 deel naar Afval	242	258
Inkomsten, excl. heffingen	- 883	- 1.025
Netto kosten	3.478	3.375
Overhead, incl. (omslag)rente	632	747
BTW *1)	511	503
Toe te rekenen kosten taakveld	1.144	1.250

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Begroting 2026	Begroting 2027
Totale kosten taakveld	4.622	4.625
Totale opbrengsten heffing	4.529	4.532
* De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten		

bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid begrafenisrechten	Begroting 2026	Begroting 2027
Dekkingspercentage begrafenisrechten	78,4%	74,5%
Kosten, incl. (omslag)rente	474	496
Inkomsten, excl. heffingen	-	-
Netto kosten	474	496
Overhead, incl. (omslag)rente	176	188
BTW *1)	21	23
Toe te rekenen kosten taakveld	197	211
Totale kosten taakveld	671	707
Totale opbrengsten heffing	526	526

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding

Als iemand de gemeentelijke belastingen niet (helemaal) kan betalen, kan diegene kwijtschelding krijgen. Dit geldt alleen voor de afvalstoffenheffing, OZB en riool- en waterzorgheffing.

We volgen zoveel mogelijk de bestaande regels om inwoners te helpen. We rekenen de volledige bijstandsnorm als het bedrag dat iemand nodig heeft om van te leven. Voor mensen met AOW kijken we naar het netto AOW-bedrag. Ook houden wij rekening met de netto kosten van kinderopvang.

Om het proces makkelijker te maken voor inwoners én de gemeente, werken we met een automatisch systeem voor kwijtschelding. Het Inlichtingenbureau krijgt een lijst van mensen die in 2026 volledige kwijtschelding hebben gekregen. Dit bureau controleert of zij nog steeds aan de voorwaarden voldoen. Als dat zo is, krijgen zij automatisch opnieuw kwijtschelding. Zij ontvangen daarover een bericht.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De gemeente heeft te maken met verschillende risico's. Deze kunnen zowel binnen de organisatie ontstaan als het gevolg zijn van externe ontwikkelingen. Met risicomanagement brengen we deze risico's in beeld en nemen we waar mogelijk maatregelen om de kans of de gevolgen ervan te beperken. Omdat niet alle risico's kunnen worden voorkomen, is het belangrijk dat de gemeente voldoende financiële ruimte heeft om onverwachte tegenvallers op te vangen.

Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre we in staat zijn om de financiële gevolgen van risico's op te vangen zonder dat dit direct gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van onze taken.

In deze paragraaf geven we eerst inzicht in ons risicoprofiel. Daarna laten we met de risicokaart zien hoe de risico's zijn verdeeld naar kans en financieel gevolg. Vervolgens bepalen we hoeveel weerstandscapaciteit nodig is en hoeveel beschikbaar is. Tot slot geven de financiële kengetallen inzicht in de ontwikkeling van onze financiële positie.

Risicoprofiel

We brengen onze risico's periodiek in beeld en beoordelen deze opnieuw wanneer ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Daarbij kijken we naar de kans dat een risico optreedt, de mogelijke financiële gevolgen en de maatregelen die we kunnen nemen om het risico te beheersen.

Momenteel zijn in totaal 86 risico's opgenomen in het risicoprofiel.

In onderstaande tabel staan de risico's die de grootste invloed hebben op de benodigde weerstandscapaciteit. De overige risico's zijn wel meegenomen bij de berekening van de totale benodigde weerstandscapaciteit.

Top 10 risico's

Bedragen x 1.000

Nr.	Risico gebeurtenis	Invloed (%)	Netto financieel maximum	Netto kans
R67	Cyberaanval met uitval van ICT tot gevolg	18	€ 3.500	50
R54	Daling uitkering gemeentefonds	17	€ 2.200	90
R255	Netcongestie	7	€ 500	90
R250	Hoge loon- en prijsstijgingen worden niet voldoende gecompenseerd via het gemeentefonds	6	€ 1.000	50
R132	Groter beroep op open einde regelingen	5	€ 500	70
R162	Toename van jeugdzorg in aantal cliënten door onvoorspelbaarheid van de uitgaven via externe verwijzers	3	€ 500	50
R101	Faillissement (grote) jeugdzorgaanbieders, of aanbieder stoot onderdeel af	3	€ 1.000	30
R263	Dreigingen voor de (nationale)	3	€ 1.000	30

Nr.	Risico gebeurtenis	Invloed (%)	Netto financieel maximum	Netto kans
	veiligheid			
R65	Wachtgeldverplichtingen wethouders	3	€ 600	50
R136	Wijziging in verdeelmodellen budgetten Participatiewet (BUIG)	2	€ 250	70

Toelichting risico's

Cyberaanval met uitval van ICT tot gevolg

Toelichting risico

Het digitale dreigingsbeeld voor gemeenten blijft onverminderd hoog. Gemeenten verwerken grote hoeveelheden persoonsgegevens, financiële gegevens en maatschappelijk relevante informatie en zijn voor hun dienstverlening in toenemende mate afhankelijk van digitale systemen, cloudvoorzieningen en externe leveranciers. Cyberaanvallen, ransomware, datalekken en verstoringen bij leveranciers kunnen daardoor leiden tot langdurige uitval van gemeentelijke processen en dienstverlening.

Met de inwerkingtreding van de Cyberbeveiligingswet op 15 augustus 2026 gelden voor gemeenten aanvullende wettelijke verplichtingen op het gebied van digitale weerbaarheid. BIO2 vormt daarbij een belangrijk onderdeel van de invulling van de zorgplicht voor overheidsorganisaties.

Om de risico's te beperken is doorlopend aandacht voor digitale weerbaarheid noodzakelijk. Jaarlijks voeren we diverse activiteiten uit om de risico's zoveel mogelijk te beheersen. We nemen technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen en testen de werking daarvan. Daarnaast richten we ons op bewustwording bij medewerkers, continuïteit en herstel, beheersing van risico's bij leveranciers en ketenpartners en samenwerking met externe partners en andere gemeenten in de regio.

Risico gevolg

Financieel

- Kosten voor herstel van systemen, inzet van externe expertise en forensisch onderzoek.
- Extra kosten voor tijdelijke of alternatieve uitvoering van gemeentelijke processen.
- Mogelijke financiële schade als gevolg van datalekken, claims, aansprakelijkheid of sancties.
- Financiële gevolgen van verstoringen bij kritieke ICT-leveranciers en ketenpartners.

Continuïteit

- (Gedeeltelijke) uitval van digitale dienstverlening en interne systemen.
- Tijdelijke stillegging of vertraging van financiële en andere kritieke processen, zoals betalingen, heffingen en uitkeringen.
- Vertraging in onder andere vergunningverlening, dienstverlening aan inwoners en uitvoering van het sociaal domein.
- Verminderde productiviteit doordat medewerkers niet of beperkt toegang hebben tot systemen en informatie.
- Mogelijk langdurige verstoring wanneer herstel van systemen en gegevens noodzakelijk is.

Imago

- Aantasting van het vertrouwen van inwoners, bedrijven en samenwerkingspartners in de digitale dienstverlening van de gemeente.

- Reputatieschade bij verlies of ongeoorloofde toegang tot persoonsgegevens en andere vertrouwelijke informatie.
- Negatieve publiciteit bij langdurige uitval van dienstverlening of een omvangrijk cyberincident.

Maatregelen

- Structurele aandacht voor informatiebeveiliging conform BIO2 en de Cyberbeveiligingswet.
- Technische beveiligingsmaatregelen, waaronder monitoring, netwerkbeveiliging en meervoudige authenticatie.
- Back-up- en herstelvoorzieningen en periodieke tests van continuïteits- en herstelplannen.
- Bewustwordingsactiviteiten en oefeningen voor medewerkers.
- Beheersing van cyberrisico's bij leveranciers en ketenpartners.
- Samenwerking en kennisdeling met onder andere de IBD en gemeenten in de regio.

Ondanks deze maatregelen kan het risico niet volledig worden uitgesloten. De toenemende digitalisering, afhankelijkheid van leveranciers en het structurele digitale dreigingsbeeld maken dat dit voor 2027 een belangrijk risico blijft.

Daling uitkering gemeentefonds

Toelichting risico

Met een inkomst van bijna € 84,9 miljoen in 2027 is de gemeentefondsuitkering (GFU) de grootste bron van inkomsten voor de gemeente Hellendoorn.

In 2023 heeft een herijking plaatsgevonden die voor Hellendoorn financieel positief uitpakte.

Ondertussen zijn er vervolgonderzoeken geweest die in 2027 zouden leiden tot nieuwe verdeling tussen de gemeenten. Er zijn enkele aanpassingen geweest. Enkele onderzochte verdeelmaatstaven moeten nader worden onderzocht, waarbij wijzigingen vanaf 2029 kunnen optreden.

De verdeelmaatstaf 'Huishoudens met een laag inkomen' die momenteel circa 20% van de gemeentefondsuitkering bepaalt, blijft onderwerp van onderzoek. Waarschijnlijk zal niet alleen het inkomen, maar ook het vermogen van de huishoudens in de maatstaf worden verwerkt. Nog ongewis is wat de financiële impact hiervan voor Hellendoorn zal zijn.

Ook de ontwikkelingen in Nederland en de wereld hebben effect op de algemene uitkering: nieuwe regeringscoalities kunnen besluiten tot het korten van gemeenten, bijvoorbeeld omdat er meer geld naar defensie moet.

Risico gevolg

Financieel - De uitkering van het gemeentefonds kan gedurende het begrotingsjaar wijzigen. Bij een daling heeft dit effect op de lopende begroting en zijn direct ombuigingen nodig. Daarnaast heeft een daling impact op de volgende jaren. Ook dan zijn bezuinigingen nodig, maar daarvoor hebben we langer de tijd.

Herijking (herverdeling tussen de gemeenten) kan leiden tot max. € 15,-- per inwoner per jaar. Dit zou een maximaal cumulatieve verlaging van € 540.000,-- per jaar kunnen betekenen

Noodzakelijke bezuinigingen bij het Rijk kunnen leiden tot ombuigingen die ook gemeenten zullen raken.

Impact Continuïteit - Voorzieningenniveau wordt verlaagd.

Maatregelen

Actief - Het opnemen van een voorzichtigheid in de raming van het gemeentefonds.

Suggestie - Op de voet volgen van de ontwikkelingen, zodat je maximale reactietijd hebt om zelf de gevolgen te kunnen sturen.

Suggestie - Lobby in samenwerking met andere gemeenten en VNG.

Netcongestie

Toelichting risico

Netcongestie is als filevorming op de snelweg, maar dan voor elektriciteit. De vraag naar elektriciteit en het vervoer daarvan is de afgelopen jaren snel gegroeid. Dat komt doordat we steeds meer stroom gebruiken én opwekken. Hierdoor is er in een groot deel van Nederland een tekort aan ruimte op het elektriciteitsnet. Voor onze gemeente kan dit betekenen dat er vertraging optreedt in de uitvoering van ruimtelijke plannen voor nieuwbouwwoningen, bedrijventerreinen en de verduurzamingsopgave.

Risico gevolg

Het financiële risico bestaat uit negatieve effecten op de grondexploitatie, minder opbrengsten voor het niet kunnen uitgeven van kavels en het mislopen van subsidies voor verduurzaming van gebouwen. Een achterliggend risico is het effect op de economie, wat kan leiden tot lagere inkomsten voor de gemeente.

Maatregelen

De mogelijkheden om het risico te verkleinen zijn beperkt.

Een maatregel is het creëren van decentrale energiehub's, een lokale samenwerking tussen gebruikers en producten van energie. Deze oplossing is slechts in een beperkt aantal situaties toepasbaar.

Hoge loon- en prijsstijgingen worden niet voldoende gecompenseerd via het gemeentefonds

Toelichting risico

Vanaf 2024 wordt de gemeentefondsuitkering elk jaar aangepast op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (BBP). Dit betekent dat als de economie groeit, gemeenten meer geld krijgen, en als de economie krimpt, de uitkering

lager wordt. Dit systeem kan voor meer stabiliteit zorgen, maar biedt onvoldoende ruimte om de stijgende kosten voor zorg en infrastructuur te dekken. Die kosten stijgen namelijk harder dan het gemiddelde BBP. Deze systeemwijziging is eenzijdig vanuit het ministerie doorgevoerd.

Bij de meicirculaire van enig jaar wordt nu op basis van de verwachtingen van het CPB van februari/maart de BBP-info verwerkt als definitief accres. Meestal pakt dit niet goed uit: de werkelijke inflatie blijkt uiteindelijk hoger dan de compensatie in het gemeentefonds. In 2025 is voor het eerst in 8 jaar de werkelijke prijsstijging van het BBP lager (3,2%) dan de voorspelling in het voorjaar (3,63%) en dus de compensatie. In de 7 voorafgaande jaren was de raming gemiddeld ongeveer 1% per jaar lager dan de definitieve waarde: we moeten hetzelfde doen met steeds minder geld.

De VNG pleit voor een aangepaste systematiek die voorkomt dat gemeenten jaarlijks een groter tekort krijgen. Inmiddels heeft de Tweede kamer voor het zomerreces van 2026 een motie aangenomen waarin het kabinet wordt gevraagd de gemeenten te compenseren voor inflatie op basis van nacalculatie.

Risico gevolg

Financieel - De vergoeding van inkomsten uit het gemeentefonds voor loon- en prijsstijgingen is ontoereikend om de werkelijke stijgingen op te vangen, waardoor tekorten in de begroting ontstaan.

Impact Continuïteit - Niet alle (beleids)taken kunnen meer op het vastgestelde niveau worden uitgevoerd.

Maatregelen

Suggestie - Lobby in samenwerking met andere gemeenten en VNG.

Groter beroep op open einde regelingen

Toelichting risico

Binnen de Wmo en Jeugdzorg is sprake van een open-einderegeling, waarbij noodzakelijke ondersteuning en zorg altijd moet worden geleverd. Door de aanhoudende vergrijzing en het rijksbeleid om inwoners langer zelfstandig thuis te laten wonen, neemt het aantal inwoners dat ondersteuning nodig heeft geleidelijk toe. Daarnaast zien we binnen de jeugdzorg een blijvend beroep op specialistische en intensieve vormen van hulpverlening. Deze ontwikkelingen kunnen leiden tot een stijging van het aantal indicaties en de gemiddelde zorgkosten per cliënt. Omdat de omvang van de zorgvraag vooraf moeilijk te voorspellen is, bestaat het risico dat de uitgaven binnen deze open-einderegelingen hoger uitvallen dan begroot.

Risico gevolg

Financieel - Het beroep dat de burger kan doen op open einde regelingen zoals Wmo-verstrekkingen, jeugdhulp, leerlingenvervoer en bijzondere bijstand is niet gelimiteerd. Dit kan resulteren in tegenvallers.

Maatregelen

In voorbereiding - We kunnen maatregelen nemen waardoor minder mensen gebruik kunnen maken van de regelingen door in te zetten op preventie of het voorliggend veld.

Wachtgeldverplichtingen wethouders

Toelichting risico

Wanneer een wethouder stopt met werken, heeft die recht op wachtgeld. Daarom storten wij elk jaar een bedrag in de reserve 'Wachtgelden huidige wethouders'. Zo bouwen we een buffer op. Als een wethouder wachtgeld krijgt, gebruiken we deze reserve om de voorziening 'Wachtgelden oud-wethouders' direct aan te vullen. Als alle wethouders tegelijk stoppen en wachtgeld aanvragen, kan het zijn dat de reserve niet groot genoeg is. Dan moeten we in één keer een groot bedrag uit de exploitatie halen om de voorziening wachtgeld aan te vullen. Dit kan financiële gevolgen hebben.

Risico gevolg

Financieel - Bij het eindigen van het dienstverband van wethouders ontstaat een recht op wachtgeld.

Maatregelen

Actief - Vormen van een reserve Wachtgelden huidige wethouders.

Dreigingen voor de (nationale) veiligheid

Toelichting risico

De nationale veiligheid staat steeds nadrukkelijker onder druk. Ook binnen de gemeente Hellendoorn kunnen verschillende dreigingen leiden tot ernstige verstoring of ontwrichting van de samenleving. Denk hierbij aan extreem weer, langdurige droogte, uitval van energie, communicatie of andere vitale infrastructuur, cyberaanvallen en maatschappelijke onrust. Door klimaatverandering, toenemende digitalisering en internationale spanningen nemen de onderlinge

afhankelijkheden toe en wordt het risicobeeld complexer en minder voorspelbaar.

Een incident of crisis kan grote gevolgen hebben voor inwoners, bedrijven en de gemeentelijke organisatie. Naast risico's voor de veiligheid en continuïteit van de samenleving kan sprake zijn van schade aan de openbare ruimte en gemeentelijke eigendommen, uitval van dienstverlening en aanzienlijke kosten voor crisisbeheersing en herstel. De omvang en financiële gevolgen van dergelijke gebeurtenissen zijn vooraf moeilijk in te schatten.

Om deze risico's zoveel mogelijk te beperken, werken wij samen met onder andere Veiligheidsregio Twente, SamenTwente en Omgevingsdienst Twente aan het vergroten van de lokale weerbaarheid. Dit doen we door risico's in beeld te brengen, beleid en crisisplannen actueel te houden, te oefenen en preventieve maatregelen te nemen. Daarnaast zetten we in op de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening en het vermogen om na een incident of crisis snel te herstellen.

Ondanks deze maatregelen kunnen dreigingen voor de nationale en lokale veiligheid niet volledig worden voorkomen. Daarom blijven een goede voorbereiding, samenwerking met partners en het versterken van de weerbaarheid en veerkracht van de gemeente noodzakelijk.

Risico gevolg

Financieel - Het herstellen van systemen en processen zorgt voor financiële schade.

Impact Continuïteit - Uitval van vitale processen, zoals langdurig geen elektriciteit, gas of internet. Dataverlies.

Imago - Reputatieschade en inbreuk op de privacy.

Maatregelen

-

Faillissement (grote) jeugdzorgaanbieders, of aanbieder stoot onderdeel af

Toelichting risico

De jeugdzorgsector staat financieel onder druk door stijgende kosten voor personeel, materieel en huisvesting. Hierdoor bestaat het risico dat zorgaanbieders in financiële problemen komen, onderdelen van hun organisatie afstoten of in het uiterste geval failliet gaan. Wanneer dit gebeurt, kan de continuïteit van zorg voor jeugdigen onder druk komen te staan en kan het nodig zijn om op korte termijn alternatieve zorg te organiseren. Dit kan leiden tot hogere kosten, bijvoorbeeld doordat cliënten moeten worden overgeplaatst naar andere aanbieders of doordat tijdelijk duurdere vormen van zorg moeten worden ingezet.

Risico gevolg

Financieel - Vervangende woonplekken zoeken voor kinderen kost altijd extra geld. Afwikkeling van faillissementen brengt extra kosten met zich mee.

Impact Continuïteit - Geen zorg voor kinderen die het nodig hebben. Veel extra werk voor de organisatie door overstap cliënten naar nieuwe aanbieder, wat snel geregeld moet worden.

Imago - In de media ontstaat het beeld dat de gemeente te weinig betaalt voor contracten.

Maatregelen

Actief - Tarievenonderzoek voor de inkoop van Wmo en Jeugd.

Toename van jeugdzorg in aantal cliënten door onvoorspelbaarheid van de uitgaven via externe verwijzers

Toelichting risico

Binnen de jeugdzorg kunnen jeugdigen via verschillende externe verwijzers, zoals huisartsen, gecertificeerde instellingen en medisch specialisten, direct worden doorverwezen naar jeugdhulp. De gemeente heeft beperkte sturingsmogelijkheden op deze verwijzingen. Hierdoor is het vooraf lastig te voorspellen hoeveel jeugdigen gebruik zullen maken van jeugdzorg en welke vormen van hulpverlening nodig zijn. Schommelingen in het aantal verwijzingen of in de intensiteit van de ingezette zorg kunnen leiden tot een toename van het aantal cliënten en daarmee tot hogere uitgaven dan begroot.

Risico gevolg

Financieel - Door toename van het gebruik van jeugdhulp ontstaan tekorten op het budget. Een groot gedeelte van de instroom komt buiten de gemeentelijke organisatie vandaan. 60% van de instroom wordt bepaald door huisartsen, andere medische specialisten of trajecten die opgelegd worden vanuit jeugdbescherming/jeugdreclassering.

Impact Continuïteit - Doordat niet te sturen is op volume en doordat met name trajecten gericht op 24-uursverblijf kostbaar zijn kan de (financiële) impact groot zijn.

Maatregelen

Actief - Bij de inkoop 2025 wordt er ook gekeken hoe er meer grip op de uitgaven van de externe verwijzers kan komen. Tevens hebben we sociaal makelaars en POH'ers in dienst om meer grip op de uitgaven te krijgen.

Wijziging in verdeelmodellen budgetten Participatiewet (BUG)

Toelichting risico

De verdeling van de macrobudgetten voor de Participatiewet (BUG) vindt plaats op basis van een landelijk verdeelmodel. Wijzigingen in dit verdeelmodel en in de gehanteerde verdeelmaatstaven kunnen leiden tot schommelingen in het aan de gemeente Hellendoorn toegekende budget. De gemeente heeft hierop slechts beperkt invloed. Hierdoor bestaat onzekerheid over de hoogte van toekomstige BUG-budgetten en de mate waarin deze aansluiten bij de daadwerkelijke uitkeringslasten.

Risico gevolg

Financieel - Wijziging in de wijze waarop de macrobudgetten over de gemeenten worden verdeeld kan zowel positieve als negatieve financiële gevolgen hebben voor de gemeente Hellendoorn.

Maatregelen

Actief - We volgen de inhoudelijke ontwikkeling van de diverse verdeelmodellen op de voet. Daar waar mogelijk wordt indirect, met name via de VNG, invloed uitgeoefend op het ministerie dat de betreffende verdeelmodellen ontwikkelt.

Risicokaart

De risicokaart laat zien hoe de geïnventariseerde financiële risico's zijn verdeeld naar de kans dat een risico optreedt en het mogelijke financiële gevolg.

Risico's in het groene gebied vormen geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Risico's in het oranje gebied vragen extra aandacht. Risico's in het rode gebied hebben een hoge risicoscore en vragen nadrukkelijk aandacht bij de beheersing en monitoring.

Momenteel vallen twee financiële risico's in het rode risicogebied.

- Daling uitkering gemeentefonds (R54)
- Netcongestie (R255)

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan welke financiële middelen nodig en beschikbaar zijn om de gevolgen van risico's op te vangen. Daarbij maken we onderscheid tussen de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Benodigde weerstandscapaciteit

Het maximale financiële gevolg van alle geïnventariseerde risico's samen bedraagt € 19,5 miljoen. Het is niet waarschijnlijk dat alle risico's tegelijkertijd en voor het maximale bedrag optreden. Daarom bepalen we met een risicosimulatie welk bedrag nodig is om de risico's met een bepaalde mate van zekerheid op te kunnen vangen.

We hanteren daarbij een zekerheidspercentage van 90%. Volgens de simulatie is er daarmee 90% zekerheid dat de beschikbare middelen voldoende zijn om de financiële gevolgen van de geïnventariseerde risico's op te vangen.

Uit de risicosimulatie voor de Begroting 2027 volgt een benodigde weerstandscapaciteit van € 6,9 miljoen.

Bedrag x € 1.000

Benodigde weerstandscapaciteit		Begroting 2027
Zekerheidspercentage:		3.093
	10%	
	25%	3.727
	50%	4.613
	75%	5.783
	80%	6.098
	90%	6.883
	95%	7.461

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente Hellendoorn bestaat uit middelen die de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Bedrag x € 1.000

Beschikbare weerstandscapaciteit	Begroting 2027
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	38.272
Vrij aanwendbare reserve	23.086
Financieringsreserve	10.022
Bufferreserve grondexploitaties	5.164

Relatie tussen benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van de berekening vormt de ratio weerstandsvermogen. Deze ratio geeft een indicatie of de gemeente voldoende in staat is om de aanwezige risico's op te kunnen vangen.

De ratio ziet er als volgt uit:

$$€ 38.272.000 / € 6.883.000 = 5,6$$

Onderstaande normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. De tabel laat zien hoe we de berekende ratio beoordelen.

Weerstandsnorm	Ratio	Betekenis
Waarderingscijfer		
	A groter dan 2.0	uitstekend
	B 1.4 - 2.0	ruim voldoende
	C 1.0 - 1.4	voldoende
	D 0.8 - 1.0	matig
	E 0.6 - 0.8	onvoldoende
	F kleiner dan 0.6	ruim onvoldoende

De ratio van gemeente Hellendoorn valt in klasse A. Dit betekent dat de gemeente een uitstekend weerstandsvermogen heeft.

Kengetallen

De financiële kengetallen zijn als volgt:

Kengetal	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Netto schuldquote	42,2%	51,5%	68,8%	87,2%	93,3%	95,4%
Netto schuldquote (correctie verstrekte leningen)	38,0%	42,0%	59,0%	76,9%	84,7%	86,9%
Solvabiliteitsratio	33,4%	33,5%	35,2%	31,2%	29,1%	27,7%

Kengetal	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Structurele exploitatieruimte	2,0%	1,2%	0,6%	-1,9%	-2,9%	-2,5%
Grondexploitatie	-0,6%	0,2%	0,9%	1,3%	1,4%	2,0%
Belastingcapaciteit	88,7%	88,8%	86,4%	86,4%	86,4%	86,4%

Toelichting kengetallen

Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Door de toenemende investeringsopgave en de structureel te verwachten tekorten, zal het liquiditeitsoverschot (schatkistsaldo) de komende jaren kleiner worden en zullen opnieuw geldleningen moeten worden aangetrokken. In de bovengenoemde cijfers zijn alleen de in de (meerjaren)begroting opgenomen budgetten opgenomen. We verwachten naast deze al in de meerjarenbegroting opgenomen budgetten ook nog grote investeringsopgaven voor nieuwe grondexploitaties (routekaart naar 1.000 woningen), wijkplannen, gemeentewerf, klimaatmaatregelen, verduurzaming, etc. Indien deze doorgang vinden, zal de netto schuldquote oplopen tot boven de door ons gewenste maximumomvang van 90% van onze jaarlijkse exploitatieomvang. Hierover zullen we met elkaar in gesprek moeten treden.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft aan welk deel van ons totale vermogen uit eigen vermogen bestaat. Deze ratio geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

Vanaf 2028 verwachten we dat onze jaarlijkse uitgaven hoger zijn dan onze inkomsten. Hierdoor ontstaan tekorten op de exploitatie. Om deze tekorten op te vangen, moeten we een deel van onze reserves gebruiken. Daardoor neemt ons eigen vermogen af.

Daarnaast zijn de komende jaren grote investeringen gepland. Hiervoor gebruiken we eerst onze beschikbare liquide middelen (het schatkistsaldo). Mogelijk moeten we daarom vanaf 2028 weer geld lenen.

Ondanks deze ontwikkelingen blijft onze solvabiliteitsratio boven de signaleringswaarde van 20%.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van onze financiële positie kijken we ook naar de structurele exploitatieruimte. Dit kengetal laat zien of de inkomsten die ieder jaar terugkomen voldoende zijn om de jaarlijkse uitgaven te betalen. Het verschil tussen deze structurele inkomsten en uitgaven geeft aan of er sprake is van een structureel overschot of tekort.

Vanaf 2028 verwachten we een structureel tekort. Dit komt vooral doordat onze inkomsten uit het gemeentefonds afnemen. Hierdoor zijn onze structurele inkomsten vanaf dat moment niet meer voldoende om onze structurele uitgaven volledig te betalen.

Grondexploitaties

Na het verwachte afronden van enkele grondexploitaties in 2026 zijn er nog maar 3 lopende grondexploitaties actief: De Grave en Bloemeweide in Haarle en de Koninginnestraat. Dit zal echter snel wijzigen indien uitvoering wordt gegeven aan diverse nieuwe gemeentelijke grondexploitaties ter uitvoering van de routekaart naar 1.000 woningen. Er zijn al diverse percelen/gebieden

aangewezen waarop de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) gevestigd is. Voor de betreffende gebieden zijn onderzoeken in voorbereiding en we verwachten vanaf eind 2025 al enkele kleinere grondexploitaties aan u voor te leggen. De grote exploitaties vergen wat meer tijd en worden later aan u voorgelegd. In de periode dat er gronden aangekocht en bouwrijp gemaakt worden zal het kengetal weer (flink) toenemen. De tussentijdse verwervingen en voorbereidende onderzoeken verschijnen echter nog niet in deze gegevens vóórdat uw raad deze als grondexploitatie heeft vastgesteld.

Belastingcapaciteit

De belastingdruk in Hellendoorn ligt lager dan het landelijk gemiddelde. Zie voor verdere toelichting de belastingdruk de [Paragraaf Lokale heffingen](#).

3. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente beheert verschillende gebouwen, wegen en voorzieningen. Deze noemen we kapitaalgoederen. Goed onderhoud van deze kapitaalgoederen is belangrijk. Een goed onderhouden openbare ruimte draagt bij aan een veilige en prettige woon- en leefomgeving. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan zijn bepalend voor het voorzieningenniveau en de (jaarlijkse) lasten.

Onze gemeente beschikt over de volgende kapitaalgoederen:

- Woonruimten
- Bedrijfsgebouwen
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken, onderverdeeld in:
 - Wegen
 - Openbare verlichting
 - Bruggen en tunnels
 - Speelplaatsen
 - Riolering
 - Openbaar groen
 - Sportaccommodaties

Het onderhoudsbeleid staat over het algemeen in het teken van sober onderhoud, dat wil zeggen dat alleen het noodzakelijk onderhoud wordt verricht om de functie van het object in stand te houden.

Kapitaalgoederen

Kapitaalgoed	Beheer en onderhoudsplan	Vastgesteld	Onderhouds-niveau	voorziening	Achterstallig onderhoud
Woonruimten en Bedrijfsgebouwen	Onderhoudsplan	1 x per 2 jaar	Score 3 NEN2767	Nee	Nee
Openbaar groen	Beheerplan	2025	CROW A/B/C/	Nee	Nee
Buitensport	Onderhoudsplan	Jaarlijks	Sober en doelmatig	Nee	Nee
Openbare verlichting	Beheerplan	2016	CROW B/C	Nee	Nee
Bruggen en tunnels	Onderhoudsplan	Jaarlijks	Gemiddeld	Ja	Nee
Speelplaatsen	Onderhoudsplan	2022	CROW B/C	Nee	Nee
Riolering	Beheerplan	2020	Gemiddeld	Nee	Nee
Wegen	Onderhoudsplan	Jaarlijks	CROW B	Ja	Nee

Woningen en gebouwen

Algemeen

De gemeente Hellendoorn beheert een vastgoedportefeuille bestaande uit 33 gebouwen met een gezamenlijk bruto vloeroppervlak van circa 52.400 m². De portefeuille bestaat voornamelijk uit multifunctionele accommodaties, waaronder het Huis voor Cultuur en Bestuur en sportcomplex Het Ravijn. Daarnaast beheert de gemeente diverse kleinere objecten, zoals marktkasten en technische opstallen. Ook verzorgen en beheren we opvanglocaties voor ontheemden, zoals Oekraïners.

Conform de Nota Vastgoedbeleid 2025 wordt gemeentelijk vastgoed uitsluitend aangehouden voor:

- de eigen huisvesting;
- de uitvoering van wettelijke taken;
- het realiseren van maatschappelijke beleidsdoelen;
- ten behoeve van strategische gebiedsontwikkeling.

Woningen en gebouwen

Binnen de vastgoedportefeuille wordt onderscheid gemaakt tussen gebouwen die door de gemeente zelf worden gebruikt of beschikbaar worden gesteld voor maatschappelijke functies en gebouwen waarvan de exploitatie bij een externe organisatie ligt. Dit geldt bijvoorbeeld voor onderwijsgebouwen, waarbij de schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor het dagelijks onderhoud en de exploitatie.

Onderhoud

Het onderhoud van de kernportefeuille vindt plaats op basis van de systematiek van NEN 2767. Daarbij wordt in beginsel uitgegaan van conditieniveau 3 (sober en doelmatig onderhoud). De onderhoudswerkzaamheden zijn in 2025 uitgevoerd conform de vastgestelde Meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) en het daaruit voortvloeiende jaarplan.

In 2026 is gewerkt aan de verdere actualisatie van de DMJOP's, en vormen de basis voor het onderhoudsprogramma van 2027. Hierbij worden onderhoud, vervanging en verduurzaming zoveel mogelijk integraal gepland, zodat werkzaamheden efficiënt kunnen worden gecombineerd en de totale levensduurkosten worden beperkt.

Er wordt tevens een Europese aanbesteding voorbereid voor het integrale onderhoud van de gebouwgebonden installaties van de gemeentelijke vastgoedportefeuille vanaf 2027. Hiermee wordt ingezet op een toekomstbestendige onderhoudsorganisatie waarin preventief onderhoud, storingsafhandeling, verduurzaming en datagestuurd beheer beter op elkaar aansluiten.

Verduurzaming

Verduurzaming vormt een integraal onderdeel van het vastgoedbeheer. De uitvoering vindt plaats conform de geactualiseerde routekaart verduurzaming en de ambitie om in 2040 een Paris Proof en aardgasvrije kernportefeuille te realiseren.

In 2026 is de verduurzaming van sportcomplex Het Ravijn afgerond. Het complex is voorzien van een hybride warmtepompsysteem en een uitbreiding van de zonne-energieopwekking met o.a. een zonnecarport. Hiermee is een belangrijke stap gezet in het terugdringen van het gasverbruik en de CO₂-uitstoot.

Ook bij het Huis voor Cultuur en Bestuur worden in 2026 aanvullende warmtepompen gerealiseerd. De werkzaamheden worden eind 2026 afgerond, waarmee opnieuw een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan het verder verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed.

Voor de komende jaren wordt de verduurzaming van meerdere gemeentelijke gebouwen verder voorbereid en uitgewerkt. Daarbij wordt waar mogelijk gebruikgemaakt van beschikbare subsidieregelingen, waaronder de DUMAVA regeling.

Verhuur en exploitatie

Bij verhuur voor maatschappelijke doeleinden wordt in beginsel een kostprijsdekkende huur gehanteerd, conform de Wet Markt en Overheid en de uitgangspunten uit de Nota Vastgoedbeleid 2025. Indien noodzakelijk kan via het betreffende beleidsprogramma subsidie worden verstrekt.

Leegstand is in 2025 beperkt gebleven. Wij zijn het afgelopen jaar actief geweest om nieuwe huurders te vinden voor de leegstaande panden.

Onderwijshuisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor de nieuwbouw en uitbreiding van schoolgebouwen, het herstellen van constructieve gebreken en het beschikbaar stellen van het eerste onderwijsleerpakket en meubilair bij uitbreiding van een onderwijsvoorziening. De verantwoordelijkheid voor het binnen- en buitenonderhoud van schoolgebouwen ligt bij de schoolbesturen.

Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) vormt de leidraad voor de ontwikkeling van de onderwijshuisvesting in de gemeente Hellendoorn. Het IHP geeft richting aan de langetermijnontwikkeling van de onderwijsvoorzieningen en heeft als doel te zorgen voor toekomstbestendige schoolgebouwen die aansluiten bij de huidige en toekomstige onderwijsbehoeften. Schoolgebouwen moeten niet alleen functioneel, toegankelijk en duurzaam zijn, maar ook bijdragen aan een veilige en inclusieve leeromgeving waarin ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen. De ontwikkeling van kindcentra vormt daarbij een belangrijk uitgangspunt.

Begin 2027 neemt basisschool De Veenbrug in Daarlerveen het nieuwe schoolgebouw in gebruik. Daarmee beschikt de school over een modern en toekomstbestendig gebouw dat aansluit bij de onderwijsbehoefte van de komende jaren.

In de eerste helft van 2027 wordt de uitbreiding van basisschool De Es in Hellendoorn afgerond en in gebruik genomen. Daarmee beschikt de school over voldoende ruimte in het gebouw voor de leerlingen en medewerkers.

In 2027 wordt verder gewerkt aan de nieuwbouw van VSO De Elimschool aan de Schubertstraat in Nijverdal. Eind 2027 neemt de school het nieuwe gebouw in gebruik. Daarmee beschikt VSO De Elimschool over twee eigentijdse onderwijsvoorzieningen. Met de ingebruikname van het nieuwe gebouw eindigt het gebruik van het verouderde schoolgebouw voor primair onderwijs aan de Schubertstraat en de voormalige schoolwoningen aan 't Vederkruid, die niet zijn ingericht voor voortgezet speciaal onderwijs.

Na de Europese aanbesteding in 2026 staat 2027 ook in het teken van de bouw van Kindcentrum Prinses Marijkeschool aan de Noetselerbergweg in Nijverdal. Tijdens de bouw blijven de leerlingen van VSO De Elimschool en de Prinses Marijkeschool tijdelijk gehuisvest in het voormalige schoolgebouw van Reggesteyn aan de Willem de Clercqstraat. Ook de buitenschoolse opvang blijft daar gedurende deze periode gevestigd.

In 2027 onderzoeken wij samen met de betrokken schoolbesturen welke vorm van een kindcentrum in de Kruidenwijk het beste aansluit bij de ontwikkelbehoeften van kinderen én een duurzame, toekomstbestendige huisvestingsoplossing biedt voor de bestaande schoolgebouwen. Daarbij verkennen wij verschillende samenwerkingsvormen, zowel vanuit één locatie als in een netwerk.

Risico's

De vastgoedportefeuille blijft gevoelig voor externe ontwikkelingen. Netcongestie vormt een toenemende uitdaging bij verduurzamingsprojecten en nieuwbouw, doordat de beschikbare netcapaciteit de planning van projecten kan beïnvloeden.

Daarnaast zorgen de aanhoudende prijsontwikkelingen op de bouw- en installatiemarkt voor onzekerheid in de investerings- en onderhoudskosten. Ook de beschikbaarheid van voldoende technisch personeel en gespecialiseerde aannemers blijft een aandachtspunt.

Door onderhoud, vervanging en verduurzaming integraal te programmeren en projecten periodiek te actualiseren binnen de planning- en controlcyclus, worden deze risico's zoveel mogelijk beheerst.

bedragen x € 1.000

Woningen en Gebouwen	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Exploitatie	872	853	925	853
Onderhoudsbudget woningen en gebouwen				
Vervangingsinvesteringen	65	65	65	
Calamiteitenbudget gemeentelijke accommodaties				
Renovatie/verduurzaming dienstgebouw Vrugteveen	100			
Aanpassingen theater	475			
Renovatie dakbedekking sporthal Bachlaan				175
Diverse technische vervangingen/aanpassingen Ravijn	282			
Vervanging GBS sporthallen	60			
Verduurzaming de Holtink		436		
Vervanging audio visuele middelen en meubilair raadzaal	500			
Diverse technische vervangingen HvCB	173			

bedragen x € 1.000

Onderwijshuisvesting	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Nieuwe/Vervangingsinvesteringen	5.914			
Nieuwbouw PR. Marijke 2027				
Nieuwbouw VSO Elimschool	4.963	263		
integraal huisvestingsplan onderwijs/calamiteiten	70	70	70	

Categorie	Aantal objecten	Kernbezit	Toelichting
Eigen huisvesting	2	Ja	Huis voor Cultuur en Bestuur en Gemeentewerf
Sportaccommodaties	5	Ja	Het Ravijn en sporthallen Bachlaan,

Categorie	Aantal objecten	Kernbezit	Toelichting
			Portlandweg, De Twijn, Voordam
Multifunctionele accommodaties / dorpshuizen	6	Ja	Welzijn, cultuur en maatschappelijke functies
Parkeervoorziening	1	Ja	Parkeergarage Henri Dunant
Bedrijfsgebouwen / wettelijke taken	1	Ja	Afvalbrengpunt
Overig maatschappelijk vastgoed	3	Ja	Jongerencentrum, Sion e.d.
Onderwijsgebouwen (economisch claimrecht)	n.v.t.	n.v.t.	Juridisch eigendom bij schoolbesturen
Niet-kernbezit / herontwikkeling	5	Nee	Panden in onderzoek, afstoting of transformatie
Totaal eigendom gemeente	33		Circa 52.400 m ² bruto vloeroppervlak
Oekraïne opvanglocaties (huur)	meerdere locaties	n.v.t.	Tijdelijk gehuurde panden

Wegen

Inspectie en beheer van wegen

Eens per drie jaar voert een extern bureau een globale visuele inspectie uit van alle verhardingen binnen de gemeente. De kwaliteit wordt daarbij beoordeeld volgens de landelijke CROW-richtlijnen. In het voorjaar van 2026 zijn alle verhardingen opnieuw geïnspecteerd.

De inspectiegegevens worden geanalyseerd en verwerkt in een meerjarenplanning, die naar verwachting later dit jaar gereed is. Regelmatige inspecties zijn belangrijk om inzicht te houden in de kwaliteit en ontwikkeling van het wegennet. Daarmee kunnen onderbouwde keuzes worden gemaakt over onderhoud, waarbij rekening wordt gehouden met de huidige en gewenste kwaliteit van de wegen én de beschikbare financiële middelen.

De komende jaren worden voor alle onderdelen van de openbare ruimte beheerplannen opgesteld, zodat het beheer en onderhoud planmatig en integraal kan worden uitgevoerd.

Meerjarig wegenonderhoud

De resultaten van de wegininspectie vormen de basis voor het meerjarige onderhoudsprogramma. Bij het opstellen van de nieuwe meerjarenplanning wordt het onderhoud aan verhardingen afgestemd op andere projecten in de openbare ruimte, zoals werkzaamheden op het gebied van verkeer, riolering en groen. Hierdoor kunnen werkzaamheden efficiënt worden gecombineerd.

Het periodieke onderhoud wordt bekostigd uit de voorziening onderhoud wegen. Daarbij is het uitgangspunt dat geen sprake is van achterstallig onderhoud. De meerjarenplanning bevat maatregelen die de levensduur van asfalt- en elementenverhardingen verlengen.

Een deel van de wegen, met name de hoofdontsluitingswegen met een hoge verkeersbelasting, nadert het einde van de technische levensduur. Deze wegen worden daarom aanvullend

geïnspecteerd en onderzocht op hun resterende levensduur. De resultaten geven inzicht in de benodigde maatregelen en de verwachte investeringen voor toekomstige rehabilitatie.

Bij rehabilitatie worden niet alleen de verhardingsmaterialen vervangen, maar wordt ook de onderliggende constructie geheel of gedeeltelijk vernieuwd en het wegprofiel opnieuw aangebracht.

Asfaltverhardingen

Bij het beheer van asfaltverhardingen streven we ernaar achterstallig onderhoud te voorkomen. Tijdig onderhoud voorkomt grotere en kostbaardere herstelwerkzaamheden. Daarbij plannen we werkzaamheden zoveel mogelijk integraal en stemmen we deze af met andere vakdisciplines.

Daarnaast geven we prioriteit aan de thema's gezondheid, met speciale aandacht voor voet- en fietspaden, een inclusieve openbare ruimte en klimaatadaptatie.

Een evenwichtige inzet van het onderhoudsbudget is hierbij essentieel. Wanneer uitsluitend wordt geïnvesteerd in de slechtste wegvakken, zullen verhardingen met een matige of onvoldoende kwaliteit verder achteruitgaan. Dit leidt uiteindelijk tot hogere onderhoudskosten en kan ertoe leiden dat eerder ingrijpende rehabilitatie noodzakelijk is.

Elementverhardingen

Elementverhardingen, zoals bestrating van klinkers en tegels, verouderen over het algemeen langzamer dan asfaltverhardingen. Op basis van de huidige onderhoudstoestand en de kwaliteit van de materialen verwachten we dat de onderhoudskosten op de langere termijn zullen toenemen.

Om hierop voorbereid te zijn, werken we aan een meerjarenplanning voor het onderhoud van de elementenverhardingen. In 2027 worden de geplande maatregelen voor het planmatig onderhoud aan elementen verhardingen aanbesteed.

bedragen x € 1.000

Wegen	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Exploitatie	1.813	1.813	1.813	1.813
Storting voorziening onderhoud wegen				
Budget klein onderhoud wegen	371	371	371	371
Verkeersmaatregelen mobiliteitsvisie	31	31	31	31
Vervangingsinvesteringen		460	600	2124
Vervangingsinvesteringen wegen				
Uitvoering Mobiliteits- en fietsvisie	400	400	500	400
Reconstructie Wierdensestraat			3.240	
Kleinere reconstructies	287	113		210

Openbare Verlichting

Voor het onderhoud van de openbare verlichting is een nieuw bestek geschreven en openbaar aanbesteed samen met de gemeenten Hof van Twente, Noaberkracht (Dinkelland en Tubbergen) Rijssen-Holten, Twenterand en Wierden. Het nieuwe contract is aangenomen door Limitec uit Hardenberg en gestart op 1 april 2026 en duurt 4 jaar.

Door de grootschalige vervanging van de openbare verlichting in 2024 - 2026 van traditionele verlichting door led is de verwachting dat de hoeveelheid storingen / lampuitval ook verder terug zal lopen.

bedragen x € 1.000

Openbare verlichting	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Exploitatie	59	59	59	59
Onderhoudsbudget openbare verlichting				

Bruggen en tunnels

Het onderhoud van bruggen en tunnels vindt plaats volgens het *Strategisch beheerplan civieltechnische kunstwerken 2021–2025*. In januari 2026 is een instandhoudingsinspectie uitgevoerd. Op basis van deze inspectie wordt vervolgens een onderhoudsprogramma opgesteld en aanbesteed.

Voor een aantal bruggen wordt daarnaast een verdiepende technische inspectie voorgesteld.

Voor de brug (Thomas Ainsworthbrug) is in 2026 een verdiepende inspectie uitgevoerd. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek worden maatregelen uitgevoerd doe de levensduur van de brug verlengen.

De Ibbenburenbrug aan de Mozartlaan heeft het einde van zijn technische levensduur bereikt. In 2027 worden voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor het vervangen van de brug.

bedragen x € 1.000

Bruggen en tunnels	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Exploitatie	19	47	47	47
Klein onderhoud bruggen en tunnels				
Storting voorziening bruggen en tunnels	302	302	302	302
Vervangingsinvesteringen	2000	2125		
Aanleg fietstunnel Helmkruidlaan				
Aansluiting Stationsweg N35		696		
Vervanging		2585		

Bruggen en tunnels	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Ibbenburenbrug 2028				

Speelplaatsen

We zijn gestart met de uitvoering van de speelruimtevisie. De aanbesteding voor leveranciers van speeltoestellen is in juni 2026 afgerond. Vanaf dit moment hebben we gespecialiseerde leveranciers voor RVS/staal, kunststof en houten speeltoestellen. Daarnaast is er een leverancier voor de straatplekken, gericht op speelaanleiding.

In 2027 worden volgens de planning wederom 10-15 speelplekken (afhankelijk van het type en grootte) aangepakt. In alle gevallen worden de buurtbewoners betrokken bij de toekomstige invulling.

bedragen x € 1.000

Speelplaatsen	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Exploitatie	155	155	155	155
Onderhoudsbudget speelplaatsen				
Omvorming ondergrond	162	162	162	162
Vervangingsinvesteringen	259	259	259	
Vervangingsinvesteringen speelplaatsen				

Het budget voor omvorming ondergronden is volledig benut. Het budget voor investeringen en beheer en onderhoud is nagenoeg volledig benut. Een klein deel wordt doorgeschoven naar 2027. Met de nieuwe contracten voor levering van speeltoestellen is de uitvoering de komende 6 jaren gewaarborgd. De verwachting is dat de financiële middelen voldoende zijn om tot een goede uitvoering van de speelruimtevisie te komen.

Riolering en klimaatadaptatie

Als gemeente hebben we drie wettelijk verplichte watertaken:

1. Het inzamelen en transporteren van afvalwater naar de zuivering.
2. De gemeente moet zorgen voor een doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater. De hemelwatertaak is beperkt tot openbaar terrein.
3. Gemeenten hebben een grondwatertaak (voorheen heette dit de grondwaterzorgplicht). Het betekent dat zij in openbaar gebied maatregelen moeten treffen om nadelige gevolgen van de grondwaterstand zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.

De manier waarop we deze taken uitvoeren, is vastgelegd in het door de gemeenteraad vastgestelde beleidsplan 'Samen leven met water' voor de periode 2021 tot en met 2025. In 2027 wordt het

Programma Water en Riolering (PWR) opgesteld. Dit programma is de opvolger van het beleidsplan Samen Leven Met Water.

Riolering

In 2027 worden verkennende onderzoeken gestart voor het vervangen van riolen, al dan niet in combinatie met het (klimaatadaptief) herinrichten van het openbaar gebied.

Het gaat onder andere om de volgende buurten:

- Evert Jan Boschweg en omgeving in Daarle
- Smidsstraat en Bibenstraat in Hellendoorn
- Woonwijk n'Oaln Diek in Nijverdal

Wateroverlast

Afgelopen jaar is intensief gewerkt aan het Systeemoverzicht Stedelijk Water. Dit heeft inzicht gegeven in waar de belangrijkste risico's liggen en welke oplossingsrichtingen mogelijk zijn. Daarnaast zijn de kosten van de benodigde maatregelen in beeld gebracht.

In het Programma Water en Riolering leggen we verschillende scenario's (ambitieniveaus) ter besluitvorming voor. We maken inzichtelijk wat de gevolgen zijn voor de ontwikkeling van de riool- en waterzorgheffing, maar ook welke risico's op wateroverlast en maatschappelijke schade daarbij horen.

In 2027 worden maatregelen uitgevoerd op de flanken van de Sallandse Heuvelrug. Deze maatregelen moeten ervoor zorgen dat minder regenwater vanaf de Sallandse Heuvelrug naar de dorpen Nijverdal en Hellendoorn afstroomt. Tegelijkertijd bevorderen zij de infiltratie van regenwater in de bodem, waardoor het water ten goede komt aan het bodem- en watersysteem.

bedragen x € 1.000

Riolering	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Exploitatie	353	353	353	353
Beheerbudget riolering				
Onderhoudsbudget riolering	82	85	85	85
Vervangingsinvesteringen				1.300
Vervangingsinvesteringen riolering				
Klimaatadaptatie	250	100		
Renovatie riolering	600	600	600	600
Renovatie gemalen	165	165	165	165
Vervanging technische installaties	106	190	190	190
Diverse reconstructies	1.057	863	1.100	18

Openbaar groen

Beleidskader

Groen, bomen en landschap zijn belangrijk voor de identiteit en leefbaarheid van Hellendoorn. Ze dragen bij aan een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving, biodiversiteit en klimaatadaptatie, onder andere door schaduw, verkoeling en wateropvang. Het Groenbeleidsplan 2025-2035 vormt het kader voor het beheer, onderhoud en de inrichting van het openbaar groen. Uitgangspunt is dat we de bestaande groene kwaliteiten behouden en versterken en groen vanaf de initiatieffase meenemen in ruimtelijke ontwikkelingen, in samenhang met water en bodem. Daarbij houden we rekening met de beschikbare ruimte, financiële haalbaarheid en de opgaven vanuit onder andere de Natuurherstelverordening.

Kwaliteitsniveau

Het openbaar groen wordt onderhouden op basis van de beeldkwaliteit uit het IBOR. Voor centra en begraafplaatsen geldt A-niveau en voor woonwijken B-niveau. Door ouderdom en inrichting van een deel van het groen is het gewenste kwaliteitsniveau niet overal uitsluitend met regulier onderhoud te realiseren. Renovatie en vervanging zijn daarom noodzakelijk om de kwaliteit structureel op peil te houden.

Onderhoud en renovatie

We beheren het groen planmatig en hebben daarbij aandacht voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en toekomstbestendigheid. We hebben in 2027 in beeld welke delen van het openbaar groen de komende jaren aan renovatie toe zijn. We stellen daarvoor een meerjarenrenovatieplan op en brengen de benodigde middelen in beeld. Op basis daarvan werken we de beheercyclus verder uit in een groenbeheerplan. Binnen de beschikbare middelen zetten we de renovatie van verouderd groen voort.

Ook zetten we het strategisch boombeheer voort, waaronder inspectie, snoei en het vitaal houden van het bomenbestand. Bij nieuwe aanplant kiezen we bewust voor soorten die passen bij de standplaats en beter bestand zijn tegen droogte en veranderende klimaatomstandigheden. Voldoende watergift en nazorg in de eerste jaren zijn daarbij een uitdaging. Bij renovaties, herinrichtingen en ruimtelijke ontwikkelingen benutten we kansen voor extra bomen, kruidenrijke vegetaties, extensief en natuurvriendelijk beheer en versterking van ecologische waarden.

Financiële consequenties

Het reguliere beheer en onderhoud vindt plaats binnen de beschikbare budgetten. Een deel van de werkzaamheden voeren we in eigen beheer uit en een deel wordt uitbesteed. Door de afnemende capaciteit van de SW-groenploeg aan de Van den Bergsweg neemt het aandeel uitbesteed werk toe. Een voldoende sterke en deskundige buitendienst blijft noodzakelijk om de kwaliteit en continuïteit van het groenbeheer te waarborgen.

Renovaties worden binnen de beschikbare middelen geprioriteerd. De inventarisatie van de renovatieopgave en de verdere uitwerking van de beheercyclus geven meer inzicht in de structureel benodigde middelen voor het toekomstbestendig beheren van groen en bomen.

bedragen x € 1.000

Openbaar groen	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Exploitatie	891	955	1006	1018
Onderhoudsbudget openbaar groen				
Onderhoudsbudget bomen langs wegen	308	308	308	308

Buitensport accommodaties

In 2027 leggen we, na twee kunstgrasvelden in 2026, nog twee kunstgrasvelden aan. Daarmee beschikken Marle, Daarlerveen, Daarle en Haarle over kunstgras en kan er jaarrond gevoetbald worden.

We renoveren de toplaag van natuurgrasvelden op basis van de afschrijvingstermijn. Door de aanleg van kunstgrasvelden zijn er minder natuurgrasvelden te onderhouden. Bovendien: als de sporttechnische staat van een veld nog goed is, stellen we de renovatie uit.

bedragen x € 1.000

Buitensportaccommodaties	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Exploitatie	246	246	246	246
Onderhoudsbudget buitensportaccommodaties				
Vervangingsinvesteringen	45	35	35	
Renovatie natuurgrasvelden				
Aanleg kunstgras	690	690		
Vervanging armaturen veldverlichting LED	26	51	26	

Areaal

Areaal	Aantal	Eenheid
Woningen en gebouwen	33	stuks
Gebouwen (eigendom)		
Onderwijshuisvesting	25	stuks
Wegen	306	km
Asfalt - en Betonverharding		
Asfalt- en betonverharding	1235095	m2
Klinkerverharding	129	km
Klinkerverharding	610544	m2
Onverhard en halfverhard	137	km
Wegen	572	km
Openbare verlichting	7784	stuks

Areaal	Aantal	Eenheid
Lichtpunten		
Bruggen en tunnels	15	stuks
Verkeersbruggen		
Spoorbrug	3	stuks
Spoortunnel	6	stuks
Fietstunnel	3	stuks
Fietsbrug	15	stuks
Voetgangersbrug	1	stuks
Speelplaatsen	125	stuks
Speelplaatsen in gemeentelijk beheer		
Riolering	278	km
Vrijverval-riolering		
Persleiding	220	km
Inspectiepunten	7.887	stuks
Rioolgemalen	27	stuks
Bergbezinkbasins	7	stuks
Tunnel- en oppervlaktgemalen	10	stuks
Pompunits	779	stuks
Overstorten vuilwater	45	stuks
Overstorten hemelwater	74	stuks
Openbaar Groen	1524445	m2
Stedelijk groen (gazon, heesters, sier)		
Landschappelijk groen (berm, bosplantsoen, riet)	1898248	m2
Begraafplaatsen	100.700	m2
Bomen	31293	stuks
Buitensportaccommodaties	17,5	stuks
Kunstgrasvelden (voetbal, hockey, korfbal en handbal)		
Natuurgras wedstrijdelden (voetbal)	24	stuks
Natuurgras trainingvelden (voetbal)	4	stuks
Evenementenweide/wielerbaan	1	stuks
Atletiekbaan	1	stuks
Fietscrossbaan	1	stuks

4. Financiering

Inleiding

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de verschillende programma's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoording afleggen over en het toezicht houden op de geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de verschillende programma's.

Financieringspositie

Treasurybeleid

Het algemene beleidsuitgangspunt van het treasurybeheer binnen onze gemeente kan als volgt worden omschreven: de gemeente voert gelet op haar publiekrechtelijke taak om maatschappelijk kapitaal te beheren een risicomijdend treasurybeleid. Binnen dit risicomijdende beleid is ons doel een zo hoog mogelijk rendement op het belegd vermogen en/of zo laag mogelijke kosten voor leningen te realiseren. Dit alles binnen duidelijk geformuleerde wettelijke en zelfgestelde randvoorwaarden om onze risico's te beperken. De uitgangspunten en bevoegdheden in het treasurybeheer zijn vastgelegd in het treasurybesluit. Het gaat daarbij om de beleidsmatige vaststelling van de uitgangspunten, de doelstellingen, de organisatorische en financiële kaders, de informatievoorziening en de administratieve organisatie.

De doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's.
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden) en de limieten en richtlijnen van het treasurybesluit.
- Het verankeren van de treasury-activiteiten in de administratieve organisatie.

Beheersing financieringspositie

Een belangrijk uitgangspunt van het financieel beleid blijft een gezonde financiële positie. Dit vergt een langetermijnvisie en de nodige begrotingsdiscipline. Om dit te realiseren en te zorgen dat onze financieringspositie verbetert, zijn er in het verleden verschillende maatregelen genomen. Bijvoorbeeld het beperken van het investeringsvolume en het versterken van de reservepositie. Na een aantal jaar een streng investeringsregime gevoerd te hebben, is de doelstelling van de financieringspositie aangepast. We streven naar een langlopende netto schuldenlast van maximaal 90% van het begrotingstotaal. De doelstelling was om dit voor het eerst te behalen in de periode 2030-2034. Door de bijzondere omstandigheden/crises, waarbij de uitgaven achter zijn gebleven op de verwachtingen en we mee zijn gevaren op de tijdelijke investeringsimpulsen van het Rijk (tijdelijk hoger gemeentefonds), is de netto schuldenlast nu al op dit niveau.

We zien echter dat de beheersing van de financiële positie een andere benadering vraagt. Dit komt mede door de crises van de afgelopen jaren (woningtekort, oorlog in Oekraïne, prijsstijgingen), de vooruitblik op de langjarige vervanging en verduurzaming van onze kapitaalgoederen. Hiervoor is in 2024 een voorstel aan uw raad voorgelegd via de nota 'Investeren waarderen en afschrijven'. In plaats van de maximalisering van het investeringsniveau, wordt de situatie nu meer op financiële kengetallen gestuurd. Denk hierbij aan de netto schuldquote, de solvabiliteitsratio, de liquiditeit, de structurele exploitatieruimte, het kengetal grondexploitaties, de belastingcapaciteit en de

weerstandscapaciteit. Deze kengetallen zijn opgenomen in deze begroting onder paragraaf 2 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'.

De financiering en de financiële positie vragen continue waakzaamheid. Onder andere vanwege het structurele tekort op de meerjarenbegroting, de lagere inkomsten vanuit het gemeentefonds en stijgende kosten door inflatie. Daardoor worden ook de noodzakelijke vervangingsinvesteringen duurder.

De komende jaren zijn er vele (reguliere) vervangingsinvesteringen waarvoor financiering nodig is. Het in 2025 vastgestelde 'Onderwijshuisvestingsplan' resulteert in de aanpak/nieuwbouw van enkele scholen. Het 'Groenbeleidsplan' en de 'Speelruimtevisie' leiden ook tot extra (structurele) uitgaven. Het ondertekende convenant tot emissieloos bouwen zal ook tot hogere (investerings)uitgaven leiden. Hiervan kunnen we de kosten nog niet inschatten.

Wettelijke regelgeving rond de energietransitie leidt tot extra investeringen in gemeentelijke eigendommen. Denk aan de werf, sporthallen, tractiemiddelen, afvalwagens. Wat een warmtetransitie qua financiering gaat inhouden, is nog totaal niet in te schatten.

Ook het investeren in klimaatadaptatie, wegen (in het buitengebied) en bruggen vraagt de nodige financiering.

In 2025 is de 'Routekaart naar 1.000 woningen' vastgesteld, en aanvullend daarop de Brede Omgevingsvisie 2040. Als uitvloeisel hiervan zijn diverse Wvg's gevestigd op gebieden waar in de toekomst potentiële gemeentelijke grondexploitaties kunnen komen. Verwerving en ontwikkeling tot woonwijken en bedrijventerreinen vragen om flinke investeringen.

U heeft ook ingezet op verschillende onderzoeken. Denk aan wijk- en dorpsontwikkelingsplannen en de invulling van het centrum van Nijverdal rond de markt. Het lijkt onwaarschijnlijk dat dergelijke onderzoeken nooit zullen leiden tot (investerings)plannen met extra kosten.

Veel van deze zaken zijn nog niet opgenomen in de meerjarenbegroting. Bij de afweging van de plannen is het belangrijk om niet alleen naar de kosten te kijken, maar ook naar de gevolgen voor de financieringspositie. Dit zal een remmende factor zijn op alle plannen die nu worden onderzocht.

Op 14 april 2026 is uw raad via een informatiebijeenkomst geïnformeerd over deze zaken in een globale financiële doorkijk naar 2040.

Leningenportefeuille en schuldenpositie

Financieringsbehoefte

Bedragen x € 1.000

Financieringsbehoefte	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Kasstroom uit investerings- en financieringsactiviteiten				
Jaarlijkse aflossing vaste schuld	5.553	5.553	6.153	6.703
Netto investeringen (volledig begrote U -I)	22.296	14.997	9.374	7.283
Achterblijven/ inhalen van geplande	- 4.000	7.000	3.000	1.000

Financieringsbehoefte	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
investerings				
Financiering derden (aflossing/verstrekking)	194	- 149	- 2.156	- 159
Investering in voorraden	939	391	129	747
Versnelde inzet/terugbetaling vooruit ontv. bedragen	1.000	-	-	-
<i>Subtotaal investerings- financieringsactiviteiten</i>	<i>25.982</i>	<i>27.792</i>	<i>16.500</i>	<i>15.574</i>
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Inzet vooruitontvangen bedragen en rekeningsaldo	1.043	- 1.018	- 1.856	- 198
Ontwikkeling reserves en voorzieningen	- 8.252	- 4.309	- 4.510	- 3.866
Afschrijvingen	7.647	7.855	8.413	8.748
<i>Subtotaal operationele activiteiten</i>	<i>438</i>	<i>2.528</i>	<i>2.047</i>	<i>4.684</i>
Totale financieringsbehoefte	25.544	25.264	14.452	10.889
Reeds gefinancierd				
Interen op schatkist	25.544	2.533	-	-
Financiering met kortlopende geldleningen	-	p.m.	p.m.	p.m.
Langlopende geldleningen	-	p.m.	p.m.	p.m.
Resterende financieringsbehoefte	0	22.731	14.452	10.889

Door de uitbreiding van ons voorzieningenniveau en het daarbij horende hoge investeringsvolume van de vorige twee decennia is onze totale schuldenpositie sterk toegenomen en stond onze solvabiliteit (eigen vermogen gedeeld door totaal vermogen) onder druk. Per 1 januari 2027 zal onze opgenomen leningenportefeuille € 92,2 miljoen bedragen.

In 2020 is besloten 15 oude BNG-leningen om te zetten naar 1 nieuwe lening met een looptijd van 25 jaar. Met deze omzetting was € 113,8 miljoen gemoeid. Naast dat dit een besparing in de exploitatie met zich meebracht, is de verhouding tussen afschrijvingen (€ 6,4 miljoen) en aflossingen (€ 5,5 miljoen) beter in balans. De rente die we over deze grote lening betalen is 1,94%: een prima langjarig percentage, zeker als we dit afzetten tegen de huidige rente. Nu we ook rente vergoed krijgen op de middelen die we (nog) niet nodig hebben (gemiddeld 2,18% in 2025 op de schatkist), is deze omzetting een gouden greep gebleken: de netto rentelast is gedaald van ruim € 4 miljoen in 2019 (via een rentebaat in 2024) naar een netto rentelast van € 1,2 miljoen in 2027.

Ondanks de wens tot voortvarende uitvoering, is er een grote kans dat dit toch nog weer vertraagd wordt door:

- Positieve resultaten op tussentijdse rapportages en in de jaarrekening.
- Ontvangen middelen voor maatregelen en nieuw beleid waar de uitvoering nog niet is afgerond of niet volledig tot uitvoering is gekomen. Deze worden geparkeerd in reserves of als 'vooruitontvangen' geparkeerd op de balanspost overlopende passiva.
- Achterblijven van investeringen, doordat projecten stagneren. Dit komt door een tekort aan ambtelijke menskracht voor het initiëren en begeleiden van alle projecten. Ook de mogelijkheden om projecten aan te besteden zijn beperkt, mede door gebrek aan uitvoerend personeel bij derden (bijvoorbeeld aanleg elektrakabels en leidingen).
- Zaken als stikstofdepositie en netcongestie zijn een nieuwe kink in de kabel bij de uitvoering van grotere projecten.
- Er is op dit moment een beperkt aantal lopende grondexploitaties, waardoor hier netto nog niet veel/ niet veel meer in is geïnvesteerd. De investeringen in grondexploitaties zullen de komende jaren echter weer flink toenemen vanuit de gemeentelijke projecten in de routekaart naar 1.000 woningen. Dit zal de komende jaren een flink beslag leggen op de liquide middelen.

Rentebeleid

Bij financiering kunnen we kiezen tussen projectfinanciering en integrale financiering. Bij projectfinanciering wordt de lening aangetrokken voor een specifieke investering of project. Bij deze methode ligt het voor de hand de rentelasten van de lening toe te rekenen aan de investering of het project waarvoor de investering is aangetrokken. Bij integrale financiering wordt de totale financieringsbehoefte van de gemeente bekeken en via leningen wordt die financiering geregeld. Momenteel passen wij de methode van integrale financiering toe en maken gebruik van een renteomslag. Dit kan wijzigen als we voor specifieke grote projecten geldleningen willen aantrekken. De kosten worden dan gedragen door de gebruiker en niet door alle inwoners van de gemeente (via OZB, riool- en afvalstoffenheffing).

Met een 'omslagrente' wordt rente over investeringen toegerekend aan producten. Deze producten maken op hun beurt weer deel uit van programma's. De omslagrente heeft een stabiliserend effect op de begroting.

Op basis van de te betalen en ontvangen rente en de huidige boekwaarde van investeringen berekenen we de omslagrente. De renteomslag bedraagt voor de periode 2027 0,9%, 2028 1,1%, 2029 1,4% en 2030 1,5%. De stijging in de renteomslag komt door het aantrekken van nieuwe geldleningen. De rente waartegen we nu kunnen lenen ligt hoger dan de rente over de al afgesloten geldleningen. Daarnaast verwachten we alleen nog in 2027 een renteopbrengst vanuit een overschot aan liquide middelen. We zijn verplicht de overschotten weg te zetten bij de schatkist van het Rijk, maar we ontvangen hiervoor een rentevergoeding.

Renteschema

In onderstaand overzicht staat onze rentetoerekening 2027. We betalen circa € 1,8 miljoen aan rentelasten over de opgenomen leningen. Daarnaast wordt € 0,6 miljoen aan rentebaten ontvangen op de uitstaande leningen, positieve banksaldi en het schatkistsaldo. Er resteert een netto rentesaldo van € 1,2 miljoen. Het rente-omslag percentage komt hiermee op 0,9%.

bedragen x € 1.000

Renteschema		Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	+	-1.984	-1.866	-1.794
b. Externe rentebaten (idem	+	1.307	1.028	568
Saldo rentelasten en rentebaten		-677	-838	-1.225
c1. Rente die aan de grondexploitatie moet worden door-berekend	+	12	-2	-1
c2. Rente van projectfinanciering die aan specifiek taakveld wordt toegerekend	+	-	-	-
c3. Rentebaat doorverstrekte geldlening indien aangetrokken voor specifieke taak	+	-	-	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-665	-840	-1.226
d1. Rente over eigen vermogen	+	-21	-32	-32
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)	+	-	-	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		-686	-872	-1.258
e. Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-	707	750	1.240
f. Renteresultaat op taakveld treasury		21	-122	-18

Kasgeldlimiet

We starten 2027 met een overschot aan liquide middelen, die grotendeels bij 's Rijks Schatkist geparkeerd staan. Als alle projecten en initiatieven tot uitvoering komen, zullen we in de loop van 2028 kortlopende geldleningen aantrekken. Het rentepercentage op de kortlopende leningen liggen meestal lager dan die van langlopende leningen.

Er geldt wel een grens: de kasgeldlimiet. Deze limiet moet voorkomen dat gemeenten te afhankelijk worden van kortlopende leningen. Zulke leningen zijn namelijk gevoeliger voor renteverhogingen en

schommelingen op de financiële markt. De kasgeldlimiet bepaalt dat de totale kortlopende schuld niet hoger mag zijn dan 8,5% van de begroting aan het begin van het jaar. Het begrotingstotaal voor 2027 komt uit op een bedrag van € 136,6 miljoen. De kasgeldlimiet voor 2027 komt daardoor uit op ruim € 11,6 miljoen.

bedragen x € 1.000,--

Kasgeldlimiet	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Netto vlottende schuld				
Omvang vlottende schulden	-	-	-	-
Omvang vlottende middelen	28.882	22.882	16.882	9.352
Netto vlottende schuld	-28.882	-22.882	-16.882	-9.352
Toegestane kasgeldlimiet				
Omvang begroting 2027 (=grondslag)	136.638	136.638	136.638	136.638
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Toegestaande kasgeldlimiet	11.614	11.614	11.614	11.614
Toets kasgeldlimiet				
Onderschrijding	40.496	34.496	28.496	20.966
Overschrijding				

Renterisico's

Voor het aantrekken en opnemen van geldleningen heeft u gekozen voor een laag risicoprofiel. De lange termijn risico's worden begrensd door de renterisiconorm, zoals opgenomen in de Wet Fido. Het doel van de renterisiconorm is het beheersen van renterisico bij herfinanciering. Dit houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen voor gemeenten niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm benadrukt vooral het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en van de renterisico's. De berekening van het renterisico is een benadering van het te lopen dan wel het gelopen renterisico.

In de vorige decennia werd er telkens aanzienlijk meer afgelost dan er werd afgeschreven. Dit betekent dat we altijd een bepaald renterisico liepen op de herfinanciering van eerder gedane investeringen. Sinds het omzetten van de geldleningen in 2020 komen aflossing en afschrijving meer met elkaar in overeenstemming. Vanaf 2028 neemt het risico weer toe omdat we verwachten dat we dan weer geld moeten lenen.

De rente die vergoed wordt over het schatkistsaldo is de daggeldrente (€STR) volgens de Europese Centrale Bank. Bij het opstellen van deze begroting is uitgegaan van 2,18%, gebaseerd op de meest recente ontwikkelingen t/m augustus 2026.

bedragen x € 1.000,--

Renterisico	Begroting 2026	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Renterisico op vaste schulden					
Renteherziening op vaste (opgenomen en uitgezette) schulden	-	-	16.447	4.847	3.297
Verplichte aflossingen	5.553	5.553	5.553	6.153	6.703
Totaal renterisico vaste schulden	5.553	5.553	22.000	11.000	10.000
Toegestande renterisiconorm					
Omvang begroting (= grondslag)	131.473	136.638	130.396	129.385	130.309
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20%	20%	20%	20%	20%
Minimumbedrag (wettelijk bepaald)	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Toegestane renterisiconorm	26.295	27.328	26.079	25.877	26.062
Toets renterisiconorm					
Onderschrijding	20.742	21.774	4.079	14.877	16.062
Overschrijding	-	-			

5. Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf lichten we de belangrijkste acties toe waarmee we onze organisatie ondersteunen.

Organisatie in ontwikkeling

Organisatie in ontwikkeling

De wereld om ons heen verandert en onze organisatie verandert mee. We blijven onze organisatie ontwikkelen, zodat we goed kunnen werken aan de maatschappelijke opgaven en de ambities uit het coalitieakkoord goed kunnen uitvoeren. Dat vraagt om een organisatie die flexibel, uitvoerbaar en toekomstbestendig is. Daarom onderzoeken we hoe de ambtelijke organisatie ook op langere termijn goed kan blijven aansluiten bij de taken en uitdagingen van de gemeente, met aandacht voor trends en ontwikkelingen, capaciteit en uitvoeringskracht.

Onze gezamenlijke ambitie is:

Wij zijn een professionele organisatie die vanuit een gedeelde visie en op basis van vertrouwen samenwerkt, zodat we ons als één organisatie inzetten voor de samenleving.

We ontwikkelen onze organisatie langs vier samenhangende richtingen:

Professioneler samenwerken

We werken samen over afdelingen, teams en vakgebieden heen, vanuit een gedeeld organisatiebelang en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor resultaten. Zo vergroten we de samenhang, wendbaarheid en effectiviteit van onze organisatie. Hiervoor hebben we onder andere het programma Samen Doen! In dit programma werken we bijvoorbeeld aan onze organisatiewaarden, aan meer verbinding en een cultuur die past bij een professionele organisatie.

Duidelijker sturen

We werken aan heldere verantwoordelijkheden, duidelijke besluitvorming en consistente kaders. Zo versterken we eigenaarschap, focus en resultaatgericht werken. We leggen dit vast in een sturingsmodel, waarin we ook beschrijven hoe we sturen, prioriteren en besluiten nemen.

Slimmer organiseren

We vereenvoudigen en structureren processen, werkwijzen en verantwoordelijkheden waar dat kan. Daarmee benutten we onze capaciteit beter en kunnen we flexibeler inspelen op veranderingen. We doen dit met het programma Opgavegericht Werken. Uitgangspunt is dat we 'eerst denken, dan doen'. Dit passen we toe in ons reguliere werk, maar ook bij opgaven buiten het reguliere werk. Voor de afweging en prioritering van onze opgaven maken we gebruik van een portfoliotafel.

Gerichter ontwikkelen van medewerkers

We brengen in beeld welke kennis, vaardigheden en capaciteit in de toekomst nodig is en investeren gericht in de ontwikkeling van medewerkers. Zo blijven medewerkers en organisatie meebewegen met nieuwe opgaven. Dit komt samen in ons strategisch HR plan.

De genoemde vier ontwikkelrichtingen versterken elkaar en geven gezamenlijk richting aan de ontwikkeling van onze organisatie. Zo bouwen we verder aan een professionele, wendbare en toekomstbestendige organisatie die haar opgaven met kwaliteit kan blijven uitvoeren.

Control

De afgelopen jaren zijn stappen gezet in de professionalisering van de interne controle. Inwoners verwachten een integere en betrouwbare overheid. Hiervoor investeren we in het verbeteren van processen, systemen en mensen en voeren we een robuuste interne controle uit. Door de interne beheersing van onze processen te verbeteren, krijgen we als organisatie meer grip. Daarnaast geeft deze interne controle handvatten voor het college om de rechtmatigheidsverklaring af te kunnen geven.

Tegelijkertijd zien we hier een spanningsveld tussen controle en vertrouwen. Als lerende organisatie geven we ruimte aan medewerkers om te leren. We geven vertrouwen om zaken op te pakken en in kleine stapjes te verbeteren. Bij dit proces hoort ook dat er fouten gemaakt kunnen worden. Wel is het dan noodzakelijk om heldere en duidelijke kaders te formuleren, waarbinnen de processen uitgevoerd kunnen worden.

Daarnaast worden we als gemeente door verschillende externe partijen steeds vaker (wettelijk) verplicht tot verantwoording, audit- en rapportageverplichtingen. Denk aan toenemende eisen op het gebied van informatieveiligheid, AVG en duurzaamheidsverslaglegging. We willen geen organisatie worden waarin alles wordt gecontroleerd, maar we willen wel verantwoording afleggen over wat we doen. We onderzoeken het nut en noodzaak om deze (bredere) controlvraagstukken meer integraal te benaderen en waar mogelijk gezamenlijk uit te voeren.

Herinrichting HvCB

In 2027 werken we verder aan de herinrichting van het Huis voor Cultuur en Bestuur. Daarbij richten we de centrale hal opnieuw in als een gastvrije en functionele ontvangstomgeving en onderzoeken we verbeteringen aan de raadszaal. Voor de raadszaal kiezen we niet voor nieuwbouw. Veiligheid, gezondheid, functionaliteit en doelmatig gebruik van middelen zijn daarbij leidend.

Strategisch personeelsbeleid

Vanaf '2027 en verder' brengen we het personeelsmanagement planmatig verder naar een kwalitatief en aanvaardbaar niveau, met een betrouwbare basis en heldere rollen, processen en kaders. We versterken de adviesfunctie van P&O en ondersteunen leidinggevenden bij goed werkgeverschap, personeelsontwikkeling en duurzame inzetbaarheid. Daarbij werken we meer procesgericht, vereenvoudigen we waar mogelijk en benutten we digitalisering en personeelsinformatie beter.

Personele sterkte

bedragen x € 1.000

Personele sterkte	Formatie 2026	Formatie 2027	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestuur	33,53	33,53	1.543	1.595
Griffie	3,53	3,53	375	400
Raadsleden	25	25	477	488
Burgemeester en wethouders	5	5	691	707
Huidig personeel	451,84	454,1	35.446	38.038
Verhaalde salarissen en sociale premies WSW/Nieuw beschut	0	0	-551	-554
Logopedie	1,4	1,4	130	136
Stagaires	0	0	15	25
Afdeling Dienstverlening en informatisering	51,66	52,13	4.781	5.019
Overlijdensuitkering WSW	0	0	0	0
Verhaalde salarissen en sociale premies	0	0	0	0
Dienstjubileum WSW	0	0	0	0
Sociale werkvoorziening/Nieuw beschut	98,91	90,87	3.218	3.564
Afdeling Maatschappelijke ontwikkeling	45,29	45,29	3.955	4.143
Vergoeding ambtsjubilea/attenties	0	0	30	11
Afdeling Sociaal domein	63,78	64,88	6.375	7.087
Directie en staf	10	10,22	1.087	1.149
Afdeling Omgevingsontwikkeling	48,18	51	4.964	5.257
Afdeling Openbare ruimte	99,05	104,7	8.072	8.698
Afdeling Bedrijfsvoering	33,24	33,28	3.337	3.469
Marktmeester	0,33	0,33	21	22
Ambtenaren Burgerlijke Stand	0	0	12	12
Voormalig personeel	0	0	270	305
Burgemeester en wethouders	0	0	270	305
Overig voormalig personeel	0	0	0	0
Totaal personeel	485,37	487,63	37.259	39.938

Inkoop

Het verder professionaliseren van onze inkoopfunctie en het contractbeheer is een doorlopend proces. Daarbij hebben we aandacht voor zowel doelmatigheid als rechtmatigheid. Inkoopadviseurs adviseren en ondersteunen vanuit een integraal perspectief. Dat doen we bijvoorbeeld door ondernemers, partners en inwoners tijdig te betrekken bij de voorbereiding van inkooptrajecten en waar passend gebruik te maken van innovatieve inkoopprocedures. De contractbeheerder ondersteunt bij het zorgvuldig vastleggen van overeenkomsten en adviseert bij het tactisch managen ervan.

Bij onze inkopen kiezen we waar mogelijk voor een lokale en regionale focus en bieden we kansen aan het midden- en kleinbedrijf. Zo kunnen gemeentelijke inkopen bijdragen aan het versterken van

de lokale en regionale economie. Marktontmoetingen en marktconsultaties zetten we steeds vaker in om de markt vroegtijdig te betrekken en mogelijkheden goed te benutten.

Vernieuwing infrastructuur en werkomgeving

In 2027 realiseren we een moderne digitale werkplek voor onze medewerkers. De laptop wordt het uitgangspunt en applicaties zijn vanuit één herkenbare omgeving veilig en eenvoudig beschikbaar, zowel op kantoor als daarbuiten. Daarmee verbeteren we het gebruiksgemak en de beveiliging en bouwen we de bestaande virtuele werkomgeving stapsgewijs af.

Ontwikkelingen AI

In 2027 zetten we het gebruik van ChatGPT Enterprise voort en gaan we AI nadrukkelijker inzetten bij grotere vraagstukken en werkprocessen. Daarmee willen we onderzoeken waar AI kan bijdragen aan slimmer en efficiënter werken. De opgedane kennis en ervaring gebruiken we om de inzet van AI verder uit te bouwen en goed te borgen binnen de organisatie.

6. Verbonden partijen

Inleiding

Inleiding

In deze paragraaf geven we inzicht in onze verbonden partijen en de financiële en bestuurlijke gevolgen voor de gemeente Hellendoorn.

We werken samen met organisaties om maatschappelijke doelen te bereiken, via verbonden partijen en bestuurlijke overleggen. Verbonden partijen zijn organisaties waarin we zowel een bestuurlijk als financieel belang hebben en daarmee zeggenschap én financiële risico's.

Beleid

In de raadsvergadering van 1 april 2025 heeft de raad de kadernota 'verbonden partijen' vastgesteld. In de kadernota staan kaders en richtlijnen voor de samenwerking en relatie met verbonden partijen en hoe de gemeente Hellendoorn grip kan houden op de verbonden partijen en risico's kan beheersen. Ook is gelijktijdig de samenwerking met verbonden partijen geëvalueerd.

Bij een publiekrechtelijke samenwerking van verbonden partijen is de juridische basis de Wet gemeenschappelijke regelingen. De raad moet altijd eerst akkoord gaan voordat we zo'n samenwerking aangaan.

Het raadsbesluit 'Zienswijzen voor begrotingen 2027 van gemeenschappelijke regelingen' is uitgangspunt voor de begroting 2027.

Wet gemeenschappelijke regelingen

Sinds 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Hierdoor kunnen gemeenteraadsleden meer invloed uitoefenen op de besluitvorming van deze samenwerkingen en ze beter controleren.

De raad heeft in mei en juni 2024 toestemming verleend voor het aangaan van de gewijzigde gemeenschappelijke regelingen van SamenTwente, Veiligheidsregio Twente, Stadsbank Oost-Nederland en de Omgevingsdienst Twente.

Het voorstel van het Recreatieschap Twente is in 2026 aangeboden aan de deelnemende gemeenten voor goedkeuring. De gemeente Hellendoorn heeft hiermee ingestemd. Het proces voor goedkeuring loopt (status augustus 2026).

Zienswijzen voor begroting 2027

De uitgaven die voortvloeien uit deelname aan gemeenschappelijke regelingen zijn verplichte uitgaven die we in de gemeentebegroting opnemen. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen kan de raad zienswijzen over de ontwerpbegrotingen kenbaar maken aan het algemeen bestuur van de betreffende gemeenschappelijke regeling.

In de raadsvergadering van 30 juni 2026 heeft uw raad besloten om geen zienswijzen in te dienen voor de begrotingen 2027 van de gemeenschappelijke regelingen.

Kaderstellende nota's

Kaderstellende nota's zijn beleidsdocumenten waarin de hoofdlijnen en uitgangspunten voor toekomstig beleid zijn vastgelegd. Dit zijn:

- Kadernota verbonden partijen (2024/016928)
- Evaluatie verbonden partijen (2024/016928)
- Begroting 2027 gemeenschappelijke regelingen (2026-006066)
-

Publiekrechtelijke rechtspersonen

Publiekrechtelijke samenwerking vindt plaats op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Op deze manier participeert de gemeente Hellendoorn in de onderstaande gemeenschappelijke regelingen:

1. Veiligheidsregio Twente
2. SamenTwente
3. Stadsbank Oost-Nederland
4. Omgevingsdienst Twente
5. Recreatieschap Twente
6. Euregio

De uitgaven die voortvloeien uit deelname aan gemeenschappelijke regelingen zijn verplichte uitgaven die in de gemeenterekening zijn opgenomen.

Privaatrechtelijke rechtspersonen

Privaatrechtelijke rechtspersonen zijn organisaties die volgens de wet door particulieren of bedrijven kunnen worden opgericht. Ze vallen onder de regels van het Burgerlijk Wetboek. De rechtsvormen van deze organisaties kunnen stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen (BV's en NV's) zijn. Als de gemeente deelneemt in een vennootschap heet dat een deelneming.

We participeren in de volgende privaatrechtelijke rechtspersonen:

1. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
2. Twence Holding B.V.
3. Enexis Holding N.V.
4. Wadinko N.V.
5. Stichting Noest
6. Twenteboard (Stichting)

Financiële informatie

Financiële gegevens

bedragen x € 1.000

Verbonden partijen	Gemeentelijke bijdrage 2027	Eigen vermogen 31-12-2026	Eigen vermogen 31-12-2027	Vreemd vermogen 31-12-2026	Vreemd vermogen 31-12-2027	Verwacht resultaat 2027
Publiekrechtelijk	7.291	14.366	18.904	166.296	181.512	0
Recreatieschap Twente	248	2.374	2.419	4.763	5.126	0
Samen Twente	2.726	3.455	3.447	20.923	18.820	0
Omgevingsdienst Twente	1.162	902	902	2.607	2.327	0
Euregio	13	2.540	2.540	39.553	55.257	0
Stadsbank Oost-Nederland	273	1.787	6.558	14.399	8.296	0

Verbonden partijen	Gemeentelijke bijdrage 2027	Eigen vermogen 31-12-2026	Eigen vermogen 31-12-2027	Vreemd vermogen 31-12-2026	Vreemd vermogen 31-12-2027	Verwacht resultaat 2027
Veiligheidsregio Twente	2.869	3.308	3.038	84.051	91.686	0
Privaatrechtelijk	585	10.934.855	10.566.203	129.298.204	118.508.249	590.651
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	-	4.863.000	4.777.000	123.164.000	110.701.000	172.000
Twenteboard	407	35	36	0	0	-1
Twence	-	173.797	166.200	174.746	169.696	15.096
Wadinko N.V.	-	86.958	85.007	10.249	10.425	3.451
Enexis Holding N.V.	0	5.811.000	5.538.000	5.949.000	7.627.000	400.000
Stichting Noest	178	65	-40	209	128	105
Totaal	7.876	10.949.221	10.585.107	129.464.500	118.689.761	590.651

Bij de privaatrechtelijke rechtspersonen en Euregio is er nog geen begrotingsinformatie beschikbaar, de begin/eindstand van de jaarrekening 2025 is opgenomen.

Publiekrechtelijke rechtspersonen

Recreatieschap Twente

Doelstelling

Het Recreatieschap Twente is een organisatie die namens de 14 Twentse gemeenten het doel heeft om de recreatieve en toeristische infrastructuur in Twente in stand te houden en te bevorderen. Het gaat dan om het routenetwerk van zo'n 11.000 kilometer met 153 ontvangst- en informatielocaties voor wandelen, fietsen, paardrijden en mountainbiken en de drie recreatieplassen het Rutbeek, het Hulsbeek en het Lageveld. Daarnaast zorgt Recreatieschap Twente, met inbreng vanuit de Twente Board, voor subsidiering van de toeristische promotie en marketing van de regio Twente.

Belangrijkste ontwikkelingen

Met de begroting 2027 wil het Recreatieschap Twente ook de komende jaren investeren in aantrekkelijke recreatieparken, sterke routenetwerken een toekomstbestendig recreatief netwerk in Twente. Dit als uitwerking(en) van de visie Recreatieparken Twente en de visie Route-netwerken Twente.

Sinds april 2026 loopt er een onderzoek naar de manier waarop het Recreatieschap wordt betaald: "Herijking financieringssysteem Recreatieschap Twente". Dit onderzoek richt zich op de fietspaden. In de huidige situatie betaalt een gemeente een bijdrage per inwoner voor alle werkvelden van het Recreatieschap: de parken, fietspaden, routenetwerken en overhead. Onderzocht wordt of voor fietspaden een bijdrage per km een betere verdeelsleutel is voor het verdelen van de kosten. Dat kan ertoe leiden dat in de toekomst gemeenten verschillende bedragen gaan betalen voor de fietspaden die beter zouden passen bij het gebruik of het voordeel per gemeente van de fietspaden

Vestigingsplaats

Enschede

Bijdrage aan programma

4 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen

Samen Twente

Doelstelling

SamenTwente is een samenwerkingsverband van de veertien Twentse gemeenten in een gemeenschappelijk regeling (GR). Het voert taken uit op het gebied van volksgezondheid, jeugdhulp & maatschappelijke ondersteuning. Het omvat de onderdelen Gemeentelijke gezondheidsdienst Twente (GGD Twente), Veilig Thuis Twente (VTT), Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) en is gastheer voor Twentse Koers, Kennispunt Twente en Samen14:

- * De GGD Twente voert taken uit in het kader van de Wet Publieke gezondheid, zoals jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau, opvoedondersteuning, rijks vaccinatie- programma, inspecties kinderopvang), voorkomen en beheersen van infectieziekten, geven van reisadvies en inentingen, voorlichting over gezondheid en verzorgen van medisch spreekuur dak- en thuislozen.

- * VTT voert de wettelijke taak uit van advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling.

- * OZJT/Samen14 regelt de inkoop van tweedelijns jeugdhulp en Wmo-maatwerk voor de regio Twente en voert het contractmanagement voor de gesloten contracten met zorgaanbieders uit.

- * Twentse Koers (Coalitions of the Willing) is een domein overstijgende netwerksamenwerking tussen de veertien Twentse gemeenten, zorgverzekeraar en zorgkantoor Menzis, GGD Twente en provincie Overijssel. Zij bevordert de samenwerking op het snijvlak van zorg, welzijn en wonen met als doel de zorg beschikbaar, toegankelijk en betaalbaar te houden voor de inwoners in Twente.

- * Kennispunt Twente levert data, inzicht en kennis om de Twentse samenleving te versterken

Belangrijkste ontwikkelingen

De begroting is opgesteld op basis van het Strategisch Programma SamenTwente 2026–2030, dat het Algemeen Bestuur in maart 2026 heeft vastgesteld. Het jaar 2027 zal dan het eerste volledige jaar zijn waarin vanuit dit programma wordt gewerkt. In dit programma staat het versterken van de veerkracht van Twentse inwoners en de samenleving centraal. Daarbij richt SamenTwente zich op het ontzorgen, demedicaliseren en het voorkomen en terugdringen van zorggebruik waar dat mogelijk is.

De ambities zijn geordend rond 3 thema's: Meedoen, Opgroeien en Ouder worden.

In de begroting is uitgewerkt hoe SamenTwente deze ambities in 2027 wil gaan uitvoeren.

Een belangrijk uitgangspunt is opgavegericht werken, waarbij over teams en organisaties heen wordt samengewerkt aan complexe maatschappelijke vraagstukken. SamenTwente wil hierin verder groeien en tezamen met gemeenten, bestuurders en gemeenteraden de prioriteiten, inzet en uitvoering gaan vaststellen.

Vestigingsplaats

Enschede

Bijdrage aan programma

2 Iedereen doet mee – Zorg en ondersteuning

Omgevingsdienst Twente

Doelstelling

De Omgevingsdienst Twente is belast met het uitvoeren van diverse taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving van en advisering over het omgevingsrecht, in het bijzonder op het gebied van milieu. Daarmee draagt ze bij aan de realisatie van een gezonde en veilige leefomgeving. De samenwerking is grotendeels een wettelijke verplichting.

Belangrijkste ontwikkelingen

De programmabegroting 2027 beschrijft de volgende belangrijke ontwikkelingen voor de OD Twente en haar deelnemers:

- De Kaderrichtlijn Water houdt in dat uiterlijk in 2027 de eisen voor waterkwaliteit een vast onderdeel moeten zijn van vergunningen, toezicht en handhaving die de OD Twente samen met de waterschappen uitvoert,
- De nieuwe nationale en Europese wetgeving op het gebied van luchtkwaliteit, afval, verpakkingen en uitstoot, energiebesparing, mobiliteit, landbouw en mogelijk vuurwerkbeleid zal voor extra en complexer werk zorgen,
- De huidige financieringssystematiek sluit door de invoering van de Omgevingswet niet meer goed aan bij de praktijk. Daarom hebben accounthouders, beleidsmedewerkers en de OD Twente samen de gevolgen onderzocht. Voor de Programmabegroting 2028 volgt een volledige evaluatie van de financiering, samen met de deelnemers, om te zorgen voor een realistische en toekomstbestendige begroting;
- Een toenemende vraag naar specialistische adviesproducten. Ook voor Hellendoorn geldt dat er een fors hogere vraag is dan waar rekening mee is gehouden. Dit blijkt al in 2026 maar zal ook spelen in 2027. Omdat de meeste producten vraag gestuurd zijn, zijn er weinig mogelijkheden om bij te sturen. In het kader van de autonome ontwikkelingen zijn in voorliggende begroting ook extra middelen opgenomen.

Vestigingsplaats

Almelo

Bijdrage aan programma

4 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen

Euregio

Doelstelling

De Euregio zorgt dat we binnen Europa op lobby- en subsidiegebied onze krachten bundelen. Daarnaast werkt de Euregio aan de verdere economische integratie van het Euregio gebied en het wegnemen van grens gerelateerde barrières.

Belangrijkste ontwikkelingen

Specifiek zet de Euregio zich in voor de corridor 35: de treinlijn, de N35 weg en F(iets) 35 weg van Zwolle via Enschede naar Munster. In de Boss Twente, het 3O-lobby overleg en het mobiliteitsoverleg volgt de gemeente Hellendoorn dit proces voor het realiseren van de corridor.

Vestigingsplaats

Gronau/Duitsland

Bijdrage aan programma

4 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen

Stadsbank Oost-Nederland

Doelstelling

De Stadsbank Oost Nederland voert de gemeentelijke taken uit in afstemming met de gemeente in het kader van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs). Elke inwoner kan terecht bij de Stadsbank voor hulp bij (problematische) schulden en voor financiële stabiliteit (bewind en budgetbeheer). De SON is een Gemeenschappelijke Regeling van 21 gemeenten in Twente en de Achterhoek.

Belangrijkste ontwikkelingen

De schuldhelpverlening verkeert in een transitie. Waar het vroeger draaide om uniformiteit, wetgeving en regels, ziet de Stadsbank dat het nu meer draait om preventie, maatwerk, werken vanuit vertrouwen en het uitbouwen van de financiële redzaamheid van inwoners.

De Stadsbank bouwt daarom in 2027 verder aan een klant- en resultaatgerichte schuldhelpverlening, vanuit het voeren van goede gesprekken en duurzaam oplossen van onderliggende financiële problematiek.

De Stadsbank zet daarnaast, met een aantal gemeenten, in op duurzame financiële zelfredzaamheid via de pilot financiële begeleiding.

Preventie en vroegsignalering blijven ook in 2027 belangrijke speerpunten om financiële problemen en schulden zoveel mogelijk te voorkomen.

Vestigingsplaats

Enschede

Bijdrage aan programma

3 Iedereen doet mee – Participeren, leren & meedoen

Veiligheidsregio Twente

Doelstelling

Op grond van de Wet Veiligheidsregio's werken brandweer, politie, geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) en de gemeenten samen in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Twente. Dat doen ze voor crisisbeheersing en rampenbestrijding. Door de coronacrisis en de vluchtelingencrisis zijn er extra taken bijgekomen. Daarnaast heeft de VRT een aantal wettelijke taken in het kader van brand-, crisis - en rampenbestrijding.

Belangrijkste ontwikkelingen

De begroting 2027 laat zien hoe de Veiligheidsregio Twente invulling geeft aan haar taken op het gebied van brandweer en crisisbeheersing, met veel aandacht voor de inzetbaarheid, vitaliteit en vakbekwaamheid van medewerkers.

De organisatie bereidt zich voor op een samenleving die snel verandert, met uitdagingen zoals oorlogsdreiging, klimaatverandering, nieuwe energietoepassingen en complexere crises die vaker langdurig en grensoverschrijdend zijn. Daarom ligt de focus de komende jaren op flexibiliteit, weerbaarheid, bedrijfscontinuïteit en informatieveiligheid, voor zowel de eigen organisatie als voor de Twentse samenleving.

De Sallandse Heuvelrug behoort tot de natuurgebieden in Nederland met het hoogste risico op

natuurbranden. Door klimaatverandering, langdurige droogte en het intensieve gebruik van het gebied nemen de risico's voor inwoners, omwonenden, bezoekers, recreatiebedrijven, woongebieden, vitale infrastructuur en natuur toe. Natuurbrandbeheersing is daarmee niet alleen een opgave voor de brandweer, maar een gezamenlijke maatschappelijke veiligheidsopgave waarvoor overheden en gebiedspartners langdurig samenwerken.

De aanpak van natuurbrandbeheersing vraagt daarom om een gezamenlijke en meerjarige inzet. De gemeente werkt hierbij intensief samen met Veiligheidsregio Twente, de provincie Overijssel, terreinbeheerders, waterschap, recreatieondernemers, buurgemeenten en het Rijk. Samen zetten we in op het beperken van risico's, het vergroten van de weerbaarheid van het gebied en het versterken van de voorbereiding op natuurbranden.

De uitvoering van deze opgave vraagt om substantiële investeringen die de financiële mogelijkheden van de gemeente overstijgen. Daarom zetten wij actief in op het verwerven van rijks-, provinciale en overige externe middelen. Door deze gezamenlijke investering werken we aan een veilige en toekomstbestendige Sallandse Heuvelrug, waar inwoners en bezoekers veilig kunnen wonen, werken en recreëren en waar de natuur duurzaam wordt beschermd.

Vestigingsplaats

Enschede

Bijdrage aan programma

1 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied

Privaatrechtelijke rechtspersonen

Privaatrechtelijke rechtspersonen

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Doelstelling

De BNG is de huisbankier van de gemeente en wij zijn aandeelhouder van de BNG. Door de lage kosten voor het gemeentelijke betalingsverkeer en de jaarlijkse dividenduitkering draagt zij bij aan een houdbare financiële huishouding. Daarnaast draagt de bank, door het verstrekken van laagrentende leningen, bij aan het realiseren van investeringen die de inwoners ten goede komen tegen aanvaardbare kosten.

Vestigingsplaats

Den Haag

Belangrijkste ontwikkelingen

BNG wil in de komende jaren haar rol als publieke bank versterken door meer mee te denken en meer samen te werken met gemeenten bij belangrijke maatschappelijke opgaven, zoals woningbouw, infrastructuur en energietransitie.

Bijdrage aan programma

5 Bestuur, dienstverlening & overhead

Twenteboard

Doelstelling

De Twente Board is een samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid (3 O's). De Twenteboard richt zich op het versterken van de economie in Twente door mee te denken en te investeren in kansrijke en innovatieve projecten. Het uiteindelijke doel is een groene technologische topregio waar het goed wonen, werken en leven is. De vergaderingen van de Twente Board bereidt de overheid voor in het BOSS: Bestuurlijk Overleg Sociaal Economische Structuurversterking.

Vestigingsplaats

Enschede

Belangrijkste ontwikkelingen

De Twente Board wil samenwerken aan Bruto Twents Geluk in een groene technologische topregio. Ze wil het verschil maken door de introductie van het Bruto Twents Geluk, een indicator voor een prettig klimaat voor wonen, werken, leren en leven. Het gaat daarbij om brede welvaart, niet alleen om financiële groei, maar ook om welzijnsbloei.

Van belang daarbij is een sterk Twents bedrijfsleven. De Twente Board kiest daarbij voor de volgende thema's: duurzaamheid en circulariteit, slimme energie en innovatieve gezondheidszorg. Om met een sterk bedrijfsleven uit te kunnen blinken op deze thema's moet worden voldaan aan noodzakelijke randvoorwaarden:

- Voldoende talentvolle mensen. De Twente Board stimuleert de volgende programma's: TalentPact, Strategisch HR beleid, digitalisering en robotisering, leven lang ontwikkelen en talentopgave in beeld brengen.
- Een goed woon-, werk- en leefklimaat met betaalbaar en prettig wonen voor de mensen en prettig en een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven. De Twente Board werkt aan programma's voor woningbouw, vrijetijdseconomie, cultuur, vestigingsklimaat bedrijven en onderwijs.
- Een goede bereikbaarheid van het bedrijfsleven. De Twenteboard lobbyt onder andere voor: een spoorlijn Zwolle-Twente-Munster, de N35 van Zwolle naar de Duitse grens bij Enschede en een A1/A35 corridor.

Bijdrage aan programma

4 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen

Twence

Doelstelling

Als publiek afval-, energie- en grondstoffenbedrijf levert Twence een bijdrage aan de circulaire economie door afvalstromen te verwerken, grondstoffen terug te winnen en duurzame energie te produceren. De gemeente Hellendoorn is aandeelhouder van Twence. Daarmee draagt het bedrijf bij aan de realisatie van publieke doelen op het gebied van afval, grondstoffen en duurzaamheid en deelt de gemeente mee in de resultaten van de onderneming.

Vestigingsplaats

Hengelo

Belangrijkste ontwikkelingen

- Twence blijft investeren in de productie van duurzame energie en de terugwinning van grondstoffen. Daarnaast werkt Twence samen met gemeenten, netbeheerders en andere regionale partners aan oplossingen voor de energietransitie, waaronder de ontwikkeling van regionale energiehub's en slimme energiesystemen die bijdragen aan een efficiënter gebruik van het elektriciteitsnet.

- Twence is sinds 1-1-2026 de energieleverancier voor elektriciteit van de gemeente Hellendoorn. Hiermee wordt de regionale samenwerking op het gebied van duurzame energie verder versterkt.

Bijdrage aan programma

4 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen

Wadinko N.V.

Doelstelling

Wadinko is een bedrijf dat investeert in andere bedrijven in de regio. Het doel is om bedrijven gezond te houden en nieuwe banen te creëren. Wadinko werkt in Overijssel, de Noordoostpolder en Zuidwest-Drenthe. Ze helpen met geld, kennis, begeleiding en contacten.

We bezitten aandelen Wadinko en zijn daardoor mede-eigenaar van Wadinko.

Door deze samenwerking helpen we mee aan een sterke economie in de regio. Ook ontvangen we elk jaar geld (dividend) van Wadinko. Dit draagt bij aan een gezonde gemeentelijke begroting.

Vestigingsplaats

Zwolle

Belangrijkste ontwikkelingen

Wadinko heeft samen met WIMM (Wij Investeren in Mens en Maatschappij) een website ontwikkeld: <https://werkeninnijverdal.nl>. Deze website laat zien welke stageplekken en banen er in Nijverdal zijn. Zo willen ze studenten en werkzoekenden aantrekken en behouden voor deze regio. Op de website staan nu 23 bedrijven. Aan het samenwerkingsverband WerkenInNijverdal doen ook Reggesteyn en wij als gemeente mee.

Bijdrage aan programma

4 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen

Enexis Holding N.V.

Doelstelling

Enexis is de eigenaar van het netwerk voor gas en elektra in onze gemeente. Het streven is om het netwerk betaalbaar, betrouwbaar en veilig te houden. Hiermee draagt Enexis ook bij aan het Energieakkoord en daardoor ook tegelijkertijd aan de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzaamheid. Wij zijn aandeelhouder van Enexis. De jaarlijkse dividenduitkering draagt bij aan een houdbare financiële huishouding.

Vestigingsplaats

Rosmalen

Belangrijkste ontwikkelingen

Enexis is in 2026 gestart met het versterken van het elektriciteitsnet in de gemeente Hellendoorn. Het gaat daarbij om dikkere kabels, het verbeteren of vervangen van elektriciteitshuisjes en het plaatsen van nieuwe transformatorhuisjes. Enexis is begonnen in Noetsele, daarna volgen onder meer de Kruidenwijk, Hulsen en Daarle. Begin 2027 staat Daarle op de planning en na 2027 gaat Enexis verder met de rest van de gemeente. In totaal gaat de komende jaren ongeveer één op de drie straten open.

Bijdrage aan programma

4 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen

Stichting Noest

Doelstelling

Stichting Noest zet zich in voor mensen in onze gemeente voor wie een reguliere baan, om welke reden dan ook, niet direct voor de hand ligt.

Dat gebeurt door het bieden van passend, plezierig en zinvol werk, in opdracht van (en in bepaalde gevallen ook op de locatie van) voornamelijk lokale bedrijven.

Binnen deze beschutte werkomgeving worden bovendien werknemersvaardigheden ontwikkeld, die de kansen op de arbeidsmarkt vergroten.

Vestigingsplaats

Nijverdal

Belangrijkste ontwikkelingen

In 2027 werkt de gemeente Hellendoorn verder aan de ontwikkeling van een integraal talentontwikkelbedrijf voor alle inwoners die ondersteuning nodig hebben bij participatie en werk. Samen met Stichting Noest en andere lokale partners bieden we inwoners passende kansen om naar vermogen mee te doen: van participatie tot betaald werk.

Het talentontwikkelbedrijf richt zich daarbij niet alleen op werk als einddoel, maar zet werk nadrukkelijk ook in als instrument voor ontwikkeling.

Bijdrage aan programma

3 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen

7. Grondbeleid

Inleiding

Het grondbeleid van onze gemeente is erop gericht om andere beleidsvelden te ondersteunen. De uitvoering van het grondbeleid leidt tot de grondexploitatie van bedrijventerreinen en woonwijken en de hiermee gemoeide aankoop en verkoop van gronden. Ook aan- en verkopen van grond die betrekking hebben op overige beleidsterreinen, zoals de aanleg en reconstructie van wegen, behoren tot het grondbeleid.

In 2025 is de nota grondbeleid vastgesteld. Het grondbeleid ondersteunt maatschappelijke doelen zoals woningbouw, leefbaarheid, duurzaamheid en economische ontwikkeling. Door de toenemende complexiteit van gebiedsontwikkelingen (o.a. woningbouwopgave, energietransitie, stikstof, netcongestie en stijgende bouwkosten) en de invoering van de Omgevingswet is actualisatie van het beleid nodig.

De gemeente is van een voornamelijk faciliterend grondbeleid naar situationeel grondbeleid verschoven, waardoor wij waar nodig een actievere rol kunnen innemen bij gebiedsontwikkelingen.

De nieuwe nota zorgt daarnaast voor:

- aansluiting op actuele wet- en regelgeving;
- betere borging van kostenverhaal;
- duidelijke rolverdeling binnen de organisatie;
- versterkt risicomanagement;
- afstemming tussen grond- en vastgoedbeleid.

Gezien de aanhoudende woningbehoefte is eind 2025 de Routekaart Versnelling Woningbouw vastgesteld. Deze routekaart zorgt voor prioritering en focus binnen de verschillende woningbouwontwikkelingen, met als doel in een zo kort mogelijke periode een zo groot mogelijk aantal woningen te realiseren.

Dit doen we enerzijds door te focussen op de gemeentelijke woningbouwontwikkelingen en anderzijds door de samenwerking met marktpartijen verder te intensiveren.

Hieronder lichten we de lopende gemeentelijke grondexploitaties toe. Daarnaast besteden we aandacht aan overige aspecten van het gemeentelijk grondbeleid.

Actuele ontwikkelingen

Woningbouw

De vraag naar woningen blijft groot. Hoewel de woningmarkt de afgelopen jaren is beïnvloed door stijgende bouwkosten, hogere hypotheekrentes en toenemende woningprijzen, blijft de behoefte aan nieuwe woningen onverminderd hoog. Uit onderzoeken blijkt dat er voor alle doelgroepen een woningtekort bestaat, met name voor starters en senioren. De vraag naar betaalbare woningen en nieuwe woonconcepten blijft daarom urgent.

De gemeente speelt hierop in door, samen met initiatiefnemers en inwoners, woningbouwontwikkelingen verder uit te werken. Daarbij wordt aangesloten bij de woningbehoefte en de demografische ontwikkelingen, zoals beschreven in de gemeentelijke woonvisie.

Voorkeursrecht woningbouw

Om de ambitie te realiseren om vóór 2033 circa 1.000 woningen te bouwen, zijn in 2025 en 2026 op diverse toekomstige woningbouwlocaties in Nijverdal, Hellendoorn en Daarlerveen

voorkeursrechten gevestigd. Voor deze locaties worden de plannen verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Daarnaast wordt het participatieproces met belanghebbenden opgestart.

Bedrijventerreinen

Op bedrijventerrein 't Lochter III zijn alle bedrijfskavels verkocht. Om ook in de toekomst te kunnen voorzien in de vraag naar bedrijfskavels, wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe locatie.

Uit onderzoek van de provincie Overijssel en de gemeente Hellendoorn blijkt dat de behoefte aan extra ruimte voor bedrijven groot is. Daarom zijn voorkeursrechten gevestigd op de gronden van 't Lochter IV in Nijverdal en Hellendoorn-Noord. De mogelijkheden voor de ontwikkeling van (kleinschalige) bedrijventerreinen op deze locaties worden de komende periode nader onderzocht. Op basis van de uitkomsten wordt beoordeeld of een grondexploitatie kan worden opgesteld.

Woningbouw lopende grondexploitaties

In 2026 hebben we nog 4 lopende woningbouwexploitaties. We verwachten dat de grondexploitaties van Hellendoorn Noord fase 1 en Daarle West eind 2026 worden afgesloten. In 2027 lopen nog er dan nog 2 woningbouwexploitaties.

Hellendoorn Noord fase 1

Alle kavels in Hellendoorn Noord 1b zijn definitief verkocht en de woningen zijn allemaal gebouwd en bewoond. Het woonrijp maken is nog niet volledig afgerond, maar de resterende werkzaamheden zijn beperkt.

Daarle West

In Daarle West zijn in 2024 de laatste kavels geleverd. Na oplevering van de laatste woningen wordt het gebied bouwrijp gemaakt. De laatste 2 woningen worden nu gebouwd, daarna wordt het laatste gedeelte woonrijp gemaakt.

De Grave, woningbouw Haarle

Voor Haarle is een woningbouwplan voor 61 kavels ontwikkeld, genaamd "De Grave Haarle". In 2025 zijn alle kavels van fase 1 verkocht, de laatste aktes zijn gepasseerd in 2026. In 2026 is de verkoop van fase 2 gestart. Dit zijn 6 sociale huurwoningen en 10 kavels in de vrije sector. Deze zijn op dit moment allemaal in optie.

Koninginnestraat (voormalige locatie HOi)

Na de verhuizing van Hoi Media naar de bibliotheek is het voormalige schoolgebouw aan de Koninginnestraat gesloopt. De gemeenteraad heeft op 3 maart 2026 de grondexploitatie en het stedenbouwkundig plan voor de herontwikkeling vastgesteld.

De locatie wordt herontwikkeld tot een woningbouwlocatie om bij te dragen aan de woningbouwopgave. De ontwikkeling omvat naast woningbouw ook de inrichting van de openbare ruimte, met aandacht voor parkeren, groen, waterberging en ruimte voor spelen en ontmoeten. Voor de woningbouw wordt ingezet op Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO). De verdere planuitwerking vindt plaats in samenspraak met de omgeving, waarbij het vastgestelde stedenbouwkundige plan als uitgangspunt dient.

Woningbouw nieuwe initiatieven

De gemeente speelt ook een rol bij grondexploitaties van derden. Dit doet zich vooral voor als de gemeente een (wijziging van) een bestemmingsplan heeft vastgesteld en in verband daarmee een

zogenaamde anterieure overeenkomst met de exploitant afsluit. Dit is een overeenkomst tussen de gemeente en een particuliere ontwikkelaar over grondexploitatie, gesloten ter ondersteuning van een aangewezen planologische maatregel en gericht op kostenverhaal door de gemeente.

Daarnaast is de gemeente in voorbereiding met een aantal eigen projecten. Dat zijn de volgende projecten.

Hellendoorn Noord deelgebied A en B

In december 2025 heeft de gemeenteraad besloten Hellendoorn-Noord deelgebied A te bestemmen voor woningbouw. In dat kader zijn in 2025 de woning en bedrijfshallen aan De Isakke 4 aangekocht.

De ontwikkeling van deelgebied A vindt plaats in samenhang met het aangrenzende deelgebied B, dat door meerdere marktpartijen wordt ontwikkeld. Gezamenlijk worden de stedenbouwkundige uitgangspunten, de ruimtelijke structuur en de eerste onderzoeken uitgewerkt. Het streven is om eind 2026 de eerste stedenbouwkundige schetsen gereed te hebben, waarna de verdere planuitwerking en het haalbaarheidsonderzoek volgen. Parallel hieraan worden gesprekken gevoerd om de benodigde gronden binnen het plangebied te verwerven.

Rijssensestraat/Koeveenweg

In 2023 zijn de woning aan de Rijssensestraat 222 en het naastgelegen weiland aangekocht om woningbouw op deze locatie mogelijk te maken. In samenspraak met de omgeving zijn de eerste uitgangspunten voor de ontwikkeling opgesteld en verwerkt in een schetsontwerp. Begin 2025 is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld, waarna is gestart met de benodigde onderzoeken voor de wijziging van het omgevingsplan en de technische uitwerking van het plan.

In 2025 is het waterhuishoudingsplan opgesteld. Daarnaast heeft onderzoek naar flora en fauna uitgewezen dat voor de ontwikkeling een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is. Hiervoor is een activiteitenplan opgesteld.

Tijdens de verdere planuitwerking is gebleken dat de landschappelijke inpassing meer tijd vraagt dan vooraf was voorzien. Om een zorgvuldig ontwerp te kunnen maken dat aansluit op de bestaande omgeving, is aanvullend onderzoek uitgevoerd. Op 24 juni 2026 is een Bomen Effect Analyse (BEA) uitgevoerd. Hierbij is onderzoek gedaan naar de conditie van de aanwezige bomen en de ligging en omvang van de wortelstelsels. De resultaten worden gebruikt om de gevolgen van de ontwikkeling voor de bestaande bomen inzichtelijk te maken en waar mogelijk maatregelen te treffen voor behoud.

De uitkomsten van de verschillende onderzoeken worden verwerkt in de inrichtingstekening en de landschappelijke inpassing. Deze vormen samen de basis voor de grondexploitatie en de verdere besluitvorming. Vervolgens wordt het participatietraject verbreed naar alle geïnteresseerden en wordt de benodigde procedure voor wijziging van het omgevingsplan opgestart. De omgeving wordt gedurende het verdere proces geïnformeerd over de voortgang en betrokken bij de verdere uitwerking van de plannen.

Willem de Clercqstraat 7

Op de locatie Willem de Clercqstraat 7 zijn momenteel de Marijkeschool en de Elimschool tijdelijk gehuisvest in afwachting van de realisatie van hun nieuwbouw. Na verhuizing van beide scholen komt deze locatie beschikbaar voor herontwikkeling. De locatie is zeer geschikt om als woningbouwlocatie te worden ontwikkeld en er zijn meerdere doelgroepen die graag op deze locatie willen wonen. Omdat er diverse onderzoeken gedaan moeten worden, vergunningen moeten worden verleend, het omgevingsplan moet worden aangepast en er een exploitatieplan ontwikkeld moet worden, wordt ook hier een doorlooptijd van enkele jaren verwacht. Beide trajecten - de

tijdelijke huisvesting van de Marijkeschool/Elimschool en de herontwikkeling tot woningbouwlocatie - kunnen (grotendeels) synchroon lopen. Het waterhuishoudingsplan werd in 2025 uitgevoerd. Een onderzoek naar flora en fauna heeft uitgewezen dat in principe geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig is. Hiermee wordt de inrichtingstekening verder uitgewerkt om het met de grondexploitatie aan u te kunnen voorleggen. Naar verwachting ontstaat hierover in de loop van 2026 meer duidelijkheid. Daarna wordt het participatietraject verbreed naar alle geïnteresseerden en kan gekeken worden naar de benodigde ruimtelijke procedure.

Lupinelaan

Er ligt een stedenbouwkundig plan met ruim 50 woningen (koop en sociale huur). Rondom het plan ligt een landschapsplan met veel groen. Beide plannen worden gezamenlijk verder uitgewerkt. Vanwege de locatie, dicht bij Natura 2000-gebied, Wierdense Veld, is extra ruimtelijk onderzoek noodzakelijk. Denk aan o.a. stikstof en grondwaterpeil i.r.t. het 'vernatten' van het Wierdense veld. Op basis van de onderzoeksresultaten en het stedenbouwkundig plan gaan we in overleg met de provincie Overijssel. Met een positieve uitkomst starten we het participatietraject op met omwonenden en andere belanghebbenden. De eerste grove financiële doorrekening geeft aan dat het erom zal spannen of het plan kostenneutraal is af te ronden.

Klaproos

De beoogde ontwikkeling van sociale huurwoningen op de locatie Klaproos in samenwerking met Reggewoon blijkt binnen de huidige programmatische en financiële uitgangspunten niet haalbaar. Daarom is besloten deze ontwikkeling in de huidige vorm niet voort te zetten. Komend jaar wordt onderzocht welke alternatieve, ruimtelijk passende en financieel haalbare invulling van de locatie mogelijk is. Op basis hiervan wordt een voorstel voor het vervolg uitgewerkt en vindt de benodigde besluitvorming plaats. De financiële consequenties zijn afhankelijk van de uiteindelijk gekozen invulling.

Daarlerveen

Voor de ontwikkeling van de woningbouwlocatie nabij de Brugstraat in Daarlerveen wordt gewerkt aan de verdere planvorming en de benodigde onderzoeken. Met één van de betrokken grondeigenaren is overeenstemming bereikt over de aankoop van de benodigde gronden. Komend jaar wordt, na besluitvorming over de grondaankoop, het stedenbouwkundig plan verder uitgewerkt en worden de benodigde onderzoeken afgerond. Vervolgens wordt de participatie met de omgeving opgestart en worden de vervolgstappen richting de planologische procedure voorbereid.

Nijverdal-Zuid en Groot Lochter

Er is een wijkontwikkelingsopgave voor Groot Lochter en het gebied Nijverdal-Zuid. De wijk Groot Lochter moet gerevitaliseerd worden, hierbij ligt de focus op het herstel van het voorzieningenniveau en versterking van de verblijfskwaliteit. Daarnaast wordt Groot-Lochter uitgebreid met ca. 500-700 woningen. Nijverdal-Zuid vormt een uitbreiding van de wijk Groot Lochter.

Het project bevindt zich in een vroege planfase (initiatieffase). In 2025 werd er integraal gewerkt aan een probleemanalyse, stakeholderanalyse en de bepaling van kernwaarden, ambitie en conceptvisie voor de ontwikkeling van Groot Lochter en Nijverdal-Zuid. Met het merendeel van grondeigenaren binnen het projectgebied heeft inmiddels een gesprek plaatsgevonden. De gronden zijn inmiddels grotendeels getaxeerd en onderhandelingen over aankoop vinden plaats.

De uitkomst van de probleemanalyse en benoemde kernwaarden fungeren als basis voor het ambitiedocument Groot Lochter & Nijverdal-Zuid, met in 2026 verschillende participatie- en besluitvormingsmomenten. Op termijn spelen in de 1e helft van 2027 de vaststelling van het wijkontwikkelingsplan Groot Lochter en stedenbouwkundig plan Nijverdal-Zuid.

Bedrijventerreinen

Bedrijventerrein Haarle (Bloeme-Weide)

De kavels op het bedrijventerrein in Haarle zijn allemaal verkocht, van de laatste kavel moet de akte nog passeren. Op dit bedrijventerrein is de combinatie van wonen en werken mogelijk. Het bestemmingsplan is meegenomen in het veegplan 2023, dat eind 2024 onherroepelijk is vastgesteld. De kavels kunnen nu definitief afgenomen worden en ook kan na een omgevingsvergunning gestart worden met de bouw.

Bedrijventerrein Hellendoorn Noord deelgebied C

Hellendoorn Noord deelgebied C heeft een bruto omvang van circa 5 hectare en is bestemd voor de ontwikkeling van een kleinschalig lokaal bedrijventerrein. Op basis van de eerste verkenningen wordt uitgegaan van ruim 3 hectare netto uitgeefbaar bedrijventerrein. Met de ontwikkeling wordt ruimte geboden aan lokale bedrijven en kunnen vrijkomende bedrijfslocaties elders binnen de gemeente waar mogelijk worden benut voor andere functies, waaronder woningbouw.

Op het gebied is eind 2025 voorkeursrecht gevestigd om de gemeentelijke regie op de ontwikkeling en de verwerving van de benodigde gronden te versterken. Binnen deelgebied C zijn gronden van twee particuliere eigenaren gelegen. De gesprekken over de verwerving van deze gronden worden in 2027 voortgezet.

In 2026 is gestart met het opstellen van een gezamenlijke structuurschets voor de deelgebieden A, B en C. In 2027 wordt de planvorming verder uitgewerkt en wordt toegewerkt naar een stedenbouwkundig plan. Ook worden de benodigde ruimtelijke onderzoeken voortgezet. Op basis van de verdere planuitwerking wordt de financiële haalbaarheid nader uitgewerkt. De eerste verkennende grondexploitatie laat een positief resultaat zien.

Het streven is om in 2027 verdere stappen te zetten in de grondverwerving en de ruimtelijke en financiële voorbereiding van het bedrijventerrein.

Bedrijventerrein 't Lochter IV

Voor het gebied globaal gelegen tussen de Vinkenweg, Wierdensestraat en de Van den Bergsweg is begin 2025 een voorkeursrecht gevestigd. Het plangebied heeft een bruto omvang van circa 6 hectare. Op basis van de eerste verkenningen wordt uitgegaan van circa 3,5 tot 4 hectare netto uitgeefbaar bedrijventerrein.

Op basis van de regionale programmeringsafspraken voor bedrijventerreinen in Twente ligt er voor de gemeente Hellendoorn een behoefte om circa 4 hectare bedrijventerrein bij 't Lochter te realiseren. De ontwikkeling van 't Lochter IV is bedoeld om met name lokale bedrijven te faciliteren in hun ruimtevrage en tegelijkertijd schuifruimte te creëren. Hiermee kan de herstructurering van het bestaande bedrijventerrein 't Lochter worden bevorderd.

Medio 2026 is gestart met een quickscan om de belangrijkste randvoorwaarden, risico's en mogelijke belemmeringen voor de ontwikkeling in beeld te brengen. Op basis hiervan wordt een eerste go/no-go-beslissing genomen. Bij een positief besluit wordt in 2027 de ontwikkelrichting verder uitgewerkt en wordt toegewerkt naar een structuurschets voor 't Lochter IV en de directe omgeving (Veenkamplanden). Vervolgens kan de verdere uitwerking naar een stedenbouwkundig plan plaatsvinden.

Het plangebied kent meerdere particuliere grondeigenaren. Met een deel van deze eigenaren zijn gesprekken over mogelijke grondverwerving gestart. Deze gesprekken worden in 2027 voortgezet.

De eerste verkennende grondexploitatie laat een positief resultaat zien en wordt op basis van de verdere planvorming nader uitgewerkt.

Financiën

De verwachte stand van zaken per 1 januari 2027

In het onderstaande overzicht zien we hoe de financiën van de huidige grondexploitaties er waarschijnlijk uitzien op 1 januari 2027. Vergeleken met de laatst vastgestelde grondexploitaties (MPG 2026/jaarrekening 2026) zijn er enkele veranderingen in de te verwachten kosten en eerdere opbrengsten door al in 2026 verkochte percelen. Deze worden eveneens bij de najaarsrapportage aan u voorgelegd.

We gaan ervan uit dat 2026 financieel gezien precies zo verloopt zoals nu wordt begroot. Als de fasering anders loopt, zal dit maar zeer beperkt effect hebben op de begrote eindresultaten.

Dit betekent dat we ervan uitgaan dat de grex Hellendoorn Noord en Daarle West in 2026 financieel worden afgesloten. Indien er nog beperkte werkzaamheden moeten worden uitgevoerd in 2027 of daarna, wordt hiervoor een voorziening voor deze nog te verwachten uitgaven opgenomen in de jaarrekening 2026. De winsten en verliezen van deze projecten worden allemaal in de jaarrekening 2026 verwerkt.

bedragen x € 1.000

Grex begrotingen	Grex boekwaarde *) 1-1-2027	Nog te maken kosten	Nog te maken opbrengsten	Eindjaar	Geraamd eindresultaat op eindwaarde	Geraamd eindresultaat op contante waarde	Winst/verlies
Bloeme-weide Haarle	9	66	187	2027	111	109	Winst
Totaal bedrijventerreinen	9	66	187		111	109	
De Grave Haarle	-269	1.639	1135	2031	-235	-213	Verlies
Koninginnestraat	31	132	0	2027	-163	-160	Verlies
Totaal woningbouwgebieden	-238	1.771	1.135		-399	-373	
Totaal	-228	1.837	1.322		-287	-264	
Gesaldeerd			-515				

*) De grex-boekwaarde is niet gelijk aan de Balanswaarde (boekwaarde in de gemeentelijke begroting/rekening): in de grexboekwaarde is de eerder genomen winst nog niet als verhoging boekwaarde verhogend meegenomen, noch zijn de te verwachten verliezen in mindering gebracht.

Financiële toelichting op de grondexploitaties

- Op 1 januari 2027 zijn er naar verwachting nog 3 lopende grondexploitaties. Twee verlieslatende en één winstgevende.
- Het daarin geïnvesteerde vermogen bedraagt dan naar verwachting +/- € 228.000,--
- Met € 1,3 miljoen nog te realiseren opbrengsten en € 1,8 miljoen nog te maken kosten, wordt in deze lopende grexen nog beperkt geïnvesteerd.
- Het begrote eindresultaat komt per saldo uit op € 0,3 miljoen verlies

Verwachte balanswaarde en nog te nemen winsten per 1 januari 2027

In het onderstaande overzicht zien we de voorspelde financiële stand van zaken per 1 januari 2027. Het tekort op de verliesgevende grondexploitaties wordt volledig afgedekt via een verliesvoorziening, waar het geld geparkeerd staat om aan het eind van de looptijd het verlies te kunnen betalen. Tijdens de duur van het project wijzigen de verwachtingen telkens. Vandaar dat de verwachte verliezen via een voorziening worden afgedekt totdat zeker is wat het uiteindelijke resultaat is.

Uit de winstgevende grex verwachten we een winst van circa € 110.000,--. Hiervan is per 1 januari 2026 al € 73.000,-- als tussentijdse winst ingeboekt. Hierdoor resteert er nu nog € 36.000,-- als verwachte nog te nemen winst. Deze winst is een stille reserve en onzichtbaar op de balans.

bedragen x € 1.000

Verwacht resultaat per plangebied	Grex boekwaarde *) 1-1-2027	Genomen verlies	Genomen winst	Balanswaarde 1-1-2027	Stille reserve	Eindjaar
Bloeme-weide Haarle	9	0	73	80	36	2027
Totaal bedrijventerreinen	9	0	73	80	36	
De Grave Haarle	-269	213	0	-225	0	2031
Koninginnestraat	31	160	0	48	0	2027
Totaal woningbouwgebieden	-238	373	0	-177	0	
Totaal verwacht gemeentelijk resultaat	-228	373	73	-97	36	

*) De grex-boekwaarde is niet gelijk aan de Balanswaarde (boekwaarde in de gemeentelijke begroting/rekening): in de grexboekwaarde is de eerder genomen winst nog niet als verhoging boekwaarde verhogend meegenomen, noch zijn de te verwachten verliezen in mindering gebracht.

Risico's en bufferreserve

Grondexploitatiebegrotingen zijn niet alleen een financieel kader waarbinnen het project moet worden gerealiseerd. Ze helpen ook als een 'voorspelling' van de te verwachten kosten en opbrengsten. De verwachte kosten en opbrengsten kunnen mee- maar ook tegenvallen. Ter dekking van per saldo tegenvallers op de lopende (en door uw raad vastgestelde) grondexploitaties is een bepaalde aanwezige weerstandscapaciteit nodig. Deze is berekend op € 0,5 miljoen.

Er zijn in de afgelopen jaren diverse kredieten beschikbaar gesteld om te komen tot nieuwe woningbouw- en bedrijvenlocaties. Dit zijn onder meer:

- Voorbereidingskredieten voor specifieke locaties (€ 0,9 miljoen)
- Strategische aankopen van onroerende zaken en gronden (totaal € 3,4 miljoen)
- Inhuur van mensen voor de versnelling van de woningbouw (€ 1 miljoen voor de totale periode 2024-2027)

Daarnaast is er de eigen ambtelijke inzet voor deze projecten. Al deze kosten moeten (wettelijk verplicht) terugverdiend worden door de uitgifte van kavels.

Tevens lopen er onderzoeken naar ontwikkellocaties (al of niet naar aanleiding van Wvg's) waar al veel inzet voor gepleegd is, maar waarvoor uw raad nog geen kredieten beschikbaar heeft gesteld.

Voor al deze zaken geldt: indien een potentiële grondexploitatie niet doorgaat, worden de gemaakte kosten afgedekt door de bufferreserve. Gezien het aantal lopende voorbereidingen, nemen we voor dit onderdeel een bedrag op van € 2,5 miljoen in de bufferreserve. Voor mogelijke aanvullende risico's op toekomstige grexen reserveren we een bedrag van € 3 miljoen. We hebben immers een flinke uitdaging om aan de woningbehoefte binnen onze gemeente te voldoen. Dit kan niet altijd winstgevend zijn. Daarom is het handig hiervoor een algemene buffer op te nemen. De gewenste omvang van de bufferreserve voor de grondexploitaties wordt hiermee in totaal berekend op € 6 miljoen.

Tot slot bevat de bufferreserve een egalisatiedeel waarin mee- en tegenvallers uit boekwinsten/verliezen en hertaxaties van vastgoed worden opgevangen. De minimale omvang hiervan is vastgelegd op € 0,25 miljoen, de maximale omvang op € 1,0 miljoen. In het verleden is vaak ingezet op de maximale omvang (€ 1 miljoen). Doordat de afgelopen jaren veel vastgoed is verkocht, is het risico hierop minder geworden. Een benodigde omvang van € 0,3 miljoen lijkt hiermee voldoende voor het opvangen van nog resterende risico's.

De gewenste omvang bedraagt hiermee € 6,25 miljoen. De verwachte omvang per 1-1-2027 is € 5,2 miljoen. Omdat we vooralsnog niet verwachten de gewenste omvang nodig te zijn, zijn geen aanvullende acties noodzakelijk. Er is echter geen aanleiding om bedragen vanuit de bufferreserve te laten vrij vallen.

Weerstandsvermogen

Er is sprake van een financieel gezonde situatie, als de aanwezige weerstandscapaciteit groter of gelijk is aan de benodigde weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de aanwezige en de benodigde capaciteit. Werkelijk benodigd is op dit moment: $0,5 + 2,5 + 0,25 = € 3,25$ miljoen. Aanwezig is 5,2 miljoen. --> Factor is $5,2 / 3,25 = 1,6$ en is voor lopende zaken ruim voldoende. We willen voor de risico's van toekomstige grondexploitaties wel alvast wat reserve opbouwen. De bufferreserve is een algemene reserve, daarom is deze reserve ook betrokken in de bepaling van de totale gemeentelijke weerstandscapaciteit (zie paragraaf 2).

Vennootschaps- belasting

Vanaf 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) voor ondernemersactiviteiten. De grondexploitaties vormen hiervan het grootste aandeel. Er is jarenlang onzekerheid geweest of we door de fiscus op dit terrein al als ondernemer gezien werden: pas op het moment dat er winsten gemaakt worden, moet er een fiscale openingsbalans komen. In 2021 werd duidelijk dat we voor de jaren 2016 t/m 2021 niet fiscaal winstgevend zijn op dit terrein, gezien de vele verliezen die er op de nog lopende grondexploitaties zijn.

We hadden verwacht dat na het afronden van de meest verliesgevende exploitaties we Vpb-plichtig zouden zijn. Daarom is ook in 2022 contact opgenomen met de fiscus: er werd geoordeeld dat er op de lopende grondexploitaties nog te weinig inkomsten zijn en er alleen veel uitgaven gedaan moeten worden. Hiermee heeft zij besloten dat we ook in 2022 niet "door de ondernemerspoort" komen en er geen vennootschapsbelasting moet worden afgedragen.

De situatie is vanaf 2023 iets gewijzigd. Voordat er over 2023, 2024 en 2025 aangifte gedaan wordt, maken we een QuickScan op basis van de nieuwe inzichten en verwachtingen. Mochten we op enig moment wél deze winstbelasting moeten betalen, dan wordt dit conform het vastgestelde beleid gedekt uit de bufferreserve, omdat ook de winsten ten gunste van deze reserve worden gebracht. Vanaf het voorjaar van 2026 zijn hierover gesprekken met de fiscus gaande, maar op het moment van schrijven (september 2026) is nog geen duidelijkheid of en zo ja, per wanneer we een fiscale openingsbalans moeten maken en (tijdelijk) winstbelasting afdragen.

8. Informatieveiligheid en privacy

Inleiding

Digitalisering is onmisbaar voor de dienstverlening van de gemeente Hellendoorn. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners verwachten dat gemeentelijke diensten betrouwbaar, veilig en continu beschikbaar zijn. Tegelijkertijd neemt de dreiging van cybercriminaliteit, digitale spionage en verstoring van vitale processen toe. Informatieveiligheid en privacy zijn daarom niet langer uitsluitend ondersteunende bedrijfsvoeringstaken, maar vormen een randvoorwaarde voor een betrouwbare overheid.

Met de inwerkingtreding van de **Cyberbeveiligingswet (Cbw)** in 2026 is informatiebeveiliging nadrukkelijk een wettelijke verantwoordelijkheid geworden. De wet geeft uitvoering aan de Europese NIS2-richtlijn en stelt hogere eisen aan risicomanagement, governance, incidentrespons, ketenveiligheid en bestuurlijke verantwoording. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2 (BIO2) vormt hierbij het normenkader voor de Nederlandse overheid.

Wat is het doel?

De gemeente Hellendoorn wil een digitaal weerbare organisatie zijn die haar dienstverlening ook onder versturende omstandigheden kan blijven uitvoeren. Daarbij beschermen wij de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van informatie en voldoen wij aantoonbaar aan de eisen van de Cbw, BIO2, Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wet politiegegevens (Wpg). We zijn in staat om risico's beter te beheersen en zijn voorbereid op audits.

Informatieveiligheid en privacy worden een integraal onderdeel van bedrijfsvoering, risicomanagement en besluitvorming. Het bestuur, management en proceseigenaren dragen daarvoor gezamenlijk verantwoordelijkheid voor het beheersen van digitale risico's.

Wat gaan we doen in 2027?

Het jaar 2027 staat in het teken van het verder implementeren van de Cbw en het blijven voldoen aan privacywetgeving (AVG en Wpg) binnen de gemeentelijke organisatie. De nadruk verschuift van voorbereiding naar aantoonbare naleving en continue verbetering.

De belangrijkste speerpunten zijn:

- Verdere implementatie van de BIO2 binnen alle kritische bedrijfsprocessen;
- Uitvoeren van risicoanalyses op de gemeentelijke kritieke processen en vertalen van de uitkomsten naar concrete beheersmaatregelen;
- Doorontwikkeling van o.a. het Information Security Management System (ISMS), waarbij informatiebeveiliging en privacy structureel wordt opgenomen in de Plan Do Check Act-cyclus (PDCA).
- Verdere inrichting van het Governance, Risk & Compliance-platform voor het registreren, monitoren en rapporteren van risico's, maatregelen en verantwoordelijken;
- Versterken van de governance rondom informatiebeveiliging door heldere rollen, verantwoordelijkheden en managementrapportages;
- Verder professionaliseren van leveranciers- en ketenrisicomanagement, inclusief periodieke beoordeling van leveranciers op naleving van beveiligingsafspraken;
- Actualiseren en oefenen van bedrijfscontinuïteitsplannen en cybercrisisprocedures, zodat de organisatie adequaat kan reageren op digitale incidenten;
- Voortzetten van de samenwerking met de Informatiebeveiligingsdienst (IBD), het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC), de Security Operations Center (SOC)-dienstverlening en andere ketenpartners;

- Uitvoeren van periodieke audits, penetratietesten, phishingcampagnes en controles om de effectiviteit van beveiligingsmaatregelen vast te stellen;
- Vergroten van de bewustwording van bestuurders, management en medewerkers door opleidingen, e-learnings, workshops en praktijkoefeningen;
- Opstellen van Data Protection Impact Assessments (DPIA). Een DPIA geeft inzicht in de privacyrisico's van gegevensverwerkingen en de getroffen beheersmaatregelen. Het is een verplicht onderdeel van de AVG, vooral wanneer een verwerking een hoog risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van betrokkenen;
- Actueel houden van het verwerkingsregister (borging);
- Bevorderen dat datalekken daadwerkelijk worden gemeld, waarbij primair de aandacht wordt gevraagd voor het voorkomen van datalekken.
- De Cbw vraagt niet alleen om goede technische beveiliging, maar vooral om aantoonbare beheersing van cyberrisico's. Dat betekent dat de gemeente:
 - Inzicht heeft in haar kritieke bedrijfsprocessen en de bijbehorende digitale risico's;
 - Risico's systematisch beoordeelt en beheerst;
 - Beveiligingsincidenten tijdig detecteert, meldt en afhandelt;
 - Bestuur en directie periodiek informeert over de digitale weerbaarheid van de organisatie;
 - De beveiliging van leveranciers en ketenpartners actief betreft bij het risicomanagement;
 - Continu werkt aan verbetering op basis van risicoanalyses, audits en oefeningen.

Hiermee worden informatieveiligheid en privacy doorlopende verbeterprocessen en vaste onderdelen van de gemeentelijke bedrijfsvoering.

9. Open overheid

Inleiding

Openbaarheid en transparantie vormen belangrijke uitgangspunten voor een betrouwbare overheid. De Wet open overheid (Woo) ondersteunt deze uitgangspunten door de toegang tot overheidsinformatie te verbeteren. De Woo kent daarbij twee vormen van openbaarmaking: passieve openbaarmaking, waarbij informatie op verzoek wordt verstrekt, en actieve openbaarmaking, waarbij de overheid informatie uit eigen beweging openbaar maakt.

Passieve openbaarmaking

Doorontwikkeling uitvoering Wet open overheid

De gemeente Hellendoorn werkt ook in 2027 verder aan de doorontwikkeling van de uitvoering van de Woo. Hoewel de landelijke invoering van de verplichte categorieën voor actieve openbaarmaking is uitgesteld, benutten wij deze periode om de organisatie en informatiehuishouding voor te bereiden op de toekomstige wettelijke verplichtingen. Tegelijkertijd blijven wij werken aan een professionele uitvoering van de Woo, het verder verbeteren van de afhandeling van Woo-verzoeken en het realiseren van een toekomstbestendige inrichting van de actieve openbaarmaking. Onderdeel hiervan is de aanschaf en implementatie van een passend platform waarmee documenten op een eenduidige en toegankelijke wijze actief openbaar kunnen worden gemaakt.

Informatiehuishoudingsplicht

Voor het verder op orde brengen van onze informatiehuishouding werken wij ook aan de aansluiting op een e-depot voor blijvend te bewaren documenten. Daarnaast maken wij onze fysieke archieven gereed voor overbrenging naar de archiefbewaarplaats volgens de Archiefwet. Na de overbrenging publiceren wij de archiefinventarissen op de website van de gemeente Hellendoorn. Zo maken wij onze archieven beter toegankelijk en dragen wij bij aan een open en transparante overheid.

Actieve openbaarmaking

In 2027 zetten wij de eerste stap in de verdere ontwikkeling van de actieve openbaarmaking. Hiervoor schaffen wij een passend digitaal platform aan waarmee documenten actief openbaar kunnen worden gemaakt.

Als eerste richten wij ons op het actief openbaar maken van afgehandelde Woo-verzoeken. Daarnaast bekijken wij de mogelijkheid om deze informatie met terugwerkende kracht over de afgelopen één à twee jaar beschikbaar te stellen. Hiermee vergroten wij de transparantie van ons handelen en bevorderen wij de toegankelijkheid van overheidsinformatie. Ook voorkomen wij dat reeds openbaar gemaakte informatie opnieuw via een Woo-verzoek moet worden opgevraagd.

Bijlagen

Overzicht baten en lasten per product

Overzicht baten en lasten per product

bedragen x € 1.000

Product	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Saldo van baten en lasten	1.697	3.096	3.518	2.691
Lasten	135.485	129.807	128.566	129.240
P01 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied	23.303	24.428	24.003	23.593
10810 Openbare orde	1.265	1.254	1.244	1.254
10830 Ondersteuning veiligheidsketen	2.986	2.987	2.987	2.988
42000 Onderwijshuisvesting	1.854	2.264	2.372	2.401
52000 Exploitatie sportaccommodaties	2.016	2.009	2.098	2.113
52010 Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommodatie	1.464	1.466	1.488	1.435
52020 Onderhoud sportaccommodaties	601	599	606	607
53000 Kunst en Cultuur	2.411	2.462	2.478	2.450
53020 Evenementen	15	115	15	15
54000 Musea / expositieruimten	8	8	8	8
55010 Beheer monumentaal vastgoed	74	74	74	74
56000 Bibliotheek	2.021	2.028	2.038	2.031
56010 Lokale omroep	26	26	26	26
57000 Openbaar groen	3.850	3.873	3.877	3.897
57010 Groene en biodiverse leefomgeving	238	233	236	205
57020 Speelplaatsen	530	548	568	585
61010 Buurt en clubhuizen	292	293	321	321
81000 Gebiedsontwikkelpannen	537	324	326	326
81010 Bestemmingsplannen	1.110	1.164	1.103	1.106
82000 Bouwgrondexploitatie	1.085	1.688	1.112	838
83000 Wonen	671	752	754	634
83030 Grondzaken	249	261	272	279
P02 Iedereen doet mee - Zorg en ondersteuning	31.738	31.247	29.285	29.264
62000 Preventie en clientondersteuning	327	327	327	327
62010 Toegang SD jeugd	2.422	2.033	2.100	2.118
62040 Toegang sociaal domein algemeen	297	341	304	307
62210 Regionale voorzieningen	265	265	265	265
66000 Woonvoorzieningen, hulp- en vervoersmiddelen	1.605	1.622	1.623	1.627
67100 Begeleiding WMO	4.367	4.386	4.387	4.392
67101 WMO dagbesteding	1.374	1.374	1.374	1.374
67102 Beschermd wonen	0	0	0	0
67120 Huishoudelijke ondersteuning en	6.018	6.036	4.041	3.989

Product	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
abonnementstarief				
67130 Vervoersvoorzieningen WMO	590	590	590	590
67131 Vervoersvoorzieningen jeugd	144	144	144	144
67201 Jeugdhulp ambulant	7.471	7.471	7.471	7.471
67202 Jeugdhulp wonen en verblijf	3.741	3.719	3.719	3.719
67203 PGB Jeugd	62	62	62	62
68200 Jeugdbescherming	342	342	342	342
68201 Jeugdreclassering	106	106	106	106
71000 Volksgezondheid	2.606	2.427	2.429	2.430
P03 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen	33.009	28.471	28.570	28.612
43000 Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	790	666	668	670
43010 Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	252	257	259	261
43020 Leerlingenvervoer	1.277	1.282	1.284	1.284
43030 Peuteropvang	416	416	416	416
51000 Algemeen sportbeleid	411	421	425	429
51010 Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	1.755	1.770	1.769	1.771
61000 Sociaal en cultureel werk	2.381	2.369	2.372	2.375
61020 Maatschappelijk werk/slachtofferhulp	550	550	550	550
61030 Jeugd en gezin	52	52	52	52
61040 Toegang en ondersteuning kinderopvang	258	258	265	265
61050 Opvang en huisvesting nieuwkomers	5.637	1.783	1.778	1.773
62040 Toegang sociaal domein algemeen	111	116	117	118
63000 Inkomensvoorzieningen	10.501	10.220	10.226	10.230
63010 Ondersteuning voor minimahuishoudens	1.996	1.924	1.926	1.928
63020 Schuldhulpverlening	471	471	439	440
63040 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	274	274	274	274
64000 Talentontwikkelbedrijf	4.482	4.225	4.314	4.335
65000 Participatie en re-integratie	1.395	1.419	1.438	1.443
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	22.361	21.972	22.662	23.157
21000 Aanleg en reconstructie wegen	1.764	1.604	1.903	2.095
21010 Wegbeheer algemeen	1.707	1.818	1.891	1.894
21020 Onderhoud verhardingen	2.664	2.675	2.678	2.679
21030 Bermen en sloten	514	525	530	538
21040 Straatreiniging	706	757	805	839
21050 Gladheidsbestrijding	156	161	163	167
21070 Verkeer	430	428	356	357
21080 Verkeerseducatie	57	57	91	91
22000 Parkeren	686	796	711	713
25000 Openbaar vervoer	236	239	212	213

Product	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
31000 Economische aangelegenheden	419	421	421	421
32000 Bedrijventerreinen	273	17	19	19
33000 Markten	71	72	72	72
34000 Recreatie en Toerisme	505	451	455	455
34010 Toeristenbelasting	8	8	8	8
72000 Ontwikkeling plan water en riolering	209	158	158	158
72010 Aanleg, beheer en onderhoud riolering	3.294	3.438	3.567	3.661
72030 Inkomsten rioolheffing	8	8	8	8
73000 Huishoudelijk afval	3.994	4.181	4.444	4.597
73010 Inkomsten afvalstoffenheffing	8	8	8	8
73020 Verwerking Bedrijfsafval	155	156	156	156
74000 Milieu algemeen	1.631	1.467	1.467	1.467
74040 Duurzaamheid	1.019	619	621	621
75000 Begraafplaatsen	538	555	564	567
83020 Vergunningen	1.309	1.355	1.357	1.357
P05 Bestuur, dienstverlening & overhead	25.074	23.688	24.046	24.614
10100 Gemeenteraad	1.010	1.002	1.009	1.016
10110 College van B&W	1.173	1.044	1.044	1.044
10120 Bestuurlijke samenwerking en deelnemingen	742	742	742	742
10130 Internationale contacten	25	25	32	32
10200 Verkiezingen	162	164	164	164
10210 Burgerlijke stand	261	264	264	264
10220 Rijbewijzen	212	206	207	207
10230 Reisdocumenten	441	349	350	349
10240 Overige burgerzaken	87	88	88	88
10300 Beheer overige gebouwen en gronden	254	261	277	274
10400 Personeel	12.007	11.320	11.217	11.259
10410 Personeel en organisatie	1.340	1.289	1.277	1.273
10420 Organisatieaangelegenheden	58	58	58	58
10430 Financien en belastingen	500	500	500	500
10440 Huisvesting	1.437	1.470	1.525	1.471
10450 Automatisering	2.260	2.278	2.253	2.351
10460 Communicatie	134	134	134	134
10470 Juridische zaken	43	43	43	43
10480 Facilitaire zaken	284	267	256	256
10490 Overige ondersteuning	-699	-701	-684	-670
10491 Informatievoorziening en beheer	716	573	584	584
10500 Treasury	628	550	548	689
10611 Uitvoering Wet WOZ	529	533	535	537
10800 Algemene baten en lasten	1.468	1.228	1.625	1.950
Baten	-133.787	-126.711	-125.049	-126.549
P01 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied	-4.183	-4.796	-4.197	-3.922
10810 Openbare orde	-50	-50	-50	-50
42000 Onderwijshuisvesting	-91	-91	-91	-91

Product	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
52000 Exploitatie sportaccommodaties	-826	-826	-826	-826
52010 Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommodatie	-79	-79	-79	-79
52020 Onderhoud sportaccommodaties	-36	-36	-36	-36
53000 Kunst en Cultuur	-793	-794	-773	-773
54000 Musea / expositieruimten	-5	-5	-5	-5
55010 Beheer monumentaal vastgoed	-15	-15	-15	-15
56000 Bibliotheek	-587	-587	-587	-587
57000 Openbaar groen	-101	-108	-116	-116
61010 Buurt en clubhuizen	-299	-299	-289	-289
81010 Bestemmingsplannen	-99	-99	-99	-99
82000 Bouwgrondexploitatie	-1.078	-1.684	-1.108	-833
83000 Wonen	-24	-24	-24	-24
83030 Grondzaken	-99	-99	-99	-99
P02 Iedereen doet mee - Zorg en ondersteuning	-425	-1.352	-1.353	-1.353
62010 Toegang SD jeugd	0	-484	-485	-485
66000 Woonvoorzieningen, hulp- en vervoersmiddelen	-831	-831	-831	-831
67100 Begeleiding WMO	0	0	0	0
67102 Beschermd wonen	0	0	0	0
67120 Huishoudelijke ondersteuning en abonnementstarief	443	0	0	0
67130 Vervoersvoorzieningen WMO	-37	-37	-37	-37
71000 Volksgezondheid	0	0	0	0
P03 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen	-17.274	-12.582	-12.600	-12.616
43000 Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	-394	-256	-256	-256
43010 Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	0	0	0	0
43020 Leerlingenvervoer	-1	-1	-1	-1
51000 Algemeen sportbeleid	-352	-352	-352	-352
51010 Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	-1.132	-1.132	-1.132	-1.132
61000 Sociaal en cultureel werk	-6	-6	-6	-6
61020 Maatschappelijk werk/slachtofferhulp	0	0	0	0
61040 Toegang en ondersteuning kinderopvang	-27	-27	-27	-27
61050 Opvang en huisvesting nieuwkomers	-5.040	-752	-752	-752
63000 Inkomensvoorzieningen	-9.564	-9.280	-9.281	-9.281
63010 Ondersteuning voor minimahuishoudens	-40	-40	-40	-40
63020 Schuldhulpverlening	0	0	0	0
63040 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	0	0	0	0
64000 Talentontwikkelbedrijf	-617	-632	-648	-663

Product	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
65000 Participatie en re-integratie	-101	-103	-105	-105
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	-13.800	-13.728	-14.098	-14.461
21000 Aanleg en reconstructie wegen	0	0	0	0
21010 Wegbeheer algemeen	-24	-24	-24	-24
21020 Onderhoud verhardingen	-172	-172	-172	-172
21040 Straatreiniging	-34	-34	-34	-34
21050 Gladheidsbestrijding	0	0	0	0
21080 Verkeerseducatie	-38	-38	-38	-38
22000 Parkeren	-98	-98	-98	-98
25000 Openbaar vervoer	-42	-42	-42	-42
31000 Economische aangelegenheden	0	0	0	0
32000 Bedrijventerreinen	-342	-86	-86	-86
33000 Markten	-31	-31	-31	-31
34000 Recreatie en Toerisme	-62	-62	-62	-62
34010 Toeristenbelasting	-663	-663	-663	-663
72010 Aanleg, beheer en onderhoud riolering	-281	-381	-425	-595
72030 Inkomsten rioolheffing	-4.852	-4.852	-4.852	-4.852
73000 Huishoudelijk afval	-998	-1.210	-1.536	-1.729
73010 Inkomsten afvalstoffenheffing	-4.532	-4.532	-4.532	-4.532
73020 Verwerking Bedrijfsafval	-83	-83	-83	-83
74000 Milieu algemeen	-5	-5	-5	-5
74040 Duurzaamheid	-128	0	0	0
75000 Begraafplaatsen	-526	-526	-526	-526
83020 Vergunningen	-889	-889	-889	-889
P05 Bestuur, dienstverlening & overhead	-98.105	-94.254	-92.800	-94.198
10110 College van B&W	0	0	0	0
10210 Burgerlijke stand	-82	-82	-82	-82
10220 Rijbewijzen	-254	-217	-217	-217
10230 Reisdocumenten	-678	-467	-467	-467
10240 Overige burgerzaken	-22	-22	-22	-22
10300 Beheer overige gebouwen en gronden	-322	-322	-322	-322
10400 Personeel	-48	-48	-48	-48
10430 Financien en belastingen	-1	-1	-1	-1
10440 Huisvesting	0	0	0	0
10470 Juridische zaken	0	0	0	0
10480 Facilitaire zaken	-15	-15	-15	-15
10500 Treasury	-1.091	-877	-839	-822
10610 Onroerende-zaakbelastingen	-6.740	-6.740	-6.740	-6.740
10611 Uitvoering Wet WOZ	-10	-10	-10	-10
10620 Onroerende-zaakbelastingen	-3.890	-3.890	-3.890	-3.890
10640 Hondenbelasting	0	0	0	0
10641 Reclamebelasting	-87	-87	-87	-87
10700 Uitkering gemeentefonds	-80.978	-77.134	-75.791	-77.231
10710 Integratie-uitkering sociaal domein	-3.887	-3.775	-3.703	-3.677
10800 Algemene baten en lasten	0	-566	-566	-566

Product	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Mutatie reserves	-1.697	-804	96	474
Toevoegingen	1.153	589	819	1.069
P01 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied	50	50	50	50
61000 Sociaal en cultureel werk	50	50	50	50
P03 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen	53	0	0	0
10800 Algemene baten en lasten	53	0	0	0
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	0	0	0	0
10800 Algemene baten en lasten	0	0	0	0
83020 Vergunningen	0	0	0	0
P05 Bestuur, dienstverlening & overhead	1.050	539	769	1.019
10800 Algemene baten en lasten	1.050	539	769	1.019
Onttrekkingen	-2.850	-1.393	-723	-595
P01 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied	0	-81	0	0
10800 Algemene baten en lasten	0	-81	0	0
P03 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen	-118	-50	-8	0
10800 Algemene baten en lasten	-118	-50	-8	0
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	-283	-270	-270	-270
10800 Algemene baten en lasten	0	0	0	0
83020 Vergunningen	-283	-270	-270	-270
P05 Bestuur, dienstverlening & overhead	-2.449	-992	-445	-325
10800 Algemene baten en lasten	-2.449	-992	-445	-325
Resultaat	0	2.292	3.613	3.165

Overzicht baten en lasten per taakveld

bedragen x € 1.000

Taakveld	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Saldo van baten en lasten	1.697	3.096	3.518	2.691
Lasten	135.485	129.807	128.566	129.240
P01 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied	23.303	24.428	24.003	23.593
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.986	2.987	2.987	2.988
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.265	1.254	1.244	1.254
2.1 Verkeer en vervoer	704	711	714	715
3.1 Economische ontwikkeling	417	324	326	326
4.2 Onderwijshuisvesting	1.854	2.264	2.372	2.401
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	4.081	4.074	4.193	4.154
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.426	2.577	2.493	2.465
5.4 Musea	8	8	8	8
5.5 Cultureel erfgoed	74	74	74	74
5.6 Media	2.047	2.054	2.065	2.057
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.914	3.943	3.967	3.972
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	292	293	321	321
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.220	1.154	1.093	1.096
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.085	1.688	1.112	838
8.3 Wonen en bouwen	929	1.022	1.036	924
P02 Iedereen doet mee - Zorg en ondersteuning	31.738	31.247	29.285	29.264
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	11	11	11	11
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	2.427	2.038	2.105	2.123
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	872	916	879	882
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	2.196	2.212	2.213	2.217
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	6.018	6.036	4.041	3.989
6.712 Begeleiding (WMO)	4.367	4.386	4.387	4.392
6.713 Dagbesteding (WMO)	1.374	1.374	1.374	1.374
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	144	144	144	144
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	7.471	7.471	7.471	7.471
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	3.741	3.719	3.719	3.719

Taakveld	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
6.792 PGB Jeugd	62	62	62	62
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	342	342	342	342
6.822 Jeugdreclassering	106	106	106	106
7.1 Volksgezondheid	2.606	2.427	2.429	2.430
P03 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen	33.009	28.471	28.570	28.612
4.2 Onderwijshuisvesting	148	20	20	20
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.587	2.602	2.606	2.610
5.1 Sportbeleid en activering	411	421	425	429
5.2 Sportaccommodaties	1.755	1.770	1.769	1.771
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8.857	4.991	4.996	4.994
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	21	21	21	21
6.3 Inkomensregelingen	13.353	13.004	12.981	12.989
6.4 WSW en beschut werk	3.985	3.637	3.638	3.573
6.5 Arbeidsparticipatie	1.892	2.006	2.113	2.205
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	22.361	21.972	22.662	23.157
0.2 Burgerzaken	42	42	42	42
2.1 Verkeer en vervoer	7.998	8.024	8.416	8.658
2.2 Parkeren	686	796	711	713
2.5 Openbaar vervoer	236	239	212	213
3.1 Economische ontwikkeling	419	421	421	421
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	273	17	19	19
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	76	76	76	77
3.4 Economische promotie	514	459	464	463
7.2 Riolering	3.511	3.603	3.733	3.827
7.3 Afval	4.156	4.344	4.607	4.760
7.4 Milieubeheer	2.646	2.082	2.084	2.084
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	496	513	522	524
8.3 Wonen en bouwen	1.309	1.355	1.357	1.357
P05 Bestuur, dienstverlening & overhead	25.074	23.688	24.046	24.614
0.1 Bestuur	2.950	2.812	2.826	2.833
0.2 Burgerzaken	1.136	1.045	1.046	1.045
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	254	261	277	274
0.4 Overhead	18.108	17.258	17.189	17.285
0.5 Treasury	628	550	548	689
0.61 OZB woningen	529	533	535	537
0.8 Overige baten en lasten	1.453	1.213	1.610	1.935
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	15	15	15	15

Taakveld	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Baten	-133.787	-126.711	-125.049	-126.549
P01 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied	-4.183	-4.796	-4.197	-3.922
1.2 Openbare orde en veiligheid	-50	-50	-50	-50
2.1 Verkeer en vervoer	-5	-5	-5	-5
4.2 Onderwijshuisvesting	-91	-91	-91	-91
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	-942	-941	-941	-941
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-793	-794	-773	-773
5.4 Musea	-5	-5	-5	-5
5.5 Cultureel erfgoed	-15	-15	-15	-15
5.6 Media	-587	-587	-587	-587
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-95	-103	-110	-110
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-299	-299	-289	-289
8.1 Ruimte en leefomgeving	-99	-99	-99	-99
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.078	-1.684	-1.108	-833
8.3 Wonen en bouwen	-122	-122	-122	-122
P02 Iedereen doet mee - Zorg en ondersteuning	-425	-1.352	-1.353	-1.353
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	-484	-485	-485
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-868	-868	-868	-868
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	443	0	0	0
6.712 Begeleiding (WMO)	0	0	0	0
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	0	0	0	0
P03 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen	-17.274	-12.582	-12.600	-12.616
4.2 Onderwijshuisvesting	-138	0	0	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-257	-257	-257	-257
5.1 Sportbeleid en activering	-352	-352	-352	-352
5.2 Sportaccommodaties	-1.132	-1.132	-1.132	-1.132
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-5.073	-785	-785	-785
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	-9.604	-9.320	-9.320	-9.320
6.4 WSW en beschut werk	-543	-545	-547	-549
6.5 Arbeidsparticipatie	-174	-190	-206	-220
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	-13.800	-13.728	-14.098	-14.461

Taakveld	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
2.1 Verkeer en vervoer	-268	-268	-268	-268
2.2 Parkeren	-98	-98	-98	-98
2.5 Openbaar vervoer	-42	-42	-42	-42
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-342	-86	-86	-86
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-31	-31	-31	-31
3.4 Economische promotie	-725	-725	-725	-725
7.2 Riolering	-5.134	-5.233	-5.278	-5.447
7.3 Afval	-5.613	-5.825	-6.151	-6.344
7.4 Milieubeheer	-133	-5	-5	-5
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-526	-526	-526	-526
8.3 Wonen en bouwen	-889	-889	-889	-889
P05 Bestuur, dienstverlening & overhead	-98.105	-94.254	-92.800	-94.198
0.1 Bestuur	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	-1.036	-788	-788	-788
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-322	-322	-322	-322
0.4 Overhead	-64	-64	-64	-64
0.5 Treasury	-1.091	-877	-839	-822
0.61 OZB woningen	-6.750	-6.750	-6.750	-6.750
0.62 OZB niet-woningen	-3.890	-3.890	-3.890	-3.890
0.64 Belastingen overig	-87	-87	-87	-87
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-84.865	-80.909	-79.493	-80.907
0.8 Overige baten en lasten	0	-566	-566	-566
Mutatie reserves	-1.697	-804	96	474
Toevoegingen	1.153	589	819	1.069
P01 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied	50	50	50	50
0.10 Mutaties reserves	50	50	50	50
P03 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen	53	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	53	0	0	0
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0
P05 Bestuur, dienstverlening & overhead	1.050	539	769	1.019
0.10 Mutaties reserves	1.050	539	769	1.019
Onttrekkingen	-2.850	-1.393	-723	-595
P01 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied	0	-81	0	0
0.10 Mutaties reserves	0	-81	0	0
P03 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen	-118	-50	-8	0
0.10 Mutaties reserves	-118	-50	-8	0

Taakveld	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
P04 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	-283	-270	-270	-270
0.10 Mutaties reserves	-283	-270	-270	-270
P05 Bestuur, dienstverlening & overhead	-2.449	-992	-445	-325
0.10 Mutaties reserves	-2.449	-992	-445	-325
Saldo	0	2.292	3.613	3.165

Kerngegevens

Kerngegevens

Deze bijlagen kunt u vinden op de website.

Bestandsnaam

- Kerngegevens.pdf

Investerings 2027-2030

Investerings 2027-2030

bedragen x € 1.000

Omschrijving investering	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Uitgaven	-22.346	-22.929	-9.374	-7.308
1 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied	-13.585	-2.460	-490	-260
IHP - Marijke 2025 OLP en eerste inrichting	-166	0	0	0
IHP - Nieuwbouw Pr. Marijke 2027	-5.748	0	0	0
IHP - Nieuwbouw VSO Elimschool 2027	-4.963	-263	0	0
Integraal huisvestingsplan onderwijs/calam 2027	-70	0	0	0
Integraal huisvestingsplan onderwijs/calam 2028	0	-70	0	0
Integraal huisvestingsplan / calamiteitenbudg 2029	0	0	-70	0
Vervanging beluchting schudfrees sport -2026	0	0	0	-50
Vervanging veeg/verticuteermachine sport -2026	0	0	0	-35
Verv. maaiunit tractor 28 (buitensport) 2025	0	0	-100	0
Renovatie dakbedekking sporthal Bachlaan 2027	0	0	0	-175
Uitbreiding beregeningsinstallatie Ravijn 2027	-30	0	0	0
Ravijn - Vervanging zwembadlift voor mindervaliden	-30	0	0	0
Renovatie natuurgrasvelden 2028	0	-35	0	0
Renovatie natuurgrasvelden 2029	0	0	-35	0
Kunstgrasveld 2027 Haarle: Onderbouw	-380	0	0	0
Kunstgrasveld 2027 Haarle: Toplaag	-310	0	0	0
Vervangen circulatiepompen Het Ravijn 2027	-150	0	0	0
Renovatie natuurgrasvelden 2027	-45	0	0	0
Verv. GBS sporthal Kruidenwijk 2027	-36	0	0	0
Verv. Pick-Up met kiepbak sportvelden 2027	-85	0	0	0
Herstellen brandwerende	-59	0	0	0

Omschrijving investering	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
scheidingen Ravijn 2027				
Vervanging tractiemiddelen buitensport 2027	-126	0	0	0
Vervanging armaturen veldverlichting naar LED 2027	-26	0	0	0
Vervanging armaturen veldverlichting naar LED 2028	0	-26	0	0
Vervanging armaturen veldverlichting naar LED 2029	0	0	-26	0
Vervanging masten veldverlichting 2028	0	-26	0	0
Verv. gebouwenbeheerssysteem sporthal Voordam 2027	-36	0	0	0
Kunstgrasveld 2028 Daarle: Onderbouw	0	-380	0	0
Kunstgrasveld 2028 Daarle: Toplaag	0	-310	0	0
Vervanging tractiemiddelen buitensport 2028	0	-307	0	0
Theatertechniek - trekkenwand (2027)	-375	0	0	0
Theatertechniek audio (geluid) (2025)	-100	0	0	0
Speelruimtevisie - investeringen 2027	-259	0	0	0
Speelruimtevisie - investeringen 2028	0	-259	0	0
Speelruimtevisie - investeringen 2029	0	0	-259	0
Verduurzaming De Holtink 2027-2028	0	-545	0	0
Verv. Liebherr graafmachine voor 2 midi's 2028	0	-90	0	0
Vervanging tractiebudget vh Soweco	0	-150	0	0
Aanleg w.w.standplaatsen 2026-2027 - bestrating/ri	-54	0	0	0
Aanleg w.w.standplaatsen 2026-2027 - elektra	-15	0	0	0
Aanleg w.w.standplaatsen 2026-2027 - berging	-23	0	0	0
Vorbereidend onderzoek MFA Daarle 2027	-500	0	0	0
3 Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen	-50	0	0	0
Verv. Elektronische tijdwaarneming Het Ravijn 2027	-50	0	0	0
4 Toekomstbestendig en	-5.592	-18.225	-6.855	-5.033

Omschrijving investering	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
duurzaam ontwikkelen				
Aanleg fietstunnel Helmkruidl./Kruidenl. 2027/2028	-2.000	-2.594	0	0
Aansluiting Stationsweg met N35 Haarle	0	-4.949	0	0
Fietssnelweg F35 Oost (naar Wierden)	0	0	0	-50
Aanpassen fietsinfrastructuur RW35-Haarle & VRI's	0	-532	0	0
Reconstr. Bergleidingweg Oost (wegen) 2021	-173	0	0	0
Ontwikkeling Noordwand 2022 (wegen)	0	0	0	-35
Vervanging Ibbenburenbrug 2028	0	-2.585	0	0
Reconstr. Holterweg-Nrd -Korenweg 2025 (wegen)	-114	-114	0	0
RW35 Wijthmen-N'dal maatr.24-fiets/voetverbinding	0	-2.666	0	0
Uitvoering mobiliteits- en fietsvisie 2027	-400	0	0	0
Uitvoering Mobiliteits- en Fietsvisie 2028	0	-400	0	0
Vervangingsinvesteringen wegen 2028	0	-460	0	0
Reconstructie Wierdensestraat Nijverdal 2028	0	0	-3.240	0
Mobiliteits- en fietsvisie 2029	0	0	-500	0
Reconstructie Joncheerelaan (voorbereiding)	0	0	0	-150
Vervangingsinvesteringen wegen 2029	0	0	-600	0
Uitvoering mobiliteitsplan 2030	0	0	0	-400
Vervangingsinvesteringen wegen 2030	0	0	0	-2.125
Uitbreiding volumecontainers afvalbrengpunt 2026	-81	0	0	0
Verv. 7 perscontainers ABP (96.03 t/m 96.09) 2020	-31	0	0	0
Vervanging glas- en puincontainers ABP 2022	-20	0	0	0
Vervanging vorkheftruck ABP 2025	-45	0	0	0
Vervanging 3x huisvuilauto (zijlader) 2027	0	-1.125	0	0
Vervanging containers op huisv.w. zijladers 2027	0	-244	0	0
Vervanging pick-up met veegvuilopbouw 2027	-65	0	0	0
Verv. 7 perscont. stationaire	0	-140	0	0

Omschrijving investering	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
afvalpers ABP 2028				
Revisie stationaire pers	0	-80	0	0
Afvalbrengpunt 2028				
Verv. veegmachine voor straatreiniging 2028	0	-215	0	0
Verv. deklaag asfalt en rep. afvoergoot ABP 2029	0	0	-300	0
Reconstr. Bergleidingweg Oost (Riolering) 2022	-659	0	0	0
Verv. hogedrukreiniger Rior-Multijet 2022	-35	0	0	0
Ontwikkeling Noordwand 2022 (riolering)	0	0	0	-18
Reconstr. Holterweg-Nrd -Korenweg 2025 (riolering)	-363	-363	0	0
Vervangen technische installaties drukriool 2027	-106	0	0	0
Vervangen gemalen 2027	-165	0	0	0
Investeringen klimaatadaptatie 2027	-250	0	0	0
Renovatie riolering 2027	-600	0	0	0
Vervangen technische installaties drukriool 2028	0	-190	0	0
Investeringen klimaatadaptatie 2028	0	-100	0	0
Renovatie riolering 2028	0	-600	0	0
Renovatie gemalen 2028	0	-165	0	0
Vervanging gemalen 2029 - bouwkundig	0	0	-165	0
Renovatie/relining riolering 2029	0	0	-600	0
Grotestraat West (riolering) 2029	0	0	-1.100	0
Vervangen technische installaties drukriolen 2029	0	0	-190	0
Vervangen gemalen 2030	0	0	0	-165
Vervanging riolering 2030	0	0	0	-1.300
Renovatie riolering 2030	0	0	0	-600
Vervangen technische installaties drukriolen 2030	0	0	0	-190
Reconstructie Dorpstraat (riolering) 2028	0	-500	0	0
Asfaltpaden 2e fase begr.pl. Mr. Ponsteenlaan 2021	0	-118	0	0
Renovatie parkeerpl. begraafpl. Ninaberlaan 2027	-216	0	0	0
Renovatie asfaltpaden Begraafpl. Ninaberlaan 2027	-54	0	0	0
Renovatie urnentuin begraafpl. Ninaberlaan 2027	0	0	-30	0

Omschrijving investering	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Vervanging veegmachine Ravo (straatreiniging)-2026	-215	0	0	0
Vervanging veegmachine (straatreiniging) 2029	0	0	-130	0
Wandelpad Haarle de Pas 2028	0	-85	0	0
5 Bestuur, dienstverlening & overhead	-3.119	-2.244	-2.029	-2.015
Begrote uren investeringen 2027	-1.224	0	0	0
Begrote uren investeringen 2028	0	-1.273	0	0
Begrote uren investeringen 2029	0	0	-1.189	0
Begrote uren investeringen 2030	0	0	0	-1.195
Investeringsbudget ICT 2029	0	0	-400	0
Vervangingsbudget ICT 2030	0	0	0	-375
Investerings ICT 2027, kosten werkplek	-528	0	0	0
Investerings ICT 2027, Wifi en koudestraat	0	-85	0	0
Vervanging automatisering 2028 Laptop, headsets	0	-70	0	0
Vervanging automatisering 2028 werkplekken	0	-396	0	0
Raadzaal - verv. Audio Visuele Middelen (AVM) 2026	-250	0	0	0
Raadzaal - vervanging meubilair 2026	-250	0	0	0
Calamiteitenbudget investeringen gem. acc. 2028	0	-65	0	0
Renovatie/verduurz dienstgebouw Vrugteveen (2026)	-100	0	0	0
Calamiteitenbudget gem. accommodaties 2027	-65	0	0	0
Vervanging binnenzonwering HvCB 2027	-85	0	0	0
Calamiteitenbudget gemeentelijke accomm. 2029	0	0	-65	0
Vervanging lift bouwdeel F (kantoor) HvCB 2027	-58	0	0	0
Verv. centrale noodverlichtingsunit HvCB 2027	-30	0	0	0
Vervanging tractiemiddelen 2027	-355	0	0	0
Maailaadcombinatie Panda Schouten 2024	-50	0	0	0
Vervanging tractiemiddelen 2028	0	-355	0	0
Vervanging tractiemiddelen 2029	0	0	-375	0
Vervanging elektrisch voertuig zwerfvuil 2030	0	0	0	-70
Vervanging tractie 2030	0	0	0	-375
Aanschaf BOA voertuig 2027	-125	0	0	0

Omschrijving investering	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Inkomsten	51	7.932	0	25
1 Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied	51	109	0	0
Vervangen circulatiepompen Het Ravijn 2027	27	0	0	0
Verv. GBS sporthal Kruidenwijk 2027	6	0	0	0
Herstellen brandwerende scheidingen Ravijn 2027	11	0	0	0
Verv. gebouwenbeheerssysteem sporthal Voordam 2027	6	0	0	0
Verduurzaming De Holtink 2027-2028	0	109	0	0
4 Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	0	7.823	0	25
Aanleg fietstunnel Helmkruidl./Kruidenl. 2027/2028	0	469	0	0
Aansluiting Stationsweg met N35 Haarle	0	4.252	0	0
Fietssnelweg F35 Oost (naar Wierden)	0	0	0	25
RW35 Wijthmen-N'dal maatr.24-fiets/voetverbinding	0	3.102	0	0
Totaal	-22.296	-14.997	-9.374	-7.283

Lijst specifieke subsidies

Een subsidie kan alleen worden verleend als er een wettelijke basis voor is. Sommige subsidies worden verstrekt op basis van een specifieke subsidieregeling. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) maakt het echter ook mogelijk om subsidies te verlenen op grond van de begroting. Hiervoor moet de (beoogde) ontvanger met naam en het maximaal beschikbare subsidiebedrag in de begroting zijn opgenomen (Awb, artikel 4:23, lid 3 sub c). Om die reden is een subsidiestaat op het niveau van subsidieontvangers opgenomen. Het vermelden van de subsidiepartij geeft echter geen automatisch recht op dit bedrag. Er moet aan andere subsidievoorwaarden worden voldaan, zoals het indienen van een aanvraag met begroting en activiteitenplan.

Wat volgt is een overzicht van het beschikbare subsidiebudget per organisatie, inclusief het subsidiedoel en de verdeling naar de doelstellingen van de gemeente. Het is belangrijk op te merken dat verstrekte subsidies in sommige gevallen bijdragen aan meerdere doelstellingen. Om dubbeltellingen te voorkomen, zijn in dit overzicht alleen de doelstellingen opgenomen waaraan de subsidie hoofdzakelijk bijdraagt.

Voor alle subsidies geldt dat de subsidie-aanvragen nog niet zijn ingeleverd bij de gemeente. Deze aanvragen en de begrotingen van de aanvragers zijn nog niet beoordeeld.

Begrotingssubsidies

bedragen x € 1.000

Subsidieontvanger	Toelichting	2026	2027
Programma 1: Leefbare kernen en wijken & vitaal buitengebied			
Stichting WijZ *	Subsidie voor Collectieve GGZ Preventie. De preventieprogramma's die worden gesubsidieerd zijn gebaseerd op wetenschappelijke onderbouwing, gericht op (risico)doelgroepen en de daarbij horende interventies zijn evidence-based en/of best practice. Dit met inbegrip van programma's voor de gezondheidsbevordering door het inzetten van o.a. voorlichtingsbijeenkomsten, informatie, advies, cursussen, individuele trajecten en trainingen op het vlak van preventie van mentale gezondheidsproblemen.	25.700	12.500
Verloskundigenpraktijk Gemmare **	De gemeente heeft de wettelijke taak om voorlichting aan (aanstaande) ouders te geven over zwangerschap, de bevalling en de periode daarna. Het doel is om de pre- en postnatale voorlichting op een laagdrempelige manier aan te bieden aan alle aanstaande Hellendoornse ouders. Hiermee kunnen eventuele problemen tevens vroegtijdig worden gesignaleerd en kan er samen gekeken worden naar passende oplossingen. In dit kader krijgt Verloskundigenpraktijk 'Wij Bevalen' (voorheen Gemmare) subsidie om groepsbijeenkomsten aan te bieden (bv. een Mamma- of Trotse Ouder Café). (Aanstaande) ouders kunnen in groepsverband binnen de eigen vertrouwde kring terecht voor pre- en postnatale informatie en advies. Bijkomend positief effect is dat zij elkaar ontmoeten,	4.472	0

Subsidieontvanger	Toelichting	2026	2027
	wat hun sociale netwerk ten goede komt.		
Verloskundigenpraktijk Zwanger en Zo **	De gemeente heeft de wettelijke taak om voorlichting aan (aanstaande) ouders te geven over zwangerschap, de bevalling en de periode daarna. Het doel is om de pre- en postnatale voorlichting op een laagdrempelige manier aan te bieden aan alle aanstaande Hellendoornse ouders. Hiermee kunnen eventuele problemen tevens vroegtijdig worden gesignaleerd en kan er samen gekeken worden naar passende oplossingen. In dit kader krijgt Verloskundigenpraktijk Zwanger & Zo subsidie om groepsbijeenkomsten aan te bieden (bv. een Mamma- of Trotse Ouder Café). (Aanstaande) ouders kunnen in groepsverband binnen de eigen vertrouwde kring terecht voor pre- en postnatale informatie en advies. Bijkomend positief effect is dat zij elkaar ontmoeten, wat hun sociale netwerk ten goede komt.	5.373	0
Samen Twente / GGD Twente	Subsidie voor maatwerkprogramma Jeugdgezondheidszorg	46.260	0
Stichting de Welle (JOGG)	Eenjarige subsidie voor JOGG om uitvoering te geven aan (het vervolg) van het plan van aanpak van JOGG Hellendoorn: 'Gezonde jeugd – gezonde toekomst'. De subsidie is voor 10 uur JOGG-regisseur en een uitvoeringsbudget.	35.000	0
Stichting de Welle (Kuier deur en Krachtkwartier) ***	De subsidie is bedoeld voor wandelgroepen en buitenfitness voor kwetsbare doelgroepen met achterliggende, complexe problematiek. Hierbij ingezet wordt op het vervullen van psychologische basisbehoeften (o.a. eenzaamheid, schulden, mentaal), met eventuele toeleiding naar bestaande ondersteuning. De bekostiging wordt gedekt vanuit GALA-budget gezondheidsachterstanden.	15.000	0
Stichting Platform Cultuureducatie	Het doel is dat het programma "Meer Muziek in de Klas" wordt geborgd op alle basisscholen in de gemeente Hellendoorn. Muziekonderwijs is daarmee een vast onderdeel van het curriculum. De subsidie wordt ingezet voor een fonds, zodat kinderen wekelijks muziekles	34.670	35.329
Stichting Platform Cultuureducatie	Voor het uitvoeren van het gemeentelijke cultuureducatieplan voor het primair en gespecialiseerd onderwijs en eventueel voortgezet onderwijs in de schooljaren waarvoor de subsidie wordt aangevraagd, waarbij het uitgangspunt is dat dit de jaren 2025/2026 tot en met 2028/2029 zijn. Dit betreft een provinciale subsidie die wij doorgeven.	34.670	35.329
Vereniging de Sprengenberg ***	De subsidie wordt verleend voor het onderhouden van monument de Sprengenberg. Dit is geen gemeentelijk monument, maar een rijksmonument. De eigenaar zal in 2025 voor de periode 2026 t/m 2031 een nieuwe aanvraag voor rijkssubsidie indienen. De gemeente zal	10.000	0

Subsidieontvanger	Toelichting	2026	2027
	in dat geval ook weer gevraagd worden de rijkssubsidie aan te vullen. Dat verzoek zal dan beoordeeld worden. Vooralsnog is er voor 2026 € 10.000,-- opgenomen en met hetzelfde bedrag wordt de subsidie gemeentelijke monumenten (ad € 50.000,--) verlaagd.		
Stichting Plattelandscultuur Overijssel	Vorbereiding en uitvoering van het Zundewendefestival, een cultureel evenement van bovengemeentelijke betekenis.	5.000	5.000
Stichting Promotie Dorp Hellendoorn	Vorbereiding en uitvoering van het Heksendorp, een cultureel evenement van bovengemeentelijke betekenis.	5.000	5.000
Stichting Openbare Bibliotheek Hellendoorn-Nijverdal	De bibliotheek ontvangt jaarlijks een budgetsubsidie. Binnen deze subsidie heeft de bibliotheek de ruimte om het budget naar eigen inzicht te besteden, zolang de afgesproken activiteiten worden uitgevoerd. Deze activiteiten hebben betrekking op het aanbod, waaronder de vestigingen, openingstijden, het internet, de collecties en bijzondere activiteiten. Daarnaast gaat het om het gebruik, zoals het aantal individuele gebruikers en het aantal educatieve instellingen dat van de bibliotheek gebruikmaakt. Ook de hoogte van de contributie, de inlichtingen- en bemiddelingsfunctie en de uitleenfunctie maken deel uit van de gesubsidieerde activiteiten. Naast de budgetsubsidie ontvangt de bibliotheek ook een subsidie voor de integrale huurovereenkomst. Beide zijn opgenomen in dit bedrag.	1.667.913	1.751.997
Stichting Openbare Bibliotheek Hellendoorn-Nijverdal (Informatiepunt Digitale Overheid)	Het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) biedt laagdrempelige hulp in bibliotheken om inwoners te ondersteunen bij het gebruik van digitale (overheids)diensten. Sinds 2023 verloopt de financiering van het IDO via een (specifieke) uitkering van het Rijk aan de gemeente. Deze middelen worden in de vorm van een subsidie ingezet bij Stichting Openbare Bibliotheek Hellendoorn-Nijverdal voor de uitvoering van IDO.	35.850	35.850
Stichting Culturele Organisatie Hellendoorn	Stichting Culturele Organisatie Hellendoorn heeft als doel het sociaal-culturele leven in de gemeente Hellendoorn in de breedste zin van het woord te stimuleren en te ondersteunen. ZINiN heeft bereikt dat inwoners en verenigingen het Huis voor Cultuur en Bestuur ervaren als een vanzelfsprekende plek om naartoe te gaan en elkaar te ontmoeten. Om dit verder te versterken, streeft ZINiN naar een samenhangend en gedifferentieerd aanbod van diensten op het gebied van kunst, cultuur en informatie. Daarbij werkt ZINiN samen met lokale en regionale partners.	1.734.588	1.828.246

Subsidieontvanger	Toelichting	2026	2027
	Het is de visie van ZINiN om haar maatschappelijke functie blijvend waar te maken binnen een voortdurend veranderende omgeving, en daarbij zichtbaar te maken waarom ZINiN van betekenis is voor bezoekers. Naast de budgetsubsidie ontvangt het theater ook een subsidie voor de integrale huurovereenkomst. Beide zijn opgenomen in dit bedrag.		
Stichting Culturele Organisatie Hellendoorn (cultuurmakelaar) ***	Stichting Culturele Organisatie Hellendoorn ontvangt een subsidie voor de inzet van de cultuurmakelaar. De cultuurmakelaar vervult een verbindende rol en treedt op als adviseur, scout en voorlichter tijdens en na schooltijd.	29.365	0
Stichting Culturele Organisatie Hellendoorn (combinatiefuncties - cultuur en onderwijs) ***	Stichting Culturele Organisatie Hellendoorn ontvangt een subsidie in het kader van de Brede Regeling Combinatiefuncties voor de inzet van de Cultuurcoach en Onderwijs. Het doel hiervan is het bevorderen van cultuurparticipatie binnen het onderwijs, in de vrije tijd en in het sociale domein. Daarbij ligt de nadruk op het leggen van verbindingen tussen onderwijs, sport en cultuur, met aandacht voor de ontwikkeling van kinderen.	28.892	0
Stichting Hellendoornse Omroep Interactief (HOi)	Ondersteuning van lokale omroepactiviteiten - de vergoeding is gebaseerd op het "richtsnoer lokale omroep" en het aantal huishoudens volgens CBS.	25.141	26.355
Avedan Maatschappelijk Werk - buurtbemiddeling *	Buurtbemiddeling is een methode om burens of buurtgenoten in een conflictsituatie weer met elkaar in gesprek te brengen. De methode werkt het best in een vroeg stadium en bij niet al te ernstige problemen. Goed getrainde vrijwilligers (bemiddelaars) helpen de partijen om het contact te herstellen en oplossingen te bedenken voor hun conflict. Buurtbemiddeling is onafhankelijk en werkt met getrainde vrijwilligers. We zien een lacune in het aanbod en na gesprekken met Avedan ligt er nu een aanbod vanuit hun kant. De keuze voor Avedan is gemaakt op basis van het feit dat zij een subsidiepartner van ons zijn en de ervaringen met deze partij in naastgelegen gemeente goed zijn. Avedan ontvangt de subsidie voor een pilot die in de loop van 2028 wordt geëvalueerd. Reggewoon draagt 25% bij in de kosten van de pilot.	61.000	0
Programma 2: Iedereen doet mee - Zorg en ondersteuning			
Stichting Mee Samen	1. Onafhankelijke cliëntondersteuning voor inwoners met als doel het meedoen mogelijk maken op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, zorg, jeugdhulp, welzijn, wonen, werk en inkomen; 2. De inzet van een toekomstcoach ten behoeve van kwetsbare jongeren waarvoor het niet vanzelfsprekend is dat ze meedoen in de samenleving. De inzet is met	296.789	326.607

Subsidieontvanger	Toelichting	2026	2027
	name gericht op jongeren, zodat zij een soepele overgang naar volwassenheid (18-/18+) ondervinden; 3. Coördinatie van integrale vroeghulp die erop gericht is om (dreigende) ontwikkelingsachterstand bij kinderen van 0-7 jaar zo snel mogelijk te signaleren en op te pakken; 4. Ondersteunen en deelnemen aan externe netwerken, voorlichting en groepswork; 5. Sociaaljuridische dienstverlening; 6. Psychodiagnostisch onderzoek.		
Programma 3: Iedereen doet mee - Participeren, leren & meedoen			
Stichting Trefpunt Minima Hellendoorn	Het organiseren van inloopochtenden voor mensen met een beperkt inkomen en het bieden van een luisterend oor voor vragen. Daarnaast brengt de stichting een naslagwerk voor de doelgroep uit (Het Minimaatje) en werkt mee aan verschillende acties voor minima.	1.000	1.000
Stichting BOOM	Het door goed opgeleide en gecertificeerde vrijwilligers begeleiden van inwoners met het op orde maken en houden van het budget. Er wordt jaarlijks bijscholing verzorgd. De bijscholing is een voorwaarde om gecertificeerd te blijven. Verder worden nieuwe vrijwilligers opgeleid om het aantal actieve vrijwilligers op peil te houden. De stichting BOOM levert een actieve bijdrage aan de vroegsignalering bij schulden en kortdurende trajecten van schuldhulpverlening.	23.094	23.339
Stichting Hulpfonds	Het bieden van financiële steun aan inwoners met een laag inkomen waarbij andere voorliggende voorzieningen niet toereikend zijn.	40.066	40.827
LETS Hellendoorn	Het onderling ruilen van diensten, via een afgesproken waardesysteem. De doelstellingen van de vereniging zijn het opbouwen van een sociaal netwerk (sociale activering), het delen en inzetten van vaardigheden, kennis, kunde en levenservaring (via ruilhandel), het bevorderen van milieubewust consumeren en produceren (waaronder hergebruik van goederen) en het verbeteren van de koopkracht van de deelnemers.	557	0
Stichting de Huiskamer	De stichting zet zich in tegen eenzaamheid en exploiteert een inloopvoorziening in het centrum van Nijverdal. De subsidie stelt de stichting in staat om activiteiten te organiseren die te maken hebben met 'gezelligheidsbevordering' en 'het faciliteren van ontmoeting'.	5.815	5.925
Stichting Voedselbank Hellendoorn	De stichting zet zich in voor inwoners die ondersteuning nodig hebben van de Voedselbank. De stichting bereikt een kwetsbare doelgroep en vervult naast haar primaire taak ook een belangrijke sociale en signalerende functie.	0	40.000
Stichting de Welle - opvang Oekraïense ontheemden	Uitvoeren van een sociale programmering voor ouderen in de opvang en organiseren van activiteiten voor de Oekraïense jeugd. Het aanbieden van taallessen in de	27.138	23.412

Subsidieontvanger	Toelichting	2026	2027
	bibliotheek of op locatie en de inzet van belastingconsulenten voor hulp bij het invullen van belastingformulieren. Het bieden van onafhankelijke informatieverlening richting inwoners en Oekraïners en het ondersteunen en werven van nieuwe vrijwilligers.		
Stichting Evenmens, informele zorg voor elkaar - dementievriendelijke gemeente	Het uitvoeren van activiteiten gericht op ondersteuning van mensen met dementie en hun naasten, met als doel hen zo volwaardig mogelijk mee te laten doen aan de maatschappij.	20.000	20.000
Stichting Vizier *	Doel van de subsidie is dat stichting Vizier de inwoners van de gemeente Hellendoorn toegang biedt tot de antidiscriminatievoorziening. Daarbij subsidiëren we twee wettelijke taken, te weten (1) onafhankelijke bijstand verlenen aan personen bij de afwikkeling van hun discriminatieklachten en (2) registratie van klachten.	10.000	0
Stichting de Instuif	Organiseren van activiteiten voor mensen vanaf 16 jaar met een verstandelijke beperking, zoals dansen, koken en soosactiviteiten.	6.168	6.285
Speel-O-Theek 't Duikelaartje	Ontwikkelen van een speciaal aanbod voor mensen met een beperking, uitlenen van speelgoed en het organiseren van groepsactiviteiten.	5.361	5.463
Stichting De Klup Twente	Het verzorgen van activiteiten voor mensen met een beperking, met de focus op activiteiten die niet in Hellendoorn worden aangeboden.	1.725	1.758
De Zonnebloem (afdeling Nijverdal)	Organiseren van ontmoetingen tussen mensen met een beperking en vrijwilligers.	573	583
Stichting "BungaTandjung"	Het organiseren van activiteiten voor de Molukse gemeenschap en voor activiteiten die gericht zijn op integratie met de Nederlandse samenleving.	15.623	14.475
Slachtofferhulp	Het doel van de subsidie is om slachtoffers van misdrijven, verkeersongelukken, rampen en calamiteiten adequaat op te vangen en te begeleiden teneinde de schade op materieel en immaterieel gebied zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast is het doel om de belangen van slachtoffers van misdrijven, verkeersongelukken en calamiteiten op dusdanige wijze te behartigen dat de positie van deze slachtoffers de vereiste politieke en maatschappelijke aandacht krijgt en mogelijke knelpunten met betrekking tot deze positie worden opgelost.	12.150	12.381
Stichting de Welle (reguliere subsidie)	1. Het bevorderen van de zelfredzaamheid van inwoners en hun sociale omgeving door middel van preventieve signalering, individuele ondersteuning en samenwerking met netwerkpartners. Activiteiten omvatten huisbezoeken aan kwetsbare senioren, uitleenservices voor hulpmiddelen, en het bieden van ondersteuning door de inzet van vrijwilligers met	1.234.063	1.290.391

Subsidieontvanger	Toelichting	2026	2027
	ondersteunende werkzaamheden. 2. Zorgen voor een stabiele basis voor het vrijwilligerswerk in de gemeente door het programma Hellendoorn Doet!, het ondersteunen van bewoners en organisaties bij vrijwilligerswerk, uitvoering Dorpsbudget Nijverdal en de organisatie van een vrijwilligersmarkt of beursvloer. 3. Het verminderen en voorkomen van eenzaamheid door middel van ontmoetingsactiviteiten in de socioruimtes en door samen te eten. Verder worden zelfstandige ontmoetingsactiviteiten ondersteund, is er de "Mooi Meegenomen Bus", het "Maatjesproject" en "Join Us". 4. Het bevorderen van een gezonde leefstijl door het promoten van een gezonde levensstijl onder de inwoners. Dit door samenwerkingen op te zetten met scholen, sportverenigingen en gezondheidsorganisaties. Er worden activiteiten georganiseerd om jongeren bewust te maken van de gevaren van alcohol en drugs en om sportdeelname te stimuleren. 5. Ondersteuning WMO-raad en Cliëntenplatform. Daarnaast zijn verenigingsbesturen, vrijwilligersorganisaties en scholen bekend met het aanbod van de Welle en weten zich daarmee ondersteund. Ook is er ondersteuning bij "Peuterspeelzalen in Beweging" en wordt het "Peuterfestijn" georganiseerd. 6. Bevorderen talentontwikkeling bij jongeren door hen kennis te laten maken met maatschappelijk relevante thema's en actief te betrekken bij maatschappelijke ontwikkelingen. Daarnaast worden jongeren ingezet als vrijwilliger in het jongerencentrum. 7. Het jongerenwerk in Hellendoorn richt zich op het tijdig signaleren van jongeren met risico's op uitval en overlastgevend gedrag. Activiteiten omvatten straatcontacten (straathoekwerk), gesprekken op scholen en het aanbieden van een veilige omgeving in het jongerencentrum Place2Be. Er is speciale aandacht voor mentale gezondheid en middelengebruik. Het jongerenwerk organiseert voorlichtingen over relevante thema's en werkt samen met partners. 8. Het bieden van integratieondersteuning aan statushouders om hen te helpen zelfstandig te worden in de Nederlandse samenleving. Deze ondersteuning richt zich op praktische hulp bij huisvesting, administratieve procedures en het dagelijks functioneren.		
Stichting de Welle (SPUK GALA - diverse	Subsidie in het kader van SPUK Gala voor Aanpak overgewicht en obesitas, Valpreventie en Eén tegen eenzaamheid.	130.00 0	0

Subsidieontvanger	Toelichting	2026	2027
onderwerpen) ***			
Stichting de Welle (SPUK GALA Welzijn op recept) ***	Subsidie in het kader van SPUK Gala voor Welzijn op recept.	30.000	0
Stichting de Welle (Activiteiten onder de Inburgeringswet 2021)	Het bieden van integrale maatschappelijke begeleiding en ondersteuning aan statushouders, zodat zij succesvol kunnen inburgeren in de Nederlandse samenleving en worden ondersteund waar nodig. De vergoeding is per persoon op basis van normbedragen vanuit het Rijk. Deze subsidie wordt later vastgesteld op basis van daadwerkelijke aantallen. In geval dat de subsidie hoger wordt dan hier begroot, zal een voorstel tot bijstelling van het subsidiebedrag aan de gemeenteraad worden voorgelegd ter goedkeuring. Dit is afhankelijk van het aantal begeleide personen.	133.41 8	134.005
Avedan Maatschappelijk Werk	1. Versterken van zelfredzaamheid van inwoners 2. Voorkomen en verminderen van huiselijk geweld 3. Ondersteunen van kinderen en jongeren in hun sociale en emotionele ontwikkeling 4. Vergroten van zelfredzaamheid en sociale betrokkenheid via groepsaanbod 5. Preventie en begeleiding bij complexe scheidingen 6. Bevorderen van financiële zelfredzaamheid en voorkomen van schuldenproblematiek 7. Versterken van samenwerking en innovatie in het sociale domein 8. Vergroten van veerkracht bij jongeren en voorkomen van maatschappelijke uitval	503.53 5	520.873
Stichting Evenmens, zorg voor elkaar (regulier)	1. Ondersteuning en ontlasten van mantelzorgers 2. Verzorgen van respijtzorg 3. Ondersteuning van jonge mantelzorgers 4. Begeleiding in de laatste levensfase 5. Bieden van brede gezinsondersteuning 6. Versterken van sociale netwerken en ontmoeting voor mensen met geheugenproblematiek	347.78 1	349.839
Stichting Evenmens, zorg voor elkaar (mantelzorgcompiliment)	Dit is bedoeld als waardering voor mantelzorgers van 18 jaar en ouder en kan worden uitgekeerd in de vorm van een jaarabonnement bij de ZINiN bibliotheek, een biosbon, een theaterbon, of een financiële tegemoetkoming van €50,-. Deze subsidie wordt later vastgesteld op basis van daadwerkelijke aantallen.	45.000	45.000
Stichting Evenmens, zorg voor elkaar (SPUK-GALA) ***	Subsidie in het kader van SPUK Gala (voor Mantelzorg en Versterken sociale basis). Hiermee worden activiteiten uitgevoerd ter bevordering van gezonde leefstijl en actief leven. Op dit moment is er nog onduidelijkheid over het voortzetten van Spuk-Gala, onder meer op het onderdeel Versterken Sociale Basis. Het budget dat is opgenomen voor 2026 is de rijksbijdrage minus het bedrag dat vanuit 'Versterken	25.030	0

Subsidieontvanger	Toelichting	2026	2027
	sociale basis' is bestemd voor de pilot dorpsondersteuner Haarle.		
Stichting Dorpsondersteuner Haarle ***	Het doel van de subsidie is het uitvoeren van een pilot in Haarle. In deze pilot vervult de dorpsondersteuner een centrale rol. Hij of zij brengt inwoners en organisaties met elkaar in contact, stimuleert samenwerking en draagt bij aan het versterken van de leefbaarheid in het dorp.	33.120	0
Chr. Sociaal Pedagogische Zorg (avondschool) *	Doel van de subsidie is om oud-leerlingen van de Maat, de Johan Seckel en de Boslust die uit onze gemeente komen te helpen bij diverse dagelijkse bezigheden. De Stichting voor Christelijke, sociale en pedagogische zorg in het Raon Ommen-Hardenberg helpt en begeleidt de deelnemers op het gebied van zelfredzaamheid door ze te helpen bij het invullen van allerlei formulieren op het terrein van financiële en sociale zaken. Daarnaast verzorgen zij onderwijs op allerlei uiteenlopende gebieden, afhankelijk van de vraag van de deelnemers. De stichting behandelt en bespreekt allerlei actuele en maatschappelijke zaken om de deelnemers het benodigde inzicht te verschaffen teneinde evenwichtig op te groeien, zodanig dat zij op een zo adequaat mogelijke wijze kunnen deelnemen aan de ingewikkelde maatschappij. Subsidieering vindt plaats als een bedrag per deelnemer.	1.488	0
Historische Kring Hellendoorn-Nijverdalen	Exploitatie van een informatiepunt in de pastorie van de RK kerk in Nijverdalen, onderzoek door inwoners, samenwerking met scholen (lesbrieven) en samenwerking met andere organisaties.	27.000	27.000
Stichting Marke Haarle	Continueren van activiteiten en behouden van lokaal erfgoed.	3.000	3.000
Stichting Sportverkiezingen gemeente Hellendoorn	Organiseren van de jaarlijkse sportverkiezing in de gemeente Hellendoorn.	2.000	2.038
IVN	Het IVN vervult een educatieve functie en begeleidt natuur- en milieueducatieve activiteiten, zowel voor inwoners als bezoekers van de gemeente. Het doel van de subsidie is het instandhouden van de activiteiten van IVN op het gebied van natuur- en milieueducatie.	1.537	1.566
Stichting Halt *	Doel van de subsidie is om preventieactiviteiten in de gemeente uit te voeren op het gebied van jeugdcriminaliteit en jeugdoverlast. Daarbij kan Halt vanuit haar specifieke expertise een adviserende rol voor haar rekening nemen en antwoord bieden op diverse vraagstukken over jeugd en veiligheid door middel van voorlichtingen en interventies bij grensoverschrijdend gedrag.	11.385	0
Programma 4: Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen			
Stichting Promotie	Uitvoering van activiteiten gericht op de versterking en	75.000	75.000

Subsidieontvanger	Toelichting	2026	2027
Nijverdal	verbetering van het ondernemersklimaat in het centrumgebied, profileren van Nijverdal, en ondersteuning en advies aan ondernemers.		
Stichting Marketing Oost - Salland Marketing	Promotie van Salland als toeristische en recreatieve bestemming bij fietsers en wandelaars.	26.955	26.955
Stichting Toeristisch Bureau Hellendoorn	Het versterken en professionaliseren van de toeristische producten Hellendoorn, Sallandse Heuvelrug en Twents Reggedal, door middel van promotie en marketing. Hierbij wordt ingezet op afstemming en aanbod van evenementen en een versterking van de toeristische informatievoorziening door samenwerking met de ondernemers, horeca, middenstand, belangenorganisaties, Salland en Twente Marketing en de samenwerkende omliggende gemeenten.	136.84 2	137.895
Buurtbusvereniging Hellendoorn	Het verzorgen van aanvullend openbaar vervoer in de dunbevolkte gebieden van onze gemeente, tussen dorpen en voorzieningen (zoals winkelcentra of treinstations), waar reguliere buslijnen ontbreken of zijn opgeheven.	4.500	4.500
Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME)	Het CNME voert natuur- en milieueducatieve taken uit voor basisscholen, die van de gemeente zijn overgenomen. Het doel van de subsidie is het ondersteunen van deze educatieve taken.	9.881	10.069
Stichting Duurzaamheidscen trum gemeente Hellendoorn	Een onafhankelijke en laagdrempelige voorziening voor alle inwoners van de gemeente Hellendoorn; 'Het Duurzaamheidscentrum'. Het leveren van een concrete bijdrage aan de verduurzaming van onze samenleving door het RepairCafé en het organiseren van activiteiten met focus op bewust maken en activeren van inwoners.	16.915	17.236
Programma 5: Bestuur, dienstverlening & overhead			
Stichting Ibbenbüren-Hellen doorn	Sinds 1968 heeft de gemeente Hellendoorn een partnerschap met Ibbenbüren in Duitsland. Niet alleen de bestuurders van de overheden onderhouden vriendschappelijke banden, maar juist ook de inwoners van Ibbenbüren en Hellendoorn. De Stichting Ibbenbüren-Hellendoorn ontvangt m.i.v. 2023 weer een subsidie.	15.759	16.058
Stichting Fairtrade Gemeente Hellendoorn	De stichting Fairtrade Gemeente Hellendoorn werkt aan het verbeteren van leefomstandigheden in ontwikkelingslanden. Fairtrade heeft aangegeven per 2024 geen projectsubsidies meer aan te vragen (iedere twee jaar € 5.600,--), maar in plaats daarvan een hogere structurele subsidie voor organisatiekosten van € 3.000,-- per jaar. Vanaf 2026 wordt de subsidie ook geïndexeerd.	3.084	3.143

Subsidieplafonds

Deze bijlagen kunt u vinden op de website.

Bestandsnaam

- Subsidieplafonds begroting 2027.pdf